

T.C.
İSTANBUL KÜLTÜR ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

PROF. DR. MEHMET FATİH KÖKSAL ŞAHSİ KÜTÜPHANESİ MEC.139/1 NUMARADA
KAYITLI ŞİİR MECMUASININ TRANSKRİPSİYONLU METNİ VE MESTAP'A GÖRE
TASNİFİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Yasemin KAVAK

1800005161

Anabilim Dalı: Türk Dili ve Edebiyatı

Program: Türk Dili ve Edebiyatı

Tez Danışmanı: Prof. Dr. M. Fatih KÖKSAL

HAZİRAN 2024

T.C.
İSTANBUL KÜLTÜR ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

PROF. DR. MEHMET FATİH KÖKSAL ŞAHSİ KÜTÜPHANESİ MEC.139/1 NUMARADA
KAYITLI ŞİİR MECMUASININ TRANSKRİPSİYONLU METNİ VE MESTAP'A GÖRE
TASNİFİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Yasemin KAVAK

1800005161

Anabilim Dalı: Türk Dili ve Edebiyatı

Program: Türk Dili ve Edebiyatı

Tez Danışmanı: Prof. Dr. M. Fatih KÖKSAL
Jüri Üyeleri: Doç. Dr. Bünyamin AYÇİÇEĞİ
Dr. Öğr. Üyesi Yağız YALÇINKAYA

HAZİRAN 2024

ÖN SÖZ

Mecmua kelimesi Arapça toplama anlamına gelen “cem” kökünden türemiştir. Bu eserler çoğunlukla yazar ve şairlerin aynı veya farklı türden seçilen eserlerinin nesir ya da şiirlerinin bir araya getirilmesiyle oluşmaktadır. Mecmualar Türk edebiyatı açısından zengin kaynaklardır. Hayata dair pek çok konuya yer vermelerinin yanı sıra yazıldıkları dönemin edebî zevkini, sosyal yaşantısını ortaya koyan birer kaynak niteliğindedir.

Çalışmış olduğumuz mecmua Prof. Dr. Mehmet Fatih Köksal şahsi Kütüphanesi Mec. 139/1 numarada kayıtlı şiir mecmuasının 1b-78b sayfaları arasındadır. Mürettibi belli olmayan mecmuada 91 şaire ait 212 şiir bulunmaktadır. Bu şiirlerden 29 adedinin şairi tespit edilememiştir.

Çalışmamızın giriş bölümünde mecmua teriminin tanımına, Türk edebiyatındaki şiir mecmualarının tarihî gelişimine, mecmuların edebiyat tarihine katkıları ve önemine değinilmiştir. Çalışma üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde çalışmış olduğumuz mecmua tanıtıldıktan sonra nüsha tavsifi yapılmıştır. Tertip ve içerik hususiyetleri ile imla özelliklerinden bahsedilmiştir. Daha sonra mecmuada bulunan şairler ile nazım şekilleri ve aruz kalıplarının listesi verilmiştir. Şairlerin biyografilerine yer verildikten sonra mecmuadan hareketle mürettibi hakkında bir değerlendirme yapılmıştır. İkinci bölümde, mecmuadaki şiirler transkripsiyon alfabesi ile aktarılmıştır. Şiirler, yayımlanmış veya tez olarak çalışılmış divanlarla karşılaştırılarak edisyon kritik yapılmıştır. Üçüncü bölümde ise mecmuadaki 91 şaire ait 212 şiirin MESTAP tablosuna yer verilmiştir. Çalışmamızın sonuna okuyuculara sunulmak üzere nüshanın tıpkıbasımı eklenmiştir.

Bu çalışmanın her aşamasında yardımlarını ve desteğini esirgemeyen kıymetli hocam ve tez danışmanım Prof. Dr. Mehmet Fatih KÖKSAL’a sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ	I
İÇİNDEKİLER	II
1. KISALTMALAR VE İŞARETLER.....	III
TABLO LİSTESİ	IV
GRAFİK LİSTESİ	V
ÖZET	VI
ABSTRACT.....	VII
1. GİRİŞ	1
Şiir Mecmualarına Dair.....	1
BÖLÜM 1	4
1. PROF. DR. MEHMET FATİH KÖKSAL ŞAHSİ KÜTÜPHANESİ MEC.139/1 NUMARADA KAYITLI ŞİİR MECMUASI'NIN TANITIMI VE DEĞERLENDİRİLMESİ	4
1.1. MECMUANIN TANITIMI	5
1.1.1. Nüsha Tavsifi	5
1.1.2. Mecmuanın Tertip ve İçerik Hususiyetleri	5
1.1.3. Nüshanın İmla Hususiyetleri.....	8
1.1.4. Mecmuada Bulunan Şairler ve Nazım Şekilleri	9
1.1.5. Mecmuada Bulunan Şairlerin Yaşadıkları Yüzyıllar	14
1.1.6. Mecmuada Kullanılan Nazım Şekilleri	18
1.1.7. Mecmuada Kullanılan Aruz Kalıpları	20
1.1.8. Mecmuada Yer Alan Şairler	21
1.1.9. Mecmuadan Hareketle Mürettibi Hakkında Değerlendirme	35
1.1.10. Mecmuanın Özgünlüğü.....	35
1.2. METNİN KURULUŞUNDA İZLENEN YÖNTEM.....	40
BÖLÜM 2:	42
METİN	42
BÖLÜM 3:	289
3.1. MESTAP TABLOSU	290
SONUÇ	326
KAYNAKÇA.....	328
METİN NEŞRİNDE KULLANILAN DİVANLAR.....	328
DİĞER KAYNAKLAR	331
ELEKTRONİK KAYNAKLAR	335
TIPKIBASIM	339

KISALTMALAR VE İŞARETLER

bk.	: Bakınız
C.	: Cilt
D.	: Dîvân
der.	: Derleyen
E.T.	: Erişim Tarihi
haz.	: Hazırlayan
İ.Ü.	: İstanbul Üniversitesi
Mec.	: Mecmua
MESTAP	: Mecmuaların Sistematik Tasnifi Projesi
M.Ü.	: Marmara Üniversitesi
N.	: Nüsha
örn.	: Örneğin
S.	: Sayı
s.	: sayfa
TEİS	: Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü
TDV	: Türkiye Diyanet Vakfı
t.y.	: Tarih yok
vb.	: Ve benzeri
vs.	: Vesaire
yy.	: Yüzyıl

TABLO LİSTESİ

Tablo 1: Mecmuadaki şairler ve şiir sayıları ile nazım biçimleri

Tablo 2: Mecmuadaki şairlerin yaşadıkları yüzyıllar

Tablo 3: Mecmuada kullanılan nazım şekilleri

Tablo 4: Mecmuada kullanılan aruz kalıpları

GRAFİK LİSTESİ

Grafik 1: Mecmuadaki şiirlerin nazım şekillerine göre yüzdelik dağılımları

Grafik 2: Mecmuada kullanılan aruz kalıplarının yüzdelik dilimleri

ÖZET

Mecmualar, başlangıçta not defterleri hâlinde ortaya çıkmış ve zamanla gelişmiş, düzenli bir tertip ve şekle kavuşmuştur. Mecmualar, tertip edenin şahsi zevklerini ve bilgilerini yansıtmakla beraber farklı dönemlerin de izlerini taşıyabilir. Mecmualar, ortaya koyduğu bilgiler doğrultusunda sadece edebiyat alanında değil, tarih, dinler tarihi, dilbilim, halkbilim, astroloji, halk tababeti hatta gastroloji gibi çok farklı bilim dalları için de kaynak eserlerdendir.

Yazıldığı dönemin şiir zevkini yansıtmaması ve Türk şiirine kaynaklık etmesi bakımından şiir mecmuaları oldukça önemlidir. Divanların hacimlerinin genişlemesinde asıl kaynak olarak kullanılan mecmualar aynı zamanda divanı olmayan şairlerin şiirlerinin ortaya çıkmasına katkı sağlar. Bu şairlerin şiirlerinin toplanıp bir araya gelmesi konusunda çalışmalar yapılmasını kolaylaştırır.

Bu çalışmada sayın hocam Prof. Dr. Mehmet Fatih Köksal'ın şahsi kütüphanesinde bulunan şiir mecmualarından Mec. 139/1 tasnif numarasında kayıtlı şiir mecmuasının 1b-78b sayfaları arası çalışılmıştır. Çalışmamız, mecmuanın incelenmesi, transkripsiyonlu metni ve MESTAP'a göre tasnifi olmak üzere üç ana bölümden oluşmaktadır.

Mecmuanın çalıştığımız bölümü çoğunlukla mutasavvıf şairlere ait şiirleri ihtiva etmektedir. Mürettibi belli olmayan mecmuada 13-19. yüzyıllar yaşamış şairlerin şiirleri yer almaktadır. Mecmuanın içeriğinde 91 şaire ait 209 Türkçe, 3 Farsça şiir bulunmaktadır. Bunlardan 208 adedi aruz, üç adedi ise hece ölçüsüyle yazılmıştır.

Mecmua şair ve şiir sayısı, nazım biçimi ve nazım türü çeşitliliği bakımından oldukça zengin bir içeriğe sahiptir. Zülfikârname, Selamnâme gibi yaygın olmayan nazım türlerinin yanı sıra kaynaklarda adı geçmeyen kimi şairler ve bazı şairlerin divanlarında yer almayan şiirlerinin yer alması, mecmuanın önemini ortaya koyan hususlardandır.

Anahtar Kelimeler: Mecmua, MESTAP, şiir, klasik Türk edebiyatı, Kânî.

ABSTRACT

Magazines initially emerged and developed as notebooks, It has achieved a regular order and environment. While magazines reflect the personal tastes and knowledge of the creator, they can also bear the traces of different periods. In line with the information they provide, journals are source works not only in the field of literature, but also for many different branches of science such as history, history of religions, linguistics, folklore, astrology, folk medicine and even astrology.

Poetry magazines are very important in terms of reflecting the poetry taste of the period in which they were written and being a source of Turkish poetry. Magazines, which are used as the main source in expanding the volumes of divans, also contribute to the emergence of poems of poets who do not have divans. This makes it easier to work on collecting the poems of these poets and bringing them together.

In this study, my esteemed teacher Prof. Dr. Mec., one of the poetry magazines in Mehmet Fatih Köksal's personal library. Pages 1b-78b of the poetry magazine registered under the classification number 139/1 were studied. Our study consists of three main parts: examination of the magazine, its transcribed text and its classification according to MESTAP.

The section of the magazine we work on mostly contains poems by Sufi poets. 13-19 in a magazine of unknown author. It contains poems of poets who lived for centuries. The content of the magazine includes 209 Turkish and 3 Persian poems by 91 poets. 208 of them are written in aruz and three of them are written in syllabic meter.

The magazine has a very rich content in terms of the number of poets and poems, verse style and verse type diversity. In addition to uncommon verse types such as Zülfikârname and Selamnâme, the inclusion of some poets whose names are not mentioned in the sources and the poems of some poets that are not included in their divans are among the issues that reveal the importance of the magazine.

Keywords: Majmua, MESTAP, poetry, classical Turkish literature, Kânî.

1. GİRİŞ

Şiir Mecmualarına Dair

Mecmua, sözlükte “dağınık şeyleri bir araya getirmek, toplamak” anlamındaki cem‘ mastarından türeyen mecmû‘dan (bir araya getirilmiş, toplanmış) kelimesinden gelmektedir.

Mecmualar, çoğunlukla bir yazarın veya daha fazla yazar yahut şairin aynı veya farklı türden seçilmiş dinî, din dışı, nesir ya da şiirlerden oluşan çeşitli metinlerin bir araya getirilmesiyle oluşan eserlerdir. (Uzun, 2003: 28, 265).

“Şiir mecmualarının bazılarının baştan veya sondan, bazılarının da hem baştan hem sondan eksik olduğu görülür. Yaprakları düşmüş, koparılmış veya kesilmiş olan mecmualara da sık rastlanır. Bu tür eksiklikler elbette kayda değer olmakla birlikte, her şiir bağımsız bir metin olduğu için müstakil bir eserdeki eksiklik kadar önemli sayılmaz. Şiir mecmualarının önemli kısmının yazı ölçüleri, satır, sütun sayısı gibiyazma eserlerin nüsha tavsifiyle ilgili hususlarda kendi içinde bir standardı yoktur.” (Köksal, 2017:134).

Bugünkü antolojilere karşılık gelen derleme türü eserler olan mecmualar Türk Edebiyatı açısından zengin bir kaynaktır. Hayata dair pek çok konuya yer vermelerinin yanı sıra mecmualar yazıldıkları dönemin sosyal yaşantısını ve dönemin edebî zevkini ortaya koyan en önemli eserlerdir. Mecmuaların bir kısmının mürettibi belliyken bir kısmının ise belli değildir. Mecmuaların ne zaman düzenlendiği ya da tarih kaydı genellikle bulunmayabilir.

Şiir mecmuaları muhteva açısından oldukça zengin bir niteliğe sahiptir. Şiir mecmualarında şiirlerin yanı sıra musiki, hikâyeler, tarihî olaylar ile ilaç ve yemek tarifleri gibi birçok konu hakkında bilgiler verilmiştir. Mecmuaların içeriğinin zengin olmasının sebebi mürettibinin mecmuayı kendi iç dünyasına göre düzenlemesidir. Bundan ötürü mecmualar aracılığıyla edebiyat tarihi hakkında birçok bilgi edinmek mümkündür.

Aynı zamanda şiir mecmuaları döneminin şiir severlerinin rağbet ettikleri şairleri ve şiirlerini ihtiva ederler. Bu sayede dönemin şiir zevkini, beğenilen ve rağbet gören şairlerini mecmualardan öğrenmemiz mümkündür.

“Mecmuaların türlerine göre bazı tertip ve şekillere kavuşarak Araplar, Farslar ve Türkler arasında rağbet bulup farklı bir gelişim göstermesi ve çeşitli ilim dallarında müstakil bir telif türü özelliği kazanması ilk örneklerin ortaya çıkışından birkaç asır sonra gerçekleşmiştir. Osmanlı dönemindeki gelişimine bakarak XV. yüzyıldan itibaren dikkat çekmeye başladıklarını, XVI. yüzyıldan sonra ise sayı ve çeşitlerinin iyice arttığını söylemek mümkündür” (Uzun, 2003: 28, 266).

Başlangıçta bir not defteri halinde ortaya çıkmış zamanla gelişip düzenli bir tertip ve şekle kavuşarak bir kitap özelliği kazanmıştır.

Türk edebiyat tarihine birçok katkısı bulunan ve antoloji niteliğine sahip olan mecmualar, ortaya koyduğu bilgiler doğrultusunda sadece edebiyat alanında değil aynı zamanda başka bilim dallarına da yol gösteren bir kaynak niteliğindedir.

Mecmualar bazen şairlerin yayımlanmış divanlarında olmayan şiirlerinin ortaya çıkmasıyla divanların tamamlanmasını sağlar. Divanların hacimlerinin genişlemesinde asıl kaynak olarak kullanılır. Aynı zamanda divanı olmayan şairlerin şiirlerine mecmualar sayesinde ulaşılmaktadır. Bu şairlerin şiirlerinin toplanıp bir araya getirilmesi konusunda çalışmalar yapılmaktadır. Ayrıca daha önce kullanılmayan ve bilinmeyen nazım şekilleri, yeni türler veya daha önce kullanılmamış aruz kalıplarıyla karşılaşılabılır. Şairlerin hayatlarıyla ilgili önemli bilgiler bulunabilir.

Önemi son zamanlarda yapılan çalışmalarla daha da anlaşılan şiir mecmuaları, tertip edenin şahsî zevklerini ve bilgilerini yansıtmakla beraber elden ele dolaşmış olabileceği için farklı dönemlerin de izlerini taşıyabilir. Yazıldığı dönemin şiir zevkini yansıtması ve Türk şiirine kaynaklık etmesi bakımından şiir mecmuaları oldukça önemlidir.

Pek çok folklorik malzemeyi barındıran mecmua ve cönkler, aynı zamanda Türk edebiyatının (hem halk edebiyatı hem divan edebiyatı) her nazım şekli ve türüne örnekler sunması bakımından da son derece önemlidir. Na‘t, lugaz, muamma, medhiye, şehrengiz mecmuaları gibi bazı tür mecmuaları, içindeki örneklerden hareketle, türlere ait bugüne kadar bilinen kalıplaşmış tanımların değişmesine veya

genişletilmesine vesile olmuştur. Bu sebeple mecmuaların tamamının gün yüzüne çıkarılıp incelenmesi çok önemlidir (Deniz, 2023: 29-45).

BÖLÜM 1

1. PROF. DR. MEHMET FATİH KÖKSAL ŞAHSİ KÜTÜPHANESİ MEC.139/1 NUMARADA KAYITLI ŞİİR MECMUASI'NIN TANITIMI VE DEĞERLENDİRİLMESİ

1.1. MECMUANIN TANITIMI

1.1.1. Nüsha Tavsifi

Prof. Dr. M. Fatih Köksal'ın şahsi kütüphanesinde Mec. 139 numarada kayıtlı nüshanın çalışmamıza konu olan 1b-78b sayfaları arasındaki şiir mecmuası, dışı ebru, kenarları koyu kahverengi meşin kaplı, miklepli, sırtı tamamen fersude olmuş ve acemice tamir görmüş bir cilt içindedir. 420x160 mm dış, 180x130 mm iç ölçülerinde, kirli krem renkli abadi kâğıda söz başları kırmızı olmak üzere, siyah mürekkeple ve nesih hatla yazılmıştır. Her sayfası 13 satırlı olan nüshanın sütun sayısı muhtelifdir. Reddaderler 34b'den itibaren başlar. 1a yüzünde muhtelemen eski malikler tarafından kurşun kalemle ve rik'a hatla bazı şiir ve şarkı parçaları vardır.

Çalıştığımız mecmua, toplam 184 yaprak tutarındaki mecmuanın 1b-78b sayfaları arasını kapsar. Mecmuada iki farklı şiir mecmuası daha vardır. Yani aynı ciltte üç farklı mürettibin kaleminden çıktığı anlaşılan üç ayrı şiir mecmuasının mevcudiyeti söz konusudur. 80a-151a arasında 70 yapraklık ikinci, 151b-184a arasında da 34 yapraklık üçüncü mecmua yer almaktadır. İkinci mecmuada ağırlıklı olarak divan ve tekke şairlerinin, üçüncüde ise tamamem Alevi-Bektaşî inanç sistemine sahip şairlerin şiirleri yer alır.

1.1.2. Mecmuanın Tertip ve İçerik Hususiyetleri

78 varaktan oluşan mecmuamızda tespit edilen şair sayısı 91, şiir sayısı ise 212'dir. Bu şiirlerden 3 tanesi Farsça'dır. Şiirlerden 29 tanesinin kime ait olduğu tespit edilememiştir. Şairi belli olmayan şiirler genellikle kıt'a, nazm, müfred, matla nazım şekillerinden şiirlerdir.

Mecmuada, 13. yüzyıldan 19. yüzyıla kadar yaşamış şairlerin şiirleri yer almaktadır. Ağırlıklı olarak 16. ve 17. yüzyıllarda yaşamış şairlerin şiirlerinin bulunduğunu söyleyebiliriz.

Mecmuada en çok şiiri bulunan şair Kânî'dir (35). Onu Eşrefoğlu Rûmî (13) ve Niyâzî Mısırî (8) takip eder. Mecmuada şiirlerin çoğunda başlık mevcuttur. Hemen bütün şiirlerde şairin mahlası bazen tek başına (Kânî, Eşrefoğlu...vb.), bazen nazım şekilleriyle (Muhammes-i 'Âlî Efendi vb.), bazılarında da nazım türleriyle (Hammâmname-i Yümnî Çelebi vb.) birlikte başlık hâlinde kaydedilmiştir.

Mecmuadaki 208 şiir aruz, üç şiir hece ölçüsüyle yazılmış, birinin ise vezni tespit edilememiştir. Mecmuada en çok kullanılan nazım şekli 120 adet ile gazeldir. Bunun yanı sıra mecmuadaki sayılarına göre; nazm (25), kıt'a (11), muhammes (10), murabba' (10), müseddes (9), tahmîs (6), kasîde (5), matla' (4), terci'-i bend (3), terkeb-i bend (2), mu'aşşer (2), müfred (2), müsemmen (1), taştîr (1), tesdîs (1) nazm şekillerine yer verildiği görülmüştür.

Mecmuada başlıklarda tekrarlanan bazı hatalar mevcuttur. Örn, 10b'de başlayıp 11a'da biten Kânî şiirlerinin hepsine ferd başlığı vermiştir. Ferd başlığı verilen bu şiirlerin kimi kıt'a kimi de nazm örneğidir. 69b'den başlayıp 72b'ye kadar olan şiirler "rubâ'ıyyât", "rubâ'î", "miyân" vb. adlandırılrsa da şiirler kıt'a, nazm, matla', müfred, örneğidir.

Mürettibi belli olmayan mecmuada çoğunlukla tasavvufî şiirlere yer verilmiştir. Buradan yola çıkarak mürettibin tasavvufa meyilli bir kişi olduğunu söyleyebiliriz.

Şair, şiir ve nazım türü bakımından zengin olan mecmuada Zülfikârname¹, selamnâme², elifnâme³, düvâzdeh⁴, hamamnâme⁵ gibi şiir türlerine de yer verilmiştir.

Mürettip bazı şiirlerin kime ait olduğu konusunda tereddüt yaşamıştır. Örneğin 59 b' deki şiirde başlık olarak önce "Maîlî" yazmış daha sonra üzerine karalayıp "Gevherî" yazmıştır. Şiirin mahlas bendine baktığımızda da mahlasın üzerine karalayıp "Ömer" yazmıştır. Şiiri araştırdığımızda Âşık Ömer divanında karşımıza çıkmıştır. Bunun yanı sıra mürettibin hem şairi hem de nazım şeklini ve türünü karıştırdığı şiirler de vardır. Mesela 30a'da "Gazel-i Kânî" (Yazar, 2010) başlığı verilen şiir Hatâyî Divanı'nda yer alan bir Terci'-i Bend'dir. (Macit, 2017:135). Ayrıca

¹"Özellikle Alevî- Bektâşî edebiyatında bol örnekleri bulunan Zülfikârname'ler "Hz. Ali'nin kılıcı Zülfikâr'ı övmek için yazılan şiirlere verilen addır" (Özcan, 2015: 197).

² 12 imam, Ehlibeyt ve Hacı Bektaş Veli gibi kişileri öven nefesler.

³ Abdurrahman Güzel'in elifnâme tanımı şu şekildedir: "Arap alfabesinin ilk harfi olan "elif" ile yazılmış küçük kitap risale, varak anlamlarına gelen 'nâme' sözünün birleşmesinden meydana gelmiş birleşik isim olup, dîvan, âşık ve dinî tasavvufî Türk edebiyatlarında kullanılan bir türdür. İstilahî manası itibarıyla de Osmanlı Türkçesindeki otuz üç harfin değişik konularda, değişik şekillerle, genellikle mısra başlarındaki harflerin alt alta alfabetik sıra ile beyitler halinde yazılarak devam etmesi neticesinde oluşan manzum eserlerdir (Güzel, 2006: 634).

⁴ Dûvâz-deh; düvâz, düvâz-nâme ve düvâz-imâm gibi isimlerle de anılan On İki İmam'ı konu edinen manzumelere verilen isimdir. Alevî ve Bektaşî edebiyatına ait bir tür olarak ele alınmaktadır. (Aydın, 2022: 261).

⁵ Divan edebiyatında, çeşitli nazım şekilleri içerisinde hamam ve hamam eğlencelerinin konu alındığı şiir türüne ise hammamiye denilmektedir (Pala,1999: 227).

21b’ de “İlâhî-i Fazlî” başlığı verilen şiir ilahi örneği değildir. Bunlardan başka 32a’da yer alan ve “Gazel-i Zuhûrî Rahmetu’llâhî’aleyh” başlığı verilen şiir Nâbî’ye ait tahmîs örneğidir. Bu vb. örnekler mecmuada oldukça fazladır.

Yine mecmuamızda Fuzûlî’ye atfedilen ancak dil ve üslup özelliklerine baktığımızda Fuzûlî’ye ait olmadığını düşündüğümüz bir şiir bulunmaktadır. Aşağıda kaydettiğimiz bu nükteli şiirden de yola çıkarak Fuzûlî’nin önemine binâen- ayrıca söz etmek gerekir:

Fuzûlî

mefâîlün mefâîlün feûlün

Olupdur emr-i Hakk ile sirişte

Anuñçün yârime dirler ferişte

Giderken yolda dildâra buluşdum

Didim bir bûse virdi didi al işte

Didim dilber bize ihsânuñ olsun

Didi ihsânumı bilmez gör işte

Fuzûlî dilberi kaçmak dilerseñ

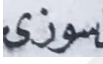
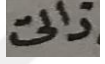
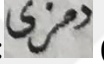
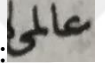
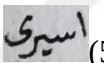
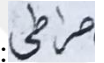
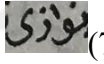
Alup hemşiresin olgıl enişte

Mürettip mecmuayı belirli bir düzene göre tertip etmeye çalışmış ama bunu tam olarak başaramamıştır. Mesela ilk bölümde Kânî’nin şiirlerini vermiş ama araya Hayrî’ nin taşir örneği girmiştir. Ayrıca mürettip “Hâtimeti Kânî-i Ebu’l-me‘ânî - rahîmehu -Temmet” yazıp Kânî ile ilgili bölümü bitirmiş olduğunu belirtse de daha sonraki varaklarda yine Kânî’nin şiirlerine yer vermiştir. Aynı şekilde Eşrefoğlu Rûmî, Niyâzî Mısırî ve Hüdâyî’nin şiirlerini bir arada vermeye çalışsa da daha sonraki varaklarda yine bu şairlere ait şiirler bulunmaktadır.

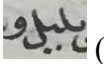
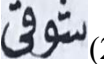
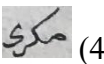
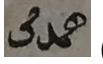
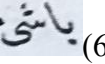
Ayrıca mecmuada mürettibin bilgisizliği, dikkatsiz ve özensizliğinden kaynaklı pek çok yazım hatası mevcuttur. Bu durum mecmuayı okuma konusunda işimizi zorlaştırmıştır. Bu hatalar “Nüshanın İmla Hususiyetleri” başlığı altında ayrıca belirtilmiştir.

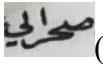
1.1.3. Nüshanın İmla Hususiyetleri

Mecmuada, mürettibin dikkatsiz ve özensizliğinden kaynaklı bazısını düzenli olarak bazısını da tamamen düzensiz olarak yaptığı pek çok imlâ hatası mevcuttur. Bu hatalar mecmuayı okuma ve şiirlerin vezinlerini bulma noktasında işimizi zorlaştırmıştır.

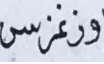
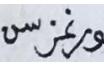
Sıklıkla rastlanan bir imla hususiyeti, izafet kesresi yerine “ye”(ى) harfi kullanılmasıdır: sūz-ı: (9b), zat-ı: (18a), meyl-i: (23a), âteş-i: (36b), remz-i: (41b), âlem-i: (52a), esîr-i: (53b), şirâṭ-ı : (56b), kef-i : (64b), nūvāz-ı: (73a)... gibi.

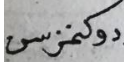
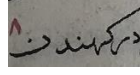
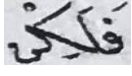
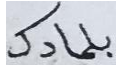
İzafet kesresi yerine atıf vavı (و), Atıf vavı yerine ye’ler birbirinin yerine yanlış bir şekilde kullanılmıştır.

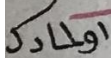
būlbül-i: (16b), şevḳ ü: (26b), mekr ü: (41b), hem dem ü: (63a), baş u: (63b)... gibi.

Bunun dışında ayrıca tamlamaları akuzatif eki gibi yazılmıştır: şahrā-yı: (23a)... gibi.

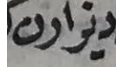
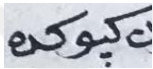
Yine sıklıkla karşımıza çıkan yazım hatası “ñ” yerine “nun” harfinin, “nun” harfinin yerine “ñ” kullanılmasıdır.

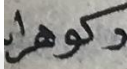
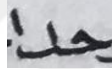
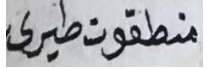
itmedeñ: 40a), uzanmazsañ: (53b), sürinmezseñ: (53b),

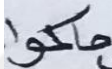
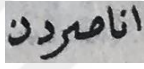
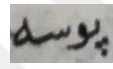
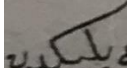
dögünmezseñ: (53b), dergehündeñ: (58a), felegüñ: (58b), bilmeden: (53b),

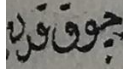
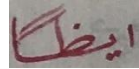
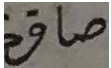
almadan: (53b), olmadan: (53b)... gibi.

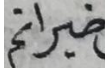
Bunların yanı sıra nüshada bazı kelimeler olması gereken asıl şeklinden farklı olarak yazılmış bazı kelimelerin yazımında yanlışlık yapılmıştır.

āvālim: (13b), dizārın: (20a), zer: (22b), kapuñda: (33b),

güher: (33b), Hudā: (51b), Mantıku'tṭayr: (54b), ḥākimü'l:

 (54b), 'anāşırdan: (54b), buse: (57a), bilüñden: (57a),

medār: (57b), çoqdan: (58a), eyzen: (60a), sāk: (70a),

ḥayrānam: (73b)... gibi.

Bunların dışında mürettibin dikkatsizliğinden kaynaklanan Türkçe kelimelerin yazımında da yanlışlıklar yapılmıştır.

eylemekde: (22b), gibi...

1.1.4. Mecmuada Bulunan Şairler ve Nazım Şekilleri

Mecmuada 15. yüzyıl ile 19. yüzyıllar arasında yaşamış 91 şair tespit edilmiştir. Mecmuada eserleri bulunan şairlerin şiir sayıları venazım şekilleri

aşağıdaki tabloda gösterilmiştir. Çalıştığımız mecmuada toplam 212 şiir bulunmaktadır. Mecmuada yer alan şairler ve şiir sayıları şu şekildedir:

Sıra	Şair Mahlası	Nazım Şekli	Şiir Sayısı
1	Âgâh	Tesdis	1
2	Âgehî	Kaside	1
3	Ahmed-i Sarbân	Gazel	1
4	‘Âlî	Gazel	1
		Muhammes	1
5	‘Âşık ‘Ömer	Murabba	1
		Müseddes	1
6	Bâhir	Gazel	1
7	Bahtî	Gazel	2
8	Bâkî	Gazel	1
9	Bedrî	Murabba	1
10	Câmî‘	Gazel	2
11	Cevherî	Gazel	1
12	Cünûdî	Müseddes	1
13	Devrânî	Gazel	1
14	Emîn	Gazel	1
15	Enîsî	Gazel	1
16	Esîr	Gazel	1
17	Eşrefoğlu Rûmî	Gazel	13
18	Fazlî	Gazel	1
19	Fehîm	Gazel	1
20	Fehmî	Gazel	4

21	Fenâyî	Gazel	1
22	Ferîdî	Muhammes	1
23	Feryâdî	Müseddes	1
24	Fethî	Gazel	1
25	Fevzî	Gazel	1
26	Fuzûlî	Gazel	4
27	Hacı Bayrâm-ı Velî	Gazel	2
28	Hacı Bektâş-ı Velî	Gazel	2
		Murabba	1
29	Hâfız	Kıt'a	1
30	Hâkî	Gazel	1
31	Hakkî	Gazel	1
32	Halîlî	Tahmis	1
33	Hasbî	Gazel	1
34	Haşmet	Gazel	1
35	Hatâyî	Terci-i Bend	1
36	Hayâlî	Gazel	1
37	Hayretî	Gazel	1
38	Hayrî	Taştir	1
39	Hüdâyî	Murabba	3
		Gazel	3
40	İbrâhim	Gazel	2
41	Kâbûlî	Nazm	1
42	Kadrî	Muhammes	1
43	Kanberî	Müseddes	1
40	İbrâhim	Gazel	2
41	Kâbûlî	Nazm	1
42	Kadrî	Muhammes	1
43	Kanberî	Müseddes	1

44	Kânî	Gazel	24
		Kaside	3
		Kıt' a	3
		Nazm	3
		Tahmis	1
		Terkib-i Bend	1
45	Kâtibî	Gazel	1
46	Kirâmî	Gazel	1
47	Lâmi'	Kıta'	1
48	Mesîhî	Müseddes	1
49	Meylî	Müseddes	1
50	Mezâkî	Gazel	1
51	Yazıcızâde	Gazel	1
52	Muhibbî	Gazel	1
53	Musîb	Gazel	1
54	Nâbî	Gazel	4
		Nazm	1
		Tahmis	1
55	Nâsuhî	Muhammes	1
56	Na'tî	Muhammes	1
57	Nef'î	Gazel	1
		Kıt' a	1
58	Nesîmî	Gazel	1
59	Neş'et	Tahmis	1
60	Nev'î	Matla'	1
61	Niyâzî-i Mısrî	Gazel	8
62	Nûrî	Gazel	1
63	Rûhî	Gazel	1
		Muhammes	1
		Terkib-i Bend	1
64	Rüşdî	Gazel	1

65	Sâlih	Gazel	1
66	Senâ'î	Terci-i Bend	1
67	Seyyîd Hamdi	Gazel	1
68	Seyyîdî	Gazel	2
69	Seyyîd Nizâmoğlu	Gazel	2
		Murabba	1
		Terci-i Bend	1
70	Sıdkî	Gazel	1
71	Sipâhî	Tahmis	1
72	Sürûrî	Mu'aşşer	1
		Murabba	2
73	Şemsî	Gazel	2
74	Şeyhî	Kaside	1
75	Şeyhî	Müseddes	1
76	Şeyhülislâm Yahyâ	Gazel	1
		Nazm	1
77	Şükrî	Gazel	3
78	Tâceddinoğlu	Gazel	1
79	Tal'at	Gazel	1
80	Ulvî	Müseddes	1
81	Usûlî	Müseddes	1
82	Vahdetî	Muhammes	1
83	Vankulu Mehmed Efendi	Kıt'a	1
84	Vîrânî	Gazel	1
85	Yâdigâr	Mu'aşşer	1
86	Yahyâ	Müsemmen	1
87	Yûnus	Gazel	2
		Murabba	1
88	Yümnî Çelebi	Muhammes	1
89	Zâkirî	Muhammes	1
90	Zâtî	Muhammes	1

91	Zekî	Gazel	1
	Şairi Belli Olmayanlar	Kıt‘a	4
		Matla‘	3
		Muhammes	1
		Müfred	2
		Nazm	19

Tablo-1: Mecmuadaki şairler ve şiir sayıları ile nazım biçimleri.

Mecmuada en çok şiiri bulunan şair 35 şiiriyle Kânî’dir. Onu 13 şiirle Eşrefoğlu Rûmî takip etmektedir. Mecmuada Niyâzî Mısırî’nin 8, Hüdâyî’nin de 6 şiiri bulunmaktadır.

1.1.5. Mecmuada Bulunan Şairlerin Yaşadıkları Yüzyıllar

Mecmuada yer alan şairlerin yaşadıkları yüzyıllar şu şekildedir:

Sıra	Şairin Mahlası	Yaşadığı Yüzyıl
1	Âgâh	17. yy
2	Âgehî	16. yy
3	Ahmed-i Sarbân	16. yy
4	‘Âlî	16.yy
5	‘Âşık ‘Ömer	17. yy
6	Bâhir	-
7	Bahtî	17. yy
8	Bâkî	16. yy
9	Bedrî	-
10	Câmî‘	-
11	Cevherî	-
12	Cünûdî	-
13	Devrânî	-
14	Emîn	-
15	Enîsî	-

16	Esîr	-
17	Eşrefoğlu Rûmî	15. yy
18	Fazlî	16. yy
19	Fehîm	17. yy
20	Fehmî	-
21	Fenâyî	17. yy
22	Ferîdî	-
23	Feryâdî	-
24	Fethî	-
25	Fevzî	-
26	Fuzûlî	16. yy
27	Hacı Bayrâm-ı Velî	15. yy
28	Hacı Bektâş-ı Velî	13. yy.
29	Hâfız	-
30	Hâkî	-
31	Hakkî	-
32	Halîlî	-
33	Hasbî	-
34	Haşmet	18. yy
35	Hatâyî	16. yy
36	Hayâlî	16. yy
37	Hayretî	16. yy
38	Hayrî	-
39	Hüdâyî	17. yy
40	İbrâhim	-

41	Kâbûlî	16. yy
42	Kadrî	16. yy
43	Kanberî	16. yy
44	Kânî	16. yy
45	Kâtibî	16. yy
46	Kirâmî	16. yy
47	Lâmi‘	-
48	Mesîhî	15. yy
49	Meylî	16. yy
50	Mezâkî	17. yy
51	Yazıcızâde	15. yy.
52	Muhibbî	16. yy
53	Musîb	-
54	Nâbî	17. yy
55	Nâsuhî	-
56	Na‘tî	-
57	Nef‘î	17. yy
58	Nesîmî	15. yy
59	Neş‘et	18. yy
60	Nev‘î	16. yy
61	Niyâzî Mısrî	17. yy
62	Nûrî	19. yy
63	Rûhî	16. yy
64	Rüşdî	-
65	Salih	-
66	Senâ‘î	18. yy

67	Seyyîd Hamdi	17. yy
68	Seyyidî	16. yy
69	Seyyîd Nizâmoğlu	16. yy
70	Sıdkî	-
71	Sipâhî	-
72	Sürûrî	-
73	Şemsî	-
74	Şeyhî	15. yy
75	Şeyhî	-
76	Şeyhülislâm Yahyâ	17. yy
77	Şükrî	-
78	Tâceddinoğlu	17. yy
79	Tal'at	-
80	Ulvî	16. yy
81	Usûlî	16. yy
82	Vahdetî	16. yy
83	Vankulu Mehmed Efendi	16. yy
84	Vîrânî	-
85	Yâdigâr	-
86	Yahyâ	-
87	Yûnus	15. yy
88	Yümnî Çelebi	-
89	Zâkirî	17. yy
90	Zâtî	18. yy
91	Zekî	-

Tablo-2: Mecmuadaki şairlerin yaşadıkları yüzyıllar

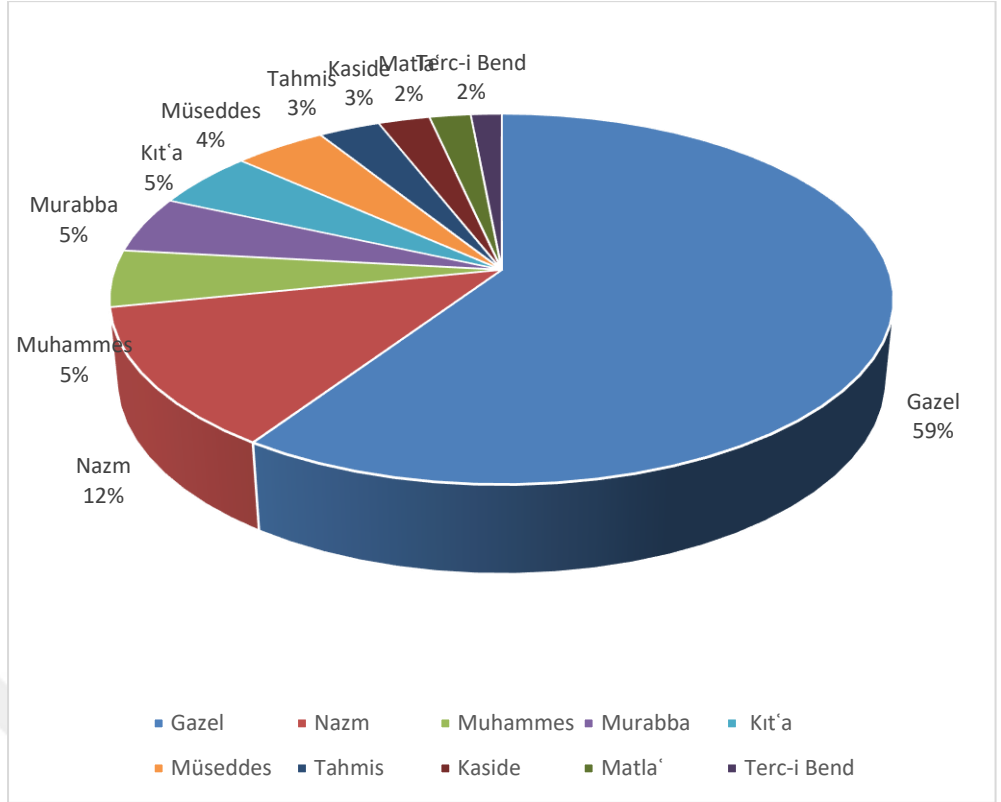
Mecmuada bu şairlerden ayrı olarak 29 adet de sahibi tespit edilememiş şiir bulunmaktadır.

1.1.6. Mecmuada Kullanılan Nazım Şekilleri

Mecmuada kullanılan nazım şekilleri oldukça çeşitlidir. Mecmuada en çok kullanılan nazım şekli 120 adet ile gazeldir. Onu nazm, muhammes, murabba ve kıt'a takip eder. Mecmuada bulunan nazım şekilleri ve sayıları aşağıdaki tablodaki gibidir:

Sıra	Nazım Şekli	Adet
1	Gazel	120
2	Nazm	25
3	Kıt'a	11
4	Muhammes	10
5	Murabba'	10
6	Müseddes	9
7	Tahmîs	6
8	Kasîde	5
9	Matla'	4
10	Terci'-i Bend	3
11	Terkib-i Bend	2
12	Mu'aşşer	2
13	Müfred	2
14	Müsemmen	1
15	Taşîr	1
16	Tesdîs	1
	Toplam	212

Tablo-3: Mecmuada kullanılan nazım şekilleri

Grafik 1: Mecmuadaki şiirlerin nazım şekillerine göre yüzdelik dağılımları

Mecmuada derleyenin bazı nazım şekillerini yanlış tespit ettiği görülmektedir. Bu durumu aşağıdaki örneklerle gösterebiliriz:

Mürettip 10b'de başlayıp 11a'da biten Kānī şiirlerinin hepsine “Ferd” başlığı vermiştir. Ferd başlığı verilen bu şiirlerin kimi kıt'a kimi de nazm örneğidir. Bu başlıklar; [Nazm], [Kıt'a] şeklinde düzeltilerek yazılmıştır.

Sayfa 16a'daki “Mu'aşşer-i Senār” başlığı verilen şiir Terci'-i Bend örneğidir. Bu başlıklar çalışmamızda düzeltilerek yazılmıştır. Ayrıca 63a'daki “Gazel-i Vahdeti Tahmis-i Nev'i Rahmetullah” başlığı verilen şiirin Vahdeti'ye ait muhammes örneği olması dolayısıyla [Muhammes-i] Vahdeti” olarak düzeltilmiştir. Bu vb. örnekleri daha da artırabiliriz.

Yine mürettip 69b'den başlayıp 72b'ye kadar olan şiirleri “rubā'ıyyāt”, “rubā'ī”, “miyān” vb. adlandırırsa da şiirler kıt'a, nazm, matla', müfred, örneğidir. Nüshada yanlış başlık ile gösterilen söz konusu şiirlerin başlıkları köşeli ayraç içinde düzeltilmiştir.

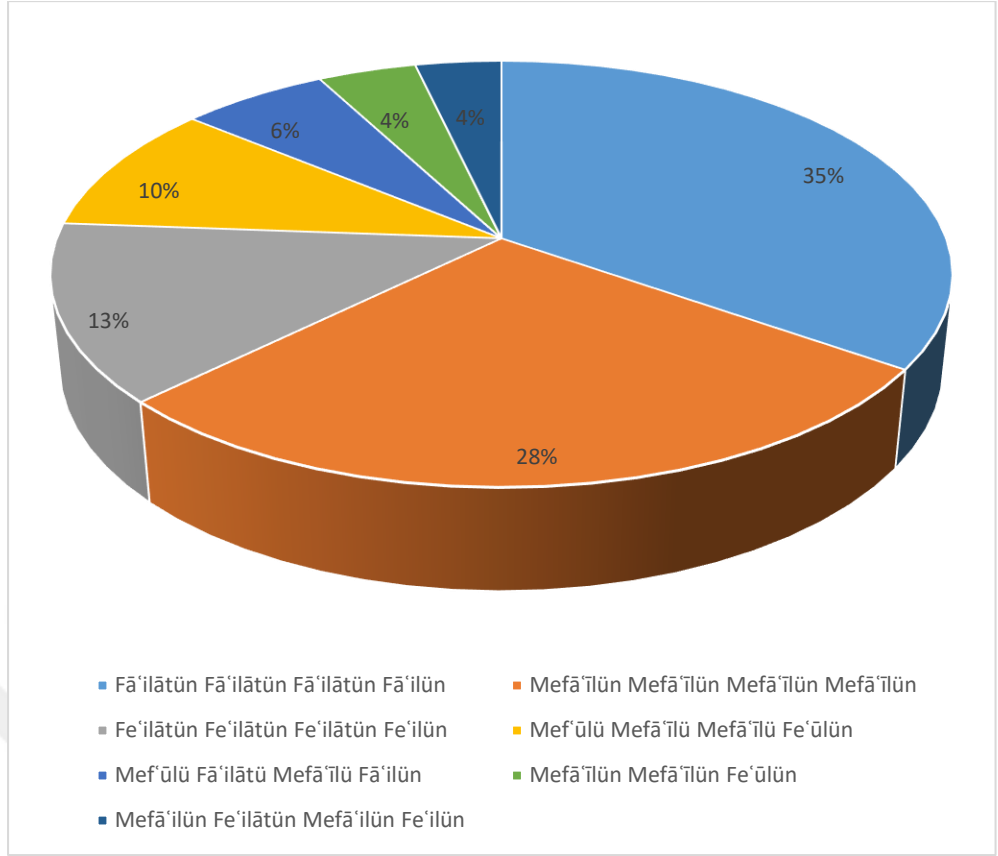
1.1.7. Mecmuada Kullanılan Aruz Kalıpları

Aşağıdaki tabloda görüldüğü üzere mecmuada en çok kullanılan üç aruz kalıbı sırasıyla *fâ'îlâtün fâ'îlâtün fâ'îlâtün fâ'îlün*, *mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün* *mefâ'îlün*, *fe'îlâtün fe'îlâtün fe'îlâtün fe'îlün* şeklindedir.

Sıra	Aruz Kalıbı	Adet
1	fâ'îlâtün fâ'îlâtün fâ'îlâtün fâ'îlün	67
2	mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün	54
3	fe'îlâtün fe'îlâtün fe'îlâtün fe'îlün	26
4	mef'ûlü mefâ'îl mefâ'îl mefâ'îl fe'ûlün	19
5	mef'ûlü fâ'îlâtü mefâ'îl fâ'îlün	12
6	mefâ'îlün mefâ'îlün fe'ûlün	7
7	mefâ'îlün fe'îlâtün mefâ'îlün fe'îlün	7
8	fâ'îlâtün fâ'îlâtün fâ'îlün	4
9	müstef'îlün müstef'îlün müstef'îlün müstef'îlün	4
10	mef'ûlü mefâ'îlün mef'ûlü mefâ'îlün	3
11	fâ'îlâtün fe'îlâtün fâ'lün	2
12	mef'ûlü fâ'îlâtün mef'ûlü fâ'îlâtün	1
13	müfte'îlün mefâ'îlün müfte'îlün mefâ'îlün	1
14	müstef'îlün müstef'îlün	1
	Toplam	208

Tablo-4: Mecmuada kullanılan aruz kalıpları

Mecmuada toplamda 14 farklı aruz kalıbı kullanılmıştır. Aşağıdaki grafikte ise en çok kullanılan aruz kalıplarının yüzdelik dilimleri gösterilmiştir.

Grafik 2: Mecmuada kullanılan aruz kalıplarının yüzdelik dilimleri

1.1.8. Mecmuada Yer Alan Şairler

Mecmualar, şairlerin şiir zevkine, kimliğine ve yaşadıkları dönemin sosyal hayatına dair önemli ipuçları vermektedir. Özellikle edebiyat tarihimizde varlığına ya da eserlerine tesadüf etmediğimiz şahısların mecmualarda karşımıza çıkması, mecmuaların edebiyat tarihi açısından önemini ortaya koymaktadır.

Toplamda 212 şiirin ve 91 şairin yer aldığı mecmuada; mahlası bulunan 183 şiir bulunmaktadır. İsmi tespit edemediğimiz 29 şair bulunmaktadır. Mecmuadaki şiirlerde mahlaslarıyla karşımıza çıkan kimi şairler hakkında yazılı kaynaklarda kısıtlı bilginin oluşu ve bazı isimlerin hiç duyulmamış olması sebebiyle bu başlık altında bulunan bazı isimler hakkında bilgi verilemedi.

Mecmuada şiiri bulunan şairlerin tanıtıldığı bu bölümde TEİS (Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü) ve TDV (Türk Diyanet Vakfı) İslâm Ansiklopedisi'ndeki biyografilerden yararlanılmıştır.

Âgâh

Şairin biyografisi için bk.⁶

Agehî

Şairin biyografisi için bk.⁷

Ahmed-i Sarbân

Şairin biyografisi için bk.⁸

‘Âlî

Şairin biyografisi için bk.⁹

‘Âşık ‘Ömer

Şairin biyografisi için bk.¹⁰

Bâhir

Mecmuada “Bâhir” mahlasıyla 1 şiiri bulunan şaire dair ulaşabildiğimiz kaynaklar içinde ve tezkirelerde mecmuanın derlendiği döneme kadar yaşamış olması muhtemel olan bu mahlastan 9 şair vardır. Şiirin hangi şaire ait olduğu tespit edilememiştir.

Bahtî

Şairin biyografisi için bk.¹¹

Bâkî

Şairin biyografisi için bk.¹²

Bedrî

Mecmuada “Bedrî” mahlasıyla 1 şiiri bulunan şaire dair ulaşabildiğimiz kaynaklar içinde ve tezkirelerde mecmuanın derlendiği döneme kadar yaşamış olması

⁶<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/agah-haci-hafiz-mehmed-bulak>

⁷<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/agehi-mansur>

⁸<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/ahmedi-kaygusuz-sarban-ahmed>

⁹<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/ali-cesmi-gelibolulu-mustafa>

¹⁰<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/asik-omer>

¹¹<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/bahti-sultan-ahmed>

¹²<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/baki>

muhtemel olan bu mahlastan 19 şair vardır. Şiirin hangi şaire ait olduğu tespit edilememiştir.

Câmi‘

Mecmuada “Câmi‘” mahlasıyla 2 Farsça şiiri bulunan şaire dair ulaşabildiğimiz kaynaklar içinde ve tezkirelerde mecmuanın derlendiği döneme kadar yaşamış olması muhtemel olan bu mahlastan 11 şair vardır. Şiirin hangi şaire ait olduğu tespit edilememiştir.

Cevherî

Mecmuada “Cevherî” mahlasıyla 1 şiiri bulunan şaire dair ulaşabildiğimiz kaynaklar içinde ve tezkirelerde mecmuanın derlendiği döneme kadar yaşamış olması muhtemel olan bu mahlastan 6 şair vardır. Şiirin hangi şaire ait olduğu tespit edilememiştir.

Cünûdî

Hakkında hiçbir bilgiye erişemediğimiz şairin çalışmamızda 1 şiiri bulunmaktadır.

Devrânî

Hakkında hiçbir bilgiye erişemediğimiz şairin çalışmamızda 1 şiiri bulunmaktadır.

Emîn

Mecmuada “Emîn” mahlasıyla 1 şiiri bulunan şaire dair ulaşabildiğimiz kaynaklar içinde ve tezkirelerde şiirin hangi şaire ait olduğu tespit edilememiştir.

Enîsî

Mecmuada “Enîsî” mahlasıyla 1 şiiri bulunan şaire dair ulaşabildiğimiz kaynaklar içinde ve tezkirelerde mecmuanın derlendiği döneme kadar yaşamış olması muhtemel olan bu mahlastan 3 şair vardır. Şiirin hangi şaire ait olduğu tespit edilememiştir.

Esîr

Mecmuada “Esîr” mahlasıyla 1 şiiri bulunan şaire dair ulaşabildiğimiz kaynaklar içinde ve tezkirelerde mecmuanın derlendiği döneme kadar yaşamış olması

muhtemel olan bu mahlastan 10 şair vardır. Şiirin hangi şaire ait olduğu tespit edilememiştir.

Eşrefoğlu Rûmî

Şairin biyografisi için bk.¹³

Fazlî

Şairin biyografisi için bk.¹⁴

Fehîm

Şairin biyografisi için bk.¹⁵

Fehmî

Mecmuada “Fehmî” mahlasıyla 4 şiiri bulunan şaire dair ulaşabildiğimiz kaynaklar içinde ve tezkirelerde mecmuanın derlendiği döneme kadar yaşamış olması muhtemel olan bu mahlastan 28 şair vardır. Şiirin hangi şaire ait olduğu tespit edilememiştir.

Fenâyî

Şairin biyografisi için bk.¹⁶

Ferîdî

Mecmuada “Ferîdî” mahlasıyla 1 şiiri bulunan şaire dair ulaşabildiğimiz kaynaklar içinde ve tezkirelerde mecmuanın derlendiği döneme kadar yaşamış olması muhtemel olan bu mahlastan 3 şair vardır. Şiirin hangi şaire ait olduğu tespit edilememiştir.

Feryâdî

Mecmuada “Feryâdî” mahlasıyla 1 şiiri bulunan şaire dair ulaşabildiğimiz kaynaklar içinde ve tezkirelerde mecmuanın derlendiği döneme kadar yaşamış olması muhtemel olan bu mahlastan 3 şair vardır. Şiirin hangi şaire ait olduğu tespit edilememiştir.

¹³<https://islamansiklopedisi.org.tr/esrefoglu-rumi>

¹⁴<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/fadli-atpazarli>

¹⁵<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/fehimi-kadim>

¹⁶<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/fenayi-cennet-mehmed-efendi>

Fethî

Mecmuada “Fethî” mahlasıyla 1 şiiri bulunan şaire dair ulaşabildiğimiz kaynaklar içinde ve tezkirelerde mecmuanın derlendiği döneme kadar yaşamış olması muhtemel olan bu mahlastan 12 şair vardır. Şiirin hangi şaire ait olduğu tespit edilememiştir.

Fevzî

Mecmuada “Fevzî” mahlasıyla 1 şiiri bulunan şaire dair ulaşabildiğimiz kaynaklar içinde ve tezkirelerde mecmuanın derlendiği döneme kadar yaşamış olması muhtemel olan bu mahlastan 22 şair vardır. Şiirin hangi şaire ait olduğu tespit edilememiştir.

Fuzûlî

Şairin biyografisi için bk.¹⁷

Hacı Bayrâm-ı Velî

Şairin biyografisi için bk.¹⁸

Hacı Bektâş-ı Velî

Şairin biyografisi için bk.¹⁹

Hâfız

Mecmuada “Hâfız” mahlasıyla 1 şiiri bulunan şaire dair ulaşabildiğimiz kaynaklar içinde ve tezkirelerde şiirin hangi şaire ait olduğu tespit edilememiştir.

Hâkî

Mecmuada “Hâkî” mahlasıyla 1 şiiri bulunan şaire dair ulaşabildiğimiz kaynaklar içinde ve tezkirelerde mecmuanın derlendiği döneme kadar yaşamış olması muhtemel olan bu mahlastan 20 şair vardır. Şiirin hangi şaire ait olduğu tespit edilememiştir.

¹⁷<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/fuzuli-mdbir>

¹⁸<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/haci-bayrami-veli>

¹⁹<https://islamansiklopedisi.org.tr/haci-bektas-i-veli>

Hakkı

Hakkında hiçbir bilgiye erişemediğimiz şairin çalışmamızda 1 şiiri bulunmaktadır.

Halîlî

Mecmuada “Halîlî” mahlasıyla 1 şiiri bulunan şaire dair ulaşabildiğimiz kaynaklar içinde ve tezkirelerde mecmuanın derlendiği döneme kadar yaşamış olması muhtemel olan bu mahlastan 8 şair vardır. Şiirin hangi şaire ait olduğu tespit edilememiştir.

Hasbî

Mecmuada “Hasbî” mahlasıyla 1 şiiri bulunan şaire dair ulaşabildiğimiz kaynaklar içinde ve tezkirelerde mecmuanın derlendiği döneme kadar yaşamış olması muhtemel olan bu mahlastan 5 şair vardır. Şiirin hangi şaire ait olduğu tespit edilememiştir.

Haşmet

Mecmuamızda bulunan “Haşmet” mahlaslı şaire ait 1 şiiri bulunan şairin divanı taranmış fakat elimizdeki mecmuada kayıtlı olan şiirine rastlanmamıştır. Erişebildiğimiz kaynaklarda bu mahlasta başka şair tespit edilememiştir.

Hatâyî

Şairin biyografisi için bk.²⁰

Hayâlî

Mecmuamızda bulunan “Hayâlî” mahlaslı şaire ait 1 şiiri bulunan şairin divanı taranmış fakat elimizdeki mecmuada kayıtlı olan şiirine rastlanmamıştır. Şiirin hangi Hayâlî’ye ait olduğu tespit edilememiştir.

Hayretî

Şairin biyografisi için bk.²¹

²⁰<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/sah-ismail-hatayi>

²¹<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/hayreti>

Hayrî

Mecmuada “Hayrî” mahlasıyla 1 şiiri bulunan şaire dair ulaşabildiğimiz kaynaklar içinde ve tezkirelerde mecmuanın derlendiği döneme kadar yaşamış olması muhtemel olan bu mahlastan 12 şair vardır. Şiirin hangi şaire ait olduğu tespit edilememiştir.

Hüdâyî

Şairin biyografisi için bk.²²

İbrâhim

Mecmuada 2 şiiri bulunan şairle ilgili tezkirelerde taranan bilgilere rağmen tarihte sayısı fazla olan İbrâhim’lerden hangisi olduğunu tespit edemedik.

Kabûlî

Şairin biyografisi için bk.²³

Kadrî

Mecmuada “Kadrî” mahlasıyla 1 şiiri bulunan şaire dair ulaşabildiğimiz kaynaklar içinde ve tezkirelerde mecmuanın derlendiği döneme kadar yaşamış olması muhtemel olan bu mahlastan 13 şair vardır. Şiirin hangi şaire ait olduğu tespit edilememiştir.

Kanberî

Şairin biyografisi için bk.²⁴

Kânî

Şairin biyografisi için bk.²⁵

Kâtibî

Mecmuada “Kâtibî” mahlasıyla 1 şiiri bulunan şaire dair ulaşabildiğimiz kaynaklar içinde ve tezkirelerde mecmuanın derlendiği döneme kadar yaşamış olması

²²<httpLKS://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/hudayi-aziz-mahmud>

²³<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/kabuli-gedizli>

²⁴<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/kanberi>

²⁵<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/kanii>

muhtemel olan bu mahlastan 9 şair vardır. Şiirin hangi şaire ait olduğu tespit edilememiştir.

Kirâmî

Mecmuada “Kirâmî” mahlasıyla 1 şiiri bulunan şaire dair ulaşabildiğimiz kaynaklar içinde ve tezkirelerde mecmuanın derlendiği döneme kadar yaşamış olması muhtemel olan bu mahlastan 5 şair vardır. Şiirin hangi şaire ait olduğu tespit edilememiştir.

Mesîhî

Mecmuamızda bulunan “Mesîhî” mahlaslı şaire ait 1 şiiri bulunan şairin divanı taranmış fakat elimizdeki mecmuada kayıtlı olan şiirine rastlanmamıştır. Şiirin hangi Mesîhî’ye ait olduğu tespit edilememiştir.

Meylî

Şairin biyografisi için bk.²⁶

Mezâkî

Şairin biyografisi için bk.²⁷

Muhammediyeli Yazıcızâde

Şairin biyografisi için bk.²⁸

Muhibbî

Şairin biyografisi için bk.²⁹

Musîb

Hakkında hiçbir bilgiye erişemediğimiz şairin mecmuamızda 1 şiiri bulunmaktadır.

Nâbî

Şairin biyografisi için bk.³⁰

²⁶ <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/meyli-mehmed>

²⁷ <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/mezaki-suleyman>

²⁸ <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/yazicioglu-mehmed-efendi-seyh-mehmed>

²⁹ <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/muhibbi>

³⁰ <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/nabi-yusuf-nabi-efendi>

Nasûhî

Mecmuada Nasûhî mahlasıyla 1 şiiri bulunan şaire dair ulaşabildiğimiz kaynaklar içinde ve tezkirelerde mecmuanın derlendiği döneme kadar yaşamış olması muhtemel olan bu mahlasta 5 şair vardır. Şiirin hangi şaire ait olduğu tespit edilememiştir.

Nef'î

Şairin biyografisi için bk.³¹

Nesîmî

Şairin biyografisi için bk.³²

Neş'et

Şairin biyografisi için bk.³³

Nev'î

Şairin biyografisi için bk.³⁴

Niyâzî Mısırî

Şairin biyografisi için bk.³⁵

Nûrî

Şairin biyografisi için bk.³⁶

Rûhî

Şairin biyografisi için bk.³⁷

Rüşdî

Mecmuada “Rüşdî” mahlasıyla 1 şiiri bulunan şaire dair ulaşabildiğimiz kaynaklar içinde ve tezkirelerde mecmuanın derlendiği döneme kadar yaşamış olması

³¹<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/nefi-omer-efendi>

³²<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/nesimi-seyh-imaduddin-seyyid-nesimi>

³³<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/neset-hoca-suleyman-neset-efendi>

³⁴<https://islamansiklopedisi.org.tr/nevi--divan-sairi>

³⁵<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/niyazii-misri>

³⁶<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/nuri-tokatli>

³⁷<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/ruhi-bagdatli>

muhtemel olan bu mahlastan 26 şair vardır. Şiirin hangi şaire ait olduğu tespit edilememiştir.

Salîh

Mecmuada 1 şiiri bulunan şairle ilgili taranan bilgilere rağmen tarihte sayısı fazla olan Salîh'lerden hangisi olduğunu tespit edemedik.

Senâ'î³⁸

Mecmuada 1 şiiri bulunan Senâ'î'nin hayatı hakkında kaynaklarda bilgi yok denecek kadar azdır.

“18. yüzyılın ortalarında yaşayan şair Edirne’de doğdu. Doğum tarihi bilinmemektedir. Asıl adı Ali’dir. Gülşenî tarikatına mensup olan Senâ'î, 1151/1738-39’de vefat eden Keşanlı Şeyh Süleyman Zâtî’nin de halifelerindendir. 1199/1784-85 tarihinde vefat etti. Edirne’de Gülbahar mahallesinde bulunan Kadirî Dergâhı bahçesinde medfundur.

Senâ'î'nin 1182/1769 senesinde tamamladığı bir Dîvânı (Süleymaniye Kütüphanesi Hacı Mahmud Efendi 3487, İstanbul Ü. TY 335) mevcuttur.”

Seyyid Hamdi

Ulaşabildiğimiz kaynaklarda hayatı ve eserleri hakkında yok denecek kadar az bilgi bulunan bir tane Seyyîd Hamdi vardır. Ancak mecmuada yer alan şiirin ona ait olup olmadığı bilinmemektedir.

Seyyidî

Ulaşabildiğimiz kaynaklarda hayatı ve eserleri hakkında yok denecek kadar az bilgi bulunan bir tane Seyyidî vardır. Ancak mecmuada yer alan iki şiirin ona ait olup olmadığı bilinmemektedir.

Seyyîd Nizâmoğlu

Şairin biyografisi için bk.³⁹

³⁸ Canım, Rıdvan (1995). Edirne Şairleri, Ankara: Akçağ Yayınları.

³⁹ <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/seyyid-seyfi-seyyid-nizamoglu-seyh>

Sıdkî

Mecmuada “Sıdkî” mahlasıyla 1 şiiri bulunan şaire dair ulaşabildiğimiz kaynaklar içinde ve tezkirelerde mecmuanın derlendiği döneme kadar yaşamış olması muhtemel olan bu mahlastan 22 şair vardır. Şiirin hangi şaire ait olduğu tespit edilememiştir.

Sipâhî

Mecmuada “Sipâhî” mahlasıyla 1 şiiri bulunan şaire dair ulaşabildiğimiz kaynaklar içinde ve tezkirelerde mecmuanın derlendiği döneme kadar yaşamış olması muhtemel olan bu mahlastan 3 şair vardır. Şiirin hangi şaire ait olduğu tespit edilememiştir.

Sürûrî

Mecmuada “Sürûrî” mahlasıyla 3 şiiri bulunan şaire dair ulaşabildiğimiz kaynaklar içinde ve tezkirelerde mecmuanın derlendiği döneme kadar yaşamış olması muhtemel olan bu mahlastan 26 şair vardır. Şiirin hangi şaire ait olduğu tespit edilememiştir.

Şemsî

Mecmuada “Şemsî” mahlasıyla 2 şiiri bulunan şaire dair ulaşabildiğimiz kaynaklar içinde ve tezkirelerde mecmuanın derlendiği döneme kadar yaşamış olması muhtemel olan bu mahlastan 19 şair vardır. Şiirin hangi şaire ait olduğu tespit edilememiştir.

Şeyhî (Hekim Sinan)

Şairin biyografisi için bk.⁴⁰

Şeyhî

Mecmuamızda bulunan “Şeyhî” mahlaslı 1 şiiri bulunan şairle ilgili “Şeyhî (Hekim Sinan)” divanı taranmış fakat elimizdeki mecmuada kayıtlı olan şiirine rastlanmamıştır. Şiirin hangi Şeyhî’ye ait olduğu tespit edilememiştir.

⁴⁰<https://islamansiklopedisi.org.tr/seynhi>

Şeyhülislâm Yahyâ

Şairin biyografisi için bk.⁴¹

Şükrî

Mecmuada “Şükrî” mahlasıyla 3 şiiri bulunan şaire dair ulaşabildiğimiz kaynaklar içinde ve tezkirelerde mecmuanın derlendiği döneme kadar yaşamış olması muhtemel olan bu mahlastan 14 şair vardır. Şiirin hangi şaire ait olduğu tespit edilememiştir

Tâceddinoğlu

Çalışmamızda 1 şiiri bulunan şairle ilgili bilgilere, Ömer Faruk Demirel’in hazırlamış olduğu “Ankaralı Şeyh Tâceddîn-i Velî Dîvânı” isimlibir tez çalışmasından ulaşılmıştır.

“Ankaralı Şeyh Tâceddîn-i Velî hakkında yeterli bilgi olmamakla beraber, şimdiye kadar kısıtlı kaynaklardan elde edilen bilgilerde de birtakım yanlışlıkların bulunduğu, sonraki yıllarda tespit edilen belgelerle ortaya çıkmıştır. Ankaralı Şeyh Tâceddîn-i Velî’nin doğum ve ölüm tarihi ve yeri tam olarak belli değildir. Araştırmacı-Yazar Dr. Nazif ÖZTÜRK, Şeyh Tâceddîn-i Velî’nin Külliyyât’ı dışında elinde bulundurduğu diğer vakfiye vb. belgelerden yola çıkarak şeyhin 1590-1600 yılları arasında doğmuş ve yaklaşık 1680-1690 yıllarında da vefat etmiş olabileceğinin tahmin edilebileceğini söyler.”

“Ankara halkı arasında Şeyh Tâceddîn-i Velî’nin Bursa’da Mehmed MuhyiddînÜftâde (1490-1580) ve Azîz Mahmûd Hüdâyî (1541-1628)’nin yanında tasavvufî eğitimini tamamladığı ve sonra Ankara’ya gelerek Hamamönü’nde dergâhını kurup irşada başladığı, ayrıca şeyhin Celvetiye Tarikatı’na mensup olduğuna dair rivayetler vardır.”

“Ankaralı Şeyh Tâceddîn-i Velî’nin tasavvufî yönünün yanında bir de edebi yönü yani şairliği vardır. O şiirlerini her kesimden insanın anlayabileceği şekilde açık, anlaşılır bir Türkçe ile kaleme almıştır. Şiirlerinde Allah aşkı, Peygamber sevgisi, tasavvufî öğütler, cennet-cehennem gibi dini konuları işleyen Şeyh Tâceddîn-i Velî, divanında bütün şiirlerini “İlahî” olarak isimlendirse de şiirlerini gazel, mesnevi, kıta,

⁴¹<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/seyhulislam-yahya>

murabba ve koşma nazım şekilleriyle ve hem aruz hem de hece veznini kullanarak oluşturmuştur.” (Demirel, 2019: 7-24).

Tal‘at

Mecmuada “Tal‘at” mahlasıyla 1 şiiri bulunan şaire dair ulaşabildiğimiz kaynaklar içinde mecmuanın derlendiği döneme kadar yaşamış olmasđ muhtemel olan bu mahlastan 4 şair vardır. şiirin hangi şaire ait olduğu tespit edilememiştir.

Ulvı

şairin biyografisi için bk.⁴²

Us‘ulı

şairin biyografisi için bk.⁴³

Vahdetı

Çalışmamızda 1 şiiri bulunan Vahdetı‘ye ait erişebildiğimiz kaynaklarda sınırlı bilgi vardır.

“Bosna Sancağı‘na bağlı Yenipazar‘da doğdu. ğreniminin ardından Fevrı Efendi‘ye danışment oldu. Farsça bilgisi, yazı, şiir ve nükteli sz sylemedeki yeteneğiyle tanındı. Bir süre dünya işlerini bırakarak dervışlik yoluna girdi. Basra‘ya gitti ve Basra Valisi Mehmed Paşa‘nın divan ktibi oldu. Daha sonra Mehmed Paşa ile birlikte Basra‘dan ayrıldı. Ereğli‘de vefat etti. Kaynaklar, Vahdetı‘yi zeki olarak değerlendirip şiirlerinin dervışler ve şairler tarafından beğerildiğini bildirirler.”⁴⁴

Vankulu Mehmed Efendi

şairin biyografisi için bk.⁴⁵

Vırnı

Mecmuada “Vırnı” mahlasıyla 1 şiiri bulunan şaire dair ulaşabildiğimiz kaynaklar içinde mecmuanın derlendiği döneme kadar yaşamış olmasđ muhtemel olan bu mahlastan 2 şair vardır. şiirin hangi şaire ait olduğu tespit edilememiştir.

⁴²<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/ulvi-terzizade-mehmed-ulvi-celebi>

⁴³<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/usuli>

⁴⁴<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/vahdeti>

⁴⁵<https://islamansiklopedisi.org.tr/vankulu>

Yadigâr

Hakkında hiçbir bilgiye erişemediğimiz şairin çalışmamızda 1 şiiri bulunmaktadır.

Yahyâ

Mecmuada “Yahyâ” mahlasıyla 1 şiiri bulunan şaire dair ulaşabildiğimiz kaynaklar içinde ve tezkirelerde şiirin hangi şaire ait olduğu tespit edilememiştir.

Yûnus

Şairin biyografisi için bk.⁴⁶

Yümnî Çelebî

Mecmuada “Yümnî” mahlasıyla 1 şiiri bulunan şaire dair ulaşabildiğimiz kaynaklar içinde ve tezkirelerde şiirin hangi şaire ait olduğu tespit edilememiştir.

Zâkirî (Hasan Efendi)

Çalışmamızda 1 şiiri bulunan şairle ilgili bilgilere, Süleyman Eroğlu’nun hazırlamış olduğu “Mutasavvıf, Bestekâr Bir Şair: Zâkirî Hasan Efendi ve Yayımlanmamış Şiirleri” çalışmasından ulaşılmıştır.

“Zâkirî Hasan Efendi, 16. yüzyılın sonları ile 17. yüzyılın ilk yarısında yaşamış mutasavvıf ve aynı zamanda da bestekâr bir şairdir. Şiirlerinde kullandığı Zâkirî mahlasıyla tanınan şair, Foça’da doğmuştur. Doğum tarihine ilişkin kaynaklarda bilgi bulunmayan Zâkirî, küçük yaşta ailesiyle İstanbul’a gelmiş ve Halvetî şeyhi Nûreddin-zâde (908/1502-981/1573)’ye intisap ederek tasavvuf yoluna girmiştir.” Detaylı bilgi için bk.⁴⁷

Zâtî

Şairin biyografisi için bk.⁴⁸

⁴⁶<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/yunus-emre-yunus-kul-yunus-asik>

⁴⁷Eroğlu, Süleyman (2014). “Mutasavvıf, Bestekâr Bir Şair: Zâkirî Hasan Efendi ve Yayımlanmamış Şiirleri”. TurkishStudies International PeriodicalFortheLanguages. LiteratureandHistory of TurkishorTurkic Volume 9/12.

⁴⁸<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/zati-suleyman-efendi>

Zekî

Mecmuada “Zekî” mahlasıyla 1 şiiri bulunan şaire dair ulaşabildiğimiz kaynaklar içinde mecmuanın derlendiği döneme kadar yaşamış olması muhtemel olan bu mahlastan 5 şair vardır. Şiirin hangi şaire ait olduğu tespit edilememiştir.

1.1.9. Mecmuadan Hareketle Mürettibi Hakkında Değerlendirme

Mecmuanın içeriğinde; ağırlıklı olarak XV. ile XIX. yy. arasında yaşamış şairler yer almaktadır. Buradan yola çıkarak mürettibin XIX. yy. da yaşadığı ve mecmuayı XIX. yy. da tertip ettiği düşünülmektedir. Mecmuada çoğunlukta tasavvufi şiirler bulunmasından yola çıkarak mürettibin tasavvufa meyilli bir kişi olduğunu söyleyebiliriz. Ayrıca mecmuada düvazdeh gibi nazım türlerinin bulunmasından dolayı mürettibin Alevi- Bektaşî kültürüne de yakınlık göstermiş olduğunu söyleyemek mümkündür.

Mecmuada kaynaklarda adına rastlanmayan şairlerin eserlerinin de yer alması dikkate değerdir. Kaynaklarda adına rastlamadığımız Cünûdî, Devrânî, Yâdigâr; tahminen mürettibin kendi çevresinden tanımış olduğunu düşündüğümüz Seyyid’iyyü’n Nevşehri, Rüşdi-i Kütahyevî, Fehmî ‘Alâ’î gibi şair ve şiirleri de mecmuada bulunmaktadır. Buradan yola çıkarak mürettibin de bu çevrelerde yaşadığı düşünülmektedir.

Mecmuada mürettibin kendi şiiri olmaması sebebiyle şair olmadığı düşünülebilir. Ayrıca mecmuada mürettibin dikkatsiz ve özensizliğinden kaynaklı pek çok imlâ ve yazım hatası mevcuttur. Mecmuadaki imlâ hatalarının çokluğu ve nazım şekillerinin tespitindeki yanlışlıklara dayanarak mürettibin eğitiminin tam olmadığı düşünülmektedir.

1.1.10. Mecmuanın Özgünlüğü

Mecmuada adı geçen fakat kaynaklarda adına rastlayamadığımız şairler yer almaktadır. Bunlar; Cünûdî (68-69a), Devrânî (56a-56b), Fehmî ‘Alâ’î (37a-37b), Musîb (24b), Seyyid’iyyü’n Nevşehri (39b), Rüşdi-i Kütahyevî (13b), Yâdigâr (26a-26b)’ dir.

Nazım türü bakımından zengin olan mecmuada Zülfikârname, selamnâme, elifnâme, düvazdeh, hamamnâme gibi şiir türlerine de yer verilmiştir.

Ayrıca müstensih muhtemel olarak farklı nazım şekli olarak düşündüğü şiirleri daha önce adı duyulmamış farklı terimlerle adlandırmıştır. Mesela 70a’da ve 70b’de olan şiirleri “miyân” ve 71a’da ve 71b’ e olan şiirleri de “südâsî” gibi adlandırsa da aslında şiirler kıt’a, nazm, matla‘ ve müfred, örneğidir. Ayrıca şiirlerin vezinleri de farklıdır. Bu şiirler mecmuada şu şekildedir:

Miyân

mefâ ‘ilün fe ‘ilātün mefâ ‘ilün fe ‘ilün

Bu Tâhir añā giriftar iken ne bağlandıñ
Tereddüd eyleme ey düğme sen çözülmemeden

(mef‘ülü mefâ ‘ilü mefâ ‘ilü fe ‘ülün)

Dillerde meyüñ zevkı Cem’ün cāmına maḥşüş
Gördüm ki o āh la ‘l-i lebüñ gülfāmına maḥşüş

Ḳoynında ādın sîne ḳomuş şāf-ı mücellā
Var gümiş āyinesi endāmına maḥşüş

Miyân

fā ‘ilātün fā ‘ilātün fā ‘ilātün fā ‘ilün

Ehl-i sevdā dā’im⁴⁹ eyler eftīmün-ile devā
Baḳ o şūḥuñ perçemiyle zülf-i müşg āsāsına

⁴⁹ Nüshada; “ehl-i sevdā eyler eftimünla dā’im deva” şeklindedir. Vezin gereği düzeltme yapılmıştır.

(mef‘ülü mefā ‘lū mefā ‘lū fe ‘ülün)

Sāḳī hele mümtāz gerek bezm-i şafāda

Elmāsı kadehle şuna tavşān kanı bāde

Naḳl eyleye rindāna gehi būse-i la ‘lūñ

Zāhirde ola va‘d-i vişālini recāda

Südāsi

fā ‘ilātün fā ‘ilātün fā ‘ilātün fā ‘ilün

Ne ḳadar şarb ise a‘dā-yı la‘inūñ siperi

Anı şemşir-i hūlūşum keser inşā‘allah

Hīḳbir ‘uḳde mi var ki açılmaz ey dil

Var iken elde niyāz-ı seher inşā‘allah

Tır-i āhum gideli hayli zamāndır yāre

Vaḳtidür hayır haberler gelür inşā‘allah

Südāsi Der Hāḳḳı Ney

fā ‘ilātün fā ‘ilātün fā ‘ilātün fā ‘ilün

Ne bilsün nāyuñ şadāsın degme molla neydügin

Anı Mevlānaya fehmi itdürdi Mevlā neydügin

(fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilün)

Yine halk itdi dime hazret-i Mevlānāy

Anı il sālīk olubdur göre Mevlānāy

Bilmedi kimse gül-āb ile yā zemzem ile meydür

Neyle yaqdılar hazret-i Mevlānāy

Mecmuanın bir başka özgün özelliği de divanı olan şairlerin divanlarında bulunmayan şiirlerin yer almasıdır. Bunların mahlas beyitleri/bendleri şöyledir:

Kānî (7a-7b)

Kāniyā nev'-i beşer cümle ināş olsa dahı

Çalgazanlık yine zen sevmeden a'lā terdür

(9a-9b)

Ḥased bir rütbe tutmuşdur cihānı **Kāniyā** şimdi

Ki çok görmekte halk Eyyüb-ı ensārīye kurbānı

Mesîhî (19a-19b)

Du'āmı müstecāb eyle **Mesîhî** ol Mūsā ḥaqqı

Ḥabībūn Muşţafā için dahı ol müctebā ḥaqqı

Tevakkufsuz kabül olan katında ol du'ā ḥaqqı

Refīkuñ bize tevfiḳ it gürüh-ı evliyā ḥaqqı

Ya maḥv it levḥ-i 'işyāndan bu 'abdi pür-kuşūr ismin

Yāḥūd esmā'-i ḥüsnādan çıkar yārab ğafūr ismin

Seyyîd Nizâmoğlu (20a-20b)

‘Aşk-ile gelün t̃alib-i cüyende olalum
Zevk [ī]le şafâlar sürelüm zinde olalum
H̃azret-i Mevlāna’ya gelün bende olalum
Sema’-ı şafâ cāna şafâ ruḥa ğıdādur

Muhibbî (35b)

‘İydi vaşlına Muḥibbî irse yüzin ḥāk ider
Bu ümîd ile yürir kim ḥāk dāmānı öper

Hayâlî (53a)

H̃ayālî terk-i cān itgil bu esrārı nihān itgil
Mekānuñ lā mekān itgil ḥaber budur müsem mādan

1.2. METNİN KURULUŞUNDA İZLENEN YÖNTEM

1. Mecmuadaki şiirlerin her beytine sıra numarası verilmiştir.
2. Nüshanın sayfa numaraları yıldız “*” işaretiyle, “1a, 1b, 2a, 2b...” şeklinde dipnotlarda gösterilmiştir.
3. Nüşhada okunamayan kelimeler (...) şeklinde gösterilip aparatta fotoğrafları ile belirtilmiştir. Okunup anlamlandırılmayan kelimeler ise (?) şeklinde gösterilmiştir.
4. Arapça ayet ve hadisler tırnak işareti (“ ”)ile vurgulanmış, Türkçe anlamları ise dipnotlarda verilmiştir.
5. Şiir başlıkları koyu harflerle yazılmış, başlık yazılmayan şiirlere köşeli parantez [] içerisinde varsa mahlas, yoksa şiirin nazım şekli yine büyük harflerle belirtilmiştir.
6. Mürettip bazı şiirlerin başlığında şairin adını, nazım biçimini ya da türünü yanlış vermiş; bazı şiirleri, şairinin adı ile, bazılarını ise başlık vermeden yazmıştır. Başlıklarda verilen hatalı nazım biçimleri ile şairlerin isimleri köşeli ayraç [] içerisinde düzeltilerek verilmiştir.Örneğin, 10b’de başlayıp 11a’da biten Kânî şiirlerinin hepsine “Ferd” başlığı vermiştir. Ferd başlığı verilen bu şiirlerin kimi kıt’a kimi de nazm örneğidir. Bu başlıklar; [Nazm], [Kıt’a] şeklinde düzeltilerek yazılmıştır. Bu durumdan aparatta bahsedilmiştir.
7. Mecmuadaki imlâya mümkün olduğunca uyulmaya çalışılmış, bununla beraber derleyenden kaynaklanan imlâ hataları düzeltilmiştir.
8. Mürettepten kaynaklanan imlâ hataları (bazı kelimelerin yanlış yazılması) aparatta gösterilmemiştir. Bu tür yanlış yazımlardan “Nüshanın İmlâ Özellikleri” kısmında bahsedilmiştir.
9. Vezin ve anlam gereği metin tamiri yaptığımız ibareler köşeli ayraç [] içinde gösterilmiştir.
10. Divandan alınarak yapılan metin tamirleri ise köşeli ayraç içerisinde ve üst köşede “D” işareti konularak, “[]^D” şeklinde gösterilmiştir.

11. Nüshada fazla yazıldığı tespit edilen ibareler < > işaretleri arasında gösterilmiştir: cān<ān> gibi...

12. Her şiirin vezni, hemen üstünde italik olarak gösterilmiş, vezinle ilgili kusurlar aparatlarda belirtilmiştir.

13. Kafiye problemi veya vezin farklılığı gibi özel durumlar dipnotta belirtilmiştir.

14. Divanı yayımlanmış olan şairlerin şiirleri ile mecmuamızdaki şiirler karşılaştırılarak var olan nüsha farklılıkları aparatta gösterilmiş, aparatta gösterilirken önce ana metindeki şekil verilmiş “.” işaretinden sonra divanındaki varyant gösterilmiş ardından yine virgül koyulup “D.” ibaresi eklenerek çalışılan divan kastedilmiştir. (misk: müşg, D.)

15. Vezin gereği zihaf uygulanan ünlüler eğik karakterde yazılmıştır.

16. Şeddeli kelimelerin imlâsında da vezne uyulmuştur: Aslı “Ḥaḳḳ’uñ” olan kelimenin “Ḥaḳ’uñ” olması gibi.

17. “Ne” kelimesiyle yapılan hece düşmeli ulamalı kelimeler metinde kesme işaretiyle gösterilmiştir: “n’ola” gibi.

18. Vezin gereği yapılan ses türemeleri yay ayraç içerisinde gösterilmiştir: “hay(ı)flar” gibi.

19. Hemzeli kelimelerin yazımında nüshadaki imlâya uyulmuştur.

20. Farsçadaki vâv-ı ma’dûleler “~” şeklinde gösterilmiştir.

21. Metin neşrinde klasik transkripsiyon sistemi kullanılmıştır. Bazı metinlerde farklı olarak gösterilen harflerdeki tercihimiz aşağıdaki gibidir.

ث : ṡ

خ : ḥ

ق : q

ك : ñ

BÖLÜM 2:

METİN

**PROF. DR. MEHMET FATİH KÖKSAL ŞAHSİ KÜTÜPHANESİ MEC.139/1
NUMARADA KAYITLI ŞİİR MECMUASININ TRANSKRİPSİYONLU
METNİ**

Na‘t-ı Resûl*

mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün

1. Ğubârı ravzanuñ kuhl-ı cilâdur yâ Resûla’llah
Gözümde hâk-i küyuñ tütüyâdur yâ Resûla’llah
2. Cebînüñ sûre-i “ve’ş-şems”⁵⁰ sîneñ[dür] maṭla‘-ı “ve’l-fecr”⁵¹
Saçuñ “ve’l-leyl”⁵² yüzüñ [hem] “ve’ḍ-ḍuhâdur”⁵³ yâ Resûla’llah
3. Şeb-i mi‘râcda na’l-i şerîfüñ naḡşını almış çarḡ
Biri meh birisi mihr-i semâdur yâ Resûla’llah
4. Şemîm-i çîn-i zülfüñ şemmesidür misk⁵⁴ ile ‘anber
Anuñçün miske⁵⁵ teşbîhi ḡaṭâdur yâ Resûla’llah
5. Ne yüzle varayum yüz virmez iseñ bâb-ı Raḡmâna
Yüzümde rû-siyehlik rû-nümâdur yâ Resûla’llah
6. Ğubâra⁵⁶ rûzgâr i[l]tmezse semt-i ravza-i pâke
Dem-i maḡşerde de işüm [hep] hevâdur yâ Resûla’llah

* 1b

⁵⁰ “Ve’ş-şemsî ve’ḍ-ḍuhâ”: “Güneşe ve kuşluk vaktine andolsun.” (Şems, 91/1).

⁵¹ “Ve’l fecr”: “Yemin olsun fecre.” (Fecir, 89/1).

⁵² “Ve’l-leylî”: “Geceye andolsun.” (Leyl, 92/1).

⁵³ “Ve’ḍ-ḍuhâ”: “Kuşluk vaktine andolsun.” (Duhâ, 93/1).

⁵⁴ misk: müşğ, D.

⁵⁵ miske: müşge, D.

⁵⁶ Divanda “ğubârum” şeklindedir ve bu şekilde daha anlamlıdır. (Yazar, 2010: 282).

7. Egerçi dāmen-i “lā-taḳnatū”⁵⁷ der destdür ammā⁵⁸

Yine her hālde ümmīdüm sañadur yā Resūla’llah

8. O deñlü luṭfuña ümmīdvārum ḥavf olup ma’dūm⁵⁹

Zebāna hep⁶⁰ gelen ḥarfler⁶¹ recādur yā Resūla’llah

9. Derūnum zıkr ü fikr-i ḥazrete bī-gānedür yoḥsa⁶²

Niçe bī-hūde fikre āşinādur yā Resūla’llah⁶³

10. Reh-i mescidde süst ü nā-tüvān üftān u ḥīzāndur⁶⁴

Ṭarīḳ-i fışḳda pek tīz-pādur yā Resūla’llah

11. O deñlü mücrimem zerre şevābum varsa defterde⁶⁵

Yā sehv-i kātibān yā iftirādur yā Resūla’llah

12. Eger rüz-i cezāda şāḥib olmazsañ degül cennet

Cehennem de baña nefret-nümādur yā Resūla’llah

13. Şefā’āt suçluya dırler meşeldür söylenür dā’im

Ḳuluñ **Kānī** de bir mücrim gedādur yā Resūla’llah”

⁵⁷ “Lā-taḳnatū min rahmeti’llāhi”: “Allah’ın rahmetinden umut kesmeyin!” (Zümer, 39/53).

⁵⁸ Divanda 8. beyittir.

⁵⁹ Divanda 9. beyittir.

⁶⁰ hep: her, D.

⁶¹ ḥarler: harf-i, D.

⁶² yoḥsa: gerçi, D.

⁶³ Divanda 10. beyittir.

⁶⁴ Divanda 11. beyittir.

⁶⁵ Divanda 7.beyittir.

Ve lehu Na‘t-ı Resûl*⁶⁶

mefâ‘lün mefâ‘lün mefâ‘lün mefâ‘lün

1. Ruĥuñdur şāhid-i esrāra peyker yā Resūla’llah
Lebūñdür şūretā olmak muşavver⁶⁷ yā Resūla’llah
2. Felek tā ĥüsñ olup şāhenşeh-i iklīm-i envāruñ⁶⁸
Durur ravzañda dāl-fes mäh-ı enver yā Resūla’llah
3. Ĥaziz-i şarkda cirm-i kamer zann itme kim düşdi⁶⁹
Görüp şānuñı ġarpda mihr-i enver⁷⁰ yā Resūla’llah
4. Nesīm-i luţfuñ olmazsa feraĥ-baĥş ehl-i ‘işyāna⁷¹
Siyehkāra anuñ⁷² bād-ı kahr şarşar yā Resūla’llah⁷³
5. Ucı ortası bulunmadığıçündür senüñ sirruñ⁷⁴
(...) ⁷⁵oldığı bu nüh-çarĥ-ı çenber yā Resūla’llah

* 2a

⁶⁶ Bu Na‘t divanda 12 beyittir. (Yazar, 2010: 284).

⁶⁷ olmak muşavver: rûĥ-ı muşavver, D.

⁶⁸ Bu beyit divanda yoktur.

⁶⁹ Divanda 2. beyittir.

⁷⁰ şānuñı ġarpda mihr-i enver: şānuñ senün mihr-i münevver, D.

⁷¹ Divanda 7. beyittir.

⁷² siyehkāra anuñ: siyehkārān-ı, D.

⁷³ Mısranın vezni bozuktur anlam da sorunludur.

⁷⁴ Divanda 8. beyittir.

⁷⁵

6. Sen ol remz-âşinâ-yı fâş-güy-ı sırr-ı 'irfânsın⁷⁶
Ki itmişdür Mesîhâ na'tuñ ezber yâ Resûla'llah
7. Dil ü sîne degül pûşide her bir hâle vâkıfsın⁷⁷
Saña beñzer bulunmaz hîç dilber yâ Resûla'llah
8. Senüñ yoluñda ölmek gerçi hayli işdür ammâ⁷⁸
Göñül ölmekden evvel⁷⁹ hıdmet ister yâ Resûla'llah
9. Eger olaydı beyt-i şeri'at-ı dülger muhtâc⁸⁰
Habîb olurdu bir meşhûr dülger yâ Resûla'llah
10. Saña bu süllem-i nüh-pāye-i gerdün ise azdur⁸¹
Gerekdür cāmî'ünde gayrı minber yâ Resûla'llah
11. İki reşha lebûñden şüret-i ma'nāya feyz olmuş⁸²
Birisi āb-ı hayvān biri kevşer yâ Resûla'llah
12. Olaldan nāfe-rīz-i⁸³ dest-i rahmet zülf-i pür-çīnūñ⁸⁴
Günehkārānuñ oldu işi 'anber yâ Resûla'llah

⁷⁶ Divanda 3. beyittir.

⁷⁷ Bu beyit divanda yoktur.

⁷⁸ Divanda 4. beyittir.

⁷⁹ evvel: ise, D.

⁸⁰ Bu beyit divanda yoktur.

⁸¹ Divanda 9. beyittir.

⁸² Divanda 10. beyittir.

⁸³ ذری

⁸⁴ Divanda 11. beyittir.

13. Su'āl-i haşr olup âmîhte hevl-i kıyāmet ile
Cevābı mücrimūñ bir başka gevher⁸⁵ yā Resūla'llah
14. Gerek 'ūd [u] gerek 'anber senūñ yanaqlaruñdandır
Seniñçün cümle yanup yaqılanlar⁸⁶ yā Resūla'llah
15. Giceyle pāsibān-ı dergehūñ gündüz nemed-pūşuñ⁸⁷
Kāmer-i takşirin añlar bir gedādur yā Resūla'llah
16. Bu **Kānī** bendeñe yok tesliyet şeytān-ı rahmānı⁸⁸
Anı ümmīd-i feyz-i lūtfuñ eğler yā Resūla'llah⁸⁹

3

İlahī-i Kānī-i Ebu'l-Me'ānī *
mef'ūlū fā 'ilātū mefā 'ilū fā 'ilūn

1. Bir dilbere dolaş ki⁹⁰ hācib [ü] derbānı olmaya⁹¹
Bir derde düş ki hācet [ü] dermānı olmaya
2. Bir yemde bul<un> ki⁹² kaṭresi feyz [u] kemāl ola
Bir bahre ṭal ki hīç bün ü pāyānı olmaya

⁸⁵ cevābı mücrimin bir başka gevher: cevābın ehl-i cürmūñ başkalar der, D.

⁸⁶ seniñçün cümle yanup yaqılanlar: tenüm berk-i ḥazān-āsā ditirer, D.

⁸⁷ Bu beyit divanda yoktur.

⁸⁸ şeytān rahmānı: bi'llah 'ālemde, D.

⁸⁹ Divanda 12. beyittir.

* 2b

⁹⁰ Bir dilbere dolaş ki: Bir derde düş ki, D.

⁹¹ Mısranın vezni kusurludur.

⁹² bulun ki: bul ki, D.

3. Bir cāmı nūş kıl ki meyi bī-ḥumār ola
Bir cāme gey ki külfet [ü] dāmānı olmaya
4. Bir raḡşa gir ki dönmege dil bulmasun mecāl
Bir ḡaşra ir ki ḡaşrınuñ⁹³ imkānı olmaya
5. İnkār ider mi küfr-i sivā oldıgın kemāl
Kānī meger ki münkirüñ imānı olmaya

4

Ġazeliyāt-ı Kānī-i Ebu'l-Me'ānī *

mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün

1. Nigāh-ı ḡayra ṭab'ān ol[amaz]^D pertev gedā-yı 'ışk
Anuñçün rüşenā-<yı>çeşm⁹⁴ olmak ister āşinā-yı 'ışk
2. Olurdı püt-perest āzādegān-ı ribḡa-i şüret
Eger keşf olsa idi şüret-i 'anber-nümā-yı⁹⁵ 'ışk
3. Beḡāsından fenāsı yeg fenāsından beḡāsı yeg
Ne mümkindür temīz da'va-yı ālā vü lā-yı 'ışk

⁹³ ḡaşrınuñ: ḡaşrınuñ, D.

* 3a

⁹⁴: rüşenā çeşm: rüşenā-yı çeşmim, N.

⁹⁵ 'anber-nümā-yı: 'ibret-nümā-yı, D.

4. Enīs-i şāhid-i vaḥdet-sarāy-ı ‘ālem-i dildür
‘Aceb mi beyt-i ma‘mūr-ı maḥabbet olsa cāy-ı ‘ışk
5. Yüzün tut kıblegāh-ı “şümme vechu’llāha”⁹⁶ ey **Kānī**
Menār-ı ḥān-ḳāh-ı dilde okındı şalā-yı ‘ışk

5

Ġazeliyāt-ı Kānī Ebu’l-Me‘ānī*

fā ‘ilātün fā ‘ilātün fā ‘ilātün fā ‘ilün

1. Dāğ dāğ sīne tutdı merhem-i vaşluñla yāğ
Ġam degül şimden girü cānā baña ṭāğ üsti bāğ
2. Cüst-cū eyler felek tā igneden iplige dek
İster iseñ Hażret-i ‘İsī mişālī göge āğ
3. Ey⁹⁷ şabā teblīğ-i şevḳ ile ṭoḳınma zülfüne
“Mā ‘ale’r-resül⁹⁸ min-şavbi’l-hevā ille’l-belāğ”⁹⁹
4. Giryeden şanma āğardı dīde-i giryānumuz
Sen Hümā-yı şayd içün ḳurdı¹⁰⁰ bir iki yerde āğ

⁹⁶ “(Nereye dönerseniz) Allah’ın yüzü (zatı) oradadır.” (Bakara, 2/115).

* 3a

⁹⁷ ey: eyle, D.

⁹⁸ mā ‘ale’r-resül: mā ‘ale’l-meb‘ūs, D.

⁹⁹ “Mā ‘ale’r-resüli ille’l-belāğ”: “Elçiye düşen, sadece duyurmaktır.” (Māide, 5/99).

¹⁰⁰ ḳurdı: ḳurduḳ, D.

5. Vahdetüñ fehm eyleyen keşretten olmaz zevk-yâb

Şemme-i hâlûñ tıyanlar zülfüñe itmez dimâğ

6. Töhmet-i derd-i nigâhı¹⁰¹ sevdigüm ma‘zûr tut

Bu meşel meşhûrdur hergiz göze olmaz yasağ

7. İntihâb içün konulmuş noktadur levh-i veleh¹⁰²

Nükte nâ-fehmân anı **Kânî** şanurlar gerçi dâğ¹⁰³

8. Bir şolağ maḥbûbı sevdim **Kânîyâ** sağdur dime¹⁰⁴

‘Âkıbet öldüm dirildüm eyledüm işimi şağ

6

Ve Lehu*

mefâ ‘ilün fe ‘ilâtün mefâ ‘ilün fe ‘ilün

1. “Olurdu ḥâtıra-i vuşlatuñ dile reh yâb

Geç[ey]^Ddi dūzaḥa Firdevs çeşmesinden âb

2. Dil âgeh olmayıcağ dīde rūşenâ olmaz

Ḥüdâ-yi ḥāneye muḥtācdur güşāyiş-i bāb”

¹⁰¹ derd-i nigâhı: düzd-i nigâhı, D.

¹⁰² veleh: dile, D.

¹⁰³ Son iki beyit divanda taktim tehirlidir.

¹⁰⁴ sevdim Kânîyâ sağdur dime: sevdim şimdi ben şağdan şağa, D.

* 3b

3. “Sa‘ādet-i dü-cihān gūşe-i ferāğdadur
Bunuñla kıble-i hācāta halk¹⁰⁵ olur mihrāb
4. Kemāl-i kevkebe her nāķısuñ mülāzimidür
Gürūh-ı encüm ile devr ider gice meh-tāb
5. Dem-i vişāl dem-i vā-besteye¹⁰⁶ tev’emdür
Sehere¹⁰⁷ gālib olur dirler ekşeriyā h‘āb
6. Helāl-zāde şikest itdiğin dürüst eyler
Humārını yine kendüsi def‘ ider mey-i nāb
7. Güriz fā’ide virmez kazādan ey **Kānī**
Çeker mesāfe-i dūr u dırāzdan girdāb”

7

Ve Lehu^{108*}

mefā’ilün fe’ilātün mefā’ilün fe’ilün

1. “Tefāhur itmege lāyık nijādımız yokdur
İzāfet-i sūhana i’tibārımız¹⁰⁹ yokdur”

¹⁰⁵ kıble-i hācāta halk: kıble-i hācāt-ı halk, D.

¹⁰⁶ dem-i vā-besteye: dem-i vā pesīne, D.

¹⁰⁷ sehere: seherde, D.

¹⁰⁸ Divanda bu gazel 7 beyittir. (Yazar, 2010: 517).

* 3b

¹⁰⁹ i’tibārımız: i’tiyādımız, D.

2. “Arada biz hele¹¹⁰ şaşduķ irāde maķv oldu¹¹¹

Murādumuz diyecek bir murādımız yokdur

3. Ne nīk-nāmlıģımız var ne pek de bed-nāmuz

Taķalluş eyleyecek rütbe adımız yokdur

4. Mu‘arızān-ı¹¹² şuverle olındı şulķ-ı ebed

Bizüm ma‘reke¹¹³ bir cihādımız yokdur

5. Reh-i vefāda ebed zıkr ü fikrimüz sensin

Ĥārāb-ı¹¹⁴ dilde bizüm ģayrı zādımız yokdur

6. Berī o rütbeyüz esbābdan [ki]^D ey **Kānī**

Tevekkül ile daķı ittiķādımız yokdur”

8

Ve Lehu*

fe ‘ilātün fe ‘ilātün fe ‘ilātün fe ‘ilün

1. “Lebi ģülnār o pütüñ ģabģabı sīb-i terdür

Sīne vü nāfesi ayvā diyecek yerlerdür”

¹¹⁰ biz hele: hele biz N.

¹¹¹ Divanda bu beyitten sonra bir beyit daha vardır.

¹¹² mu‘arızān: mu‘arızāt, D.

¹¹³ ma‘reke: bu ma‘rekelerde, D.

¹¹⁴ ĥārāb: cerāb, D.

* 4a

2. “Deheniyle suheni gül-be-şekerdür gūyā
Lebleri bāde-i¹¹⁵ terden dahı nāzūkterdür
3. Şafha-i çehre-i pākizesi tefsīr-i ‘uyūn
‘Aks-i müjgānum o tefsīre ‘aceb mıştardur
4. Sebeb-i dil siyehi ḥaṭṭ-ı siyehkāruñdur
Yohsa ḥāk-i kūyuñ bu cānā¹¹⁶ deger ‘anberdür
5. Ḥāl-i būyın ise bir ‘anber-i dūd-ālūda
Sīmden sāḥte gūyā zēkan[1] micmerdür
6. “‘Ālimü’l-ğayb”¹¹⁷ taḥalluṣ idinürseñ şāyān
Dilimüz vākıf-ı sırr-ı dehen-i dil-berdür
7. Üstüne düşmemenüñ var mı meger imkânı
Beni āğışte-i ḥūn¹¹⁸ eyleyen ol ḥançerdür
8. Būse-i la‘lini bintü’l-‘inebüñ bī-teklīf
Muğ-peçe aldığı vākı‘se¹¹⁹ er oğlu erdür”

¹¹⁵ lebleri bāde: leb-i pālūde, D.

¹¹⁶ ḥāk-i kūyuñ bu cānā: ḥāl-i siyehüñ cānā, D.

¹¹⁷ “‘Ālimü’l-ğayb ve’ş-şehādeti”: “O, gizliyi ve açığı bilendir.” (Enbiyā, 6/73; Tevbe, 9/94, 105; Ra‘d, 13/9; Secde,32/6).

¹¹⁸ āğışte-i ḥūn: āğışte be-ḥūn, D.

¹¹⁹ vākı‘se: vākı‘ ise, N.

9. “Sözüñi eyleme āvīze-i gūş-ı nādān

Kāniyā kân-ı me‘ānīde suhen gevherdür”

9

Ve Lehu*

mef‘ülü fā ‘ilātü mefā ‘ilü fā ‘ilün

1. “Lenger-zen-i sevāḥil-i¹²⁰ ümmīd olur muyuz

Āsūde-i menāzil-i ümmīd olur muyuz

2. Geşt-i emel resīde-i vaqt-i ḥasād olup

Taḥşildār-ı ḥāşıl-ı ümmīd olur muyuz

3. Qalur mıyuz bu zāviye-i hicrānda¹²¹ ebed¹²²

Yohsa felekde vāşıl-ı ümmīd olur muyuz

4. İtmez mi rūzgār bizi¹²³ ḥāk-i kūy-ı yār

Bād-ı hevāca nā’il-i ümmīd olur muyuz

5. **Kānī** eşer mi şurṭa-ı tevfiḳ-i kirdikār

Lenger-zen-i sevāḥil-i ümmīd olur muyuz”

* 4b

¹²⁰sevāḥil-i: sevāḥilde, N.

¹²¹ zāviye-i hicrānda: zāviye-i hecrde, D.

¹²² Mısranın vezni kusurludur.

¹²³: rūzgār bizi: bizi rūzgār, N.

mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün

1. “Gözüm nezzāre-i ruhsāre-i cānāna hasretdür
 Kula¹²⁵ istimā‘-ı muḥabbet-i yārāna¹²⁶ hasretdür
2. Elüm gül-deste-i peymāne-i ser-şārdan ḥālī
 Ayağum cünbiş-i mestāne-i rindāne hasretdür
3. Dimāğum āşinā-yı bŷy-ı ümmīd olmadan ḳaldı
 Dehānum çāşni-i lezzet-i iḥsāna hasretdür
4. Zebānum ḥüsn-i ta‘bīr-i merāmum itmeden ‘āciz¹²⁷
 Kelāmum imtizāc-ı ḥarf-i istiḥsāna hasretdür”
5. Dilüm endīşe-i vaşl-ı leb dil-dārdan¹²⁸ maḥrūm¹²⁹
 “Ḥayālüm **Kānīyā** fikr-i sürūr-ı cāna hasretdür”

¹²⁴ Divanda bu gazel 9 beyittir. (Yazar, 2010: 515).

* 4b

¹²⁵ kula: kulağum, D.

¹²⁶ muḥabbet-i yārān: şoḥbet-i yārān, D.

¹²⁷ Divanda bu beyitten sonra 4 beyit daha vardır.

¹²⁸ vaşl-ı leb dil-dārdan: vaşl-ı dil-ārādan olup, D.

¹²⁹ Mısranın vezni kusurludur.

fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilün

1

1. “Ey benüm şemme-i bûy-ı gül-i bâğ-ı emelüm
Reng-i gül-gonca-i ümmîd-i dil-i pür-vehalüm¹³¹
2. Ey benüm hüsn-i cihân-süz ile darb-ı meşelüm
‘Ömrümüñ vārı gözüm nûrı efendüm güzelüm
3. Mazhar-ı reng-i tecellîkede-i lem-yezelüm
Gerdiş-i çeşm-i işâretger-i rûz-ı ezelüm
4. Ayağuß tozına yüz sürmege irmezse elüm
Hecr ile olmadur ancak saña yarar ‘amelüm
5. Şimdi âteşkede-i hecrde ey bî-bedelüm
Reh-i serd oldı bu dem¹³² şubḥ [u] mesā mā-ḥaşalum”

2

6. “Bir zamân ğaşıye ber-düş-ı der-i devlet idüm
Pā be-cāy-ı ḥarem-i dā’ire-i devlet¹³³ idüm”

¹³⁰ Bu Terkîb-i Bend’in ilk bendi dışındaki 2. ve 3 bendi muhtemelen eksik olmalı. Tahminen bu şiiri Terkîb-i Bend olarak adlandırdık.

* 5a

¹³¹ pür-vehalüm: pür-vebelüm, D.

¹³² reh-i serd oldı bu dem: reh-i serd oldı demüm, D.

¹³³ dā’ire-i devlet: dā’ire-i vuşlat, D.

7. “Bā‘iṣ-i germi-ī ḥalvetkede-i ülfet idüm
Gözi āhūlar ile hem-dem-i ünsiyyet idüm

8. Şivekārān¹³⁴ [i]le hem neş’e-i keyfiyyet idüm
Yanuma gelmez idi ğam yüzine ḥasret idüm”

3

9. “Teşne-leb-i mür[d]^De-i ‘iṣretkede-i ḥayret olan
Beste-leb mā’ide-i nānı ile ḥasret olan

10. Hırmen-i derd [ü] elem encümen-i firḳat olan
Maḥrem-i bezm-i cefā çille-keş-i ğurbet olan

11. Hāne ber-düş u ferāmüşger ile vuşlat¹³⁵ olan
Her güzel aña cefā eylemesi ‘ādet olan

12. Ey benüm şivekārūm hoş terennüm¹³⁶ bī-miṣlüm¹³⁷
İşte **Kānī**-i cefā-keşdür efendüm güzelüm”

¹³⁴ şivekārān: şive-i kārān, N.

¹³⁵ ferāmüşger ile vuşlat: ferāmüşger-i vuşlat, D.

¹³⁶ şivekārūm hoş terennüm: şivegerüm ḥüb-ı terüm, D.

¹³⁷ Mısranın vezni kusurludur.

Ve Lehu *

mef‘ülü mefā‘ilü mefā‘ilü fe‘ülün

1. “Nūş-ı meyi gül-gün i<le> leb-i cāma tıyurma
Būs-ı leb-i yār it fem-i gül-fāma tıyurma”
2. “Nev-bāde-ğor-ı buse-i la‘l-i leb-i yār ol
Nā-puhtelik eyleye tama‘-ı yāra¹³⁸ tıyurma”
3. “‘Azm-i harem-i Ka‘be-i cān it teni boş қо
Tecdīd¹³⁹ ise maqşad eger iħrāma tıyurma”
4. “Nāhun-zede-i dest-i qalem eyleme rāzuñ
Bu hālet-i sebbāba vü ibhāma tıyurma”
5. “**Kānī** meye sen tevbelisin şāhidüz ammā
Zinhār anı sen şāhid-i iħrāma tıyurma”

* 5b

¹³⁸ nā-puhtelik eyleye tama‘-ı yāra: nā-puhtelik itme tama‘-ı hāme, D.

¹³⁹ tecdīd: tecrīd, D.

1. “Rûyına haṭṭı gelüp rûzımızı tār itdi
Der-i gülşenkede-i vuşlatı dīvār itdi”
2. “Bir görünmezce belā idi [ezel]^D ‘uşşāka
Şimdi Hakk şaklaya kend’özini izhār itdi”
3. “Yüzine urdı felek itdiği istignāyı
Neye yüz karalığın kend’özine yār itdi¹⁴¹”
4. “Hefte başında idüp halk-ı haṭ-ı müşgīnūñ
Haṭ degül haṭṭ-ı haṭādur diyu inkār itdi”
5. “Sāde-rūlukda lebin umma¹⁴² muḥāl iken o şūḥ
Kāniyā haṭ gelicek ‘aşıkı bī-zār itdi”
6. “Göricek **Kānī** anı yüz çevirüp ol sa‘at¹⁴³
Ferağ’ül bāl oluben teslīm aġyār itdi”

¹⁴⁰ Divanda bu gazel 5 beyittir. (Yazar, 2010: 672).

* 5b

¹⁴¹ yār itdi: bār itdi, D.

¹⁴² umma: emme, D.

¹⁴³ Bu beyit divanda bulunmamaktadır.

7. “**Kānīya** zinnet için muşhaf-ı hüsn-i yāra¹⁴⁴

Qıl qalemle yed-i kudret aña bir kār itdi”

14

Ve Lehu*

fā ‘ilātün fā ‘ilātün fā ‘ilātün fā ‘ilün

1. “İş uşūlin buldı hīç edvāra hācet qalmadı

Devr-i ebvāb itmege eṭvāra hācet qalmadı”

2. “Dil harīminde ne nā-maḥrem ne maḥrem qaldı hīç

Ravza-i dilde der ü dīvāra hācet qalmadı”

3. “Yoğ u vārı lezzet-i vicdān ile buldı gönül

Kendi kendin buldı yoğ u vāra hācet qalmadı”

4. “Kūhsār-ı ‘ālem-i temkīnde nām almışın¹⁴⁵

Qaysveş āvāze-i kuhsāra hācet qalmadı”

5. “Dāmen-i dār-ı vefāya biz aşıldıq t̄a ezel¹⁴⁶

Hāzret-i Maṣṣūr-āsā dāra hācet qalmadı”

6. “Nevk-i ğamzeñ çizdi şemşirin bütün ḥal eyledi

Ey müzehhib ālet-i pergāra hācet qalmadı”

¹⁴⁴ Bu beyit divanda bulunmamaktadır.

* 6a

¹⁴⁵ almışın: almışuz, D.

¹⁴⁶ 5. ve 6. beyit divanda takdim tehirlidir.

7. “**Kāniyā** yazar dost¹⁴⁷ ma ‘nādadur şimden geru¹⁴⁸

Ḥud‘a-i şūretger-i bāzāra ḥācet ḳalmadı”

15

Ve Lehu*

mefā ‘lün mefā ‘lün mefā ‘lün mefā ‘lün

1. “Teninde merdüm-i ten-perverüñ naḳş-ı ḥaşır olmaz

Sütür-ı meşḳ hīç āzāde-i¹⁴⁹ tār-ı ḥarīr olmaz”

2. “Eli ehlinden al kim tā ola ḥāşşiyet-i zāhir

Vezāret mührü dest-i zerde¹⁵⁰ girmekle vezīr olmaz”

3. “Zamānuñ i ‘tibārāt[ı] cihānda medḥali çoḳdur¹⁵¹

Sepīde-rīş olan kibrit ile¹⁵² zātında pīr olmaz”

4. “‘Alāḳa māni‘-i ḥükm-i taşarrufdur mevāliye

Esīr-i ḥub-rūnuñ¹⁵³ ‘āşık-ı rabbü‘l-esīr olmaz”

5. “Şeref baḥtı¹⁵⁴ ḥaḳīkatce izāfet ister ey **Kānī**

Giyenler ‘āriyet bir sebz-i destārı emīr olmaz”

¹⁴⁷ yazar dost: dād u sited, D.

¹⁴⁸ Mısranın vezni kusurludur.

* 6a-6b

¹⁴⁹ āzāde-i: āzürde-i, D.

¹⁵⁰ dest-i zerde: dest-i düzde, D.

¹⁵¹ çoḳdur: yoḳdur, D.

¹⁵² olan kibrit ile: kibrit ile olan, N.

¹⁵³ ḥüb-rūnuñ: ḥüb-rūyuñ, D.

¹⁵⁴ şeref baḥtı: şeref baḥsi, D.

1. “Semt-i derīçe bend-i nigāra varır mıyuz
Bir gün olur mı dergeh-i yāra varır mıyuz”
2. “Leb-teşneyüz zülāl-i vişāle yanuk yanuk
Bir kez maḳām-būs-ı kenāra varır mıyuz”
3. “Bintü’l ineb didikleri şūrideyi görüp¹⁵⁶
Her şubḡāh def‘ ḥumāra varır mıyuz”
4. “Cāy-ı emān toḳunmamadur keyf-i zāhide¹⁵⁷
Biz hīç semt-i merd-i çenāra varır mıyuz”
5. “Añla<n>mayup gider mi ḳazā-yı pāy-ı ¹⁵⁸vaşl-ı yār¹⁵⁹
Ol nükte-i zāmir-şikāra varır mıyuz”
6. “Oldı ayak bağı bize ḥaylūlet-i şitā¹⁶⁰
Bilmem o semte **Kānī** baḥāra varır mıyuz”

* 6b

¹⁵⁵ Divanda bu gazel 5 beyittir (Yazar, 2010: 551).¹⁵⁶ Bu beyit divanda yoktur.¹⁵⁷ Divanda 3. beyittir.¹⁵⁸ ḳazā-yı pāy: mezāyā-yı, D.¹⁵⁹ Divanda 4. beyittir.¹⁶⁰ Divanda 5. beyittir.

Ve Lehu*

fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

1. Giryē-i mestāne keyf-i sāğar-ı şaḥbā virür
Gāh olur kim kıtreler keyfiyyet-i deryā virür
2. Āşinā-yı kıl ü kāl-i baḥş -i vaḥdet olma kim
Ma 'nī-i bī-ğāneye her biri bir ma 'nā virür
3. Ehl-i devlet va 'de-i incāz ile¹⁶¹ aldar seni
Şeyḥler de şimdi dervişāne hep esmā virür
4. Bārgāh-ı ġayrīden umma ḥuşūl-i maṭlabı
Ādeme her ne virürse şāh-ı istignā virür
5. Sen hemān dest-i niyāzı bārgāh-ı Ḥaḳḳa aç
Kāniyā her ne dilerseñ Ḥaḳret-i Mevlā¹⁶² virür

Ve Lehu*

fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilün

1. “Her zamān sāğar-ı bezm-i meyi dilber mī sürer
Yoksa bu bezm-i¹⁶³ şafāyı yine sāğar mī sürer”

* 6b-7a

¹⁶¹ va 'de-i incāz ile: va 'd-i bī-incāz ile, D.

¹⁶² Mevlā: Allah, D.

* 7a

¹⁶³ yoksa bu bezm-i: yoksa bu zevk u, D.

2. “Sürinürmüş didiler duḡter-i rez lebleriñe
Bize bu sürmeceyi yoksa¹⁶⁴ kadeḡler mi sürer”
3. “Üstüme at sürer oldı bu¹⁶⁵ sipāhī-zāde
Şeh-levendüm bunı tā ‘arşa-i maḡşer mi sürer”
4. “Vaşf-ı ḡaṭṭuñı¹⁶⁶ yazar ḡāme-i müşgīn cāma
Yoksa Kur’ānı Bilāl-i Ḥabeş ezber mi sürer”
5. “Zāhidi telḡ-dimāḡ eyledi şi‘r[üñ]^D Kānī
Bilmezem ḡāmesine fülful-i aḡmer mi sürer”

19

Ve Lehu^{*167}

fe ‘ilātün fe ‘ilātün fe ‘ilātün fe ‘ilün

1. Zāhirā tāze seven er oḡlı erdür¹⁶⁸
Zen perestāne tefevvukları bālā terdür
2. Ben delīl istemezem da‘vi-i ‘aşḡ püsere
Çünki el cins [ü] ilel cins [ü] be-meyl ezberdür

¹⁶⁴ yoksa: yoḡsa, D.

¹⁶⁵ bu: o, D.

¹⁶⁶ ḡaṭṭuñı: ḡaṭṭuñ mı, D.

* 7a-7b

¹⁶⁷ Bu şiir, şairin yayımlanan Divanında bulunmamaktadır (Yazar, 2010).

¹⁶⁸ Mısranın vezni kusurludur.

3. Va'iz-i kürsi-i aşkam severüm maḥbūbı
Zene meyl eyler isem nām-ı şerīfüm ḥardur
4. Sevemem anı ki elim tutmağa yok ser-rişte
Göremem anı ki ḥarām oldığı müstefsirdür
5. Ni'am-ı perv[eri]ş-i köhne ferāmūş olmaz
Maḥrecimden bu tedāḥul baña ḡayet şerdür
6. Hele ben bildigüm ise sevemem nisvānı
Naşşı kaṭı 'la ricālün şerefi ezherdür¹⁶⁹
7. **Kāniyā** nev'-i beşer cümle ināş olsa daḥı
Çalgazanlık yine zen sevmeden a'lā terdür

20

Ve Lehu*

mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün

1. Eşküme o¹⁷⁰ şūḥı görse yolunda sebīl olur
Ḥürşīd önünde necm-i Şüreyyā sefīl olur
2. Bī-māye şeyḥ sālike oldukça reh-nümā
Ḥacıya daḥı efkār-ı 'urbān delīl olur

¹⁶⁹ ezherdür: izhārdur, N.

* 7b

¹⁷⁰ eşküme o: eşküme ol, N.

3. Da‘vā-yı dīn ü aṣl u fūrū‘atı bilmeyen
Deyne kefīl ü da‘vī-i ġayra vekīl olur
4. Dā‘im birāderine çeker ḥüsn ü¹⁷¹ anda
Bintü’l-‘ineb ki vālidesinden cemīl olur
5. **Kānī** girīre-gīr¹⁷² ‘adālet-i cihānda
Aḳrānına teraccüh ider bī-‘adīl olur

21

Ve Lehu*

mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün

1. “Ḥaṭ āver olmuş eyyām-ı bahār-ı ḥüsn ü ān geçmiş
Bilür ol şūḥ [görse]^D ‘āşıkın ammā zamān geçmiş”
2. “Olup pā-māl-i ḥayret kendüden geçmiş dil-i şeydā
Semend-i tāze bitmiş¹⁷³ kōrḳaram ol bī-amān geçmiş”
3. “Şaded ḥāl-i dil-i ‘uṣṣāḳdan geçdükçe meclisde
Baña dā’ir de şoḥbet geçmiş ammā pek nihān geçmiş”

¹⁷¹ ḥüsn ü: ḥüsn-i, D.

¹⁷² girīre-gīr: girīve-gīr, D.

* 7b

¹⁷³ tāze bitmiş: nāza binmiş, D.

4. “Geçerken sīm-tenler āh [u] feryād eylemiş aġyār
Bu bir ɗarb[ü’l]-meşeldür kim it ürmiş kārban geçmiş”
5. “Bu günlerde hāzer it geçme **Kānī** semt-i dil-berden
Seni ġamz eylemiş aġyār o bī-rahme yamāñ geçmiş”

22

Ve Lehu*

mefā ‘lün fe ‘ilātün mefā ‘lün fe ‘ilün

1. “Şikārgāh-ı emel dūr pāy-ı kudret leng
Seg-i mu‘allim-i nefs-i harīş süst-āheng”
2. “Kemīn-i dilde raşad-bīn vaqt-i furşatdur
Emīn şandıġumuz sā’id-i sebük-ferheng”
3. “Huşul-ı kām-ı mu‘allaķ zen-i hevā-yı ümīd
Derūnı ber-ţaraf itmiş o şāh-bāz-ı āveng”
4. “O şūh hāţırum olan raķīb ider azār
Şikār hāhligi¹⁷⁴ ‘ayb şaymaz ol bī-neng”
5. “Bu teng kāfiyelerle dehānı vaşfinda
Nedür sühānde bu ‘acz u fütūr-ı teng-ā-teng”

* 8a

¹⁷⁴ şikār hāhligi: şikār hāreligi, D.

6. “Şubede-reng siyehiler itdü bizi bî-reng¹⁷⁵
Ki reng-i dîde olan eyler elbet âdeme reng”

7. “Bedîheten kim iderse bu şi‘rimi tanzîr
Sezâ taķılsa ser pâkine zerine¹⁷⁶ çeleng”

23

Ve Lehu*

mefâ‘ilün fe‘ilātün mefâ‘ilün fe‘ilün

1. “Felek hemân beni mi bulduñ¹⁷⁷ imtiḥân idecek
Ġarîk-i lücce-i endûh-ı bî-kerân idecek”
2. “Ḥadeng-i şîve-i kavş-ı kader bu menzilde
Bu bî-nişân mı nûruñ daḥı¹⁷⁸ nişan idecek”
3. “Virirdi bir söz ile cānını saña ‘uşşāk¹⁷⁹
Ne var o ġamze-i ḥûn-rîz arada kan idecek”

¹⁷⁵ şu bede-reng siyehiler itdü bizi bî-reng: şu bî-direng sipihr itdü bî-direng bizi, D.

¹⁷⁶ sezâ taķılsa ser pâkine zerine: sezâ anuñ serine Kāniyâ zerine, D.

* 8a-8b

¹⁷⁷ hemân beni mi buldun: beni mi buldun hemân, N.

¹⁷⁸ bî-nişân mı nurun daḥı : bî-nişânı mı gördi hemân , D.

¹⁷⁹ ‘uşşāk: ‘āşık, D.

4. “‘Akīk-pāre-i laht-ı derūn-ı derd hūn-ı [ciger]^D
Derūn-ı sīne-i çāk mı bulduñ gümān¹⁸⁰idecek¹⁸¹”
5. “Ferāh-nāy-ı felekde göñül mi kaldı hemān
Metā’-ı miḥnet [ü] faqr-ı ğamı¹⁸² nihān idecek”
6. “Mūsāfereste yeter i’ tikāf ise kāfī
Benüm derūnumı mı buldı ğam mekān idecek”
7. “Laṭīfedür saña maḫşūd ğam yeme ey ğam
Yine karīḥa-i **Kānīdūr** āşiyān idecek”

24

Ve Lehu*

fe ‘ilātün fe ‘ilātün fe ‘ilātün fe ‘ilün

1. “Acımam ‘ışkı ile zār [u] nizār oldıguma
Yār eger hīç kulāk tuṭmasa zār oldıguma”
2. “Yoğ iken sīnede fikr-i dehenüñ bir zerre
Hīç memnūn degilem dünyāda var olduğıma”

¹⁸⁰ sīne-i çāk mı bulduñ gümān: sīne-i çāküm mı buldı kām, D.

¹⁸¹ Mısranın vezni kusurludur.

¹⁸² faqr-ı ğamı: nuḫd-ı ğamı , D.

* 8b

3. “Ben de ‘āşıklar ‘idādından olaydum ma‘dūd
Bāğda bakmaz idüm şekl-i hezār oldığuma”
4. “Arkasında o bütüñ zevk [u] şafādur maṭlab
Līk mecbūr¹⁸³ oluram kendüye bār oldığuma”
5. “Sefer-i bādiye-i ‘ışka ayaklanmış iken
Pek kederlendi gönül nefse sivār oldığuma”
6. “Vaşat-ı hāl-i vefk-i dile eyle nazarı
Bağma şüretce benüm ehl-i kenār oldığuma”
7. “**Kāniyā** lübb-i me‘ānī beni cānlandırdu
Tevbe sevdā-zede-i nağş-ı nigār oldığuma”

25

Ve Lehu*

mefā ‘ilün mefā ‘ilün mefā ‘ilün mefā ‘ilün

1. “Türürken ‘aks-i rüy-ı yār mir‘āt-ı derūnumda
Açılmaz mı gül-i ümmīd dāğ-ı lāle gūnumda”
2. “Derūnumda cünūn ol rütbe te’şīr eylemişdür kim
Nümāyān nāle-i zencīr her mūy birūnumda”

¹⁸³ mecbūr: maḥcūb, D.

* 9a

3. “Mü’eyyeddür kemāl-i küfr-i ‘āşık naşş-ı ĩmānı
Budur ‘ayne’l-yaķın meşhūd mir’āt-ı zunūnumda”
4. “Baķarken gerden-i kāfūr-gūna hın-i bismilde
Nedür bu cünbüş-i¹⁸⁴ pey-der-pey ey kaşşāb hunumda”
5. “<Ki> ben ol güm-geşte-i şahrā-yı bī-pāyān-ı ‘ışķam kim
Yine benden şorar rāh-ı ümīdi reh-nümūnumda”
6. “Ben ol çāpük-süvār-ı ‘arşa-i ālām [u] ekdāram
Ki bāl ü per olur peydā ten-i esb-i harūnumda”
7. “Tehī mağzum Felāṭūn zannider ammā beni her gül¹⁸⁵
Ümīd-i neş’e eyler nūş-ı cām-ı ser-nigūnumda”
8. “Degül Mecnūna teşbīh eylemek **Kānī**¹⁸⁶ şāyeste
Hezārān Kays hayrān hālet-i hayret-füzūnumda”

¹⁸⁴ cünbüş-i: cuşış-i, D.

¹⁸⁵ her gül: herkes, D.

¹⁸⁶ Kānī: Kānīyi, D.

mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün

1. ' Aceb bir zişt-şüret kimsedir gül-i yābānı
Tabi 'at şāhibi rü'yāda görmek istemez anı
2. Hılāfı irtikāb itmem yalan hīç söylemem ammā
Zarāfetdür benüm 'indimde halkuñ ifk bühtanı
3. Sipih-r-i gerdiş-i pür 'aksini seyr eyleyüb şimdi
Deper oldı bizüm beygirde her şeb saķf [u] tāvānı
4. Enāniyyet cihānı tutdı hīle şöyle rāyic kim
Görünse kimse almaz bir pula bīçāre şeytānı
5. Hāsed bir rütbe tutmuşdur cihānı **Kāniyā** şimdi
Ki çok görmekte halk Eyyüb-ı ensārīye kurbānı

* 9a-9b

¹⁸⁷ Bu şiir, şairin yayımlanan divanında bulunmamaktadır (Yazar, 2010).

Ve Lehu*

mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün

1. “Bahār açdı cihāt-ı sitt-i şad-dāmen çiçek geldi
Çiçeklü altı yaprāk bir eteklikli köçek geldi”
2. “Korucı bir halāş isterdi imzālūsı[nı]^D ammā
Esāmīsi kalem-den dūnki gün üçlü köçek geldi”
3. “Yine tūt yaprağı çok pāre ider¹⁸⁸ şimdiden soñra
Koyunlar da tohum[lar]^D kazdı eyyām-ı böcek geldi”
4. “Otuz iki hurūfı kur‘a-i remle idüp taṭbīk
Belā yollı Aḥmed¹⁸⁹ ḥāsekī merḥūm böcek geldi”
5. “Qabūl eyle bu dest-āvīzimi luṭf eyle sultānum¹⁹⁰
Şükūfezār-ı bāğ-ı ğaybdan bu şimdicek geldi”

* 9b

¹⁸⁸ ider: eyler, D.

¹⁸⁹ belā yollı Aḥmed: bela bu tāli‘ümde, D.

¹⁹⁰ dest-āvīzimi luṭf eyle sultānum: dest-āvīzini luṭf ile Kānīnūñ, D.

mef'ûlû fâ 'ilâtü mefâ 'ilü fâ 'ilün

1

Ey sūz-ı 'ışk bir yanār āteş misin nesin
 Reng-i ğaddār-ı şūh-ı perīveş misin nesin
 Ey sīne ğamzeye terkeş misin nesin
 Ey çeşm-i yār fitne vü şūreş misin nesin
 Tākāt-güdāz-ı cān belākeş misin nesin

2

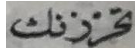
Dāğ-ı nev ü kühenle nedür bu tezeyyünüñ
 Ey cism-i zār aşlı ne böyle televvünüñ
 Tecrīd iken cihānda libās-ı tekevvünüñ
 Ey mekāmı sende mi genc-i taḥarrüzüñ¹⁹² (?)
 Ey şerḥasında mār-ı münakkaş mısın nesin

3

Başuñ şalup [niçün]^Dgeçivirdüñ dem-i niyaz
 'Uşşāka hışm ile kuzucağım nedür bu nāz
 Koç başuñ içün eyleme bir lahza ketm-i rāz
 Tehzīz re'sden ne 'arz-ı vaqt-i türk-tāz
 Kurbānuñ oldıgum büz-i aḥfeş misin nesin

* 9b-10a

¹⁹¹ Ve Lehu başlığı verilen bu şiir Hayrî'ye ait taştir örneğidir. Hayrî Kānî'nin şiirini taştir etmiştir.

¹⁹²

4

Kurtar bu drd-i ni-gmdan bizi yeti
Mir't-ı cm idelm yra gsteri
Tekdr ider ulbmz ayra bed meni
afvet-i nu it dil-i 'ukda mntak
ahb-yı f [mi]^D mey-i b-g msn nesin

5

Dmen gibi varur oklursn miynna
kl  tg-ı tz o mehpre yanna
ayr arl kemer gibi kadd-i emnna
Hem-rev olup bu bada serv [] revnna
n o h-ı tnd-reve¹⁹³ p misin nesin

29

[Nazm]*¹⁹⁴

mef 'iln fe 'iltn mef 'iln fe 'iln

1. "Ecel ber-i dem-i ubhgh-ı vulatdur
Veft-ı merdm-i b-dr hb-ı rhatdur"
2. "Heme yne der-b'-i teker-i zt
O dem ki yne ref ola cmle vadetdr"

¹⁹³

* 10b

¹⁹⁴ Nshada "Gfte-i Ferd Kn" balı verilmitir.

fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

1. “Ben mürīd-i pīr-i ‘ışkam ‘aqla itmem inkıyād
Sāḥa-i mey-ḥāne meydān-ı irādetdür bañā”

2. “Ber-ḳader cūşış fezā-yı mevce-i bahır-ı seḥāb
Kāniyā āh eyledükce girye ‘ādetdür baña”

fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

1. “Ḥalvet-i ehl-i maḥabbet perd[e]vü çār istemez
Ravza-i cennet der [ü] dīvar-ı deyyār istemez”
2. “Zer zīverdir şīve-i dād u sitād-ı sevḳ¹⁹⁷[ışk]^D
Tācirān-ı kāle-i mihr ü vefā kār istemez”

* 10b

¹⁹⁵ Nüshada “ferd” başlığı verilmiştir.

* 10b

¹⁹⁶ Nüshada “ferd” başlığı verilmiştir.

¹⁹⁷ zer zīverdir şīve-i dād u sitād-ı sevḳ: zer-be-zerdür şīve-i dād u sitād-ı sevḳ-ı ‘ışk, D.

1. “Çünkü bir bāğçedür bu mecmū‘am
Nükte[ler]^D meyve saturlar ağşān”

2. “Maḳsim-i hāme-i feyz-āverden
Bir ḳalem şu idelüm bizde revān”

1. “Maḳhar-ı ḥaṭṭ-ı ḥaṭā olmaḳdan
Ola yā Rabb bu mecmū‘a emīn”

2. “Nāfe-i micmere-i müşgīnden
Eyle her şafḥasını ḥıṭṭa-i çīn”

* 10b

¹⁹⁸ Nūshada “ferd” başlığı verilmiştir.

* 10b

¹⁹⁹ Nūshada “ferd” başlığı verilmiştir

mef'ülü mefā'ülü mefā'ülü fe'ülün

1. “Yā Rabb eşer-i ʔab'umı maʔbū' eyle
Erbāb-ı derūn²⁰¹ 'indinde mesmū' eyle”
2. “Mecmū' -ı cevāmi'ul-keīm ki söylemiş
Ser-cümle bu mecmū'ada mecmū' eyle”

Ḥatimetü Kānī Ebu'l Me'ānī Raḥimehu Temmet.

**Toḡadiyy'ül Aşlı Kānī Ebu'l-Me'ānī Ḥazretleriniñ Besmele-i Şerīf
Üzerine İnşā vü İnşād İtdikleri Ḳaşıde-i Ḥamideleridir**

mefā'ülün mefā'ülün mefā'ülün mefā'ülün

1. “‘Alem ḳaldırsa bir yerde ḳaçan sulṭān-ı bi'smillah
Olur lāhūtiyān ārāyiş-i dīvān-ı bi'smillah”
2. “Olur ṭāvūs-ı ḳudsī evvelīn menzilde bāl-efşān
Ne rütbe mürtefi'dür āşiyān-ı şān-ı bi'smillah”

* 11a

²⁰⁰ Nüshada “ferd” başlığı verilmiştir.

²⁰¹ erbāb-ı derun: erbāb-ı ʔab', D.

* 11b

3. “Hezārān Sidre-zīr-i sāyesinde buldılar rif‘at
Anuñçün lā-mekān oldu serā būstān-ı bi’smillah”
4. “Degül mi gülşen-i nazm-ı mübīnün serv-i āzādı
Ḥaṭṭ-ı āzād²⁰² olduysa n’ola ‘unvān-ı bi’smillah”
5. “Boyun egdi görünce naḥl-ı Tūbā rif‘at ü şānuñ
Didi tūbā-lek[e] ey şāh cihān-gerdān-ı bi’smillah”
6. “Şirāt-ı müstaḳīmi añla ḥaṭṭ-ı istivāsından
Varur Allaha toğrı menhec-i āşān-ı bi’smillah”
7. “Gör anda nükte-i “lā-taḫnaṭū min-raḥmeti’llahı”²⁰³
Niçe nezdīkdür Allaha baḳ Raḥmān-ı bi’smillah”
8. “Raḥīmuñ lafzına²⁰⁴ maḫhar olur dāmen tutan āḫir
Raḥīm ile muṭarraz oldu çün dāmān-ı bi’smillah”
9. “İder ḥūrşīdi zerre zerre-i ḥūrşīd-i ‘ālem-tāb
Niḳāb-endāz-ı nāz olduḳca ḥüsn ü ān-ı bi’smillah”
10. “Burāk-ı berḳ-tāz-ı ‘aḳlı yarı yolda ḳor dā’im
‘İnān-ı himmete ‘ıṣḳ eylese yek-rān-ı bi’smillah”

²⁰² ḥaṭṭ-ı āzād: ḥaṭṭ-ı āzādı, D.

²⁰³ “Allah’ın rahmetinden umut kesmeyin!” (Zümer, 39/53).

²⁰⁴ lafzına: luṭfına, D.

11. “Ziyā-i şem‘-i vahdet meş‘al-i nūr-ı²⁰⁵ hidāyetdür

Ser-ā-pā nūrdur āyīne-i raḥşān-ı bi’smillah”

12. “Degüld[ür]^D münḳati‘ ümmīdimiz Allahdan ey **Kānī**

Olaldan “kenz-i lā-yefnā-i”²⁰⁶ raḥmetkān-ı bi’smillah”

Ḥatimetü Kānī Ebu’l-Me‘ānī Rahimehu Temmet.

36

Ġazel-i Rūşenī Taḥmīs-i Kānī Ebu’l-Me‘ānī*

fe ‘ilātün fe ‘ilātün fe ‘ilātün fe ‘ilün

1

“Bir mehüñ bendesiyem sāye daḥı olmaz eşi

Nūrınuñ zerresi olmaz bu cihānuñ güneşi

Ḳapladı pertev-i envār-ı ruḥuñ çār u şeşi

Çün doğup tıtdı cihān yüzini²⁰⁷ ḥüsnüñ güneşi

Kim ola sevmeye bu vech-ile sen mähveşi”

2

“Ol²⁰⁸ ḳadar buldı şuyın mu‘cize-i faḥr-ı cihān

Ol ḳadar āb-ı ‘atā itdi cihāna cereyān

Hep ḥayātından elin yummuş-iken leşkeriyān

²⁰⁵ meş‘al-i nūr-ı: meş‘al-i rāh-ı, D.

²⁰⁶ “kenzün lā-yefnā” : “(Kanaat), tükenmez bir hazinedir.” (Furkan, 25/67).

* 12a-12b

²⁰⁷ yüzini: nurını, D.

²⁰⁸ ol: o, D.

Parmağından akıdup āb-ı revān-baḥş revān

Niçe yüz biñ kişiden ref` idisersin ‘aṭaşı”

3

Ṭoldı āvāze-i i‘cāzuñ ile çarḥ-ı kühen

Bildiler şānuñı aşḥāb-ı Buḥāra vü Yemen

Degülem vāşfuñ iden mülk-i fenāda bir ben

Türk ü Kürd ü ‘Acem ü Hind’i bilür bunı ki sen

Hāşimīsin ‘Arabīsin Medenīsin Kureşī

4

Ne kadar ‘āşī vü mücrim ne kadar muḳtir ise

Ne kadar fāsık u fācir ne kadar mükşir ise

Ne kadar ma‘rifet-i ḥazretüñi münkir ise

Sen emīre kul olan her ne kadar müdbir ise

Bende-i muḳbil olur mişl-i Bilāl-i Ḥabeşī

5

Ol²⁰⁹ zamān ki ḥarem-i ‘izzete itdūñ seferi

Eyledūñ kurb civār ḥazret-i Ḥaḳḳa güzeri

Virdi her zerre o demde saña bu ḥoş ḥaberi

Sensin ol püşt ü penāh-ı melek [ü] ins ü peri

Enbiyānuñ güzeli sevgilüsi ḥüb u [ḥo]şı

²⁰⁹ o: ol, D.

6

Gevher-i kenz-i hafādan aña kim behre değe
İşidüp bu haberi taşlar ile sîne döge
Göge çıkardı anı çünkü hemān²¹⁰ öge öge
Yerdeki da'veti fevt ola deyu gide²¹¹ göge
Beline bağladı ol nūr-ı belā sāye taşı

7

Āteş-i 'ışk ile tabh oldu vücūduñ muṭlak
Süfre-i kurb-ı ilāhīye olunca mülhak
Var mı pişmiş katarılmış saña beñzer el-hakḳ
Dik-i hikmetde pişürdi çü seniñ sevgüñi²¹² Hakḳ
Cebra'ıl olsa n'ola matbahınuñ hīme-keşi

8

Pehlevānlık eşer-i mu'ciz-i peygamber olur
Kışt-girān-ı hevā saña niçe hem-ser olur
Kim bu da'vāyı ider 'ākıbeti bedter olur
Üzilür 'ırkı Ebū Cehl gibi ebter olur
Sen Ebü'l-Ḳāsım ile her kim iderse güreşi

²¹⁰ hemān: Hudā, D.

²¹¹ fevt ola deyu gide: fevt oldu deyu gitdi, D.

²¹² seniñ sevgini: seni sevgili, D.

“Bülbül oldı kalem-i **Kānī**-i bī-dīl gülüñe

Şemme-i feyzüñi baḥş eyle²¹³ n’olur ol bülbülüñe

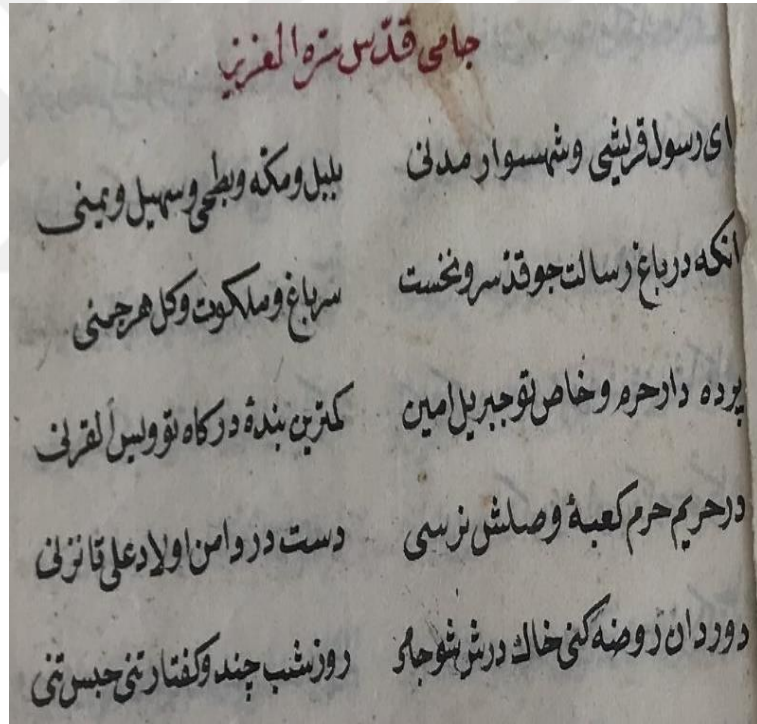
Yüz karalığını baḥş it o²¹⁴ siyeh fülfulüñe

“Ve’ḍ-ḍuhā”²¹⁵ virdiñe “ve’l-leyl”²¹⁶ okudum sünbülüñe

Rüşenī virdi budur külli ġadāt[īn] ve ‘aṣī”

Cāmī-i Ḳuddise Sirruh’ül ‘Azīz^{*217}

fe ‘ilātün fe ‘ilātün fe ‘ilātün fe ‘ilün

²¹³ baḥş eyle: baḥş it, D.

²¹⁴ yüz karalığını baḥş it o: yüz karalığını bağışla, D.

²¹⁵ “Kuşluk vaktine and olsun.” (Duhā, 93/1).

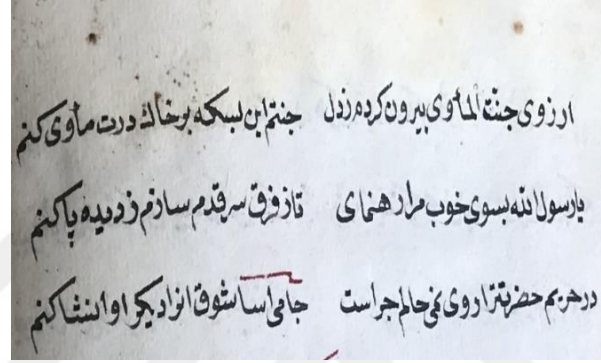
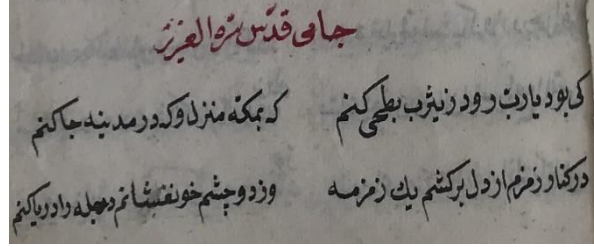
²¹⁶ “Geceye and olsun.” (Leyl, 92/1).

* 13a

²¹⁷ Bu şiir Farsçadır.

Cāmī-i ẖuddise Sirruh'ül 'Azīz*²¹⁸

fā 'ilātūn fā 'ilātūn fā 'ilātūn fā 'ilūn

Rüşdī-i Kütahyevī*

mefā 'ilūn mefā 'ilūn mefā 'ilūn mefā 'ilūn

1. Eyā nūr-ı avālim kişver-i hüsnüñ şehenşāhı
Eyā mürşīd-i āfākı melāḥat mülkinüñ māhı
2. Oğur bu çākerüñ çün “ve’ḍ-ḍuḥā”²¹⁹ ḥaṭṭ-ı yanağında
Ḥayāl-i zülfüñ ile vird idüp “ve’l-leylī”²²⁰ her gāhi

* 13a-13b

²¹⁸ Bu şiir Farsçadır.

* 13b

²¹⁹ “Kuşluk vaktine andolsun.” (Duhā, 93/1).²²⁰ “Geceye andolsun.” (Leyl, 92/1).

3. Kaşın mihrâb idüp dil bildi sırr-ı “Kābe [Ka]vseyn”i²²¹
Cemālūñ meş‘ale-i nūr-ı Hudā vü reh-nümā rāhı
4. Siyeh merdümleñdür noқта-i nun ve’l kalem engüşť
Nigāhuñdur recā-yı mücrime şefkat nişān-gāhi
5. Dehānuñ çeşme-i ‘aynū’ş şifā ālām-ı ‘işıyāna
Zebānuñ sūre-i kevşer olup zikrim seher-gāhi
6. Vücūduñ bā‘iş-i icād olupdur şad hezār ‘ālem
Saña taht-ı sa‘ādet kurd[ı] hāķ “Levlāk”idir²²² cāhı
7. Hıtāb-ı “raḥmeten li’l- ālemīn”²²³ hem-ḥāl-i zātuñdur
Şalāt eyler kamu eşyā ki vardur cümle efvāhı
8. Senūñ ḳadr-i sa‘ādet şānuña ilbās idüp yezdān
Metā‘-ī fażl-ı raḥmāñı leyā men “lī ma‘a’l-lahi”²²⁴
9. Nice vaşf eylesün **Rüşdī** ki baḥr-ı medhe ğāyet yok
Ola deryā-yı remz-i sūre-i isrānuñ agāhı

²²¹ “Kābe kavseyni ev ednā” :“Onunla arasındaki mesafe, iki yay arası kadar.” (Necm, 53/9).

²²² “Levlāke levlāke le-mā halaktü’l-eḫlāke”: “Sen olmasaydın (ey Muhammed), felekleri yaratmazdım”

²²³ “(Seni ancak) ālemlere rahmet olarak (gönderdik).” (Enbiyā, 21/107).

²²⁴ “Benim, Allah ile öyle anlarım olur ki, ne bir mukarreb melek, ne de mürsel bir nebi öyle bir yakınlığı elde edebilir.” Hadis.

10. Şefâ‘at kı1 bu abd-i pür kuşûr[a] rûz-ı ferdâda
Degüldür bende-i şâyeste-i maķbûl-ı dergâhı

40

Hacı Bekdâş-ı Kuddise Sirruh*

fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilün

1. Ey cemâlûñ âfitâb-ı “rahmeten li’l- âlemîn”²²⁵
Pertev-i kandîl-i mihrâbuñ “huden li’l müttekîn”
2. Yazdı menşûr-ı risâlet çün kaẓa kâtibleri
Çekdi tuğra yerine imzâyı hâtmü’l mürselîn
3. Defter-i ‘işyân ser a ser düşdi baħr-ı rahmete
Bâ-günâham rû-siyâham yâ şefi‘ el müznibîn
4. Hâzret-i Şiddîķ-ı ekber yâr-ı gâr-ı Muştafa
Oldı iķdâm-ı ‘Ömerle dîn-i Ahmed âşikâr
5. Hâzret-i ‘Oşmân-ı zi’n-nüreyn taħķîķ yadigâr
“Lâ fetâ illâ ‘ali lâ-seyfe illâ Zü’lfikâr”²²⁶

* 14a

²²⁵ “(Seni ancak) âlemlere rahmet olarak (gönderdik).” (Enbiyâ, 21/107).

²²⁶ “Ali’den başka genç (yiğit), Zü’lfikâr’dan başka (keskin) kılıç yoktur.

6. Āline aşhābına Şīriyā virdim olsun leyl-ü nehār²²⁷

Rıdvānullāh-i te‘ālī [vü] aleyhim ecmā‘ın

41

Na‘t-ı Resūl Ḥazret-i Nābī*

mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün

1. Şakın terk-i edebden kūy-ı maḥbūb-ı Ḥudā’dur bu

Nazargāh-ı ilāhīdür maḳām-ı Muştafā’dur bu

2. Ḥabīb-i kibriyānuñ h‘ābgāhıdur faziletde²²⁸

Tefevvuk-kerde-i ‘arş-ı cenāb-ı kibriyādur bu

3. Bu ḥākūñ pertevinden oldı deycūr-ı ‘adem zā’il²²⁹

‘Amādan açdı mevcūdāt çeşm[i] tūtīyādur bu

4. Felekde²³⁰ mäh-ı nev bābü’s-selāmuñ sīneçākīdur²³¹

Anuñ²³² kandīlidür ḥūr²³³ maṭla‘-ı nūr [u] ziyādur bu²³⁴

²²⁷ Mısranın vezni bozuktur.

* 14a

²²⁸ Divanda 3. beyittir.

²²⁹ Divanda 4. beyittir.

²³⁰ felekde: felek, D.

²³¹ sīneçākīdur: cilvegāhıdur, D.

²³² anuñ: bunun, D.

²³³ ḥūr: ḥūr-ı, N.

²³⁴ Divanda 2. beyittir.

5. Mürâ'ât-ı edep şartıyla gir **Nâbî** bu dergâha
Meţâf-ı kudsiyândur büsegâh-ı enbiyâdur bu

42

Na't-ı Hażret-i Câmî-i Taḥmis Neş'et Efendi*

fâ 'ilâtün fâ 'ilâtün fâ 'ilâtün fâ 'ilün

1

Bezm-i Câmîde mey-i 'ışkuñ olup cür'a-keşî
Olmışam mest-i maḥabbet akıdup kanlı yaşı²³⁵
Ururam na're-i mestâne hemân şubḥ u 'aşî
Li ḥabîb medeniyyün ü 'Arabîyyün ü Kureşî
Ki bûd derd [ü] ğameş māye-i sādveşi

2

Vaḥy [ü] ilhām-ı Hudâdır süḥan-ı muḥteremi
Olmayan mazḥar-ı²³⁶ eltâf [u] kemâl-i keremi
Mazḥar-ı sırr-ı eḥadîs-i şerîfî ola mı
Fehm-rāzeş ne konem ü 'Arabî min 'Acemî
Laf-ı mihreşçe zenem ü Kureyşi min Ḥabeşî

* 14b-15a

²³⁵ yaşı: yaşıım, D

²³⁶ mazḥar: nâ'il, D.

3

Tā ezel bezm-i elest nūr iken faḥr-ı cihān²³⁷

Şem‘-i dīdārına sūzān idi pervāne-i cān

Yanaraḳ yaḳııaraḳ ‘āleme geldüm sūzān

Zerre-vārem be-hevādār[ī]-i o raḳş kūnān

Tā şüdan şöhre-i āfāk-ı be-hūrşīd veşī

4

Bundan a‘lā nedür ‘uşşāḳına iḥsān u kerem²³⁸

Olalar devlet-i dīdār ile hoş-dil-i hurrem

Şüretā fūrḳat-i ma‘nīde vişāle²³⁹ her dem

Gerçi şad-merḥale dürest zi-pīş-i nazarem

Veçhe[hū] fī nazārī küllü ğadātün ve ‘aşī

5

Hūş-yārān-ı vefādār²⁴⁰ heme mestān-ı elest

Sāğar-ı sırr-ı maḥabbet ola ḥāşā ki şikest

Teşne mend olmayız²⁴¹ o kim olmaya peymāne be-dest

Şıfat-ı bāde-i ‘aşkeş tū me-pors ez men-i mest

Zevḳ-i īn mey ne-şināsī be-Hudā tā ne-çeşī

²³⁷ bezm-i elest nūr iken faḥr-ı cihān: bezm-i elest olmuş iken şāh-ı cihān, D.

²³⁸ iḥsān u kerem: elṭāf u kerem, D.

²³⁹ fūrḳat-i ma‘nīde vişāle: fūrḳat ü ma‘nīde vişāli, D.

²⁴⁰ vefādār: vefādır, D.

²⁴¹ teşne mend olmayız: neş’e-mend olmaz, D.

6

Sūziş-i ‘aşk-ı nebī ile ‘aleyhi’ s-salavāt

Şöyle dil-teşne-i gidem maḥşerde²⁴²buldukda ḥayāt

Ola sīr-āb-ı sirişk ḥuşk-lebān-ı ‘Araşāt

Maşlahat nīst merā sīr ez-īn āb-ı ḥayāt

Dā‘afallāhe bihī külle zamānin ‘aşaşī

7

Sālik-i şāh-reh-i ‘aşka budur tavr-pesend

Olmaya cān u cihān kayd u ‘alāka-peyvend

Neş’etā ehl-i maḥabbet ola[na] pes bu pend

Cām[i] erbāb-ı vefā cüz reh-i ‘aşkeş ne-revend

Ser mebāza ger ez-īn rāh ḳadem bāz-keşī

43

‘Āşık ‘Ömer Raḥmet’ ullahi ‘İleyh*

mefā ‘ilün mefā ‘ilün mefā ‘ilün mefā ‘ilün

1

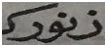
Ḥabībā şevḳ-i pāküñle²⁴³ dü ālem nūr-ı azhādur

Muḳavves ḳaşlaruñ ḥattı [rumuz]^{D244} kenz-i eşyādur

²⁴² maḥşarde: maḥşere, D.

* 15a-15b

²⁴³ pāküñle: pāküñden, D.

²⁴⁴

Dü zülf müşk-būyuñla²⁴⁵ dil ü cānlar muṭarrādur
İzāruñ “alleme’l-esmā”²⁴⁶ lebüñ genc-i müsemmadur
Boyuñdur sidre vü tūbā yüzüñ firdevs-i a’lādur
Cemālūñ āfitābından cihān tāb-ı mücellādur

2

Dehānuñ ğonca-i ḥamrā zülālūñ çeşme-i kevşer²⁴⁷
Leb-i bahşuñ olaydı zulmeti n’eylerdi²⁴⁸ İskender²⁴⁹
Göricek ḥüsnüñü (...) ²⁵⁰ olur tūbā ile ‘ar‘ar²⁵¹
Leṭāfetde sözüñ şehd-i lebüñdür dişlerüñ cevher²⁵²
Boyuñdur sidre vü tūbā yüzün firdevs-i a’lādur
Cemālūñ āfitābından cihān tāb-ı mücellādur

3²⁵³

Müsel sel kākülūñ²⁵⁴ şaldı ser-ā-ser āleme sevdā
Mukahḥal gözlerüñ kıldı niçe āşıqları²⁵⁵ şeydā
Nice zāhidlere ḥavfuñ²⁵⁶ bıraḫdı zühd ile taḳvā

²⁴⁵ dü zülf müşk-būyuñ: dü zülfün müşk bùyundan, D.

²⁴⁶ “Alleme ādeme’l-esmāe küllehā”: “Allah, Ādem’e bütün isimleri öğretti.” (Bakara, 2,31).

²⁴⁷ Divanda 4. mısra.

²⁴⁸ Leb bahşuñ olaydı zulmeti n’eylerdi: Lebin bahşuñ olaydı n’eyler idi zulmeti, D.

²⁴⁹ Divanda 3. mısra.

²⁵⁰ قاتمان

²⁵¹ Göricek ḥüsnüñü (...) olur tūbā ile ‘ar‘ar: Basarlar kanda gördü bir dahı zatın gibi gevher, D.

²⁵² Divanda 2. mısra.

²⁵³ Divanda 4. benddir.

²⁵⁴ kākülūñ: anberin, D.

²⁵⁵ āşıqları: ākıllara, D.

²⁵⁶ ḥavfuñ: şevkin, D.

Siyeh kirpiklerüñ eyler selāmet²⁵⁷ illerin yağmā

Boyuñdur sidre vü tūbā yüzün firdevs-i a'lādır

Cemālūñ āfitābından cihān tāb-ı mücellādır

4²⁵⁸

Sen ol rūḥ-ı muşavversüñ şuā'-ı şem'i dīdāruñ

Ser-ā-pā on sekiz biñ 'āleme şāyi'²⁵⁹ oldı envāruñ

'Ayān oldu acāyip mu'cizātuñ²⁶⁰ sırr-ı işāruñ

Ebūbekr ü 'Ömer 'Osman 'Ali yār-ı vefādāruñ

Boyuñdur sidre vü tūbā yüzün firdevs-i a'lādır

Cemālūñ āfitābından cihān tāb-ı mücellādır

5

Senüñ medh-i cemalūñ kılmada 'Aşık 'Ömer bünyād²⁶¹

Ḥayāt-ı cāvidān buldu şu kim buldu lebüñden²⁶² dād²⁶³

Olup bend-i muḥabbetden ğazāl-ı şevk ile²⁶⁴ şayyād²⁶⁵

Berāt itti alnında yazdı²⁶⁶ nükte-i nūn şād²⁶⁷

Boyuñdur sidre vü tūbā yüzün firdevs-i a'lādır

Cemālūñ āfitābundan cihān tāb-ı mücellādır

²⁵⁷ selāmet: gönüller, D.

²⁵⁸ Divanda 3. benddir.

²⁵⁹ şāyi': neşr, D.

²⁶⁰ mu'cizātuñ: mu'cizāt-ı, D.

²⁶¹ bünyād: inşād, D.

²⁶² buldu şu kim buldu lebüñden: buldu lebinden şu kim aldı, D.

²⁶³ Divanda 3. mısra.

²⁶⁴ olup bend-i muḥabbetden ğazāl-ı şevk ile: yine oldu muhabbette ğazāl-ı şevkine, D.

²⁶⁵ Divanda 2. mısra.

²⁶⁶ berāt itti alnında yazdı: berāt-ı ān u hüsnünde yazılmış, D.

²⁶⁷ Mısranın vezni kusurludur.

[Terc-i Bend] Şenā'ı-i Raḥmet' ullah 'İleyh^{*268}*fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilün*

1

Āh kim derd-i derūnum yine buldı zararı
 Yine eflāki siyāh eyledi āhum şereri
 Levḥ-i dilde kımadı gerçi ki<m> yaşıım eşeri
 Āh derd-i şehir ile buldum kederi²⁶⁹
 Yel gibi yeldüm aradum bulamadum bir eri
 Didi ey bād-ı şabā şoluma aldum haberi
 H<av>āş u 'ām şeyḥ dimişler bir alāy ḥayr u şeri
 Saña düldül diyü vallāhi şatar leng ḥarı
 Ne ḥaḳīḳat bilür ebter ne gök añlar ne yiri
 Bağlamaz terkisine ḳāl ile ḥayrū'l-beşeri
 Kimi 'Abbāsı delīl itdi kim İbn-i Ḥaceri
 Okudum ḳavl-i Ebūbekr ile İbni 'Ömeri
 Her yaña gāh Sikender gibi kıldum seferi
 Geh Sülaymān gibi şaldum yedi iḳlīme çerī
 Açdı şeh-bāz-ı dilüm her yaña bāl ile peri
 Eyledüm seyr nice mu'teberān-ı siyeri
 Görmedüm gülşen-i aḳvālda hīç bir şeceri
 Ki bite şāḥınuñ üstünde murādum şemeri

* 16a-16b-17a-17b-18a

²⁶⁸ Çalışmamızda “Mu'aşşer-i Şenā'ı” başlığı verilen şiir bir Terci-i Bend'dir.

²⁶⁹ Mısranın vezni kusurludur.

Yazmamış Kādi vü Keşşāf u Cerīr ü Taberī
Haberüm yok güzelüm kimden alayum haberi

2

Seni ‘ālem şanemā ‘arş-ı mu‘allāda arar
Kimi esmāda kimi genc-i müsem māda arar
Kimi A ‘rāf’da kimi cennet-i me’vāda arar
Kimi havrāda kimi Ādem [ü] Havvāda arar
Kimi gökde kimi yerde kimi şahrāda arar
Kimi hürşīd-i cihān-tāb-ı mücellāda arar
Kimi beyt-i muḳaddesde kimi Ka‘be-i ulyāda arar
Kimisi deyre gider Lāt ile Uzzā’da arar
Kimi Ya‘kub-sıfat rūy-ı muşaffāda arar
Kimisi Yusuf olur zülf-i Züleyhā’da arar
Kimi Mecnūn oluban sūret-i Leylā’da arar
Kimi Vāmık gibi ruḥsāre-i Azrā’da arar
Kimisi bāğa girüp serv-i semensāda arar
Gül [ü] sünbülde kimi bülbül-i şeydāda arar
Kimi levḥe yazılan lafzla ma’nāda arar
Kimi taḥmīle eş‘ār-ı mu‘ammāda arar
Yazmamış Kādi vü Keşşāf u Cerīr-i Taberī
Haberim yok güzelüm kimden alayım haberi

3

Söyle ey māh-ruḥ ol Kūbbe-i Ḥaḍrā’da mısın
Kürsi-i levḥ [ü] qalem Sidre-i Tūbā’da mısın

Yoḥsa şol minber ü mescid-i felek-ārāda mısın
Yoḥsa envār-ı Hüdā necm-i Şüreyyā'da mısın
Bāiş-i ḥilḳat olan gevher-i yektāda mısın
Bār-ı maşnū' uñ olan cümle-i eşyāda mısın
Sāye-i zātuñ olan dāver ü Dārā'da mısın
Zātına şāhid olan şāhid-i ra'nāda mısın
'Aks-i ruḥsāruñ olan rūy-ı muşaffāda mısın
Cism-i cān-bīnūñ olan nergis-i şehlāda mısın
Aceb enhār gibi tūde-i şahrāda mısın
Geh[i] esfelde keremle gehi a'lāda mısın
Gehi Īsā'da gehi Hācer-i Sāra'da mısın
Gehi Mūsā'da gehi ol yed-i beyzāda mısın
Mescid [ü] medresede künc-i muşallāda mısın
Zāhidūñ hū diyūben itdigi ğavġāda mısın
'Acaba leysede mi lāda mı illāda mısın
Kāf [u] 'Ankā'da mısın Yāsin [ü] Ṭaha'da mısın
Yazmamış Kādi vü Keşşāf u Cerīr-i Ṭaberī
Ḥaberim yok güzelüm kimden alayım ḥaberi

4

Nice dem hem-nefes-i nāle vü feryād oldum
Āhla taḥt-ı Süleymān gibi berbād oldum
Geh düşüp bende gehī muṭlaḳ-ı āzād oldum
Taḥt-ı 'izzetde gehī kibrle(?) şehzād oldum
Gehī mā'mūr oluban vaşlla ābād oldum
Yıkılup geh ğam [u] hicrānla nā-şād oldum

Gehi hem-rāh olup aķtābla evtād oldum
Hızr ile hem-dem olup kābil-i irşād oldum
Cān [u] dilden ne ki dirler ise münķād oldum
Şeref-i zūhdle geh eşref-i ‘ubbād oldum
Şiddet-i nefsle geh ebter-i şeddād<e> oldum
Nefs-i bed-ḥāhımı öldürmege cellād oldum
Cigerüm zaḥmına Selmān gibi faşşād oldum
Gehi mollālar ile zümre-i eşhād oldum
Nice dem keşf [ü] kerāmatla mu‘tād oldum
Gerçi kim okumada yazmada üstād oldum
Gehi evbāş [u] kumarbāz ile nerrād oldum
Gehi seḥḥāralık itdim gehi şayyād oldum
Yazmamış Kādi vü Keşşāf u Cerīr-i Ṭaberī
Ḥaberim yok güzelüm kimden alayım ḥaberi

5

Ḳanda bulsam anı kim yokda degil varda yok
‘Āşık-ı zārda yok dilber-i mekkārda yok
Nüh felek şeş-cihet [ü] seb‘a-i seyyārda yok
Zāhir ü bāṭın u a‘yān’da vü esrārda yok
Ḥāl ü müstaḳbel ü evzā‘ ile eṭvārda yok
Nīk ü bedde degil āsānla düşvārda yok
Ebr-i²⁷⁰ bārān-ı felek dide-i ezhārda yok
Gül ile ḥārda yok bāğla gülzārda yok
Mısr u Şām u Haleb ü Mekke vü esfārda yok

²⁷⁰ ebr-i : ebrū, N.

Yemen ü Hind ü Buḥārā ile Tātār'da yok
Atlas u Kemḥā degül dirhem ü dīnārda yok
Künc-i dükkānda degül şehir ile bāzārda yok
Nice vaşf itsem anı kim der [ü] dīvārda yok
Ser-be-ser ḥayl-i cihān günbed-i devvārda yok
Fıkh [u] tefsīr ü eḥādīsle āşārda yok
Güşe-i meykede de ḥāne-i ḥammārda yok
Daḥi ser-cümle muḥācirde vü enşārda yok
Kalb-i vīrān-ı **Şenā'ī**-i dil-efgārda yok
Yazmamış Kāḍi vü Keşşāf u Cerīr-i Ṭaberī
Haberim yok güzelüm kimden alayım ḥaberi

45

Sürūrī Efendi Raḥime*

fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

1

Şubḥ-dem nev-'arūs-ı çarḥ oldu āşikār
Gün yüzünden turra-i şeb-rengi şaldı rūzigār
Devr-i ruḥsārında gördüm yazmış ol Perverdigār
Lā fetā illā 'Ali lā seyfe illā Zü'l-fiḳār

2

Şāh-bāz-ı lā-mekān-ı 'arşa pervāz eyledi
Şüretā ma'ninüñ encāmına ağāz eyledi
Kulle-[i] Kāf-ı kıdemden çıkdı āvāz eyledi
Lā fetā illā 'Ali lā seyfe illā Zü'l-fiḳār

* 18a-18b

3

Genc-i Tahanuñ tılısm[1] sırr-ı Qur‘ān üzredür
‘Ālem’ül-ğaybuñ şıfâtı zāt-ı insān üzredür
‘Ālim ü Ādem bu sözdendir bu erkān üzredür
Lā fetā illā ‘Ali lā seyfe illā Zü‘l-fiķār

4

Tā ki ref‘ oldu hicāb-ı māsivā’llāh[1] tamām
O[n] sekiz biñ ‘āleme kâ’im-maķām oldu imām
Ādemüñ vechinde zāhir kıldı fażl-ı lā-yenām
Lā fetā illā ‘Ali lā seyfe illā Zü‘l-fiķār

5

Leyletü’l-mi‘rāc’da çünkim şehsüvār-ı enbiyā
Sāyesinde Sidre’nüñ buldı maķam-ı müntehā
Söyledi aña zebān-ı murtażā’dan Kibriyā
Lā fetā illā ‘Ali lā seyfe illā Zü‘l-fiķār

6

Ger ‘Ali’nüñ mazharı olmasa zāt-ı bu’l-beşer
Kimse virmezdi Kelāmu’llāh-ı nātıķdan haber
Ser te ser eşyā oķurlar kanda kim kılsam nażar
Lā fetā illā ‘Ali lā seyfe illā Zü‘l-fiķār

Ey **Sürürî** pâdişâh-ı lem yezeldür Murtażā

Âfitâb-ı maṭla‘-ı sırr-ı ezeldür Murtażā

Belki zātu’lâh disem hergiz maḥaldür Murtażā

Lā fetā illā ‘Ali lā seyfe illā Zü’l-fiḳār

Münācāt-ı [Zākirî]^{271*}

mefā ‘ilün mefā ‘ilün mefā ‘ilün mefā ‘ilün

1

Merḥametdür umdığım da’im ilāhumdan benüm²⁷²

Merḥametdür umārımkim padişāhumdan benüm

Mübeşşirler ile ḥaşr it bu ruḥum çıkmadan tenden

Esirge kapuña geldüm didün Yārab ki ḡaffāram

Senün kapuñ durur iken varuban kime yalvaram

²⁷¹ Zākirî: ‘Ulvi, N. Mahlas bendinde şiirin Zākirî’ye ait olduğu açıkça yazmaktadır. Mecmua’ derleyicisi sehven Ulvî yazmış olmalıdır.

* 18b

²⁷² İlk iki mısra farklı vezindedir. Mahlas olarak Zākirî’nin adı geçmektedir. Gülcan Alıcı (2016). “Klasik Türk Şiiri Kaynaklarından Mecmua ve Sa’dedîn El Mar’aşî’nin Şiir Mecmuası”, makalesinde bu şiirin Zākirî’ye ait olduğu belirtilmiştir. Bu makede bu muhammes örneği 5 bent’ten oluşmaktadır. Nüşada 1. ve 5. bendi bulunup ilk bendin ilk 3 mısrası farklıdır. Makaledeki şekliyle ilk bendin 3 mısrası şu şekildedir:

Esîr-i nefis-i emmārem ‘aceb bed ḥāl bed-kāram

Ḥāfir-i ḳabre irişdim hevā ile henüz yaram

Giderim rāha zādım yok saña ne yüz ile varam

2

uludur **Zakir** bu derd-mendi ‘lim [] dn

Sen tevhidii eyler hev ile ider amm

Ne var crmini ‘afv itse saa rk itmedi al

Esirge kapua geldim did Yrab ki affram

Sen kapu durur iken varuban kime yalvaram

47

Meshi^{273*}

mef ‘ln mef ‘ln mef ‘ln mef ‘ln

1

lah hli itme d’ima dilden ekr ismin

Gzmden dr klma pertev-i envr-ı nr ismin

Ens it dem-be-dem albime yrab abr ismin

Bize ayret myesser eyle kl yardım afr ismin

Ya mav it lev-i ‘yndan bu ‘abdi pr-ur ismin

Yhd esm’-i hsndan ıkar yrab afr ismin

2

Ola ha ki vadniyyet hknda inkrm

Hbb Mutafaya var durur ıdkla ikrrm

Mutabkdur amu er’-i erfe tavr-ı evrm

Rev m rz-ı maerde cehennemde ola drm

²⁷³ Bu iir airin yayımlanan divanında bulunmamaktadır. (Mengi, 2020)

* 19a-19b

Ya maḥv it levḥ-i 'iṣyāndan bu 'abdi pür-kuṣūr ismin

Yāḥūd esmā' -i ḥüsnādan çıkar yārab ğafūr ismin

3

Ḳamu 'āṣīleriñ cürmini 'afv itmek durur kārūñ

Ġafūruñdur zünüb ehline mu'īn ism-i ğaffāruñ

Raḥimsün cürmini 'afv eylemekdür nām-ı raḥmānuñ

'Uyubun setr ider çok kullarıñuñ ism-i settāruñ

Ya maḥv it levḥ-i 'iṣyāndan bu 'abdi pür-kuṣūr ismin

Yāḥūd esmā' -i ḥüsnādan çıkar yārab ğafūr ismin

4

Du'āmı müstecāb eyle **Mesihī** ol Mūsā ḥaḳḳı

Ḥabībūñ Muṣṭafā içün daḥı ol müctebā ḥaḳḳı

Tevakḳufsuz ḳabul olan ḳatında ol du'ā ḥaḳḳı

Refīḳuñ bize tevḥik it gürūh-ı evliyā ḥaḳḳı

Ya maḥv it levḥ-i 'iṣyāndan bu 'abdi pür-kuṣūr ismin

Yāḥūd esmā' -i ḥüsnādan çıkar yārab ğafūr ismin

Seyyid Nizām^{274*}

fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

1. Ben dertliyem derdim vardır yā ben nice dönmeyeyim
İşim gücüm āh [u] zārdur yā ben nice dönmeyeyim
2. Şolar kızıl yeller eser ırmaqlar tağlardan taşar
Deñiz döne döne coşar yā ben nice dönmeyeyim
3. Yürekde vardur acılar dīn yoluna du 'acılar
Ka'bede döner hacılar yā ben nice dönmeyeyim
4. Müfti fetvā virir baña cānum kurbān olsun saña
Bu 'aşk komaz beni baña yā ben nice dönmeyeyim
5. Münkir bu sırra iremez münkir Hāḫ dizārın göremez
Çarḫ-ı felek döner tırmaz yā ben nice dönmeyeyim
6. 'İşkuñ odı tırmaz yanar beni gören Mecnūn şanar
Gökyüzünde ay gün döner yā ben nice dönmeyeyim

²⁷⁴Bu şiir şairin yayımlanan divanında bulunmamaktadır (Atalay ve Yaman, 1976). Ancak Canan Özdemir'in hazırlamış olduğu "Seyyid Nizamoğlu Divanı" adlı yüksek lisans çalışmasında bu şiir yer almaktadır.

* 20a

7. **Seyyid Nizamoğlu** tekdür sözümde hilâfım yokdur

Evvel ahir dönmek haqdır yâ ben nice dönmeyeyim

49

Güfte-i Seyyid Nizamoğlu Der Vaşf-ı Mevlânâ^{275*}

mef'ülü mefâ 'ilü mefâ 'ilü fe 'ülün

1

Şem 'i rûyına cismimi pervâne düşürdüm

Evrâk-ı dili âteş-i sūzāna düşürdüm

Bir kaçre iken kendimi 'ummāna düşürdüm

Sema ' -ı şafâ cāna şafâ ruḥa gıdādur

2

Ey şūfî bizim şöḥbetimüz cāna şafādur

Haḳka evvel eylediğimiz 'ahde vefādur

Bir cur'amızı nūş idegör derde devādur

Sema ' -ı şafâ cāna şafâ ruḥa gıdādur

3

Diñle sözümü saña direm özge edādur

Dervîş olana lāyık olan 'aşk-ı Hudādur

'Aşıkun nesi var ise Ma 'şūka fedādur

Sema ' -ı şafâ cāna şafâ ruḥa gıdādur

²⁷⁵ Bu şiir şairin yayımlanan divanında bulunmamaktadır (Atalay ve Yaman, 1976).

* 20a-20b

4

‘Aşk ile gelün eyleyelüm zevk [u] şafâyı

Zevkle şafâlar sürelüm “Hû” ile “Hâ”yı

Çalalum kudümle depredelüm def ile nâyı

Sema ‘-ı şafâ cāna şafâ ruḥa gıdādur

5

‘Aşk ile gelün t̄alib-i cūyende olalum

Zevk [ī]le şafâlar sürelüm zinde olalum

Ḥazret-i Mevlāna’ya gelün bende olalum

Sema ‘-ı şafâ cāna şafâ ruḥa gıdādur

50

Güfte-i Fehīm Yādigār Ḥacı Dede*

fā ‘ilātün fā ‘ilātün fā ‘ilātün fā ‘ilün

1. Bir ḥayāt için kazā bilmem ne nāz eyler baña

Ben şehīd-i ğamzeyem ‘İsī niyāz eyler baña

2. Bī-tekellūf mahrem-i ḥalvet-serā-yı ğamzeyem

Çeşm-i şūh-ı dilberān ifşā-yı rāz eyler baña

3. İstemez kālā-yı ḥüsni ola tārāc u nigāh

Perde-i zülfün anuñçün nīm-niyāz²⁷⁶ eyler baña

* 20b

²⁷⁶ nīm-niyāz: nīm-bāz, D.

4. Sen ki mi'yār-ı cünūnum ben ki şarrāf-ı hıred
Feyz-i temyīzümle 'arz-ı imtiyāz eyler baña
5. Şāh-ı istignā-sipāham ben **Fehīmā** çarḥ-ı dūn
Ḥavfla biñ dürlü vaż'-ı dil-nüvāz eyler baña

51

Güfte-i Rūhī*

fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilün

1. Şanma ey ḥāce kim²⁷⁷ senden zer ü sīm isterler
“Yevme lā-yenfa'u”²⁷⁸da kalb-i selīm isterler
2. Berzāḥ-ı ḥavf [u] recādan giçegör nākām ol
Dem-i āḥiride²⁷⁹ ne ümmīd [ü] ne bīm isterler
3. Unudup bildigi[ni] 'ārif iseñ nādān ol
Bezm-i vaḥdetde ne ḥalüm²⁸⁰ [u] ne 'alīm isterler
4. 'Ālem-i bī-meh [ü] ḥūrşīd [ü] felekde hergiz
Ne mühendis ne müneccim ne ḥakīm isterler

* 20b-21a

²⁷⁷ ḥāce kim: ḥāce, D.

²⁷⁸ “O gün ne mal, ne de oğullar fayda verir. Ancak Allah’a (küfür ve nifak hastalıklarından korunmuş) sağlam ve temiz kalp getiren (fayda görür).” (Şu‘arā, 26/88,89).

²⁷⁹ āḥiride: āḥirde, D.

²⁸⁰ ne ḥalim: ne ‘ilm, D.

5. Meclis-i²⁸¹ keşf-i me‘ānīde çok ekdār²⁸² açılır

Varamaz nefis-i ğazūp anda ḥalīm isterler

6. Harem-i ma‘nāda²⁸³ bīgāneye yol virmezler

Aşınā-yı ezelī yār-ı ḳadīm isterler

7. Sākin-i ṭurgeh-i²⁸⁴ teslīm-i rızā ol dā’im

Ber-murād itmege ḥidmetde muḳīm isterler

8. Dergeh-i Hāḳḳa²⁸⁵ varup dirlüġiñi ‘arz itme

Anda hergiz ne sipāhī ne za‘īm isterler

9. Cürmüñe mu‘terif ol ṭā‘ata maġrūr olma

Ki şifā-ḥāne-i ḥikmetde saḳīm isterler

10. ‘Āşık ol şerbet-i vaşl ister iseñ ki²⁸⁶ ‘uşşāk

Çāresüz derd arayup renc-i elīm isterler

11. Ni‘met-i zāhire dilbeste olan gürsineler

Müzd-i nān-pāreye cennāt-ı na‘īm isterler

²⁸¹ meclis-i: maḥbes-i, D.

²⁸² ekdār: esrar, D.

²⁸³ ma‘nāda: ma‘nāya, D.

²⁸⁴ sākin-i ṭurgeh-i: sākin-i dergeh-i, D.

²⁸⁵ ḥāḳḳa: faḳra, D.

²⁸⁶ ister iseñ ki: ister iseñ kim, D.

12. Kıble-i ma‘ni-yi fehmi eylemeyen kec-revler

Sehvle secde idüp ecr-i ‘azīm isterler

13. Ezber it kıssa-i esrār-ı dili ey **Rūhī**

Hāzır ol bezm-i İlāhīde nedīm isterler

52

[Gazel-i] **Fazlī**^{*287}

fe ‘ilātün fe ‘ilātün fe ‘ilātün fe ‘ilün

1. Vire mi derd-i şanem derdime dermān vire mi

Vaqtidür yüregimüñ dem-be-dem artar elemi

2. Yazayım dirse kalem kaşlarınıñ şerhini kim

Yarayım bıçağıla başdan ayağa kalem

2. Hayli demdür ben anuñ gözlerinüñ hastasıyam

Yüzümün üstüne gelse kosa başsa kademi

4. Göremem gül yüzünü müdde‘ilerden şanemā

Ey kızıl gül saña kim çekdi dikenden haremi

5. Yüzümü göklere tutup gice [kim] yalvarayım

Kāfire virir murāduñ ya baña virmeye mi

* 21b

²⁸⁷ Nüshada başlık olarak “İlāhi-yi Fazlī” yazsa da gazel örneğidir.

6. **Fazlî** sen mâhı severseñ yüzüñi dergeh[e] tut

Hâşa mahrûm kıoya mı çokdur ilâhuñ keremi

53

Tahmîs-i Halîlî Güfte-i Nakşî Efendi Rahmet’ullah ‘İleyh*

mefâ ‘ilün mefâ ‘ilün mefâ ‘ilün mefâ ‘ilün

1

Cemâlûñ vaşfını ey dilber-i cû (?) tende cân <ân> söyler

Lebûñ esrârını âşkuñ velîkin râyegân söyler

Ki nuṭkuñ emr-i Hâkdur “men ‘âref-i”²⁸⁸ sırrın ‘ayân söyler

Eyâ sen şanma kim senden bu güftâr-ı dehân söyler

Veyâ terkîb olan ‘unşur yâḥûd lahm-ı zebân söyler

2

Yüzünden istivâ sırrın görenler ey kıad-i bâlâ

Olurlar mekteb-i ‘irfânda kim ‘âmî kimi a‘lâ

Ne bilsün ders-i ḥüsnüñden senüñ kâḍi yâḥûd molla

Seni ol saña bildürmek murâdın kıaşd idüp i‘lâ

‘Anâşırdan giyüp bir don yüzünden tercemân söyler²⁸⁹

3

Kemâl-i ḥüsnini tezyîn idüp bu kıble-i tende

Yed-i kıdretle yazdı ism-i faḫluñ şekl-i insânda

* 21b-22a

²⁸⁸ “Kendini bilen, kuşkusuz Rabbini de bilir” (Aclunî, Keşfü’l-hafâ, 2/262).

²⁸⁹ Bu mısra 22a başında mükerreren yazılmıştır.

Kemāl-i kudretin bildürmek için şüret-i tende
Yaratdı cümle eşyâyı özin pinhân idüp anda
Göründi nice biñ yüzden velî kendi nihân söyler

4

Lebüñ cām-ı “seḳāhümdür”²⁹⁰ kelāmuñ şure-i²⁹¹ kevser²⁹²
Kitāb-ı haḳdurur vechüñ te‘āla şāne[hu] ekber
Kimüñdür yazılan defter kimüñdür okunan defter
Kimüñdür bunca cünbişler kimüñdür nuṭṭ iden gevher
Degüldür nuṭṭ iden şüret derünunda durān söyler

5

Zuhūr itdi ḳamu eşyā hıṭāb-ı “kāf”la “nun”da <n>
“Nefaḫat fih-i min rūḫi”²⁹³ izāf oldu cān [u] tende<n>
Yaradılmış ne kim varsa ḳamu oldu saña bende
Ḥayāl ü zıll u ‘ibretdür görinen ḫayme-i tende
Özünden olmayan ‘ārif ki senden özge kân söyler

6

Ḥaḳīḳat ‘ilmine “ümmü’l-kitāb”²⁹⁴ olduñ ise ersin
Göñül gözüne şüphe perdesin çekdüñse kāfırsin
Eger şems-i cihān āra olursañ daḫı bī-cānsın

²⁹⁰ “Rableri onlara tertemiz bir içki içirir” (İnsan, 76/21).

²⁹¹ şure-i: sureti, N.

²⁹² Kısmi iktibas yapılmıştır. “İnnā a‘taynāke’l-kevser.” “(Ey Muhammed), biz sana Kevser’i (bol nimet, ilim ve büyük şeref) verdik.” (Kevser, 108/1).

²⁹³ “Ona(insula) ruhumdan üfürdüğüm zaman.” (Sād, 38/72).

²⁹⁴ “Ana kitap (bütün kitapların anası, Levh-i Mahfūz).”

Olar kim bilmedi nefsin ‘ārefden almadı dersin
Degüldür Haḫḫ’a ‘ā[ri]fler özin bilmez yalān söyler

7

Göñül gözini ğafletten açan ‘āşıklar ey Naḫṣī
Olardır Haḫḫ’ı bātıldan seçen ‘āşıklar ey Naḫṣī
Ḥalīlī gibi vārından geçen ‘āşıklar ey Naḫṣī
“Seḫāhüm rabbühüm”²⁹⁵ cāmın içen ‘āşıklar ey **Naḫṣī**
İrer ma‘şuḫuna anlar mekāndan lā-mekān söyler

54

Güfte-i Yahyā^{296*}

mefā ‘lün mefā ‘lün mefā ‘lün mefā ‘lün

1

Beni ey h‘ace şanma ehl-i dünyā ile ḳālüm var
Ne ḥod sīm ile zer cem‘ eylemekde iştigālüm var
Cihānı bir pula almam ki andan intikālüm var
Ġanidür ‘aşḫ ile göñlüm benim ferḥunde kālüm var
Değişmem atlas-ı çarḥa benüm bir köhne şālüm var

2

Ölürsem de dil-i bīmārum içün ğam yimem cānum
Gerek dest-i ecel aṅsüzlayın dutsun girībānum

²⁹⁵ “Seḫāhüm rabbühüm şerāben tahüren”: “Rableri onlara tertemiz bir içki içirir.” (İnsan, 76/21).

²⁹⁶ Başlıkta Güfte-i Yahyā olmasına rağmen, Taşlıcalı Yahyā’nın bir gazeline ismi kayıtlı olmayan bir şairin tahmisidir.

* 22b-23a

Gerekmez görmesün sıhhat yüzini çeşm-i giryānum
Ne sağ olmak murādumdur ne ölmekden kaçır cānum
Cihānda haste-i 'ışk olalı bir hoşça hālüm var

3

Olaldan bāde-i vahdetle mest [ben] bende-i hākī
Görinmez gözüme ašlā cihānuñ mālī emlākī
Unutdum bilmez oldum hīç ferahnāk ile gam-nākī
Ben ol hayrān-ı 'aşkam kim yitürdüm 'aql u idrākī
Ne 'ālemden haberdāram ne kendümden hayālüm var

4

Elemle kūh-veş şahrā-yı 'ālemdē çeküp dāmān
Ferāgat gūşesinde fāriğam her nesneden el'ān
Hemān bir kendi hālümde yürürem zār [u] ser gerdān
Ne seyr-i şoḥbet-i yārān ne meyl-i külbe-i aḥzān
Ne ta'n-ı zāhid-i nādan ne ceng ü ne cidālüm var

5

Ṭotalum kabza-i destüñde tutduñ cümle afākī
Budur aḥir senüñle itdigüñ 'ahd ile mīşākī
Göñül virüp fenā dünyānuñ olma çarḥ-ı (...)²⁹⁷
Cihān fanīdür ey **Yahyā** hüve'l ḥayyu hüve'l bākī
Değişmem atlās-ı çarḥa benüm bir köhne şālüm var

Güfte-i Şemsî*

mefâ 'ilün mefâ 'ilün mefâ 'ilün mefâ 'ilün

1. Şehā tevḥīdūñ esrārın diyen bilmez bilen dimez
Hakīkat sırr-ı güftārı diyen bilmez bilen dimez
2. Diyen anı olur bī-cān gehī mest [ü] gehī ḥayrān
Melek insān-ı sergerdān diyen bilmez bilen dimez
3. İçenler cām-ı zātından ğınā buldı şıfātından
Sülūkuñ yedi katından diyen bilmez bilen dimez
4. Müzāhir yerle örtmüş yüzince gögsün anı bugün
Ne vaşf itsün anı her söz diyen bilmez bilen dimez
5. Her insān ile nedīmdür ki ḥayvānla leimdir²⁹⁸
Muḥammed kim 'Alī kimdir diyen bilmez bilen dimez
6. Nedir ey Şemsī bu lezzet nedür bu serdeki vaḥdet
Ne dimekdür Ḥaḳ'a vuşlat diyen bilmez bilen dimez

* 23a

²⁹⁸ Mısrânın vezni kusurludur. Vezni kusurlu olan bu mısradan anlam da çıkmamaktadır.

Seyyīd Nizāmoglu Raḥimehu*

fe ‘ilātün fe ‘ilātün fe ‘ilātün fe ‘ilün

1

Kendüñ idrāk idegör nūr-ı muşaffāsın sen
 Mebde-i her dü cihān sırr-ı “ev ednāsın”²⁹⁹ sen
 Senüñ içün yer gök çarḥ-ı felek buldı vücūd
 Cümle bu defter-i dīvāndaḳı ma‘nāsın sen
 Saña bildirdi Hudā evvel ü āḫir ‘ilmin
 Olma cāhil ḥāzer it ‘ālim [ü] dānāsın sen
 Sensüñ ol āyet-i Qur’ānla tekrīm olunan
 Saña Haḳ dimedi mi “‘alleme’l-esmāsın”³⁰⁰ sen
 Aç gözüñ pertev-i āyīne-yi Mevlāsın sen
 Maḫḫar-ı zāt-ı Hudā cām-ı muşaffāsın sen

2

Ne revādur bu fenā mülkiñe maḡrūr olmak
 Bu ḥayālāta virüp göñlüñi mesrūr olmak
 Bu ‘anāşır saña itdürdi ferāmūş aşluñ
 Aldanup zulmet-i dünyā ile bī-nūr olmak
 Sen ezel ḳurb-ı vişāline ḳarīb idüñ anuñ

* 23b-24a

²⁹⁹ “(Böylece Peygamber’e olan mesafesi, iki yay aralığı kadar) yahut daha az (kaldı)” (Necm, 53/9).³⁰⁰ Alleme ādeme’l-esmāe küllēhā: “Allah, Ādeme’e bütün isimleri öğretti” (Bakara, 2/31).

Saňa lāyık mıdır aşluñ unudup dūr olmaķ
Evvel ü āhir ebed mülki mekānuñdı senüñ
Terk idüp ol vaţan-ı aşluñı maķhūr olmaķ
Aç gözüñ Pertev-i āyīne-yi Mevlāsıñ sen
Mażhar-ı zāt-ı Hudā cām-ı mücellāsıñ sen

3

Kendözin kim³⁰¹ ki bilür bil ki ol Allāh'ı bilür
'Ālem-i dilde olan Hāķķ'a giden rāhı bilür
Ėayrīden kim ki ider 'ālem-i ķalbi şāfı
Cümleye hākim-i muţlak olan ol şāhı bilür
Yoğ ile varlığı varı ile varluķda bulur³⁰²
Kendözin görmeyen³⁰³ ol hażret-i Allāh'ı bilür
Göremez ise uyuyanda zār u hem sergerdān³⁰⁴
Kendi göñlündeki ol hażret dergāhı bilür³⁰⁵
Aç gözüñ pertev-i āyīne-yi Mevlāsın sen
Mażhar-ı zāt-ı Hudā cām-ı mücellāsın sen

4

Sendedir genc-i gevher³⁰⁶ hānesinüñ miftāhı
Sendedir şems-i şeref burc-ı sa'ādet māhı

³⁰¹kendözin kim: özünü kem, D.

³⁰²yoğ ile varlığı varı ile varluķda bulur: yoğ eden varlığını var ile varlıkda olur, D.

³⁰³kendözin görmeyen: görmeyen kendi özün, D.

³⁰⁴Göremez ise uyuyanda zār u hem sergerdān: Sendedir istediğın serserī gezme sana gel, D.

³⁰⁵Kendi göñlindeki ol hażret dergāhı bilür: Kendi āyīnesi kim ki bakar Lā'yı görür, D.

³⁰⁶genc-i gevher: genc-i ezel, D.

Sendedir Kā‘be-i zemzemle Şafā-yı Merve
Ġafleti o nazār it kendüñi gāhī gāhī
Sendedir cennet Tūbā vü melek hūr u uşūr
Sendedir bār-geh-i azret-i Hā dergāhı
Sendedir istedügi alk-ı cihānuñ cümle
Senüñ içün çekilür ‘aş ilahī³⁰⁷ āhı
A gözün pertev-i āyīne-yi Mevlāsın sen
Mazhar-ı zāt-ı Hudā cām-ı mücellāsın sen

5

Ne ‘acep ğaflet-i dünyā ile sekrān olasın
Bu fenā tekyesi³⁰⁸ esrārına ayrān olasın
Bilmedün mi bu fena dār-ı arār olmadığın
Bir iki gün bu fenā mülkine mihmān olasın³⁰⁹
Zerresin şūret-i zāhirde velī añmalısın³¹⁰
‘Ālem-i ma‘nide hūrşid-i dirāşān olasın
Gel **Nizāmoĝlı** unut³¹¹ kendiñi idrāk eyle
“Küntü kenz”³¹² ‘āleminün güherine kān olasın
A gözün pertev-i āyīne-yi Mevlāsın sen
Mazhar-ı zāt-ı Hudā cām-ı mücellāsın sen

³⁰⁷ ‘aş ilahī: sīneme āşık, D.

³⁰⁸ tekyesi: tekkesi, D.

³⁰⁹ Bu mısra divanda yoktur.

³¹⁰ añmalısın: anlamadın, D.

³¹¹

³¹² “Küntü kenzen mahfiyyen fe-ahbebtü en u‘refe fe-halektü’l-halka li u‘refe (li-ya‘rifünī)”: “Ben gizli bir hazine idim, bilinmeyi diledim, bunun için (beni bilmeleri için) yaratıkları yarattım.”

Gazel-i Muşib*

mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün

1. Virür vaşla leṭāfet rūy-ı ālı öykelendikçe
Olur bu bende istişmam ile gül örselendikçe
2. Çeker tığ-ı fesādı³¹³ fitne geh rast gāh keç-rev
Füsün-ı fitnelerle çeşm-i nāzı sürmelendikçe
3. Ecelsiz öldürür tıfl-ı nigāh-ı çeşm[i] 'uşşākı
Dem-i vuşlat kımāt-ı şive-i nāza belendikçe
4. Giribānuñ olur dest-i siteyle ta be-dāmen çāk
Aman ol sürmeli hāre[li] gögsüñ düğmelendikçe
5. Bu bağıñ şebneminden olmaduk ter- dāmen-i ümmīd
Muşībā sāye-i nahlī emelde gölgelendikçe

Nābī Efendi*

fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilün

1. Dökelüm biz gözimiz yaşını şebnemcesine
Ḥandelerle ol āfet-i dil-i ḥurremcesine³¹⁴

* 24b

³¹³fesādı: fesānı, N.

* 24b-25a

³¹⁴ḥandelerle ol āfet-i dil-i ḥurremcesine: ḥandeler itsün o āfet gül-i ḥurremcesine, D.

2. Girelim baġ-ı vişāline o serv-i nazuñ
Şahñ-ı firdevs idelüm meskeni ādemcesine
3. Zahm-ı hicrānını çok çekdük o şekün³¹⁵ bārı
Şaralım sīneye şemden girü merhemcesine³¹⁶
4. ‘Azmimüz Ka‘be’yedür devlet-i şāhenşāha³¹⁷
Şimdiden nüş idelüm şuları zemzemcesine
5. **Nābiyā** hazret-i Hāk pādişeh-i devrānuñ
İde ‘ömrini füzün ‘İsī vü Meryemcesine

59

Ġazel-i Şemsi³¹⁸ *

fā ‘ilātün fā ‘ilātün fā ‘ilātün fā ‘ilün

1. Kaşları ser-nāme-i hüsnünde yārūñ hal çeker
Kıl kalemlemlerle aña kāküllerüñ cedvel çeker
2. Turre-i tarrāruña(?) yakın iletme dostuma³¹⁹
Şane bir çok başludur ağzıyla şāyed tel çeker

³¹⁵ şekün: şuñ, D.

³¹⁶ Şaralım sīneye şemden girü merhemcesine: Bir zamān da şaralum sīneye merhemcesine, D.

³¹⁷ şāhenşāha: şāhenşehde, D.

³¹⁸ Bu şiir bazı farklılıklarla beraber Emrī divanında da yer almaktadır.

* 25a

³¹⁹ Mısranın vezni kusurludur.

3. Genc-i hüsnüñ bu gedāya olsa sultānum nasīb
Başa iltür devleti dünyā ğamından el çeker
4. Mihr-i hāver işigüñde o şehüñ derbāndur
Anuñ öñünce kamer bir kuludur meş‘al çeker
5. Zerre deñlü **Şemsīyā** hātır perīşān olmasun
Merd olan çekmez cihānuñ ğuşşasın echel çeker

60

Güfte-i Āgāhī*

meḡā ‘ilün meḡā ‘ilün meḡā ‘ilün meḡā ‘ilün

1

Dilā şimden girü dāmān-ı küh-ı ğam yatağuñdur
Seni böyle perīşān iden āşüfte dimāğuñdur
Saña kim didi meyden tevbe kııl kendi yasağuñdur
Temāşā-yı çemenden men‘ iden dīvār-ı bāğuñdur
Göñül sūzān iden cism-i nizāruñ tāze dāğuñdur
Seni pervāne-i ‘aşk eyleyen kendi çerāğuñdur

2

Vücūduñ āteş-i ğam yaksa da incinme cānāna
Temennā-yı vişāl-i yār iden³²⁰ ‘āşık kıyar cāna

* 25a-25b

Ḥadīṣ-i ehl-i dildür ‘ārif iseñ atma yābāna
Budur meclisde dā’im güft [u] gūy-ı şem‘ ü pervāne
Göñül sūzān iden cism-i nizāruñ tāze dāğuñdur
Seni pervāne-i ‘aşk eyleyen kendi çerāğuñdur

3

Bu diñlendi şadā-yı tīşeden Ferhād-ı nā-şāda
Bu añlandı zebān-ı lāleden dāmān-ı şahrāda
Bu beyt-i dil-güşā beste-i³²¹ kamu ‘uşşākı irşāda
Bu³²² tekrār-ı iderdi dem-be-dem Mecnūn-ı āzāde
Göñül sūzān iden cism-i nizāruñ tāze dāğuñdur
Seni pervāne-i ‘aşk eyleyen kendi çerāğuñdur

4

Beni ayırdı çarḥ-ı sifle ol serv-i revānumdan
Ḥamūş oldı çemende bülbulān āh [u] fiğānumdan
O bī-pervā ḥazer kılmaz ‘aceb sūz-ı nihānumdan
Şikāyet kılmaz[am]^{D323} ol dilber-i [nā]^{D324} mihribānumdan
Göñül-sūzān iden cism-i nizāruñ tāze dāğuñdur
Seni pervāne-i ‘aşk eyleyen kendi çerāğuñdur

³²¹ beste-i: besdür, D.

³²² bu: bunı, D.

³²³ şikāyet kılmaz[am]: şikāyet kılmaz, N.

³²⁴ dilber-i [nā] mihribānumdan: dilber kim ey mihribānumdan, N.

Ġaraż bir gün şikāyet-nāme-i ‘aşk-ı mecāz itdi³²⁵

Yem-i fikre düşüp endīşe-i dūr [u] dırāz itdi

Tefe’ül eyleyüp Dīvān-ı Vecdīden niyāz itdi

Açup bu maṭla‘-ı rengīni Āgāh imtiyāz itdi

Göñül-süzān iden cism-i nizāruñ tāze dāğuñdur

Seni pervāne-i ‘aşk eyleyen kendi çerāğuñdur

61

Mu ‘aşşer -i [Yādigār]^{326*}

fā ‘ilātün fā ‘ilātün fā ‘ilātün fā ‘ilün

1

Fürkatüñle ey perī ḥālüm perişān oldı gel

Başıma teng oldı ‘ālem çāh-ı zindān oldı gel

Ḥānumānum sensiz ey meh beytü’l aḥzān oldı gel

Pādişāhum mülket-i dil yandı vīrān oldı gel

Seyl-i eşkümde çū çeşm[üm] ‘ayn-ı tufān oldı gel

Ḥün-ı dil çıkdı gözümnden eşküm al ḵan oldı gel

‘Ālemi ġarḵ eyledi deryā-yı ‘ummān oldı gel

Ḥātırım maḥzūn-ı kārüm zār [u] efgān oldı gel

Bu ‘aşırda derd-i ḥasret raḥme şāyān oldı gel

Merḥamet-kārüm efendüm vaḳt-i iḥsān oldı gel

³²⁵ itdi: itdüm, D.

³²⁶ Başlık olarak Gazel-i Avāre-i Dil Sūzī yazsa da mahlastan yola çıkarak bu şiirin Yādigār adında bilinmeyen bir şaire ait mu‘aşşer örneği olduğu düşünülmektedir.

* 26a-26b

2

Ey meh-i nā mihribānım hayl[i] müddet gelmedüñ
Terk idüp ben bende[ni] ey bī mürüvvet gelmedüñ
Kimler ile eyledüñ nev tarh [u] ‘işret gelmedüñ
Eyledüñ bigānelerle germ-i ülfet gelmedüñ
Va‘de incāz eyleyüp luṭf-ı mürüvvet gelmedüñ
Hāy zālīm eyledüm biñ kerre da‘vet gelmedüñ
Ben kuluña eyleyüp hiç rahm [u] şefkat gelmedüñ
Eyledüñ peymān şikest yok mı fütüvvet gelmedüñ
Mümkün iken şevk ü şādī ile şöhet gelmedüñ
Şimdi aḥvālüm efendim pek perişān oldu gel

3

Ol zaman kim şem‘-i bezm-i ḥazrete yārān idük
Reşk-i bezme bī-karar bu meclise serḥān idük
Gülsitān-ı ‘aşk u şevkā bülbül-i hoş-ḥān idük
Devlet [ü] aḥbābumuzla ‘āleme sultān idük
Cümleye fermān ber ü bir şāhib-i dīvān idük
Pīşvā-yı ‘ārifān-ı ser mezheb-i rindān idük
Cism-i aḥbāba ḥayāt-ı cāvidān [u] cān idük
Sakī-i şahbā-[y1] şevk-ı ḥazret-i rindān idük
Şānumuz dünyā bilür bir şöhe-i devrān idük
Bir şorar yok şimdi ḥālüm başka devrān oldu gel

Mevsimi ‘ıyş u ʔarabdur irdi faşl-ı nevbahār
 Kıldı yārān-ı şafā gülgeşt-i ‘azm-i nevbahār
 Gül-izārlar ile herkes ‘andelīb-i kāmkar
 Men ġarīb avāre-dil sūz [u] derūnum merġ-zār
 Derd u daġ-ı ʔasret ile şahn-ı sīnem lālezār
 Oldı çeşmüm ‘aynıyıla iki hūni³²⁷ cūy-bār
 Hūn-ı dilde bir bir açılmış şükūfe bī şümār
 Murġ-ı cān-ı şāh yaşda bülbül [ü] şeydā vü zār
 Kendi baġuñdur temāşa eylegil ey **Yādigār**
 Şerḫa şerḫa tīġıla sīnem gülistān oldı gel

Ġazel-i Hākī*

mefā ‘ilūn mefā ‘ilūn mefā ‘ilūn mefā ‘ilūn

1. Gözüm hiç gördigün var mı be Haḫḫ-ı “sūre-i Tāha”³²⁸
 Benim yārim gibi fitne benim gönüm gibi şeydā
2. Ne dilersin ki ‘ālemde saña hep ‘āşık olmuştur
 Ne zāhid ḫaldı ne ‘ābid ne mü’min ḫaldı ne tersā
3. Görinür gül yanağında şu ‘ā’ī nūr olmuştur
 Oḫunur zūlf-i saçındaki “sübḫāne’l-lezī esrā”³²⁹

³²⁷ hūni: hūnum, N.

* 27a

³²⁸ Kısmi iktibas yapılmıştır.

³²⁹ “Kulunu, gecenin birinde yürüten (Allah) her türlü ayıp, kusur ve eksikliklerden uzaktır” (İsrā, 17/1)

4. Yañaklarında yazılmış ki hezā cennetü'l mevā
Dudağlarında yazılmış ki “āmennā ve saddaḡnā”³³⁰
5. Sevelden Yūsuf ey **Hākī** melūl oldı zebūn oldı
Nice āşūfte vū bī-dil nice avār[e] (...) ³³¹

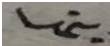
63

Kirāmī*

fā 'ilātūn fā 'ilātūn fā 'ilātūn fā 'ilūn

1. Yārī bulsa bir gönül ağyāra minnet eylemez
Gülşen-i 'ışka girenler ḡāra minnet eylemez
2. Dem uran sırrı ene'l ḡaḡdan bugün manşūr-veş
Kendüyi berdār ider ol dāra minnet eylemez
3. Cenneti 'irfāna dāḡil olsa 'uşşāḡlar bugün
Va'd olan şol cennet-i gülzāra minnet eylemez
4. Ey **Kirāmī** vuşlat-ı cānān ile mesrūr olan
Maḡv olur bir baḡre kim enhāra minnet eylemez

³³⁰ “İnandık ve onayladık.”

³³¹

* 27a

Rūhī-i Bağdādī ^{332*}*mef'ūlū mefā'ilū mefā'ilū fe'ūlūn***1**

Şanmañ bizi kim şîre-i engûr ile mestiz
 Biz ehl-i harâbatdanuz mest-i elestiz
 Ter-dâmen olanlar bizi âlûde şanur<lar> lîk
 Biz mâ'il-i bûs-ı leb-i cām u kef ü destiz
 Şadrın gözedüp neyleyelüm bezm-i cihānuñ
 Pāy-ı ħum-ı meydür yerimüz bâde-i perestiz
 Biz 'âlem-i fanîde ne mîr u ne gedâyız
 A 'lâlara a 'lâlanuruz pestle pestiz
 Mâ'il degülüz kimsenüñ âzârına ammâ
 Hâtır-şiken-i zâhid-i peymâne-şikestiz
 Erbâb-ı ġaraż bizden ırâġ oldığı yegdür
 Düşmez okumuz yire zîrâ³³³ şâhib-i şaştuz
 Hem-kâse-i erbâb-ı diliz 'arbedemüz yok
 Meyhânedeyüz gerçi velî 'aşķ ile mestüz
 Biz mest-i mey-i meygede-i 'âlem-i cānuz
 Ser-ħalka-i cem'ıyyet-i peymâne-keşānuz

³³² Divanda bu Terkib-i Bend 17 benddir (Ak, 2001: 187).

* 27b-28a

³³³ okumuz yire zîrâ: yire zîrâ okumuz, D.

ferd

2

Şākī getür ol bāde-i kim dāfi ‘i ğamdur

Şaykal vire³³⁴ mir’āta ki pür-teng³³⁵ [ü] elemdür

Dil-bestelerüz bizden ırağ eyleme bir dem

Ol bāde-i kim [nur-ı]^D dil ü dīde-i Cemdür

Ey h̄āce fenā ehline zinhār dil uzatma³³⁶

Dervīş[i] bu mülküñ şeh-i bī hayl ü haşemdür³³⁷

Hāk ol ki Hudā mertebeñi eyleye ‘ālī

Tāc-ı ser-i ālemdür <o kim>o kim hāk-i kademdür

Gel doğrılalum mey-kedeye rağmına anuñ

Kim bār-ı riyādan kodı³³⁸ ber-geşte-i hamdur

Mey şun bize sākī bize³³⁹ ol kavm ki dirler

Rindān-ı Şabūhī-zede-i bezm-i kademdür

Bu nazm[ı] peyāmīden işit hāle münāsib

Kim zübde-i yārān-ı suhandān ‘Acemdür³⁴⁰

³³⁴ vire: ur o, D.

³³⁵ pür-teng: pür-jeng, D.

³³⁶ dil uzatma: ululanma, D.

³³⁷ şeh-i bī hayl ü haşemdür: bā- hayl ü haşemdür, D.

³³⁸ kodı: kad-i, D.

³³⁹ bize: bizüz, D.

³⁴⁰ Divanda bundan sonra vasıta beyiti vardır. Nüshada vasıta beyiti yoktur.

3³⁴¹

Ey şāhib-i kudret kanı inşāf [u] mürüvvet³⁴²
Rindān-ı mey-āşāma niçün olmaya raġbet
Kısmetleri dirseñ ezeli cev̄r [ü] cefādur
Cev̄r ola niçün zevk [u] şafā olmaya kısmet
Dirsen ki bugün eylemeyen yarın ider zevk
Çok mı iki gün bendelerün³⁴³ eylese³⁴⁴ ‘işret
Hācetlerimiz kād̄ir iken kılmaġa hāşıl
Şalmaġ keremünden bizi ferdāya ne hācet
Nāçar gezer bu mihnetleri ġalk³⁴⁵ yoġsa
Ādem kara taġ olsa getüremez³⁴⁶ buña tākat
Hālūñ kime açsañ saña dir ġikmeti vardur
Öldürdi meni³⁴⁷ āh bilinmez mi bu ġikmet
Bīhūde dön[üp]^D neyler ola başımız üzre
ġalkuñ<uñ> bu felek didiġi dolab-ı meşakķat
Bīhūde yeter döndi hemān terkini ursa³⁴⁸
Kim ‘aksine devr eylemeden yegdi yıķılsa
Ferdā elemin çekme mey iç bak ruġ-ı ġūba³⁴⁹
‘Āşıķlara ferdāda daġı va‘d-i likā var

³⁴¹ Divanda 6. benddir.

³⁴² Nüşada ve lehu başlığı verilen bu bentteki ilk iki mısra 5.bendin vasıta beytidir.

³⁴³ bendelerün: bendelerin, N.

³⁴⁴ eylese: eyleye, D.

³⁴⁵ gezer bu mihnetleri ġalk: çeker ġalk bu mihnetleri, D.

³⁴⁶ getüremez: getürmez, D.

³⁴⁷ meni: bizi, D.

³⁴⁸ ursa: kılsa, D.

³⁴⁹ 7. Bendin vasıta beytinden önceki son dört mısrasıdır.

El virse şafâ fırsatı fevt eyleme bir dem
Dünya aña degmez ki cefâsın çeke âdem

65

Na‘t-ı Şerîf-i Ferîdî-zâde*

fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilün

1

Dü-cihân fahrınıñ ihsânına kurbân olayım
Tâ ki “levlāk”³⁵⁰ okunan şânına kurbân olayım
Cebrā’ il itdügi cevlanına kurbân olayım
Sırr-ı mi‘râcla seyrânına kurbân olayım
Ben anuñ mu‘ciz-i edyânına kurbân olayım

2

Da‘vet-i Hakkâ giden gice o sulţân-ı kerem
Vecde geldi kâdem-i pâkine yüz sürdi ³⁵¹ harem
Yedi eflâke başup ‘arş-ı ‘azîm üzre kâdem
Yüzine “şems-i duhâ”³⁵² zülfüne “ve‘l-leyl-i”³⁵³ kasem
“Kum fe enzîr”³⁵⁴ didi Hakk şânına kurbân olayım

* 29b-30a

³⁵⁰ “Sen olmasaydın, sen olmasaydın (ey Muhammed), felekleri yaratmazdım.” Bu sözün, uydurma hadis olduğu bildirilmiştir (Albanî, Silsile, 1/7; Aclunî, keşf’ül-hafâ, 2/164). Ancak Aclunî, “Hadis olmasa bile anlamı doğrudur.” iddiasındadır.

³⁵¹ سروری

³⁵² “Ve‘ş-şemsi ve‘d-duhâ”: “Güneşe ve kuşluk vaktine andolsun.” (Şems, 91/1; Duhâ, 93/1).

³⁵³ “Geceye andolsun.” (Leyl, 92/1).

³⁵⁴ “Kalk, (insanları) uyar!” (Müdesir, 74/2).

3

Şehr-i şiddîk-ı Ahmedle aḥbāb diğil mi Şiddîk kim
Çeşme-i rahmet içün āb degil mi Şiddîk kim
Harem [ü] maḥrem [ü] miḥrāb-ı degil mi Şiddîk kim
Efḍal u ekrem-i aşḥāb degil mi Şiddîk kim
Ben anuñ şıdk u ĩmānına ḳurbān olayım

<Ben anuñ nūr-ı raḥşānına ḳurban olayım> ³⁵⁵

4

Her zamanki güneş-i seb‘a-i seyyāre olan
Tîğ-i Ḍaḥḥāk ile küffāre sitemkāre olan
Şerḥa şerḥa yoluna yetmiş iki bāre olan
Hem uḥud ġazāsına yār [u] vefādar olan ³⁵⁶
Ben anuñ Hamza vü ‘Abbāsına ḳurbān olayım

5

Ey Ferīdoğlu ḳoma bugünüñi yarına sen
Yüri ḳurbān ola gör dostlarınıñ vārına sen
Āline evlādına aşḥābına enşārına sen
Eyle cānuñı fedā mu‘ciz-i izhārına sen
Ben anuñ cümlesinüñ şanına ḳurbān olayım

³⁵⁵ Mısra muhammesin şeklini bozmaktadır o yüzden burada bulunmaması gereken bir mısradır.

³⁵⁶ Mısranın vezni kusurludur.

1

Lāyı iskāt eyleyüp bir bilmeyen illāsını

Bilmedi nefy ile işbātuñ nedür ma‘nāsını

Vādī-i ‘işyānda kaldı añmadı Mevlāsını

Āb-ı tevḥīd ile tāhir kılmadı a‘zāsını

İçmedi bezm-i elestüñ bāde-i ḥamrāsını

Açmadı nūr-ı hidāyet³⁵⁸ çeşm-i nā-bīnāsını

Görmedi gün tūrrasından leyle-tül-esrāsını

Bulmadı rāh-ı yakīnūñ menzil-i a‘lāsını

“Ḳāb[e] ḳavseyn’üñ” yanıldı [ḳurb-i]^D “ev ednā’sını”³⁵⁹

[Silmedi āyīne-i dilden gubār u pasını]^D

Müfti-i ‘ışḳ böyle virmişdür anuñ³⁶⁰ fetvāsını

Yā çek el serden yaḥud çıñratma³⁶¹ aşḳuñ tāsını

³⁵⁷ Nūshada gazel-i Kānī başlığı verilen bu Terc-i Bend, Sadeddin Nuzhet Ergun’un “Hatāyī” divanında bulunmaktadır. Divanda 8 benddir. Karşılaştırmalar bu divana göre yapılmıştır.

* 30a-30b-31a

³⁵⁸ hidāyet: velāyet, D.

³⁵⁹ “Ḳābe ḳavseyni ev ednā”: “Onunla arasındaki mesafe, iki yay arası kadar, yahut daha az kaldı.” (Necm, 53/9).

³⁶⁰ anuñ: bunun, D.

³⁶¹ yaḥud çıñratma: ya gel çınlatma, D.

2

Yoğiken kevn ü mekân [ü] sâhil ü ağ u kara
Cûşa geldi şevk ile³⁶² bahr-i maḥabbet ibtidā
Taşa çaldı şişesin etti temevvüc her yaña
Ser be ser eşyâyı seyrân itdi bî³⁶³ çün [ü] cerā
‘Aşk Mansûr’unı gördi ol arada āşinā
Ol³⁶⁴ fenā abdālî geldi yanıma didi baña
Var ferāğat gūşesin idin maḥām-ı dil gūşā
Ki oldurur dār’üş- şifā-i derdmendān belā
‘Ālem-i baḥr-i tecerrüdde³⁶⁵ gezerken bî nevā
Gūşuma irdi sürüş-ı³⁶⁶ gaybdan işbu nidā
[Müfti-i ‘ışk böyle virmişdür anuñ fetvāsını]^D
Yā çek el serden yaḥud çıñratma ‘aşkuñ tāsını

3

Şol zaman kim baṭn-ı ādemde³⁶⁷ nuṭfe-i medfûn [i]dik
Emr-i Bārî ile anda perdede medfûn³⁶⁸ [i]dik
Kaṭre-i nāçîz idik ma‘nada bişmiş³⁶⁹ hûn [i]dik
Özüñi³⁷⁰ fark itmeyüp dembeste-i vü maḥzûn [i]dik³⁷¹

³⁶² şevk ile: şevkden, N.

³⁶³ seyrân itdi bî: seyrân eyledi, D.

³⁶⁴ ol: bir, D.

³⁶⁵ tecerrüdde: tahayyürde, D.

³⁶⁶ sürüş-ı: serâser, D.

³⁶⁷ baṭn-ı ādemde: baṭn-ı ümde, D.

³⁶⁸ perdede medfûn: perde-i pür hûn, D.

³⁶⁹ ma‘nada bişmiş: mudga uyuşmuş, D.

³⁷⁰ öziñi: özümüz, D.

³⁷¹ Divanda 7. mısra.

Serseri idik eğerçi t̄alib-i bīçūn [i]dik³⁷²
Kāsesin kesr eylemiş Leylāsı bir³⁷³ Mecnūn idik³⁷⁴
Kūhkenden şöra Ferhād ile hem³⁷⁵ Hāmūn [i]dik³⁷⁶
Sa'y ile deryāya ırmış bir dūr-i meknūn idik³⁷⁷
‘Āciz ü ac³⁷⁸ ü zelīl ü müflis ü medyūn [i]dik
Destgir olmasa bir k̄ān-ı kerem mağbūn [i]dik
[Müfti-i ‘ışk böyle virmişdür anuñ fetvāsını]
Yā çek el serden yaħud çıñratma ‘aşkuñ t̄āsını

4

Perde-i pindārdan geç ‘ālemūñ sultānı ol
Her gedāya şefkat eyle³⁷⁹ cānı içre cānı ol
Cevher-i aklı ma‘ādinden³⁸⁰ çıkargıl k̄ānı ol
Kūy-ı ‘ışkuñ sende yap yap başla bir³⁸¹ ‘üryānı ol
Na‘re-i yā hū ile doldur cihānı fāni ol
Gāh mest ü gāh esrūk bir mehūñ hayrānı ol
‘Āşık dīvāneler ser halkāsınuñ h̄ānı ol³⁸²
Baş açık ol padişāhuñ bende-i fermānı ol³⁸³

³⁷² Divanda 5. mısra.

³⁷³ Leylāsı bir: Leyli-i, D.

³⁷⁴ Divanda 4. mısra.

³⁷⁵ Kūhkenden şöra Ferhād ile hem: Kūh-i tende sa'y ile Ferhād ile, D.

³⁷⁶ Divanda 8. mısra.

³⁷⁷ Divanda 6. mısra.

³⁷⁸ ‘āciz ü ac: ‘āciz ü zār, D.

³⁷⁹ eyle: idüb, D.

³⁸⁰ ma‘ādinden: maānīden, D.

³⁸¹ sende yap yap başla bir: sen dahi bir baş açık, D.

³⁸² Bu mısra divanda yoktur.

³⁸³ 8. ve 9. mısra divanda takdim tehirlidir.

Can virüp bu yolda şıdqla³⁸⁴ kulu kurbānı ol
Küllü ki meydānda tövb[e] it kūyuñ ğaltānı ol³⁸⁵
[Müfti-i ‘ışk böyle virmişdür anuñ fetvāsını]
Yā çek el serden yahud çıñratma ‘aşkuñ tāsını

67

Mu ‘aşşer-i Sürürî*

mefā ‘ilün mefā ‘ilün mefā ‘ilün mefā ‘ilün

1

Dilā bu dehr-i fānīnūñ nesine böyle hürremsin
‘Aceb bilsem ne maqşūda irişdūñ böyle bī-ğamsın
Zamānuñ hüsrevi olduñ tūtalum şāh-ı ‘ālemsin
Kamer tal‘at melek haşlet yā bir sulţān-ı a‘zamsın
Ya Dahhāk [u] Ferīdūn Behmen [u] Dārā yahūd Cemsin
Ya İskender ü yā Fağfūr Hākānī ya Rüstemsin
Bilürsen “küllü şey’in hālikün”³⁸⁶ emrine a‘lemsin
Ne assı ākıbet dest-i ecel irdükde ebsemsin
Tekebbürlük Hudāya yaraşur sen nesl-i Ādemsin
Vücuduñ aña ey ğafil ki bir kaṭre menīdensin

³⁸⁴ bu yolda şıdqla: aşk ile yolunda, D.

³⁸⁵ Bu mısra divanda yoktur.

* 31a-31b-32a

³⁸⁶ “küllü şey’in hālikün illa vechehū”: “Onun yüzü (zatından) başka her şey yok olacaktır.”(Kasas, 28/88).

2

Kime aldı m 'ebbed m lik ne milket-i d ny 
Yaturlar h k ile yeks n olup n -b d n -peyd 
Nazar eyle m l k-ı m z n n a v line c n 
Kimisi N   rev ndur kimi Ert  r l kimi D r 
Ni e da'va-yı benlik eyleyenler didiler hay  
Ned r bu bir iki g nl k ' m r-  n bu  adar  av  
Sen n olmu   t t l m ser-te-ser d ny  v  m -f h 
Dem-i nez' [u] vef tu nda birinden   re yok a l 
Tekebb rl k H d ya yara ur sen nesl-i  demsin
V cudu  a la ey  afil ki bir  atre menidensin

3

G r ey  afil tam m iz' n id p a v l-ı devr n 
Be  s  yok bil rsen dehr-i d nu n   iri f n 
Ni e S m [u] Ner m nu  bozulmad  mı erk n 
Vu   -ı  ayra h km itse  olup  skender-i   n 
Ser- -ser milket-i d ny nu  oldu   t t l m h n 
Ecel ird kde irmez h   birin n sa a derm n 
Gider  alb  nden i r c eyle kibr [ ] 'ucb [u] 'unv n 
 apu nda  ul olursa bu cih nu  c mle   h n 
Tekebb rl k H d ya yara ur sen nesl-i  demsin
V cudu  a la ey  afil ki bir  atre men densin

4

Nesine ğurresin devr-i zamānuñ ey dil-i nālān
Degüldür bir qarārı kim bilürsin gerdiş-i devrān
Akarşular gibi ‘ömr-i ‘azīzüñ geçmede her ān
Eger biñ yaşasañ āhır nefesde gelmeye bir ān
Gerekse Ristā[te]lis ol gerekse Hāzret-i Loqmān
Cihāna mālīk olsañ nice yıllar oluben sultān
Ecel cāmın şunar destüñe bir gün sākī-i devrān
Elinden rüzgār-ı fāninüñ āh ile vü efgān
Tekebbürlük Hudāya yaraşur sen nesl-i Ādemsin
Vücuduñ aña ey ğafil ki bir kaṭre menidensin

5

Sürürī bir qarār olmaz cihānda bir şah-ı ‘ālem
Yüziñe gülse birkaç gün muḳarrerdür soñunda ğam
Geçenler bizden evvel mūcib-i ‘ibret degül mi hem
Nazar kıl bunca şāhuñ gerdişine ḫāline her dem
Yaturlar zīr-i ḫāk içre nice Dārā nice Rüstem
Huşuşā terk-i taht [u] tāk iden o sultān ḫāzret-i Edhem
Ecel meyānınıñ raḥmine kimse urmadı merhem
Ḳoyalum bunca sultān [u] selātīn-i cihānı hem
Tekebbürlük Hudāya yaraşur sen nesl-i Ādemsin
Vücuduñ aña ey ğafil ki bir kaṭre menidensin

<Ne deñlü şādumān olsañ cihānda menba‘-ı ğamsın>³⁸⁷

³⁸⁷ Mısra mu‘aşşerin şeklini bozmaktadır o yüzden burada bulunmaması gereken bir mısradır.

[Taḥmis-i Nābī] Raḥmetu'llah 'İleyh^{388*}

mefā 'ilün fe 'ilātün mefā 'ilün fe 'ilün

1

Bu gülistānda benümçün ne gül ne şebnem var

Bu çarşūde ne dād [u] sited³⁸⁹ ne dirhem var

Ne kudret-i ne taşarruf ne bīş ü ne kem var

Ne kuvvet [ü] ne ta'ayyün ne zaḥm ü merḥem var

Bu kār-ḥānede bilmem³⁹⁰ neyüm benüm nem var

2

Vücūd cūd-ı ilāhi ḥayat baḥş-ı kerīm

Nefes 'aṭiyye-i raḥmet kelām fażl-ı ḳadīm

Beden binā-yı Ḥudā rūḥ nefḥa-i kerīm³⁹¹

Ḳuvā vedia '-i kudret ḥavās vaż '-ı ḥalīm³⁹²

Bu kār-ḥānede bilmem neyüm benüm nem var

³⁸⁸ Nüshada başlık olarak “Gazel-i Zuhūrī” olarak geçse de Nābī’ye ait tahmīs örneğidir. Divanda 13 bendden oluşmaktadır (Bilkan, 1997: 169).

* 32a-32b-33a

³⁸⁹ dād [u] sited: dār [u] sitet, N.

³⁹⁰ bilmem: bilsem, D.

³⁹¹ kerīm: tekrīm, D.

³⁹² vaż '-ı ḥalīm: vaż '-ı ḥakīm, D.

3

Bu kār-ḥānede bir başka kār [u] bārum yok
Ne varsa cümle anuñdur bir özge vārum yok
Cihāna gelmede gitmekde ihtiyārum yok
Benüm benüm diyecek elde bir medārum yok
Bu kār-ḥānede bilmem neyüm benüm nem var

4³⁹³

Vücūd ‘āriye[ti]^Ddür ḥayāt emānetdür
‘İbāda da‘vi-i mülk iddi‘āsı³⁹⁴ şirketdür
Kuluñ vazīfesi teslīmdür iṭā‘atdür
Baña kulum didügi luṭfdur ‘ināyetdür
Bu kār-ḥānede bilmem neyüm benüm nem var

5³⁹⁵

Ta‘ayyüşüm kerem-i sufre-i ‘aṭādandur
Teneffüsüm nefes-i raḥmet-i Ḥudādandur
Veẓāifüm benim³⁹⁶ in‘ām-ı Kibriyādandur
Rivāyetim³⁹⁷ ni‘am-ı maṭbaḥ-ı kaẓādandur
Bu kār-ḥānede bilmem neyüm benüm nem var

³⁹³ Divanda 5. benddir.

³⁹⁴ iddi‘āsı: iddi‘ā-yı, D.

³⁹⁵ Divanda 7. benddir.

³⁹⁶ benim: der-i, D.

³⁹⁷ rivāyetim: revātibüm, D.

6³⁹⁸

Naşībsiz alamam rızķımı³⁹⁹ huşķ ile terden
Gelür muķadder olan deñlü nuķre-i zerden⁴⁰⁰
Ne asmān [u] zemīn u⁴⁰¹ ne baħr ile berden⁴⁰²
Ziyāde ķabż idemem rızķumı muķadderden
Bu ķār-ħānede bilmem neyüm benüm nem var

7⁴⁰³

‘Ademden itdi beni ķudret[i] ber-āverde
Ġıdāmı⁴⁰⁴ eyledi āmāde raħm-ı māderde
Nevāl-i zāħirde vü bāṭınla⁴⁰⁵ itdi perverde
Benümle çekdi zuhūr-ı cemāline perde
Bu ķār-ħānede bilmem neyüm benüm nem var

69

Ġüfte-i Dervīş Seyfu’llāh*

mefā ‘ilün mefā ‘ilün mefā ‘ilün mefā ‘ilün

1. Bu ‘aşķ bir baħr-i ‘ummāndur buña ĥadd [ü] kenār olmaz

Delīlüm sırr-ı Ķur’ān’dur bunı bilende ‘ār olmaz

³⁹⁸ Divanda 8. benddir.

³⁹⁹ rızķımı: rızķı, D.

⁴⁰⁰ Divanda 3. mısradır.

⁴⁰¹ zemīn u : zeminden, D.

⁴⁰² Divanda 2. mısradır.

⁴⁰³ Divanda 11. benddir.

⁴⁰⁴ Ġıdāmı: Ġıdāma, D.

⁴⁰⁵ zāħirde vü bāṭınla: zāħir ü bāṭınla, D.

* 33a-33b

2. Delîlim sırr-ı Ɣur’ân’dur “külli men ‘aleyhâ fân”⁴⁰⁶dur⁴⁰⁷

İki kapulu bir hândur bundan göçen gelür olmaz

3. Süre geldik ezelîden pîrim Muḥammed ‘Alî’den⁴⁰⁸

Şarâb-ı lâ-yezâlîden içenlere Ɣarâr⁴⁰⁹ olmaz

4. Kıyamazsañ başa cāna ırâƔ dur⁴¹⁰ girme meydāna

Bu meydānda nice başlar kesilür hîç şorar olmaz

5. Eger ‘âşık iseñ yāre şaƔın aldanma aƔyāre⁴¹¹

Düşen⁴¹² İbrāhim gibi nāra bu gülşende yanār olmaz⁴¹³

6. BaƔ şu Mansûruñ işine ḥalkı üşürmiş başına⁴¹⁴

Ene’l ḤaƔƔuñ firāşına düşenlere tımār olmaz

7. **Seyfullāh** sözinde mestdür şeyḥinden aldığı destdür

Dīvāne-rā Ɣalem nîstdür ne söylerse Ɣanār olmaz

⁴⁰⁶ (Yer) üzerinde bulunan her şey yok olacaktır” (Rahmān, 55/26).

⁴⁰⁷ Divanda bu beyit yoktur. Bu beyitin yerinde divanda 5. beyitte şu beyit bulunmaktadır:

ḤaƔ ile haƔ olanlara kendi özin bulanlara
Dost yolında ölenlere kân baḥāşı dīnār olmaz

⁴⁰⁸ Divanda 2. beyittir.

⁴⁰⁹ içenlere Ɣarâr: içenlerde humār, D.

⁴¹⁰ başa cāna ırâƔ dur: baş u cāna uzak dur, D.

⁴¹¹ Divanda 3. beyittir.

⁴¹² düşen: düş, D.

⁴¹³ Mısranın vezni kusurludur.

⁴¹⁴ başına: Ɣalbine, D.

Selāmnāme[-i] Kānberī Raḥmetu'llahī*

fā 'ilātūn fā 'ilātūn fā 'ilātūn fā 'ilūn

1

Ey şeh-i mülk-i vilāyet ey Haḳ'uñ ḳudret eli

Āsitānuñ Ka'besine yüz sürüp didük belī

Ravza mıdır işigüñ⁴¹⁵ yā bāğ-ı rıdvānuñ güli

Medhūñ okur cān [u] dilden her şehir cān bülbüli

Es-selām ey hādī-i rāh-ı Hūdā nesl-i 'Alī

Es-selām ey ḳutb-ı 'ālem Hacı Bekdāş-ı Velī

2

İḳtidā itsin saña 'ālemde rehber isteyen

Hıdmet itsün işigünde āb-ı kevşer isteyen

Yek tavāf itsün kapuñda⁴¹⁶ ḥacc-ı ekber isteyen

Himmetüñ baḥrine ṭalsın dürr [ü] gevher isteyen

Es-selām ey hādī-i rāh-ı Hūdā nesl-i 'Alī

Es-selām ey ḳutb-ı 'ālem Hacı Bekdāş-ı Velī

* 33b-34a-34b

415

416 “Ḳapuñda” kelimesi “ق” ile yazılması gerekirken nüshada “ك” ile yazılmıştır.

3

Pāye-i na‘leynüñe bālā-yı ‘arş oldu maķar
Emrũñ ile esb-i tāze[veş] revān oldu ħacer
Nuṭķuñ ile çun şitāda mīve yitürdi şecer
Tābi‘-i ħükmũñde oldu cümle ‘ālem ser-te-ser
Es-selām ey hādī-i rāh-ı Ĥudā nesl-i ‘Alī
Es-selām ey ḳutb-ı ‘ālem Ĥacı Bekdāş-ı Velī

4

Nūr-ı Ĥaḳdur muṭlaķa ābā vü ecdāduñ senũñ
Ol sebebden rāh-ı Ĥaḳdur dā‘im irşāduñ senũñ
On sekiz biñ ālemũñ zıķrı idi yāduñ senũñ
Bir nidā geldi Ĥudā‘dan yād idüp āduñ senũñ
Es-selām ey hādī-i rāh-ı Ĥudā nesl-i ‘Alī
Es-selām ey ḳutb-ı ‘ālem Ĥacı Bekdāş-ı Velī”

5

“Āsitān-ı ‘izzetũñde evliyādur mu‘tekif
Anlaruñ nuṭķı durur feḥvā bu sırr-ı münkeşif
Ferd [ü] yektāsın vilāyet içre hem tācuñ elif
Himmetũñle dīne geldi nice cins-i muḥtelif
Es-selām ey hādī-i rāh-ı Ĥudā nesl-i ‘Alī
Es-selām ey ḳutb-ı ‘ālem Ĥacı Bekdāş-ı Velī”

6

“Muştafa’nuñ sırrısın hem şāh-ı merdān oğlusun
Hem Hasan ile Hüseyin nūr-ı Yezdān oğlusun
Bākır u Ca‘fer[üñ] Haqquñ hāş-ı sultān oğlusun
Hażret-i Kāzım dağı Şāh-ı Horāsān oğlusun
Es-selām ey hādī-i rāh-ı Hudā nesl-i ‘Alī
Es-selām ey kutb-ı ‘ālem Hacı Bekdāş-ı Velī”

7

Şāh Takī vü bā-Nakī bedrū’ dūcānuñ haqqıçün
Hasan el-‘Askerī Mehdī zamanuñ haqqıçün
Himmet eyle **Kanberī**’ye hānedānuñ haqqıçün
Sūre-yi Tāhā vü Yāsīn “Hel Etānuñ”⁴¹⁷ haqqıçün
Es-selām ey hādī-i rāh-ı Hudā nesl-i ‘Alī
Es-selām ey kutb-ı ‘ālem Hacı Bekdāş-ı Velī

71

Sürūrī Kıddise Sirruh*

fe ‘ilātün fe ‘ilātün fe ‘ilātün fe ‘ilün

1

Şaldı sevdālara ol zülf-i sinemsā-yı meni
Eyledi ğamzeleri ‘āleme rüsvā-yı meni
Seniñçüñ dillere düşdüm gör ağı hāy meni
Seven ölsün mi begim hasret ile vāy meni

⁴¹⁷ “Gerçekte geldi.”

* 34b-35a

2

Ey yüzi gül saçı sünbül leb mül gonca dehen
Kāmeti servi gözi nergis ruhsār[1] semen
Seni sevdigüm için cevır kılursan bañā sen
Seven ölsün mi begim hasret ile vāy meni

3

Ki peri rûlara şāh iylemiş Allah seni
Tā ki bu hüsle gördi gözüm ey māh seni
Sevmişem cān-ı gönülden seni vallah seni
Seven ölsün mi begim hasret ile vāy meni

4

Bilmezem gamzelerīñ nicesi el eylediler
Ki cefā birle elif kaddīmi dāl eylediler
Yıgılup müdde‘iler üstüme kāl eylediler
Seven ölsün mi begim hasret ile vāy meni

5

Açılup bād-ı hevādan sırr-ı zülfüñ şikenı
Tār-mār eyledi evrākını müşg Huteni
Nice pinhān idüm ahır sevdüm yinede seni
Seven ölsün mi begim hasret ile vāy meni

6

Āsitānundan ırağ olalı bu cān şanma
Beni derd ile helāk eyledi hicrān şanma
Baña ben eylemişem baña dermān şanma
Seven ölsün mi begim ıhasret ile vāy meni

7

Ey **Sürūrī** nazar itme yüregüm yārasına
Od düşer ıhasretle vāh çekerüm bāresine
Dost bıkmaz mı olur ‘āşık biçāresine
Seven ölsün mi begim ıhasret ile vāy meni

72

Ġazel-i Ȧal‘at*

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

1. Sāḳiyā bilmem el atmış ezelde cāma Cem
Kim gelür nūş eyledükçe dīde-i bādāma dem
2. Berk-i sebz içre yātur bir ğonca-i terdür hemān
Oldı revnaḳla o rütbe ḥaṭṭ-ı ‘anber fāma fem
3. Āh kim şu rüzigāra olmadı ey dil naşīb
Būy-ı zūlf-i yārdan ‘uşşāḳa dūrdā şāma şem

* 35a

4. Derdimi taḥrīr iderdüm sen şeh-i ḥübāna ger
Olmasa ḥün-ābe-i eşkümle her dem nāme nem
5. Bir nigāh-ı lüṭfuña şāyeste görseydün hele
Çekmez idüm semt-i ā‘dādan gelen peygāma ğam
6. Bu zemīn-i tāze-yi **Ṭal‘at** yine ehl-i sühan
Ṭarḥ idince kāmēt engüşt eyler ḥāme ḥam

73

Ġazel-i Fevzī*

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

1. Esāfil cām iḳbāllere merd kām-kār olmaz
Ged u bālāda ölse tār yārdan pāyid[ār] olmaz
2. Yapıl sermet-i ‘aşḳ oldukça düş kūy-ı ḥarābāta
Bu bezm-gehi rind-i mey-ḥorāna efgār-ı ḥumār olmaz
3. Metā‘ın ‘arż ider erbāb-ı dāniş dest-i ‘irfāna
Bu bāzār-ı hünerdür bunda kālā iddiḥār olmaz
4. Dil-i ḥüssāda pend (...) ⁴¹⁸eylemez te’şīr
Zemīn-i şūre sa‘y-ı terbiyetle sebzezār olmaz

* 35b

418

5. Hüner **Fevzi** gazelde iftikârdur ʔavr-ı üstâda
Edâ-yı nâ-becâ şayeste-i bezm-i kibâr olmaz

74

Ġazel-i Sultân Han Süleyman Zaman^{419*}

fâ 'ilâtün fâ 'ilâtün fâ 'ilâtün fâ 'ilün

1. Cāmi‘ -i hüsn içre zülf [ü] ھاṭṭ-ı cānānı öper
Zāhid el üstüne almış şanki Qur‘ānı öper
2. Cānı teslīm eylesün bir bûse almak isteyen
Cān virür pervāne çün şem‘ -i şebistānı öper
3. Kaşı pā pendden kaçan toğrulsa tîrî sîneme
Sīnede ʔurmaz geçer bağrumdaki kanı öper
4. ‘İydi vaşlına **Muhibbī** irse yüzün hāk ider
Bu ümīd ile yürir kim hāk-i dāmānı öper

⁴¹⁹ Bu şiir şairin yayımlanan divanında bulunmamaktadır (Yavuz, 2016).

* 35b

Ġazel-i Zātī Müsemmen Yahyā Efendi*

mefā 'lün mefā 'lün mefā 'lün mefā 'lün

1

Gel ey dil cāy-ı raḥat şanma bu dehr-i ġam ābādı
 Binā bünyādı urma bu fenā mülkünde şeddādı
 Ne kecrevdür naẓar kıl esbāb-ı çerḥ-ı bīdādı
 Ġıd[a] itmişdürür gendüm yirine Ādem-i zādı
 Nice serverlerüñ ancak ıalupdur şimdi bir ādı
 Muḥakḳak añladuñsa seyyidü'l kevneyne ıalmadı
 Saña bākī ıalur şanma bu ıarḥ-ı süst bünyādı
 (...) ⁴²⁰ eyle kurmuşdur bināsın bunuñ üstadı

2

Mücellā kıl dilā mir'at-ı ıalbūñ bī keder eyle
 Vücuduñ ıāl idüp gel pūte-i aşı içre dur eyle
 Elüñdeñ geldigüñce ḥayra say' it bir eger eyle
 ıana'at gencine geç genc-i 'ālemden güzel eyle
 Bu lu'bet-bāz-ı dehre ıeşm-i 'ibretle naẓār eyle
 Dem a dem ıanlı yaşı dök dīdeden āh-ı seher eyle
 İçüñ taş u tısuñ ahen daḥı olsa ḥazer eyle
 Ecel dirler bir āteş var eridür seng [ü] pūlādı

* 36a-36b

420

3

Sikender veş eger ‘izzetde t̄ac u devlet isterseñ
Bugün meydānda Rüstem gibi furşat nuşret isterseñ
Du‘a-yı hayr umarsuñ evliyādan himmet isterseñ
Resül ile Hudādan rahmet ile şefkat isterseñ
Eger dünyāda ‘izzet ahiretde rif‘at isterseñ
İki ‘ālemde maḳşūdı merāma vuşlat isterseñ
Bu dünyā-yı denīde rahat ile rihlet isterseñ
Cihān mülkünde şāhum pīşe eyle ‘adl ile dādī

4

Bu dehr içre eger olsun dir iseñ müşkilātuñ hal
Varup bir kāmīl mürşid ayağına düşüp al el
Dem a dem iñle ney veş āteş-i hicr ile bağıñ dil
Humār-ı bāde-i gāflet dimağıñ itmesuñ muhtel
Bu pendüm diñlemekdür saña ey dil cümleden efḍāl
Sözüm tut ‘ā[le]müñ nīk ü bedinden gel ferāgat gel
Eger bārī te‘alluḳdan berī olup çekersüñ el
Olursañ iki ‘ālem bağınuñ bir serv-i āzādı

5

Olursañ derseñ devletle gel ser a ser ‘āleme sulṭān⁴²¹
Hülāşa niceler şīr-i ecelden yokdurur de[r]mān
Şular kim ‘āleme olmuşlar idi şāh-ı ‘ālī-şān
Yaturlar cür‘aveş ḫāk içre anlar zār [u] ser gerdān

⁴²¹ Mısranın vezni kusurludur.

Bu miḥnethānede ‘ākil olan hīç ola mı şādān
Niçün mā’ il olur **Yahyā** cihāna bilmezem insān
Nice şāh felek rif‘at olubdur Hāk ile yeksān
İrişdirse kişi **Zātī** yeridir göge feryādı

76

Güfte-i Emīn Efendi*

mef‘ūlū mefā‘ilū mefā‘ilū fe‘ūlūn

1. Maḫşūdıñı şarf eyle tārīķinde bulu<ın>nca
Deryāya irür āb-ı revān (...) ⁴²² bulunca
2. Vaktiyle olur zālīme vāşıl eṣer-i āh
Tuymaz vec‘a zaḥmını ādem urulunca
3. Erbāb-ı kemālūñ yeri vīrāne-i ğamdur
Hāk üzere düşer mīve-i düşer mīve-i (...) ⁴²³ olunca
4. İḥāmda gör pākī-i alūde-i dilānī
Lā būd bulunur āb-ı muşāffa tūrulunca
5. Söz yok sūhān-ı Rāġīb Efendiye **Eminā**
Ālemde kişi böyle ola şa‘ir olunca

*37a

422

423

Ġazel-i Fehmī ‘Alā’ī*

mef‘ūlū mefā‘ilū mefā‘ilū fe‘ūlūn

1. Ey dil yine sen burc-ı gülyāra mı düşdüñ
Düduñ felege ir[d]i bugün nāra mı düşdüñ

2. Dil virmek ile yĩñile Leylā-yı zamāna
Mecnūn gibi her rüz-ı şeb efkāra mı düşdüñ

3. Nālān iderek nice gülüñ bağrını yakduñ
Bülbül gibi bir zaḥmeti çok ḥāra mı düşdüñ

4. Nā pühtelere eyleyüp aḥvālūñi i‘lān
Manşūr gibi noldı saña dāra mı düşdüñ

5. Rāh üzre turup serv-i ḥırāmānı görünce
Ṭūṭi gibi şīrīn süḥan eş‘āra mı düşdüñ

6. Yāranlar ‘işretde gezüp def‘-i ḡam eyle
Şūfī gibi evrād ile ezkāra mı düşdüñ

7. İftā-yı miyānında bu taḡsīme girince
Fehmī gibi bir lebleri ḡülnāra mı düşdüñ

* 37a

Ġazel-i Fehmī ‘Alā’ī*

mefā ‘ilün mefā ‘ilün mefā ‘ilün mefā ‘ilün

1. Dilā ol şaçı Leylāya olalıdan beri meftün
Kılındı meskenim şaħra denildi nāmıma Mecnün
2. Be-ğayet nā-tüvān oldı vüçüdum nār-ı hasretten
Zebānum āh vāh üzere derūnum ‘aşkla meşhūn
3. Müzeyyen cāmelerle gün-be-gün revnaķ virir bezme
Raķīb-i bedliķānuñ hātırın da‘im ider memnūn
4. Teraħhūm eyleyüp bir kez baña keşf itmedi rūyun
Gedāya iltifāt itmek degil midür begüm mestün
5. Şeb-i tarik-i fūrķātde ķalursa ağlañ ey yārān
Bu **Fehmī** çün ‘alām-ı mülki (...) ⁴²⁴ degil meznūn

Nazire-i Seyyīdī*

mefā ‘ilün mefā ‘ilün mefā ‘ilün mefā ‘ilün

1. Şehā bir şūh-ı ğaddāra olalı bu gönül maķrūn
Dil-i Ferhādımı aldı o şīrīn lebleri gül-gūn

* 37b

424

* 37b

2. Delüpdür sīnemī tīrī-cefāsiyla kemān-ebru
Miyānum dāl-veş bükdi o serv-i kām̄eti mehzūn
3. Ğarīķ-i yemm-i ğam oldum dilāra baķr-ı hecrūñde
Dü çeşmi[m] eşk-i ḥasretten biri Seyḥūn biri Ceyḥūn
4. Leb-i la‘lūñ mey-i şahbāya beñzetdüm hele ammā
Dehānı içre dendānı kemişlü‘l lü‘ lü‘ül meknūn
5. Baña rām olması yāruñ olurdu **Seyyīdī** lakin
Yanında olmasaydı ger raķīb ü zişt-rū mel‘ūn

80

Sulṭan Aḥmed Ḥān*

fe‘ilātūn fe‘ilātūn fe‘ilātūn fe‘ilūn

1. Ey uranlar kılıcımı ğayretle⁴²⁵ küffāra
Cān [u] dilden sizi ışmarladım ol⁴²⁶ Settār’a
2. Eyledüm size du‘ā ile selāmum irsāl
Siz selāmetde oluñ düşmen ola bī-çāre

* 38a

⁴²⁵ kılıcımı ğayretle: kılıcı heybet ile, D.

⁴²⁶ size ışmarladım ol: sizi ışmarlamışam, D.

3. Ceng günü⁴²⁷ nām-ı Hudāyı komañuz hîç dilden⁴²⁸

‘Avn-i Hakk’ı dileyüp yalvarıñuz Ğaffār’a

4. Hâzret-i Hakk’dan umaram ki kral-ı bed-hâl

Vire hep cümle-i haşâdı gelüben⁴²⁹ yalvara

5. **Ahmed[a]** hayr du‘â ile ğuzâta her dem

Diler [i]señ ki mu‘în ola Hudâ anlara

81

Nazire-i Bahtî*

fe ‘ilâtün fe ‘ilâtün fe ‘ilâtün fe ‘ilün

1. Minnetullah ki irişdi beşâret haberi

Geldi cân kulağına yine meserret haberi

2. Mâl u rızqla iki қа‘le bıraķmıř kũffâr

İrdi hoş peyk-i şafâ⁴³⁰ ile ğanîmet haberi

3. Münhezim ola yakında umaram ki küfr ehl[i]

Tâ ire şâh-ı kızılbaş a hezîmet haberi

⁴²⁷ ceng günü: cengde, D.

⁴²⁸ hîç dilden: hîç elden, D.

⁴²⁹ vire hep cümle-i haşâdı gelüben: vire hep şehir ü hışarını gelüp, D.

* 38a

⁴³⁰ peyk-i şafâ: peyk-i sabâ, D.

4. Rāfīzī kavmini daḥı ide kāhir maḥhūr
Ki kırala ire ibtīda⁴³¹ muş̄bet ḥaberi
5. Cünd-i İslām' a du'ā itmededür çün **Baḥtī**
Ey şabā durma hemān anlara ilet ḥaberi

82

Ġazel-i Fethī-i Nigdevī*

mef'ūlū mefā'īlū mefā'īlū fe'ūlūn

1. Şad rişte-i çār-mīḥ ġaḥab-ı yār tırankā (?)
Sancaġ-ı nūr-ı dīde-i tufān baba fanḫā(?)
2. Çekdürme (...) ⁴³²fürkate dırsem
Vir iskele-i vuşlata bir mīl neme nanḫa(?)
3. Peyrevde iseñ pişrev-i zühre ney-aşā
Naḫḫāre zen-i çarḥ urur naḫle danḫa (?)
4. A' dā dilini itmesün ardunca itāle
Bī 'illet olan ādeme lāzım mı şırınḫa(?)

⁴³¹ ibtīda: andan da, D.

* 38b-39a

⁴³² مرجود سنته

5. Ger kıymeti yetmiş ise de bāzārı (...) ⁴³³ ğanem
Kızgınca ħarīdār isende sekseni tonka (?)
6. Boşnaķ beçenüñ busın alup şık boğaz itdüm
Hışm-ıla dönüp baña didi boğma musanķa (?)
7. **Fethī** şu‘arā bu ğazeli itmede tanzīr
Nev kafiye-i tengde çeker cümlesi zanķa (?)

83

Kaşıde-i Āgehī*

fe ‘ilātün fe ‘ilātün fe ‘ilātün fe ‘ilün

1. “Çekdirüp firķatañı bizden ırağ oldun sen
Baħr-ı firķatde niçe furtunalar çekdüm ben
2. Sen yıķarsın bu yaķalarda gönüller şehrın
Dil ü cān mülkini yağma idici sensin sen
3. Seyr iden yüziñi deryāda irişür Hızra
Ķadre uğrar seni bir kerre ķadırgada gören”

433

* 38b-39a

4. “Rūzigār esdi muḥālif başuma üşdi belā
Başladı geldi qarıntı yine başdan kaçdan”
5. “Baḥr-i ‘ışka düşeli oldı muḥālif çenber
Korkum oldur ki gele bir belā-yı yaprakdan”
6. “Eger olduñsa maḥabbet deñizinde mellāḥ
Pusula şevk gerek ḥartı ğam [u] derd [ü] miḥen”
7. “‘İşk deryāsına şalduñsa gönül zevrakını
Bulımazsın bu kıyılarda dilā sen mesken”
8. “Ḥūblar kırsana kaçup saña kenār olmaz ise
Olma anlardan alarğa bir iki gün kıatlan”
9. “Ey gönül nice yatarsın bu limān-ı tende
Himmetüñ lengerin al mevsimidür aç yelken”
10. “Kırsan ol ḥaşılı dünyādan alarğa olı gör
Bu ḥayırsız adada kıurma dilā ise seren”
11. “Himmetüñ göncüĝin elden şalıverdim zinhār
Keştiy-i şabruñı şakla alabend olma kıdan”
12. “Alamarĝayla yüri yoĝ ise yel yelkende
Hele ‘aşık olımazsıñ bāri biraz yelten”

13. “Kulzüm-i ‘ışka sefer iylemege ‘azm eyle
Rüzigār ile yūri tenta fora iser serin
14. Orsa varsañ çıkamazsın⁴³⁴ poça gitseñ giryāb
Nice kullansañ atar qaraya bu keşti-i ten”
15. İtmek isterseñ eger bāğ-ı cinānda manca
‘Amel ü zühd komanyasını vāfir yüklen
16. Olmadın lenger-i [ten] baħr-ı fenāya fonda
Pupa ālāt ile cān (...) ⁴³⁵ kullan
17. Ey dirīgā bizi gāfille zebūn itdi hevā
Geldi çatdı demūr üstinde yaturken düşmen
18. Yā İlahī bizi girdāb-ı belādan kırtar
Bize yol vir varalum biz ilimana irken
19. Olsa deryā kumı miqdārı kayurmazdı derūñ
Sa‘ati var geçer ey **Āgehi** şabr it kıatlan
20. Kelimātüm dūr-i deryā-yı haķikāt añlar
Baħr-i ma‘nāda şināverlik iden ehl-i sūhān”

434 جفہ و سلیہ

435 غایبہ سی

Ġazel-i Seyyid'ıyyü'n Nevşehrî*

mef'ülü mefā'lı mefā'lı fe'ülün

1. Gör şüret-i insānda olan ba'zı baqarlar
Bir ni'metüñ ardınca hemān başa qakarlar
2. Olsañ dağı sen sedd-i Sikender gibi muhkem
Ye'cüc-ı zamāne seni elbetde yakarlar
3. Ġāyetde acı hanzalveş olma atarlar
Pek tatlu dağı olma üzüm gibi şıkarlar
4. Çek cevriñi yāriñ ire gör vaşlına zīrā
Hārına taḥammül idüp ol güli qoqarlar
5. Luṭf eyle ilāhi bu quluñ Seyyidiye sen
Şol dem ki anı bir taracık yere dıqarlar

Ġazel-i Fehmī-i 'Alā'ı*

mef'ülü mefā'lı mefā'lı fe'ülün

1. Devrān-ı zamān böyle ki aqdıkca aqarlar
Mecnün-veş ol şevkle Leylā'ya baqarlar

* 39b

* 39b

2. Bir yār ki ol ‘āleme sultān kılınmış
Bed-gūyını gūş itseler odlara yaqarlar
3. Leb ber leb olup aña niyāz eyleme bir ān
Üftādeye lütf eylese a‘lāya çıkarlar
4. Ol zāt-ı şerīfūñ serine eyle du‘ālar
Yezdānuñ a‘dāsına vir nice saqarlar
5. Kıl **Fehmī**-yi bīçārenūñ aḥvālını aḥsen
Yārab kerem it cennet-i a‘lāda maqarlar

86

Ġazel-i Fehmī-i ‘Alā’ī*

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

1. El-veda‘ ey ḡonca-i ḡülzār-ı ḡubān elvedā‘
Eyleyen şūrīdesin her demde nālān elvedā‘
2. Esb-i nāzuñla vücūdum eyledūñ hep pāy-i māl
Nāleveş bu sīne göz göz oldı ey cān elvedā‘
3. Vādi-yi hicrūñde vālih koyalı ben zāruñı
Eşk-i dü çeşmüm olupdur hem-çü sübhān elvedā‘

* 40a

4. Dem be dem kıldı beni suzān nār-ı ḥasretüñ
İtmedüñ bir kez beni vaşluñla ḥandān elvedā‘
5. Teşneleb dil ḥastası bu Seyyīdi lüṭfuñā
Cān fezā-yı āb-ı vaşluñ eyle iḥsān elvedā‘
6. Elveda‘ ey şoḥbeti dillerde destān elvedā‘
Nāz u istignāsı būselerde cevlān elvedā‘
7. ‘Aqlımı ṭārāc idüp yıķduñ göñüller şehrini
Sīnemi ‘üryān iden çeşmüñde müjgān elvedā‘
8. Āḥ kim bir kez beni vaşluñla emri(?) görmedüñ
İtmeden gitdüñ bu der[dı] ‘ışķa dermān elvedā‘
9. Ḥasretüñle eşk-i dīdem dā‘ima itsün revān
El-aman yaķduñ vücūdum zaḥm-ı giryān elvedā‘
10. Rūz [u] şeb da‘vāt-ı ḥayretüñde **Fehmī** kemterüñ
Bī’sselāmet var şağ ol cāyuñda cānān elvedā‘

Muhammes-i 'Âlî Efendi**mefâ 'ilün mefâ 'ilün mefâ 'ilün mefâ 'ilün***1**

Süzülsün çeşm-i mestüñ devlet-i bî-dârı görsünler
 Bozulsun bend-i zülfüñ bendeler dîdâr[1] görsünler
 Çözülsün dügmeler mir'ât-ı pür-envârı görsünler
 Çıkar pîr-âhenüñ tâ kudret-i Settârı görsünler
 Meded rûh-ı muşavver nic' olurmuş bârı görsünler

2

Lebüñden büse almak mürde cân bulmak kadar vardır
 Miyānuñ kucmacık genc-i nihān bulmak kadar vardır⁴³⁶
 Şaçuñ koçmak hayāt-ı cāvidān bulmak kadar vardır
 Vişālüñ cāna almak rāyegān bulmak kadar vardır
 Yine⁴³⁷ bir himmet it şeydālar ol āşārı görsünler

3

Ḳad-i bālāñı gösterdüñ kıyāmetden nişānsın sen
 Ser-ā-pā dehri vîrān eyleyen genc-i nihānsın sen
 Ne māhiyyetsin āyā yā nedendir⁴³⁸ mihrbānsın sen⁴³⁹

* 40b

⁴³⁶ 2. ve 3. mısra divanda takdim tehirlidir.

⁴³⁷ yine: ne var, D.

⁴³⁸ nedendir: neden nā, D.

⁴³⁹ 3. ve 4. mısra divanda takdim tehirlidir.

Günüñ mağribde toğmuş fitne-i āhîr zamānsın sen
Müneccimler kusunlar ğayrı sen mekkārî görsünler

4

Meger⁴⁴⁰ bir kâse-i pür-müşg⁴⁴¹ ü terdür haşr⁴⁴² içün cānı
Ve yahūd bir⁴⁴³ melāhat şāhınuñ tuğ-ı perîşānı
Koyandır başuñā yāhūd hümā-yı taht-ı⁴⁴⁴ sulţān[ı]
İnanmaz görmeyen çaķ başdan ey rûh-ı revān⁴⁴⁵ anı
‘Araķ-çînuñ çıkar ol kākûli pürtârı⁴⁴⁶ görsünler

5

O meh-rû <yı> baht-ı ‘Ālî gibi [ġaddār]^D olmak istemiş
Vefā⁴⁴⁷ semtinden el çekmiş sitemkār olmak istemiş⁴⁴⁸
Kırup ‘āşıkların cellād-ı hûn-hār olmak istemiş
Muhaşşal zulme meyl itmiş cefākār olmak istemiş
Yitişünler meded üftādeler kırtarı⁴⁴⁹ görsünler

⁴⁴⁰ meger: dilā, D.

⁴⁴¹ misk: müşg, D.

⁴⁴² haşr: hırz, D.

⁴⁴³ ve yahūd: yahūd mülk-i, D.

⁴⁴⁴ baht-ı: taht-ı, D.

⁴⁴⁵ rûh-ı revān: şûh-ı cihān, D.

⁴⁴⁶ kākûli pürtârı: tırra-i tarrârı, D.

⁴⁴⁷ vefā: kerem, D.

⁴⁴⁸ 2. ve 3. mısra divanda takdim tehirlidir.

⁴⁴⁹ kırtarı: yalvarı, D.

Ġazel-i ‘Ālī Efendi^{450*}

mefā ‘ilün mefā ‘ilün mefā ‘ilün mefā ‘ilün

1. ‘İnāyet bir kula⁴⁵¹ yüz tutsa ‘iṣyānı hicāb⁴⁵² olmaz
Güneş toğduḡda zīrā perde-i zulmet hicāb olmaz
2. Çekenler miḥnet-i⁴⁵³ mīzān[ı] ḥavfın ‘aql-ı⁴⁵⁴ nāķıṣdur⁴⁵⁵
Kemāl ehlinde eksüklik bulsa⁴⁵⁶ ol ḥisāb olmaz
3. Bugün ḥāb bugün ḡaflet olubdur vā’-di-i⁴⁵⁷ ḥayret
Bize dünyānuñ inkārı gibi ḥāzır cevāb olmaz
4. Recā yazusına çek⁴⁵⁸ eşk-i çeşmüñ cūybār olmaz⁴⁵⁹
Ḳayıрма defteri⁴⁶⁰ a ‘mālī maḥv olmaz kitāb olmaz
5. Ḥabībın sev dilerseñ maḡfiret taķrībın ey ‘Ālī
Raķīb olmaķ gibi Mevlā’ya rengīn intisāb olmaz

⁴⁵⁰ Divanda bu gazel 7 beyittir.

* 41a

⁴⁵¹ bir kula: her kime, D.

⁴⁵² ḥicāb: niķāb, D.

⁴⁵³ miḥnet: muḥtesib, D.

⁴⁵⁴ ‘aql-ı: zāt-ı, D.

⁴⁵⁵ Divanda 3. beyittir.

⁴⁵⁶ bulsa: bulunmaz, D.

⁴⁵⁷ Bugün ḥāb bugün ḡaflet olubdur vā’-di-i: Giceyle ḥab u gündüz ḡaflet oldu bā’-is-i, D.

⁴⁵⁸ çek: dök, D.

⁴⁵⁹ olmaz: eyle, D.

⁴⁶⁰ defteri: nāme-i, D.

Ġazel-i Nābī^{*461}*fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilün*

1. Laṭīf⁴⁶² ile ḥāsed-i bed-ḥ̃aha nedāmet gelmez
Telḥ olan mīveye sükkerle ḥalāvet gelmez
2. O ṭarāvetle o simīn bedeni gördükçe
Ḥāṭıra būs [u] kenār ile ḳanā'at gelmez
3. Yıkulur zelzele-i ġā'ileden⁴⁶³ ḳaşr ı vişāl⁴⁶⁴
Çār esās üzre yapılmazsa metānet gelmez
4. Şöhreti mal [i]ledür ma'bed-i İslāmuñ da⁴⁶⁵
Cami'-i köhne-i bī vaḳfa cemā'at gelmez
5. Ne ḳadar olsa da pā-māl-i ziḥām ey Nābī⁴⁶⁶
Eyleyen kūy-ı dil ārāda iḳāmet gelmez

* 41a

⁴⁶¹ Bu gazel divanda 7 beyittir.

⁴⁶² laṭīf: luṭf, D.

⁴⁶³ zelzele-i ġā'ileden: ġā'ile-i zelzele, D.

⁴⁶⁴ Divanda 5. beyittir.

⁴⁶⁵ Divanda 6. beyittir.

⁴⁶⁶ Divanda 7. beyittir.

Ġazel-i Nābī^{*467}

mef‘ūlū mefā‘ilū mefā‘ilū fe‘ulūn

1. “Kālā-yı cihān germ-nigāh itmege degmez
El irmedi çıka⁴⁶⁸ deyü āh itmege deġmez
2. Yā bāde-i gül-fām ola [yā]^D şūh-ı hoş endām
Ādem dahı bir kere⁴⁶⁹ günāh itmege deġmez
3. Ma‘şūm⁴⁷⁰ iken encām-ı cihān ‘ömr-i ‘azīzi
Taẓyi‘-i heves-kārī-i cāh itmege deġmez
4. Nābī o perī itmeyicek nāmeñe raġbet⁴⁷¹
Ruḥsāre-i evrākı siyāh itmege deġmez”

Ġazel-i Bāhir^{*}

mef‘ūlū fā‘ilātūn mef‘ūlū fā‘ilātūn

1. Bu gerdiş-i cihānı mevvārelerde bilmez
Cū şiş-i nemmās (...) ⁴⁷² fevvārelerde bilmez

* 41b

⁴⁶⁷ Bu gazel divanda 7 beyittir (Kılınç, 2021: 565).

⁴⁶⁸ çıka: ḥayfā, D.

⁴⁶⁹ kere: ġayrı, D.

⁴⁷⁰ ma‘şūm: ma‘lūm, D.

⁴⁷¹ Divanda 7. beyittir.

* 41b

⁴⁷²

2. Yok bir kırân-ı hâtır-ı âsûde dil-cihânda
Şâbit nedir felekde seyyârelerde bilmez
3. Mekk [ü]⁴⁷³ füsûn-ı hüsnüñ âyîne-i dîde-bânı
Remz-i nigâh-ı çeşmüñ sehârelerde bilmez
4. Şöyle tegâfûlâne nûş-ı mey eyler ol kim
Hamret nedendür âyâ ruhsârelerde bilmez
5. Diller hayâl[i] hüsnüñ fark eylemekde ‘âciz
Bi hayl-i ümmid-i **Bâhir** gehvârelerde bilmez

92

Fuzûlî^{*474}

mefâ ‘ilün mefâ ‘ilün mefâ ‘ilün mefâ ‘ilün

1. Muḥâlif devr-i dūn gül-gūn şarâbım kana⁴⁷⁵ degşürdüm
Sürûd[in]^D çeng ü ‘ûdın nâle vü efgâna degşürdüm
2. Daḥı zevk-ı vişâl-i yâr şevkın⁴⁷⁶ istemeñ benden
Ki ben devlet-i vişâli⁴⁷⁷ miḥnet ü hicrâna degşürdüm

473

* 42a

⁴⁷⁴ Divanda bu gazel 7 beyittir.

⁴⁷⁵ şarâbım kana: şarâbı kana, D.

⁴⁷⁶ yâr şevkın: düst şevkın, D.

⁴⁷⁷ ki men devlet-i vişâli: ki ben zevk-ı vişâli, D.

3. Beni mā'zūr tūt ey bāğbān⁴⁷⁸ gülzār seyrinden
Ki ben gülzār seyrin kulbe-yi aḥzāna degşürdüm
4. Göñül virdüm fenā-i fakrda⁴⁷⁹ terk-i i'tibār itdüm⁴⁸⁰
Bi-ḥamdi'llāh ki āḥir küfrimi imāna degşürdüm
5. **Fuzūlī** bende zevk-ı 'āfiyet az iste kim çokdan⁴⁸¹
Ben anı ārzū-yı tal'at-i cānāna degşürdüm

93

Fuzūlī Efendi *

mef'ūlū fā'ilātū mefā'ilū fā'ilūn

1. Vaşluñ baña⁴⁸² ḥayāt virür fırkatūñ memāt
“Sübḥāne ḥālİKıy ḥaleḳ-al-mevt-i ve'l ḥayāt”⁴⁸³
2. Hicrānuñla⁴⁸⁴ taḥammül iden vaşluñı bulur
“Ṭübā li men yūsā'idü's⁴⁸⁵-şabr [u] ve's-şebāt”⁴⁸⁶

⁴⁷⁸ mā'zūr tūt ey bāğbān: ey bāğbān mā'zūr dut, D.

⁴⁷⁹ fenā-i fakrda: fenā vü fakra, D.

⁴⁸⁰ Divanda 6. beyit.

⁴⁸¹ Divanda 7. beyit.

* 42a

⁴⁸² bana: manā, D.

⁴⁸³ “Ölümü ve hayatı yaratan Allah'ı tenzih ederim.” (Kılınç, 2021:399).

⁴⁸⁴ hicrānuñla: hicrānuñā, D.

⁴⁸⁵ yūsā'idü's: müsaadet-is, D.

⁴⁸⁶ “Sabır ve sebatın yardım ettiği kimse ne mutludur!” (Kılınç, 2021:399).

3. Mıhrüñdür ifşâ-i⁴⁸⁷ mekâşıd vesîlesi

“Mâ şâe men erâde bi e’l fevze ve’n-necât”⁴⁸⁸

4. Dökmüş rızâ-ı tab’uma⁴⁸⁹ bârân-ı şevkuñı

“Men enzele’l miyâhe ve ahyâ bi e’n-nebât”⁴⁹⁰

5. Hâk âferînişe sebeb itdi vücûduñı

“Evcebite bi’z zuhûri zuhûre’l mükevvenât”⁴⁹¹

6. İzed serîr-i hüsne seni kıldı pâdişâh

“A’lâ kemâ[le]^D zâtike fî ahşeni’s şıfât”⁴⁹²

7. Kıldıñ edâ-yı na’t **Fuzûlî** tamâm kıl

“Kellemtü bi’s-selâm ve temme bi’s şalâvat”⁴⁹³

⁴⁸⁷ ifşâ-i: iktinâ’ı, D.

⁴⁸⁸ “Kişi neye niyetlenirse ve neyi isterse kurtuluş ve zafer onun vasıtasıdır” (Kılınç, 2021:399).

⁴⁸⁹ dökmüş rızâ-ı tab’ıma: tökmüş riyâz-ı tab’ına, D.

⁴⁹⁰ “Yağmuru yağdırıp, bitkileri diriltten.” (Kılınç, 2021:399).

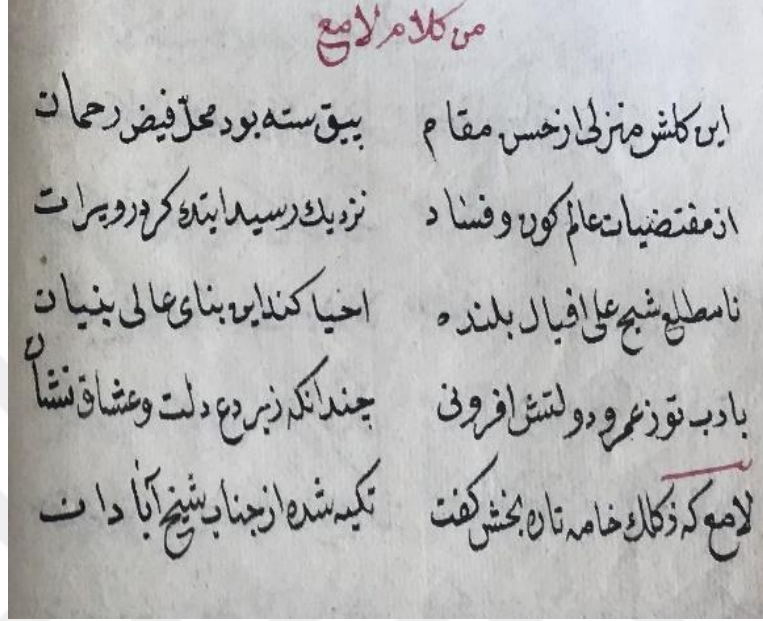
⁴⁹¹ “Zuhurunla varlığın zuhuruna sebep oldun.” (Kılınç, 2021:399).

⁴⁹² “Zatının üstünlüğünü en güzel sıfatlarla yüceltti.” (Kılınç, 2021:399).

⁴⁹³ temme bi’s şalâvat: temmemte bissalât, D.

“Selam ile onu tamamla, salat ile onu bitir.”(Ahzab, 56).

mef'ūlū mefā'īlūn mef'ūlū mefā'īlūn

fā'īlātūn fā'īlātūn fā'īlātūn fā'īlūn

1. Ey 'aceb bilsem nedir yā Rab bu derdūñ çāresi

Gün gün artar⁴⁹⁶ hiç oñulmaz yüregimūñ yāresi

2. Yüregimūñ yāresine hiç ṭabīb kılmaz 'ilāc

Ey 'aceb bencileyin var mı daḥı⁴⁹⁷ bīçāresi

⁴⁹⁴ Bu şiir Farşçadır.

⁴⁹⁵ Bu gazel divanda 9 beyittir (Çelebi, 2020: 142).

* 44a

⁴⁹⁶ artar: arar, D.

⁴⁹⁷ ey'aceb bencileyin var mı daḥı: ey 'aceb var mı dahi benim gibi, D.

3. Çāresi bīçārelikdür yine bu derdüñ hemān
Çün belā burcundadır ‘āşıklarūñ seyyaresi
4. Bağrı taşlı gözi yaşlı cigeri⁴⁹⁸ delik delik
Olmuşam ben ‘ālem içre⁴⁹⁹ ‘ışkınuñ āvāresi
5. Her kim iñler bu belādan varsun ol ‘āşık degil
Görsün aña neylemişdir⁵⁰⁰ nefsinüñ ammāresi⁵⁰¹
6. **Eşrefoğlu Rūmī** bu derde giriftār olalı⁵⁰²
Düşdi bir deryāya kim yokdur anuñ kenāresi

96

Eşrefoğlu*

fā ‘ilātün fā ‘ilātün fā ‘ilün

1. Kim ki Dost yolunda terk-i cān ider
Dost aña dīdārını ihsān ider
2. Kim bu fānī dünyāyı terk eylese
Dost ebed mülke anı sultān ider

⁴⁹⁸ bağrı taşlı gözi yaşlı cigeri: gözi yaşlı bağrı başlı yüreği, D.

⁴⁹⁹ ‘ālem içre: ‘ālem içinde, D.

⁵⁰⁰ neylemişdir: n’eyleyiser, D.

⁵⁰¹ ammāresi: mekkāresi, D.

⁵⁰² Divanda 9. beyittir.

* 44a

3. Dost için nefsün murādın vermeye⁵⁰³

Dost sekiz uçmağını erzān ider

4. Dost elinden cām-ı ‘aşkı nūş iden

Sırr-ı ma‘şūkı nite pinhān ider

5. ‘Ākıbet Mañşūr'leyin esrük delü

Ol ene'l-Hakk dārını seyrān ider

6. Cān virenler kân-behā dīdār alur⁵⁰⁴

Şanma bu bāzārı her bī-cān ider

7. Eşrefoğlu Rūmī cān terk ideli

Her nefes Dost iline cevlan ider

97

Eşrefzāde*

fā ‘ilātün fā ‘ilātün fā ‘ilātün fā ‘ilün

1. “Bu nice derddür ki düşdi cāna dermān istemez

Arturur günden güne derdini⁵⁰⁵ noķşān istemez

2. ‘Āşıka derdi anuñ besdür gerekmez dü cihān

Bülbülün maķşūdı güldür bağ u bustān istemez”

⁵⁰³ nefsün murādın vermeye: nefse murād vermeyene, D.

⁵⁰⁴ alur: olur, D.

* 44b

⁵⁰⁵ derdini: derdine, D.

3. “N’eylesün n’etsün serāyı pādīshāhı isteyen
Hūriye kılmaz nazar cennāt-ı rıdvān istemez
4. Kangı cānda kim anuñ ‘aşkı odı yanmaz⁵⁰⁶ müdām⁵⁰⁷
Ma ‘nada⁵⁰⁸ cānsuzdır ol bī-cān ki cānān istemez
5. Kangı başda kim anuñ sevdāsı yoǵdur ǵo anı
Zaǵdur ol murdāra gitsün şükkeristān istemez
6. Şol göñül kim⁵⁰⁹ ‘aşkı nūrıyla münevver olmadı
Ǵaldı nefsi zulmetinde āb-ı hayvān istemez
7. Derdüñ artsun⁵¹⁰ ey Eşrefoǵlu Rūmī ‘ār⁵¹¹ ǵo
Derdle rüsvā-yı olan ‘ālemde pinhān istemez”

98

Eşrefoǵlu*

fā ‘ilātün fā ‘ilātün fā ‘ilātün fā ‘ilün

1. Baħr-i ‘ummān ǵuşıyem yerim mekānum andadur
Bunda adım⁵¹² süre geldüm o⁵¹³ cihānum andadur

⁵⁰⁶ yanmaz: yanar, D.

⁵⁰⁷ 4. ve 5. beyit divanda takdim tehirlidir.

⁵⁰⁸ ma ‘nada: tā ebed, D.

⁵⁰⁹ kim: ki, D.

⁵¹⁰ artsun: artur sen, D.

⁵¹¹ ‘ār ǵo: ‘ārī ǵo, D.

* 44b-45a

⁵¹²

⁵¹³ o: dü, D.

2. Mevc urup ol baħr-ı ‘ummān taşra⁵¹⁴ bıraħdı beni
Dürr-i bī-hemtā benem ma‘den ü kānum andadur

3. Çağa çaylak baş açık yalın ayak geldüm ğarīb
Tāc u taħtum māl u mülküm ħānümānum andadur

4. Bunda duzağa tutuldum ben de düşdüm nāgehān
Bülbülem zār-ı aluram gülsitānum⁵¹⁵ andadur

5. Bunda geldim **Eşreöğlı Rūmī** didiler baňa
Daħi bundan özge benüm ād u şanum andadur

99

Eşrefoğlu^{516*}

mefā ‘lün mefā ‘lün mefā ‘lün mefā ‘lün

1. Benim işbu ğarīb ħālüm⁵¹⁷ ‘aceb düşdi bu sevdāya⁵¹⁸
Yolını Dost’a iltmege tolaşdı iş bu şahrāya⁵¹⁹

2. Meger bu cān bu sevdāyı ezelden tuta gelmişdi⁵²⁰
Yine ol Dost’a irmege⁵²¹ bunu idindi sermāye

⁵¹⁴ taşra: bunda, D.

⁵¹⁵ zār-ı aluram gülsitānum: zāriliğim ol gülistānum, D.

⁵¹⁶ Divanda bu gazel 12 beyittir (Çelebi, 2020: 68).

* 45a

⁵¹⁷ ħālüm: cānım, D.

⁵¹⁸ sevdāya: şahrāya, D.

⁵¹⁹ şahrāya: sevdāya, D.

⁵²⁰ gelmişdi: geldi, D.

⁵²¹ irmege: varmağa, D.

3. Bu sevdā bir ‘aceb sevdā getürdi⁵²² başıma ğavğa
Nicenüñ tāt u tahtını bu sevdā virdi yağmāya
4. Eger derseñ ki ‘āşıkam bu ‘aşk yolunda şādıkam⁵²³
Budur bu ma‘naya bir hāteñüm⁵²⁴ koyasın cānı ortaya
5. <Vara> **Eşrefoğlu Rūmī** sen bu ‘aşqdan hergiz ayrulma
Bu ‘aşk cūşıyledür kaṭre taşub vardıĝı deryaya

100

Eşrefoğlu*

fā ‘ilātün fā ‘ilātün fā ‘ilātün fā ‘ilün

1. Var⁵²⁵ gönül var kim bu dertden sen haberdār olmaduñ
Anuñ içündür bu yolda sen çekerdār olmaduñ
2. Ey gönül var kim benümle Dosta karşı varmaduñ⁵²⁶
Çok cefālar eyledüñ baña vefādār olmaduñ
3. Her gice fikrinde bir laḫza ḥāba va[r]madum
Sen benümle yār olup bir gice bīdār olmaduñ

⁵²² getürdi: getürür, D.

⁵²³ Divanda 11. beyit.

⁵²⁴ bu ma‘naya bir hāteñüm: bu da‘vīye ma‘nā, D.

* 45a-45b

⁵²⁵ var: ey, D.

⁵²⁶ varmaduñ: yetmedin, D.

4. Ben dilerdim⁵²⁷ Dost zülfün boynuma kılam⁵²⁸ kemend
Sen perişānlık idüp ol dāra berdār olmaduñ
5. Ben ki ol yāriñ⁵²⁹ cemāli şem‘ine pervāneyim
Var gönül var kim düşüp ol şem‘a yanār olmaduñ
6. Pes senüñ gibi gönül varsun baña mahrem degül
Çünkü bu ‘aşk zehrini benümle tādār olmaduñ
7. **Eşrefoğlu Rūmī** ile yoldāş olaldan⁵³⁰ ey gönül
Geçüben aşşı ziyāndan Dosta gider olmaduñ

101

Eşrefoğlu*

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

1. Gel bu ‘ışkuñ şerbetinden bir kadeh nüş eylegil
Gel bu ‘ışk ile başuñı tā ebed hoş eylegil
2. Gel berü bu⁵³¹ ‘ışk ilinden⁵³² tolu peymāne getir⁵³³
Gel bu meclisde bugün sen cānı sarhoş eylegil

⁵²⁷ dilerdim: doladım, D.

⁵²⁸ boynuma kılam: boynuna kılmak, D.

⁵²⁹ yāriñ: şahın, D.

⁵³⁰ olaldan: oluben, D.

* 45b

⁵³¹ bu: gel, D.

⁵³² ilinden: elinden, D.

⁵³³ getir: götür, D.

3. Gel bu ‘āşıklar önünde yire şal nāmūsūnı
Gel bu zühd-i ‘ışka değış ‘aklı bī- hoş⁵³⁴ eylegil
4. Gel bu ‘ışk bāzārına gir yoğa şat hep vārıñı
Gel berü külli hevesden göñlini boş eylegil
5. Gel bi-küllī māsivādan yüz çevir yum göziñi
Gel bugün cān göziñi aç ol yüze tūş⁵³⁵ eylegil
6. Gel bu ‘ışk ile bugün kaçreñi deryāya ilet
Gel berü deryā ile deryā olub hoş⁵³⁶ eylegil
7. Gel bu ‘ışk deryāsınuñ dirmek dilerseñ dürlerin
Gel bu **Eşrefoğlu Rūmī** sözlerin gūş eylegil

102

Eşrefoğlu^{537*}

fā ‘ilātün fā ‘ilātün fā ‘ilātün fā ‘ilün

1. Kāfirūñ⁵³⁸ ‘ışkıyla küfri ‘ākıbet imān olur⁵³⁹
Zāhidūñ sa ‘yi kamu ‘ışksuz hebā menşū[r] olur⁵⁴⁰

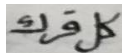
⁵³⁴ bī-hoş: medhūş, D.

⁵³⁵ göziñi aç ol yüze tūş: gözün aç Dost yüzine düş, D.

⁵³⁶ hoş: cūş, D.

⁵³⁷ Divanda bu gazel 11 beyittir (Çelebi, 2020: 243).

* 46a

⁵³⁸

⁵³⁹ Divanda bu beyitin üstünde 3 beyit daha vardır.

⁵⁴⁰ menşūr olur: mensürdur, D.

2. 'İşk kitābun 'ışkdan okuyan⁵⁴¹ kamu 'ilmi bilür
Evvel āhir 'ışk kitābında zīra⁵⁴² meşhurdur
3. 'İşk gözine tolanur iki cihānda nesne yok
'İşk gözidür Dost yüzün gören dahı meşhurdur
4. Gel bu 'ışka mahrem ol tā [b]ulasın 'ömr-i ebed⁵⁴³
Bākī devrān sürmeğe 'āşıklara desturdur
5. 'Ākile bu söz 'aceb gelür 'acebdür hem 'aceb⁵⁴⁴
'İşk maḳāmına 'aḳl irmedi irmez dūrdur
6. **Eşrefoğlu Rūmī** gerçeksen eger 'āşık iseñ
Saña ne ḳorḳu ne ḡam çün sevdüḡüñ ḡayyūrdur

103

Eşrefoğlu^{545*}

mefā 'lün mefā 'lün fe 'ülün

1. Ḥabīr olmak dilerseñ bu ḥaberden
Ur 'ışk okun öte geḡsün ciḡerden

⁵⁴¹ 'ışkdan okuyan: okuyan 'ışkdan, D.

⁵⁴² zīra: yazar, D.

⁵⁴³ Divanda bu beyitin altında bir beyit daha vardır.

⁵⁴⁴ Divanda 5. ve 6. beyit takdim tehirlidir.

⁵⁴⁵ Divanda bu gazel 10 beyittir (Çelebi, 2020:198).

* 46a

2. Ciger k  n  n g  z  nde   y    yirine ⁵⁴⁶

A  t kim   ya c  nu   bu e  erden

3. Y  zi  ni   pra  a ur kibri terk it

  nild  n   g    r     m-ı se  erden

4. Urut⁵⁴⁷     ret b  tin yandur oda hem

Gel   gren         se   bu h  nerden

5.   eker yimek dilerse   t  t   ol   l

Ki   ar  anu   n    b   yok   ekerden

6. Ayb  n⁵⁴⁸ ink  r ider m  nkir bu      ⁵⁴⁹

Ki   albi h  l  d  r bu derd-i serden

7.   o ol m  nkiri ink  rında dursun

Kim⁵⁵⁰ anu   g  n  li   atıdur   acerden

8. Gel **E  refo  lu R  m  **   yle bile git⁵⁵¹

Ki em  n olas  n derd-i bel  dan⁵⁵²

⁵⁴⁶ Divanda bu beyitten sonra bir beyit daha vardır.

⁵⁴⁷ urut: ufut, D.

⁵⁴⁸ ayb  n:      , D.

⁵⁴⁹ bu      : m  n  f   , D.

⁵⁵⁰ kim: ki, D.

⁵⁵¹ Divanda bu beyitin altında bir beyit daha vardır.

⁵⁵² derd-i bel  dan: d  rl   h  terden, D.

1. “‘Ārife şorgıl eğer [sen sorar]^{D553} iseñ haberi
Saña ‘ā[ri]^{Df} virir ol senden içeri haberi
2. Haberî ister iseñ kim vireler cān ile şor
Kim⁵⁵⁴ tene zāhir olup gele belüre eşeri
3. Eşeri cān [u] gönüle⁵⁵⁵ irişüp eyledi mest
Ol eşerden yitürür Hallāc-ı Mansūr bu sırrı
4. Seyr ile bitmeye işüñ bu yola bakma güzāf
Murg-ı rūḥuñ döniser bunda nice bāl u peri
5. Peri ‘aqlı ile ‘urūc idüb irişmeye⁵⁵⁶ beşer
Kim anuñ nūrına döymez⁵⁵⁷ ne melek ne beşerī”

* 46b

553

⁵⁵⁴ kim: ki, D.

⁵⁵⁵ cān gönüle: cān ile gönle, D.

⁵⁵⁶ ‘urūc idüb irişmeye: ‘urūc eyleyüb irmeye, D.

⁵⁵⁷ döymez: toymaz, D.

6. “Beşerî şıfatı yok⁵⁵⁸ ‘ışık odına zerre koma
Girü kendü gözüñ ile yüziñe kıl⁵⁵⁹ nazarı
7. Nazarı olalı ol bî-nâzirün urula saña⁵⁶⁰
Gözedür oldı gözüñ dâ’imâ Şâm u seheri
8. Seheri gözler iseñ **Eşrefoğlu** ile bile
Ten ü cāndan geçübēn Dost’a idesin seferi”

105

Mısrî^{561*}

fā ‘ilātün fā ‘ilātün fā ‘ilātün fā ‘ilün

1. Zāt-ı Hâkda mahrem-i irfân olan añlar bizi
‘İlm-i sırda baħr-ı bî-pâyân olan añlar bizi
2. Bu fenâ gülzârına tâlib olanlar añlamaz
Vech-i bâķī ħüsnüne ħayrân olan añlar bizi
3. Zâhidâ ayıķ gezerken⁵⁶² añlamazsın sen bizi⁵⁶³
Cür’a-i şâfî içüp mestân olan añlar bizi

⁵⁵⁸ yok: yaķ, D.

⁵⁵⁹ yüziñe kıl: kıl yüziñe, D.

⁵⁶⁰ bî-nâzirün urula saña: bî-nazarın Eşrefoğlu Rûmî sana, D.

⁵⁶¹ Bu gazel divanda 9 beyittir (Tatcı, 2013: 487).

*47a

⁵⁶² gezerken: yürürken, D.

⁵⁶³ Divanda 6. beyittir.

4. Biz şol abdālız bıraǵdıǵ egnimizden şālımız
Varlıǵından şoyınup üryān olan añlar bizi
5. Dünyā vü ‘uǵbāyı ta‘mir eylemekden geǵmıǵüz⁵⁶⁴
Her ǵarafdan yıǵılup virān olan añlar bizi
6. Hāǵķı ǵoyup lā-mekān ilinde menzil ǵutalı⁵⁶⁵
Mıǵrıyā şol cānlara cānān olan añlar bizi

106

Mıǵrı*

fā ‘ilātün fā ‘ilātün fā ‘ilātün fā ‘ilün

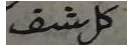
1. “Ol menem ki⁵⁶⁶ vāǵıf esrār-ı ‘ilm-i Ādemem
Kāşif-i⁵⁶⁷ genc-i hāǵıǵat hem hāyāt-ı ‘ālemem
2. Bende maǵfı oldı ǵayb’ul-ǵaybuñ esrārı hemīn
Bendedir sırr-ı emānet aña kenz-i mübhemem
3. Ben cemāl-i Hāǵķ’ı cümle şeyde zāhir görmüşem
Bu merāyāya anıñçün baǵdıǵumca hurremem”

⁵⁶⁴ Divanda 3. beyittir.

⁵⁶⁵ Divanda 9. beyittir.

* 47a-47b

⁵⁶⁶ ki: kim, D.

⁵⁶⁷

4. “Cümle mevcūdātı virdim ben vücūd-ı vāhıde⁵⁶⁸

Zāt [u] semā vü şıfâtı birle⁵⁶⁹ hālā yek-demem

5. Yerde gökde her ne kim var bağludur başı bañā

Āşıkāre vü nihānı yer⁵⁷⁰ tılısm-ı a‘zamam

6. Ben o **Mısrı**’yem vücūdum mışrınā şāh olmuşam

Hādımem gerçi velī ma‘nada sırr-ı aqdemem”

107

Mısrı^{571*}

fā ‘ilātün fā ‘ilātün fā ‘ilātün fā ‘ilün

1. “Her neye baksa gözüñ bil sırr-ı Sübhān andadur

Her ne işitse kulağıñ mağz-ı Qur’ān andadur”

2. “Her şeye maḥlūk gözüyle baksañ ol maḥlūk olur

Hak gözüyle bak ki bī-şek nūr-ı Yezdān andadur”

3. “Keşret-i emvāca bakma cümle bir deryā durur

Her ne mevci kim [görürsün]^{D572} baḥr-ı ‘ummān andadur”

⁵⁶⁸ Divanda 5. beyittir.

⁵⁶⁹ zāt u semā vü şıfâtı birle: zāt u esmā vü sıfāt ile ki, D.

⁵⁷⁰ nihānı yer: nihāne ben, D.

⁵⁷¹ Divanda bu gazel 9 beyittir (Tatçı, 2013: 403).

* 47b

4. “İbret ile şey cihetden görinen eşyāya bak⁵⁷³
Cümle bir āyīnedir kim vech-i Raḥmān andadur”
5. “Söyleyen ol söylenen ol görinen ol gören ol⁵⁷⁴
Her ne kim ā‘lā vü evsaṭ⁵⁷⁵ bil ki cānān andadur”⁵⁷⁶
6. “Görinen şanma bu **Mıṣrī**’nün⁵⁷⁷ hemān sen mülkün⁵⁷⁸
Göñli bir virānedir kim genc-i pinhān andadur”

108

Mıṣrī Efendi*

fā ‘ilātün fā ‘ilātün fā ‘ilātün fā ‘ilün

1. “Zühdiñi қо ‘aşka düş ehl-i canān itsün seni
Pır-i ‘aşka kulluқ it kim cānā cān itsün seni
2. Bir zamān bülbul gibi efgānuñ ağıdur göklere
Şol kadar kıll na‘reyi⁵⁷⁹ kim gülsitān itsün seni
3. ‘Ār [u] nāmūsı bırak şöhret libāsından⁵⁸⁰ şoyun
Giy melāmet hırkasın kim ol nihān itsün seni”

⁵⁷³ Divanda 5. beyittir.

⁵⁷⁴ görinen ol gören ol: gören ol görünen ol, D.

⁵⁷⁵ her ne kim ā‘lā vü evsaṭ: her ne var ā‘lā vü esfel, D.

⁵⁷⁶ Divanda 6. beyittir.

⁵⁷⁷ Mıṣrī’nin: Niyāzī’nin, D.

⁵⁷⁸ Divanda 9. beyittir.

* 47b-48a

⁵⁷⁹ na‘reyi: nāleyi, D.

⁵⁸⁰ libāsından: kabasından, D.

4. “Virme rāḥat nefsiñe dā’im ġazā-yı ekber it⁵⁸¹
Ka‘be-i dil feth olup dāru’l-emān itsün seni
5. Yüziñi yerler gibi ayaklar altında қо kim
Ḥaḳḳ te‘ālā başlar üzre āsumān itsün seni
6. Gel bu **Mıṣrī**’nün⁵⁸² elinden bir ḳadeḥ nūṣ eyle kim
Maḥv idüp nām [u] niṣānuñ bī-niṣā[n] itsün seni”

109

Mıṣrī Efendi*

fā’ilātün fā’ilātün fā’ilātün fā’ilün

1. Zāhidā şū[r]et gözetme içeri gel cāna baḳ
Vechi üzre gör ne yazmış defter-i Raḥmāna baḳ
2. Muṣḥaf-ı ḥüsnüñde yazmış “ḳul huva’llāh”⁵⁸³ āyeti
Gel inanmazsañ gir oḳı mekteb-i ‘irfāna baḳ
3. Çeşmini gösterdigünce ‘āşıḳuñ cānun alur
Leblerin açdıḳca cān nefḥ eyleyen cānāna baḳ

⁵⁸¹ 4. ve 5. beyit divanda takdim tehirlidir.

⁵⁸² Mıṣrī’ nün: Niyāzī’ nün, D.

* 48a

⁵⁸³ “Ḳul hüvā’l-lāhu ahadün”: “O, Allah’tır, bir tektir, de” (İhlās, 112/1).

4. Zülfünün her bir telinde bağı biñ Mecnūn var⁵⁸⁴

Ḥatṭınuñ leylindeki yüz biñ meh-i tābāna baq

5. Āteş-i ruḥsār ile yanmış qararmış çehresi

Ḥarf libāsından mu‘arrā⁵⁸⁵ noқта-i ‘üryāna baq

6. Hep mülāzim kulluğunda bu cihānuñ şāhları

Ḳapusunda pādişāhlar kıl olan sultāna baq

7. ‘Ālem anuñ ḥüsnüñle⁵⁸⁶ şerḥinde olmuş bir kitāb

Metīn isterseñ **Niyāzī** şüret-i insāna baq

110

İlahi-i [Nūrī]^{587*}

fā ‘ilātün fā ‘ilātün fā ‘ilātün fā ‘ilün

1. Ey gönül dillerde sen efsāne olduñ bilmedüñ

Baş açık esrük ‘aceb dīvāne olduñ bilmedüñ

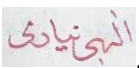
2. Añmaduñ bezm-i elestüñ ‘ahdini peymānını

Āşinā-yı Ḥaqq iken bīgāne olduñ bilmedüñ

⁵⁸⁴ Mecnūn var: Mecnūn’u gör, D.

⁵⁸⁵ mu‘arrā: soyunan, D.

⁵⁸⁶ ḥüsnüñle: ḥüsnünün, D.

⁵⁸⁷

* 48b

3. Rabbiñe ğaflet ile nefsüñ seni ‘āsī kılup⁵⁸⁸
Kul iken Mevlā ile ḥaşmāne olduñ bilmedüñ⁵⁸⁹
4. Māsivā şüretleri pir eyleyüp içiñ taşınıñ⁵⁹⁰
‘Ayn-ı Beytu’llāh iken putḥāne olduñ bilmedüñ
5. Nūriyā irmez iseñ yāriñ⁵⁹¹ vişāli sırrına
Tutalum ‘ilm ile sen bir dāne⁵⁹² olduñ bilmedüñ

111

Niyāzī^{593*}

fā ‘ilātün fā ‘ilātün fā ‘ilün

1. Varlıguñ maḥv eyleyüp meydāna gel
Lā vü illādan geçüp merdāne gel
2. Gel ḥaḳīkat ilmini sen de oḳu
Bir ḳadem baş mekteb-i ‘irfāna gel
3. Şer‘i başa tāt idüp İskender ol⁵⁹⁴
Geç otur taḥt-ı dile şāhāne gel

⁵⁸⁸ Rabbiñe ğaflet ile nefsüñ seni ‘āsī kılub: Rabbine nefsin seni ğaflet ile āsī kılar, D.

⁵⁸⁹ 3. ve 4. beyit divanda takdim tehirlidir.

⁵⁹⁰ içiñ taşınıñ: için tışın, D.

⁵⁹¹ irmez iseñ yāriñ: ermez misin ḥaḳḳın, D.

⁵⁹² ‘ilm ile sen bir dāne: ilmiyle sen yekdāne, D.

⁵⁹³ Bu gazel divanda 7 beyittir (Tatçı, 2013: 468).

* 48b

⁵⁹⁴ 3. ve 4. beyit divanda takdim tehirlidir.

4. Z̤ulmet var Hıẓr ile ⁵⁹⁵gevh̄er c̤ıkar

Āb-ı hayvāndan iĉüp hākāna⁵⁹⁶ gel

5. “Küntü kenzen”⁵⁹⁷ sırrını bulduñ ise⁵⁹⁸

Şakla sırrı dime her nādāna gel

6. Ey Niyāzī baş açık dīvānesin⁵⁹⁹

Niĉe bir dīvānesin uşlāna gel

112

Niyāzī^{600*}

mefā ‘ilün mefā ‘ilün mefā ‘ilün mefā ‘ilün

1. Rumūz-ı enbiyā-yı vākıf-ı esrār olandan şor

Ene’l-Hāk sırrını cāndan geĉüp ber-dār olandan şor

2. Yüri var ehl-i tecrīdi ‘alāyık ehline şorma

Anı cān [u] cihānı terk idüp deyyār olandan şor

⁵⁹⁵ zulmet var Hıẓr ile: zulmete Hıẓr ile gir, D.

⁵⁹⁶ hākāna: hem kana, D.

⁵⁹⁷ “Küntü kenzen mahfiyyen fe-ahbebtü en u ‘refe fe-halektü’l-halka li-u ‘refe (li-ya ‘rifünī)”: “Ben, gizli bir hazine idim, bilinmeyi diledim, bunun için (beni bilmeleri için) yaratıkları yarattım.”

⁵⁹⁸ buldun ise: duydunsa ger, D.

⁵⁹⁹ Divanda 7. beyittir.

⁶⁰⁰ Divanda bu gazel 5 beyittir (Tatcı, 2013: 427).

* 49a

3. Gehi kahr-ı gehi lutfuñ kemālin bilmek isterseñ
Fenā ender fenāda yok olup hem vār olandan şor
4. Mā-sadağ olmak isterseñ ma ‘ānī sırrına ey dil⁶⁰¹
Rumūz-ı sırr-ı ‘aşkı t̄āleb ber-[d]ār olandan şor
5. Dilā bu Mantıku’t-Ṭayrī feṣāḥat ehline şoramam⁶⁰²
Bunı ancak ya Attār u yāhūd Ṭayyār olandan şor
6. Anadan toğma gözsüzler kemāhī görmez eşyāyı
Niyāzī vech-i dildārı “ulū’l-ebṣār”⁶⁰³ olandan şor

113

Niyāzī^{604*}

müstef‘ilün müstef‘ilün müstef‘ilün müstef‘ilün

1. Dermān arardım derdime derdim baña dermān imiş
Bürhān arardım aşlıma aşlım baña bürhān imiş
2. Sağ [u] şolum gözler idim dost vechi⁶⁰⁵ görsem deyü
Ben taşrada arar idim ol cān içinde cān imiş

⁶⁰¹ Divanda bu beyit yoktur.

⁶⁰² ehline soramam: ehli anlamaz, D.

⁶⁰³ “Gözleri olanlar, kalp gözü açık olanlar, akıl sahipleri.” (Haşr, 59/2).

⁶⁰⁴ Divanda bu gazel 9 beyittir (Tatçı, 2013: 444).

* 49a-49b

⁶⁰⁵ vechi: yüzünü, D.

3. Öyle şanurdum ayruyam o⁶⁰⁶ gayrıdır ben gayrıyam

Benden görüp işideni bildim ki ol cānān imiş

4. Şavm [u] şālāt-ı hacc ile şanma biter zāhid işün⁶⁰⁷

İnsān-ı kāmīl olmağa lāzım olan ‘irfān imiş

5. Mürşid gerekdir bildire Hakk’ı saña hakk’al-yakīn

Mürşidi olmayanların mürşidleri şeytān⁶⁰⁸ imiş

6. Her mürşide dil verme kim yolını şarpa uğradır

Mürşidi kāmīl olanın yolu azı āsān imiş

7. Añla hemān bir söz durur yokuş digil düm düz durur⁶⁰⁹

‘Ālem kamu bir yüz durur anı göreñ⁶¹⁰ hayrān imiş

8. İşit Niyāzī’nin sözün bir nesne örtmez Hakk yüzün

Hakk’dan ‘ayān bir nesne yok gözsüzlere pinhān imiş

⁶⁰⁶ o: dost, D.

⁶⁰⁷ Divanda bu beyitten sonra bir beyit daha vardır.

⁶⁰⁸ mürşidleri şeytān: bildikleri gümān, D.

⁶⁰⁹ degil düm düz durur: değildir düz durur, D.

⁶¹⁰ anı göreñ: gören anı, D.

1

Gülistānda güli ḥandān iden Dost

Aña bülbüleri nālān iden Dost

Dilerse ḳaṭreyi 'ummān iden Dost

Kimini ḳul kimin sulṭān iden Dost

2

Baḳarsuñ 'āleme bir özge üslūp

Kimi ṭālib olubdur kimi maṭlūp

Kimini aḡladup mānend-i Ya 'ḳūp

Kimini Yūsuf-ı Ken 'ān iden Dost

3

Ṭılısm olup beni ādemde şūret

Ḳonulmuş anda esrār-ı ḥaḳīḳat

Muḳaddem gönderüp 'aşḳ u muḥabbet⁶¹¹

Tecellī-i cemāl iḥsān iden Dost

* 49b

⁶¹¹ gönderüp 'aşḳ u muḥabbet: görünüp şevk ü mahabbet, D.

4

Habîbe emrũñ ile hışn olup ğār
Halîle gülşen oldu külhan-i nār⁶¹²
Za‘îfũñ eyleseñ derdine tîmār
Ne var ey derdlere dermān iden Dost

5

Şunı kim ide Mevlā mazhar-ı zāt
Hüdāyî bulsa tañ mı nice lezzāt
Cemāline idüp insānı mir’āt
Kemāl-i hüsnüni seyrān iden Dost

115

Hüdāyî*

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

1. Hakk’dan artuk⁶¹³ nesne yokdur ğayrıdan ümmîd kes
Aç gözüñ merdāne bak “Allah bes bākî heves”⁶¹⁴
2. Māye-i ‘ömrü yeter ednāya virdün⁶¹⁵ her zamān⁶¹⁶
Maṭlab-ı a‘lāyı bulmak kaçdın eyle bir nefes⁶¹⁷

⁶¹² külhen-i nār: şiddet-i nār, D.

* 50a

⁶¹³ artuk: özge, D.

⁶¹⁴ “Allah yeter, başkası gelip geçici istektir, hevestir.”

⁶¹⁵ ednāya verdin: ednāyā harç et, D.

⁶¹⁶ 2. ve 3. beyit divanda takdim tehirlidir.

⁶¹⁷ bir nefes: her nefes, D.

3. Kānde ‘aql-ı kâşırūñ kānde [yā]hū vaşl-ı dost⁶¹⁸
Hīç⁶¹⁹ ‘Ankā’yı şikār itmek ola mı bir meges
4. Ey hevā-yı nefse tālib⁶²⁰ ğaflet ehli der[d]-mend
Tut elin bir kāmīlūñ bulmağ dilerseñ dest-res
5. Baħr-ı irfānda diğildir yedi deryā kaṭrece⁶²¹
Kānda kaldı ey **Hüdāyī** Nil ü Ceyhūn u A[r]es

116

Hüdāyī*

fā ‘ilātūn fā ‘ilātūn fā ‘ilūn

1. “‘Ārif ol āyīne-i insāna bağ
Anda nūr-i Ḥazret-i Raḥmāna bağ
2. Kō ḥarābāt ehlinūñ vīrānlığın
Anda mevdu‘ kenz-i bī-pāyāna bağ
3. Şüretinde Ādem’i ḥalk eyleyen
Şibh ü mişli olmayān Sultān’a bağ”

⁶¹⁸ [yā]hū vaşl-ı dost: hayāl-i vaşl-ı dost, D.

⁶¹⁹ hiç: mürğ-i, D.

⁶²⁰ hevā-yı nefse tālib: hevā-yı nefse düşmüş, D.

⁶²¹ diğildir yedi deryā kaṭrece: yedi deryā değil bir kaṭrece, D.

* 50a

4. “Şemme vechu’llāhi”⁶²² fehm ettüñse ger

Şeş cihetden bī-cihet cānāna bak

5. “Fūrkat ehline yeter kılduñ naẓar

Aç gözüñ vāşıl olan yārāna bak

6. Geç **Hüdāyī** şureti ma‘ nāyı gör

Ḳatre-i ḳo lücce-i ‘ummāna bak”

117

Hüdāyī*

meḳā ‘lūn meḳā ‘lūn fe ‘ulūn

1

Seherde⁶²³ açılan güller nedendir

Öten şūrīde bülbüller nedendir

Benefşelerle sünbüller nedendir

Ağızda söyleyen diller nedendir

2

Baḳanlar ḳudret-i perverdigāra

Görenler şun‘-ı Ḥaḳḳ’ı aşıkāra

Naẓar ‘ibret ile ḳıl⁶²⁴ nev‘-bahāra

Aḳan şular esen yeller nedendir

⁶²² “(Nereye dönerseniz) Allah’ın yüzü (zatı) oradadır.” (Bakara, 2/115).

* 50b

⁶²³ seherde: seherden, D.

⁶²⁴ naẓar ‘ibret ile ḳıl: naẓar et ‘ibret ile, D.

3

Şafâyı kande buldı kalb-i insân
Zıyâyı kandan aldı mäh-ı tábân
Semârı kande buldı bâğ u bostân
Gülistânda biten güller nedendir

4

Ķāmūsu Ķādir-i mutlak işidir
Bu sırrı añlayan ‘arîf kişidir
Nedendir göz görür⁶²⁵ kulluk işidir
Yürür ayak tutan⁶²⁶ eller nedendir

5

Nedendir dâr-ı dünyâ dâr-ı ‘uqbâ
Nedendir mäh [u] ħurşîd [ü] süreyyâ
Nede[nd]ir berr ü baħr u küh u şahrâ
Bu aylar ile bu yıllar⁶²⁷ nedendir

6

Kimi olmuş vişâl-i ĦaĶĶ’a lâyıĶ
Kiminüñ dîde-i Ķalbi uyanıĶ
Kimi nûr-ı cemâl-i ĦaĶĶ’a âşık
Bu hây [u] hüy bu Ķāfiller⁶²⁸ nedendir

⁶²⁵ nedendir göz görür: neden göz görüben, D.

⁶²⁶ yürür ayak tutan: ayak yürür tutar, D.

⁶²⁷ bu aylar ile bu yıllar: ‘aceb bu yollar ü beller, D.

⁶²⁸ bu Ķāfiller: gulguller, D.

7

Kimisi ‘aşk ile nālān olu[r]lar
Kimisi gül gibi ḥandān olurlar
Kimi bende kimi sulṭān olurlar
Bu sulṭān ile bu kullar nedendir

8

Ḳamu ervāḥ elest bezmine yitdi
Ḥıtāb-ı Ḥaḳḳ’ı cümle hep⁶²⁹ işitdi
Yā niçün her biri bir yola gitdi
Ḥudā birdir bu çok yollar nedendir

9

Ḳamunuñ aşlı ḥod Ādem’le Ḥavvā
Niçün nedir⁶³⁰ ba‘ż[ı] a‘lā ba‘ż[ı] ednā
Hüdāyī ḳanden oldı bunca eşyā
Bu ‘ālemlerle bu iller nedendir

118

Hüdāyī*

mefā ‘ilün mefā ‘ilün fe ‘ülün

1

Bizi varlık ḥicābından ḥalās it
Meded ey pādişehler pādişāhı

⁶²⁹ cümle hep: hep cümle, D.

⁶³⁰ niçün nedir: ya niçün, D.

* 51a-51b

Kerem kıl bâde-nûş-ı bezm-i hâs it

Meded ey pâdişehler pâdişâhı

2⁶³¹

Ṭarīkat pūtesinde nefsi kâl it

Bu kâl içinde koma ehl-i hâl it

Esirge lâyıķ-ı bezm-i vişâl it

Mede[d] ey pâdişehler pâdişâhı

3⁶³²

Geçür ‘âşıkıların şıyt u şadâdan

Cüdâ olsun be külli⁶³³ mäsivâdan

Ḥayât irsün aña bûy-ı beķâdan

Mede[d] ey pâdişehler pâdişâhı

4⁶³⁴

Münevver eylesün⁶³⁵ nûr-ı şerī‘at

Şırât-ı müstaķīm olsun ṭarīkat

İhâta eylesün baħr-ı ĥakīkat

Meded ey pâdişehler pâdişâhı

⁶³¹ Divanda 3. benddir.

⁶³² Divanda 4. benddir.

⁶³³ cüdâ olsun be külli: güzer kılsın cemī‘-i , D.

⁶³⁴ Divanda 2. benddir.

⁶³⁵ eylesün: eyleyib, D.

Hüdāyīyi irişdir feth-i bāba ⁶³⁶

Varalum ھاẓret ni‘mel meā‘ba ⁶³⁷

Geçür zerrātı ırgür afitāba ⁶³⁸

Meded ey pādiřehler pādiřāhı

119

Şeyh İbrāhīm*

mefā‘lün mefā‘lün mefā‘lün mefā‘lün

1. Sözüüm ھاẓdur Hudā ھاẓkķı kulaķ tut tuy mu‘ammādan
Başiretle naẓar kılup sebak al şuhf-ı eřyādan
2. Bu eřyā muşhaf-ı ھاẓdur bunuñ ma‘nāsıdır insān
Kitāb-ı sırr-ı insānı bilen añlar bu ma‘nādan
3. Tecelli eyledi esmā müzāhir düşdi bu eřyā
Kamu eřyāya esmāsı ھاber virdi müsemmādan
4. şu vaķt eyler tecelli dost mücellā ola dil levhi
Nuķūř-ı māsiva’llahdan idine cümle ehvādan

⁶³⁶ Hüdāyīyi irişdür feth-i bāba: esirge bu Hüdāyī derd-mendi, D.

⁶³⁷ Varalum ھاẓret ni‘am el māba: Ki zīrā mahz-ı fazlına dayandı, D.

⁶³⁸ Geçür zerrātı ırgür afitāba: Serāy-ı vahdete İrgür Efendi, D.

* 51b

5. Mer'âtip kat' ider mi rah-ı Hâkda sa'y ile sâlik
Hudānuñ fazlı olmazsa ne hâşıl zühd [ü] takvādan
6. Eger nefsüñi fehm itdünse bulduñ **Hâkķı İbrāhim**
Eger fehm itmedünse çek elün bu⁶³⁹ şî'ir ü inşadan

120

Şeyh İbrāhīm*

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

1. Muşhaf-ı hüsnüñdürur hîç şüp[he] yok "ümmü'l kitāb"⁶⁴⁰
Hamdu li'llāh muşhaf-ı hüsnüñden oldı fetḥ-i bāb
2. Sır dilinden bir nidā [i]rişdi gūş-ı cānıma
Cān[ı] tefsîr eyledi tıyıla [b]u hüsn-i meāb
3. 'Ālem-i lāhūta da'vet eyledi ruḥum beni
Rūḥumı gördüm ḥaķīkat baḥr-i içre bî-ḥesāb⁶⁴¹
4. 'Ālem-i nāsūta da'vet eyledüm lāhūtdan
Çün tenezzül itmege oldı ḥıṭāb-ı müsteṭāb

⁶³⁹ bu: ben, N.

* 51b-52a

⁶⁴⁰ "Ana kitap (bütün kitapların anası, Levh-i Mahfûz)." "Evvel Fātiha suresidir."

⁶⁴¹ Bu kelimenin bî-hicāb olması gerektiğini düşünüyoruz.

5. Men ‘aref⁶⁴² sırru nedür hem menledün ‘ilmi tamām
Keşf olup geldüm şalādur cümle gelsün şeyh [ü] şāb
6. ‘İlmini kudret deli gönlüme ta‘līm eyledi
Ma‘rifet işār ider nuṭkum anuñçün bī-ḥesāb
7. “Küntü kenzün”⁶⁴³ sırrını ma‘nada şordum ḥāl ile
Didiler **İbrāhīm[e]** kul ‘indehu “ümmü’l kitāb”⁶⁴⁴

121

Şeyhī^{645*}

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

1. “İy kemāl-i kudretün nefhinde ‘ālem bir nefes
V’iy celāl-i ‘izzetün baḥrinde dünyā keff ü ḥas
2. Saṭvetünün yiline biñ biñ Süleymān mürçe
Ni‘ metünün⁶⁴⁶ ḥānına ṭāvūs-ı kudsiler meges”

⁶⁴² “Men arafe nefsehū fe-kad arafe rabbehū.”: “Kendini bilen, kuşkusuz Rabbini de bilir.”

⁶⁴³ “Küntü kenzen mahfiyyen fe-ahbebtü en u‘rufe fe-halektü’l-halka li u‘refe(li-ya‘rifün).”: “Ben gizli bir hazine idim, bilinmeyi diledim, bunun için (beni bilmeleri için) yaratıkları yarattım”

⁶⁴⁴ “Ana kitap (bütün kitapların anası, Levh-i Mahfūz).” “Evvel Fātiha suresidir.”

⁶⁴⁵ Divanda bu tevhid 16 beyittir (Biltekin, 2018: 22).

* 52a

⁶⁴⁶ ni‘ metünün: rahmetünün, D.

3. “Kibriyānuñ kārbanunundan⁶⁴⁷ haber virmez ‘uḳūl⁶⁴⁸

İRmez andan cān ḳulağına meger bāng-ı ceres

4. Tā‘at-i kevneyn istiḡnāñ ile bād-ı hevā

Cennet-i Firdevs dīdāruñla bir terk-i heves⁶⁴⁹

5. Ger ḥarīm-i sirruña maḥrem degüldir hīç dil⁶⁵⁰

Faḫlasıdır⁶⁵¹ feyzüñüñ maḥrūm ḳalmaz hīç kes

6. Kimse⁶⁵² Şeyhī ḥavf idüp⁶⁵³ ol baḥr-ı raḥmetden recā⁶⁵⁴

Kim olur bir ḳaṭresi yüz⁶⁵⁵ biñ cihān cürmine bes

7. Şeş cihetden sen münezzehsin velī senden ṭolu⁶⁵⁶

‘Arş u ferş ü fevḳ ü taḥt u şağ [u] şol u pīş ü pes”

⁶⁴⁷ kārbanundan: kārṽānından, D.

⁶⁴⁸ Divanda 3.ve 4. beyit takdim tehirlidir.

⁶⁴⁹ bir terk-i heves: berg-i heves, D.

⁶⁵⁰ Divanda 11. beyittir.

⁶⁵¹ faḫlasıdır: faḫlasından, D.

⁶⁵² kimse: kesme, D.

⁶⁵³ idüp: ile, D.

⁶⁵⁴ Divanda 15. beyittir.

⁶⁵⁵ yüz: biñ, D.

⁶⁵⁶ Divanda 8. beyittir.

Tahmīs-i Sipāhī İlāhī Hüdāyī**fā ‘ilātün fā ‘ilātün fā ‘ilātün fā ‘ilün***1**

İşbu bāzār-ı fenā bir sūdu yok sevdā [i]miş
 ‘Ārife genc “ḳanā‘atü kenzü lā-yefnā”⁶⁵⁷ imiş
 Gör nedir ol kim sözi bir gevher-i yektā [i]miş
 ‘Āşıḳuñ maḳşūdı ol maḥbūb-ı bī-hemtā [i]miş
 Himmeti ġāyet bülend ü maṭlabı a‘lā⁶⁵⁸ imiş

2

Aldanup bāzīçe-i dünyāya meyl itme dilā
 Nār-ı ‘aşḳullah ile olsun derūnuñ rû şitā
 Ḳalbini ḥubb-ı sīvādan pāk iden merd-i Hudā
 Kāf [u] nūn iklīmi ‘anḳāsın şikār itse n’olā
 Rūḥ-ı ‘ārif şahbāz-ı Kāf-ı istiḡnā [i]miş

3

Ḳalma alçaḳlarda a‘lāya şu‘ūd it ey gönül
 Şıḳlet-i tenden geçüp maḥv-ı vücūd it ey gönül
 Yüz tutup ol ḳıble-i cāna sūcūd it ey gönül
 Nūr-ı pāk-ı Ḥaḳḳ’ı ḥaḳḳiyle <gel> şuhūd it ey gönül
 Bunda yārin görmeyen yarın daḥı a‘mā imiş

* 52b-53a

⁶⁵⁷ “ḳanā‘atü kenzün lā-yefnā” : “Kanaat, tükenmez bir hazinedir.” (Furkan, 25/67).

⁶⁵⁸ alā: balā, D.

4

Sıdkî-i tevhîd ile virdüñse cāna nūr u fer
Ḥubb-ı dünyā eylemez mir’āt-ı kalbūñ pūr-keder
Ḳuṭb-ı ‘ālem Ḥazret-i Mahmūd Efendi gör nider
Ġayra bakmaz dā’imā şadr-ı serāyın⁶⁵⁹ pāk ider
‘Āşıkūñ zīrā murādı Ḥazret-i Mevlā [i]miş.

5

‘Ālem-i vahdetde iken düşdūñ ey dil keşrete
Cümle tebdîl oldı ol zevk u şafālar miḥnete
İrmek isterseñ **Sipāhî** menzil-i ḳurbiyyete
“Ḳābe kavseyñi”⁶⁶⁰ geçüp iriş serāy-ı vahdete
Ḳurb-ı “ev ednā” **Hüdāyî** cümleden a’lā [i]miş

123

Ḥayālî^{661*}

mefā ‘lün mefā ‘lün mefā ‘lün mefā ‘lün

1. Muşaffā eyle dil levḥin bugün nūr-ı tecellādan
Cemālin gösterir dilber bu mir’āt-ı mücellādan
2. Bugün her kim görür yārın gören anlar durur yarın
Ne bilsün anda dildārın olanlar bunda āmādan

⁶⁵⁹ şadr-ı serāyın: sırr-ı serāyın, D.

⁶⁶⁰ “Ḳābe kavseyñi ev ednā”: “Onunla arasındaki mesafe, iki yay arası kadar, yahut daha az kaldı.” (Necm, 53/9).

⁶⁶¹ Bu şiir, şairin yayımlanan divanında bulunmamaktadır (Tarlan, 1945).

* 53a

3. Naẓargāhı Hüdā'dır dil anı şanma cüdādır dil
Uçar mişl-i hümādır dil geçer 'arş-ı mu'allādan
4. Degilsin lāik-i cānān çü nefis itdi seni hayrān
Gel ey Mecnūn-ı ser gerdān haberdār ol bu Leylā'dan
5. Ne sırdır “'alleme'l-esmā”⁶⁶² ne sırdır leyletü'l-isrā
Ne zāhirdir kamu eşyā haber algıl mu'ammādan⁶⁶³
6. **Hayālī** terk-i cān itgil bu esrārı nihān itgil
Mekānuñ lā mekān itgil haber budur müsemmadan

124

Sıdkī^{*664}

mef' 'ülü mefā 'ilün mef' 'ülü mefā 'ilün

1. Cān terkini urmadan cānān el[in]e girmez
Zünnārıñı kırmadan imān el[in]e girmez
2. Ey lāf urıcı nā-merd āhen dögülür mü serd
Olmadan esīr-i derd dermān el[in]e girmez

⁶⁶² “Alleme ādeme'l-esmāe küllehā”: “Allah, Ādem'e bütün isimleri öğretti.” (Bakara, 2/31).

⁶⁶³ Nüşhada bunun altında Sıdkī diye bir başlık olsa da bu mısra ayrı bir şiir olmayıp Hayālīnin şiirinin devamıdır.

* 53b

⁶⁶⁴ Mecmua' da Sıdkī adına kaydedilen bu şiir, “Ziver Tezeren, Seyyid Azīz Mahmūd Hüdāyī Divānı 2, İstanbul;1985' de” dörtlükler halinde yer almaktadır. Karşılaştırmalar bu çalışmayla yapılmıştır.

3. Şu gibi uzanmazsan⁶⁶⁵ yerlerde sürinmezsen
Taşlarla döğünmezsen⁶⁶⁶ ‘ummān el[in]e girmez
4. Nāz olur işi hūbuñ çokdur ağı⁶⁶⁷ maḥbūbuñ
Şarpdır yolu maṭlūbuñ āsān el[in]e girmez
5. Sen kendüñi⁶⁶⁸ bilmeden erkān edeb almadañ
Ey Şıdķı⁶⁶⁹ kul olmadañ sultān el[in]e girmez

125

Fenāyī^{670*}

fā ‘ilātūn fā ‘ilātūn fā ‘ilātūn fā ‘ilūn

1. Cān u dil şehrīn ezelden eyledüñ yağmā-yı ‘ışķ
Ol vecihden düşdi bu ‘ālemlere ğavġā-yı ‘ışķ
2. Derde düşendür bilenler ehl-i derdūñ ḥālīni⁶⁷¹
Gör niçe ‘āķılların⁶⁷² Mecnūn ider Leylā-yı ‘ışķ
3. Gel gülistān seyrin eyle çık kafesden ey hezār
Cennet-i ḳudse ‘urūc it bulasın me’vā-yı ‘ışķ

⁶⁶⁵ uzanmazsan: arınmazsan, D.

⁶⁶⁶ döğünmezsen: urunmazsan, D.

⁶⁶⁷ ağı: ğamı, D.

⁶⁶⁸ sen kendüñi: sen bu yolu, D.

⁶⁶⁹ Ey Şıdķı: sıdķ ile, D.

⁶⁷⁰ Divanda bu gazel 5 beyittir (Aydın, 2004: 196).

* 53b

⁶⁷¹ 2. ve 3. beyit divanda takdim tehirlidir.

⁶⁷² ‘āķılların: ‘ārifleri, D.

4. Çünkü mevcûd nutk-imîş ‘âlemde ‘ışk kâ’im-makâm
Bize bildürdi **Fenâyî** rehber-i Mevlâ-yı ışk

126

Muhammeddiyeli Yazıcızâde Rahimehu*

mefâ ‘ilün mefâ ‘ilün mefâ ‘ilün mefâ ‘ilün

1. Elâ ey ‘âşık-ı hâzret ne kıla kıl nazar Allah Allah
Başiret göziyle gözle çü vermişdir başa Allah

2. Gözünde var mı kan kanı niçün dökmezsın kanı
Niçün virmeysesün cânı niçün duymaz ciger Allah

3. Büküldi beli eflâkla ‘aceb var mı ol idrâkuñ
Yerüñ gözleri yaşından akip derler şular Allah

4. Çü yokdur bu fenâ mülküñ beğası pes beğâ iste
Fenâdan öñ fenâ olgıl kımasın hiç eşer Allah

5. Unutduñ ‘âlemi aşlı hicâb oldu sañar aşlı
Diriğâ kanı dost vaşlı dimedi mi haber Allah

6. Gel urma yârene yâre Hâbibullâhı gör yâre
Nice müştâk idi yâre niçün anı sever Allah

* 53b-54a

127

Fuzûlî*

meḡā 'lün meḡā 'lün fe 'ülün

1. Olupdur emr-i Ḥaḡḡ ile sirişte
Anuñçün yārime derler ferişte
2. Giderken yolda dildāra buluşdum
Didim bir buse vir didi al işte
3. Didim dilber bize iḡsānuñ olsun
Didi iḡsānumı bilmez gör işte
4. **Fuzûlî** dilberi kocmaḡ dilerseñ
Alub hemşiresin olḡıl enişte

128

Ġazel *

[Ḥacı Bektāş-ı Velî]

fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

1. Bizden isterseñ cevheri dürr ile deryā biziz⁶⁷³
Ḳāf u 'aşḡ üstünde pervāz eyleyen 'anḡā biziz

* 54a

* 54a-54b

⁶⁷³ Mısrânın vezni kusurludur.

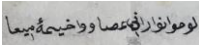
2. Bizden isterseñ rûmızı Ādem ile Hâtemi ⁶⁷⁴
Ṭūr-ı dīdār Ḥalīl-i āteş kelāmı Musā biziz
3. Hâfız[a] gel muḥkem-i Kur’ân-ı bizden oḡu kim
Ḳıl ṭaleb kim kâf u ḡā vü sırr-ı lām u yā biziz
4. Her ne ki görseñ biz anuñ ‘aynıyuz hem maẖḡarı
Sure-i Ṭāhā vü Yâsin “‘âlleme’l esmā”⁶⁷⁵ biziz
5. Mantıḡu’t Ṭayrı Süleymānda ki ḡâtem biziz derim⁶⁷⁶
Zāhir u bâṭında pinhān ile hem peydā biziz
6. Secde ḡıl Ādeme ikrāḡ añlama İblīs gibi
İns ü cinnī pâdişāḡı ḡâkimü’l eşyā biziz
7. Ey su’al-i “‘âlleme’l esmāya” mûḡīm olalı
Beyt-i⁶⁷⁷ ma‘mûr ile ḡuds ü Kā‘be-i ulyā biziz
8. **Hâcî Bektāş-ı Velînüñ** <kendi> nuṭḡ-ı sırr-ı evliyā
Kāşif ü sırr-ı şıfâta vār ile hemtā biziz⁶⁷⁸

⁶⁷⁴ Nûshada bu ve bundan sonraki beyitlerde mısraların yeri farklıdır. Redif ve kafiye uyması için mısraların yeri değiştirilmiştir.

⁶⁷⁵ “Alleme ādeme’l-esmāe külleḡā”: “Allah, Ādem’e bütün isimleri öğretti” (Bakara, 2/31).

⁶⁷⁶ Mısranın vezni kusurludur.

⁶⁷⁷ beyt-i: beytü’l, N.

⁶⁷⁸ İki şiir arasında böyle bir anlamsız mısra vardır.

1

“Cihân var olmadan ketm-i ‘ademden
 Hâk ile birlikte yekdâş idüm ben
 Var itdüm bu mülke çünkü o demden
 Yazdım taşvîrini naqqâş idüm ben”

2

“Anâsırdan bir libâsdır bür[ün]düm
 Nâr [u] bād u âbı Hâkdan göründüm
 Hayrû’lbeşer ile dünyāya geldüm
 Âdem ile bile bir yâş idüm ben”

3

“Âdemüñ şulbunden Şit olup geldüm
 Nuḥ ile bir olup Tufân’a irdüm
 Bir zamân bu mülke İbrâhim oldum
 Yaptım Beytu’llâh’ı taş taşıdum ben”

4

İsmâ‘il göründüm bir zaman ey cân
 İshak Yūsuf Ya‘kûb oldum bir zaman

* 54b-55a-55b

Eyyüb gibi çok çağırdım el’aman
Kurt yedi vücūdum kan yāş idüm ben

5

“Şükür maṭlūbımı getürdüm ele
Gül oldum feryādı verdüm bülbüle
Cem’ olduk bir yere Ehl-i Beyt ile
Kırklar meydānında ferrāş idüm ben”

6

“Sekāhüm”⁶⁷⁹ hamrinden içildi şerbet
Def’ oldı hicāblar itdük muḥabbet
Açıldı meydānda sırr-ı tārikat
Aldıgum esrārı çok taşıdum ben”

7

“Hidāyet irişdi bize Allah’dan
Bi’āt itdük cümle Resullah’dan
Haber verdi bize sırr-ı fillah’dan
Şāh-ı Merdān ile bir bāş idüm ben”

8

Bu cihān mülküni devr idüb geldüm
Kırklar meydānında erkāna girdüm

⁶⁷⁹ “Sekāhüm rabbūhüm şerāben tahūren”: “Rableri onlara tertemiz bir içki içirir” (İnsan, 76/21).

Şāh-ı vilāyete kemer-best oldum
Selmān-ı Pāk ile yoldāş idüm ben

9

İkrār verdük bizde düzüldük yola
Sırrı fāş itmedük aşlā bir kula
Kerbelā’da İmām Hüseyn ile
Vār etdük evrādı huffāş idüm ben

10

Bu dünyāya bende çok geldüm gitdüm
Yağmur olup yağdum ot olup bitdüm
Urüm diyārını ben irşād itdüm
Horāsan’dan gelen Bekdāş idüm ben

11

“Zekeriyyā ile beni biçdiler
Yaḥyā ile yere kanum saçdılar
Dāvud geldüm çok peşime düşdiler
Müḥr-ü Süleymānı çok taşıdum ben”

12

“Mübārek aşāyı Musāya verdim
Rūḥu’l-kudūs olup Meryeme irdim
Cümle evliyāya ben rehber oldum
Mu‘ciz-i rüz-ı şeb Ḥaḳḳāş(?)idüm ben”

13

Şulb-ı pederden Aḥmed-i Muḥtār
Rehnümālarından irdi Zūlfikār
İrişdüm cihāna oldum yādigār
Kul iken zāt ile sırdāş idüm ben

14

Tefekkür eyledüm ben kendü kendüm
Mu‘cizāt görmeden imāna geldüm
Şāh-ı Merdān ile Döldüle bindüm
Zūlfikār bağlandum tığ taşıdum ben

15

Gāhi nebi gāhi veli göründüm
Gāhi uşlu gāhi deli göründüm
Gāhi Aḥmed gāhi ‘Ali göründüm
Kimse bilmez sırrum kallaş idüm ben

16

Bi ḥamdillāh şimdi Şīrī didiler
Geldüm gitdüm zātum hiç bilmediler
Kimse birimizi fehm itmediler
Her gelen mahlūka kardaş idüm ben

Ġazel-i Ĥayretī*

mefā ‘lün mefā ‘lün fe ‘ülün

1. “Muḥabbet mülkünün sultānidur ‘ışk
Mevedded ‘āleminün cānidur ‘ışk
2. Kimi öldürse bulur ‘ömr-i sezā⁶⁸⁰
Temāşa kıl ne cānlar cānidur ‘ışk
3. Bulayım dir iseñ ey tālib-i Ḥaḳ
Ḥaḳīkat gevherīnün kānidur ‘ışk
4. Cihān ‘ışk ile bulmuşdur⁶⁸¹ ‘imāret
Ḥaḳīkat gencinün vīrānidur ‘ışk
5. Ne bilsün **Ḥayretī** ‘aşkı her ādem
Ḥaḳ’uñ bir lütfidur iḥsānidur ‘aşk”

* 56a

⁶⁸⁰ ‘ömr-i sezā: ‘ömr-i sermed, D.⁶⁸¹ bulmuşdur: olmışdur, D.

Mezākī*

mef 'ülü mefā 'ilü mefā 'ilü fe 'ülün

1. “Biz kim bir alāy rind-i ʔarab-ḥāne-i 'ışkuz
Çāk bezm-i elestden⁶⁸² beri mestāne-i 'ışkuz
2. Hiç eylemezüz neşve-i şahbāya tenezzül
Biz mest-i ḥarāb-ı mey-i peymāne-i 'ışkuz
3. Bizde bulunur gevher-i nā-yāb-ı maḥabbet
Biz ḥāzin-i gencīne-i vīrāne-i 'ışkuz
4. Ol 'arīz-i raḥşān ile sen şem'-i ḥüsünsün
Biz bu dil-i sūzān ile pervāne-i 'ışkuz
5. Biz çekemezüz aşlā ḡam-ı devrānı **Mezākī**
Çāk bezm-i ezelden beri mestāne-i 'ışkuz”

Devrānī *

fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

1. Sidre-ḳaddüñden numūne ḳaşlaruñ ey āfitāb
Çeşm [ü] ebrun-ile zülfüñ remz ider “ümmü'l kitāb”⁶⁸³

* 56a

⁶⁸² bezm-i elestden: bezm-i ezelden, D.

* 56a-56b

⁶⁸³ “Ana kitap (bütün kitapların anası, Levh-i Mahfūz).”

2. Had⁶⁸⁴-u la‘l [ü] ‘ārız u enfüñ hat-ı reyhānla
Kilk-i kudret levh-i maḥfūz üzre yazmış bāb bāb
3. “‘Ālim-i ḡāyb-ı şehādet”⁶⁸⁵ sırrını izhā[r] idib
Dürr-i la‘lūñle dehānuñdan hıṭāb-ı müştetāb
4. İstivā-yı kāmētūñ fikri sırāt-ı müstaḳīm
Teşne-i la‘l-i revān baḥşuñ-durur lübb-i lebāb
5. Ḳalb-i insānuñ bu demde ‘arş-ı yezdān oldığı
“Alleme’l esmā-yı”⁶⁸⁶ tefhīm iledir ey ḳām-yāb

133

Ḥaṣmet*

fe ‘ilātūn fe ‘ilātūn fe ‘ilātūn fe ‘ilūn

1. Eylesem tāze nihālüm ile seyr-i çemeni
Bile bağçe[ye] şalındırsam o serv-i bedeni
2. Şevḳ-ı nūr urşa eger tābiş-i berrāk teni
Pertev-i şu ‘le-i ḥūşīde döner pireheni⁶⁸⁷

684 خطا

685 “O, gizliyi ve açığı bilendir” (Enbiyā, 6/73).

686 “Alleme ādeme’l-esmāe küllehā”: “Allah, Adem’e bütün isimleri öğretti.” (Bakara, 2/31).

* 56b

687 پیرهنی

3. Būse-çīn oldu meger nūkte sīne-şāfuñda
Kızarır gül gül olur gonca-i cism-i semeni
4. Sāgar-ı lā‘l-i Cem’e dāğ-ı derūn-ı sevdā
Añla hālī midir ol gonca lebindeki beni
5. Renk-i rüyımı düşirdi ayağa bāde-şıfat
Ah billūrī topuk ile aķık-i Yemeni
6. Bezme hūsni severseñ ey efendüm duydum⁶⁸⁸
Kıanayım bu tarāvet ile bile bende seni
7. Naẓm olundu taleb-i yār ile **Hāşmet** bu ğazel
Ketm-i ‘aşk<ı> eyler iken şevkle söyletdi beni

134

Hāsbī *

mefā ‘lūn mefā ‘lūn fe ‘ulūn

1. Lebūñ şevķiyle bağrın yaķtı lāle
Hasedden kıana garķ oldu piyāle
2. Piyāle būse aldıkca lebūñden
Baña hūn-ı ciger oldu nevāle

⁶⁸⁸ Bu beytin her iki mısrasında da vezin kusurludur.

* 57a

3. Nevāle oldu ol dem cāna kaygu
Göñül vireli sen kâşî hilāle
4. Hilāle döndi cismim hasretüñden
Beni irgürmedüñ cānā vişāle
5. Vişāle harc iderdim nakd-i cānı
Bulaydım çāre sen kaddi nihāle
6. Nihāle kâmetüñ teşbîh idenler
Düşüpd[ür] inceden ince hayāle
7. Hayāle düşmesün **Hasbî'**ye yer yok
Dehānuñla bilüñden kıl u kâle

135

[Fuzûlî]^{689*}

mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün

1. Vişālî yār⁶⁹⁰ kadrin hecr ile bīmār olandan şor
Zülāl-i şevk ü zevkîn⁶⁹¹ teşne-yi dīdār olandan şor

⁶⁸⁹ Bu gazel divanda 7 beyittir (Kılınç, 2021: 464).

* 57a

⁶⁹⁰ visālî yār: şifā-yı vaşl, D.

⁶⁹¹ zülāl-i şevk ü zevkîn: zülāl-i zevk şevkîn, D.

2. Gözüñ yaşın bir halde⁶⁹² ne bilsün merdüm-i ğāfil⁶⁹³
Kevākib seyrini şeb tā seher bīdār olandan şor
3. Ğamuñdan şem ‘inüñ⁶⁹⁴ yandum şabādan şorma aḥvālüm⁶⁹⁵
Bu aḥvāl şeb-i hicrān düşme[n] ile⁶⁹⁶ yār olandan şor
4. Lebüñ sırrın gelüp güftāre benden özgedin şorma⁶⁹⁷
Fuzūlī nükte-i⁶⁹⁸ bir vākıf-ı esrār olandan şor

136

Yahyā^{699*}

fā ‘ilātün fā ‘ilātün fā ‘ilātün fā ‘ilün

1. “İtmesün seng-i ḥavādiş cām-ı şahbā-yı şikest
Yoḥsa eyler tır-i āhum çarḥ-ı mīnā-yı şikest
2. Degme söz te’şir itmez saḥt-dildür dil-rübā
Degme bir şemşir kılmaz seng-i ḥārā-yı şikest
3. Gice pey-der-pey şihābı göricek itdüm ḥayāl
Bād-ı āhum itdi kandıl-i Şüreyyā-yı şikest”

⁶⁹² gözüñ yaşın bir halde: gözi yaşlularuñ ḥālin, D.

⁶⁹³ Divanda 3. beyit.

⁶⁹⁴ şem ‘inüñ: şem ‘ tek, D.

⁶⁹⁵ Divanda 5. beyit.

⁶⁹⁶ düşme[n]-ile: menümle, D.

⁶⁹⁷ Divanda 2. beyittir.

⁶⁹⁸ Fuzūlī nükte-i: bu pinhān nükteni, D.

⁶⁹⁹ Divanda bu gazel 5 beyittir (Kavruk, 2001: 28).

* 57b

4. “Genc-i vaşl-ı dil-rübāya mümkün olurdu zafer
Himmet-i merdān ideydi cünd-i a‘dāyı şikest”

137

Ġüfte-i Esīr*

mefā ‘ilün mefā ‘ilün mefā ‘ilün mefā ‘ilün

1. Tevāzu‘ ehl-i irfāna şerefdir naķş-ı ār olmaz
Tekebbür nev‘i nā-dāna fezā’ilde medār olmaz
2. Kibāra mani‘-yi rif‘at degül şefkat ki āyā ne (?)
Ziyā’-i şems-i tābān hāke düşse zī ğubār olmaz
3. Tecelli-i Hudādur kabiliyyet zāt-ı insāna
Tabī‘i olmasa haşyeten hīç i‘tibār olmaz
4. Velikin öyle sengīn-tab‘a darb-ı terbiyet lāzım
Zi-nār āhenzede olmayıcaķ çün bir şerār olmaz
5. Neden azurde-i ālām-ı ğamsın **Esīrā** bilmem
Cihānda her gülün bir hārı var hem bī hezār olmaz

* 57b

1. Ehl-i dil cānlara meyl it şeref [ü] 'izzet bul ⁷⁰⁰
Nazaruñ kānlara kıl gevher-i zī-kıymet bul
2. Gelme bī-nām [u] nişān ehl-i harābāt içre
Yüri var şehir-i melāmetde biraz şöhet bul
3. Koyalum sāğarı zāhid saña hem-reng olalum
Bize keyfiyyet-i şahbā gibi bir hālet bul
4. Meclis-i va'za oturmak katı alçaqlıkdur
Şadr-ı meyhāne-i 'irfāna yitiş rif'at bul
5. Zāhid ol şıklet ile uçmağa hazırlanma
Çıkar ol cübbe vü destārı biraz hıffet bul
6. Bī-riyā merd-i Hudāsın bilürüz ey şūfī
Ğarazuñ rahmet-i Hākdur o kadar rahmet bul
7. Mey içüp mest-i mūdām olsa 'aceb mi **Bakı**
Derd ü ğamsız güzerān eyleye bir sâ'at bul

* 57b-58a

⁷⁰⁰ Nüşhada başlığı Güfte-i Esir ile başlayan şiirin devamı olarak gözüken beyitler bu beyitten itibaren Bākī'ye aittir.

Cevherī*

mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün

1. Şadākat eyleyen oğ gibi eğlenmezse yanuñda
Ne gizlersin o doğru sözleri şāhum gümānuñda
2. Yā öldür yā vişālūñle dil-i nā-şādı şād eyle
Bir eylük eyle 'ömrüm hāşılı sen de zamānuñda
3. Ümīd-i lütfuñ iden teşneler çokdan helāk oldu
Neden darb-ı meşel olmak kerem-i lafzī lisānuñda
4. Beni āh-ı seher-gāh gibi dūr itme dergehūñden
Nice bir buldı hançer gibi egri gör miyānuñda
5. Semender gibi āteş-i āşiyānuñı senūñ bilsem
Nedir ey **Cevherī** bu āteş-i suzān bu anuñda

* 58a

fe 'ilâtün fe 'ilâtün fe 'ilâtün fe 'ilün

1. 'Âşık-ı pür ğam olan <a> fûrkat-i yârân ne belâdır
Çekilen şâm [u] seher ah-ı fîrāvân ne belâdır
2. Hicrinüñ şabrına taḥammül müşkîl olur
Cismimde fîrāk [ā]teşi hergiz ne belâdır
3. Dîdâruña her dem nâzır iken çeşm-i nem-nāk
Şimdi ruḥ-ı dildâra bu ḥasret ne belâdır
4. Bir iki gün felegin ruḥsatı var zannitdüm
Şimdi her sa'at için biñ dürlü ne <belâ> belâdır
5. Âdem bir nefes vuşlat için olsa müsa'id
Şimdi bize gine hicrân ola miḥribā[n] ne belâdır
6. Ola mı dehr içre devâm-ı sürûr ey Şalîh
Bir nefes şöḥbet için bir niçe nedâmet ne belâdır

⁷⁰¹ Şiir hem kafiye bakımından hem vezin bakımından pek çok hata ile malûldür.

* 58a-58b

1. Eyledi gönca tebessüm hānde kıldı gül güle
Ağlar iken hārdan gülşende bülbul bülbüle
2. Būy-ı zūlf-i müşk-bāruñ ilticek bād-ı şabā
Bağda medhūş olup yaşdandı sünbül sünbüle
3. Mārlar idüp ihāta genc-i hūsnini yatur
Gerdeninde şanmañuz tolaşdı kākül kāküle
4. Nüh kıbāb-ı⁷⁰² kümelden güm güm ra'd şanmañ müdām
Nā're-i āhumdan irdi asumāna ğulğule
5. Āsitān-ı asumān-ı mānendiñe irüp **Zekî**
Eylesün ey afitābum seyr-i burc-ı sünbüle

* 58b

702

mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün

1. “Bahār olsa⁷⁰³ yine seyr-i gülistān olduğın görsem
Güzel seyr eylemek ‘uşşāka āsān olduğın görsem
2. Letāfetden görünse āsumānuñ aksi her yerde
Çemende başka bir ‘ālem <var> nümāyān olduğın görsem
3. Yine rez duĖterim⁷⁰⁴ peydā idüp ‘azm-i kenār itsem
Ėamuñ Ėātırdā nāpeydā vü pinhān olduğın görsem
4. Bağup gāh sīne-i cānāna gāh cām-ı mey-i nāba⁷⁰⁵
Dil-i dīvāne berr ü bağra sulţān olduğın görsem
5. Şafādan birbirinüñ sīnesin çāk etse dilberler
Güzeller mest olup çāk-ı girībān⁷⁰⁶ olduğın görsem
6. Kızarsa gül gibi tāb olsa meyden⁷⁰⁷ rūyu Ėübānı⁷⁰⁸
Ruğ-ı cānānı hem gül hem gülistān olduğın görsem”

** 58b-59a

⁷⁰³ olsa: erse, D.

⁷⁰⁴ duğterim: duğterin, D.

⁷⁰⁵ Divanda 6. beyittir.

⁷⁰⁶ çāk-ı girībān: dest ü girībān, D.

⁷⁰⁷ gül gibi tāb olsa meyden: gül gül olsa tāb-ı meyden, D.

⁷⁰⁸ Divanda 4. beyittir.

7. Muḥaṣṣal böyle bir gün görmeden ölürsem ey **Nef‘i**
Felek men ölmeden ḥāk ile yeksān olduğın görsem

143

Kātibi*

mefā ‘ilün mefā ‘ilün mefā ‘ilün mefā ‘ilün

1. Bi-ḥamdi’llah irişdi dil yine nūrun sultāna
Çemen baş kıldırup yerden du‘ālar kıldı Sübhāna
2. Donandı yer yüzi cānā açıldı cümle çiçekler
Şular cūş eyleyüp ağıdı uzandı bağ u bostana
3. Açılsa gonca ra‘nā incelmese bāde-i şahbā
Nuşh kār eylemez aşla ‘aceb ol çeşm-i mestāne
4. Şurāḥiler ider gül gül açıldı gül dahı sünbül
Uyandı yukudan bülbül yine başladı efgāna
5. Uyan gel sen dahı ey dil görüñ aç ḥab-ı ḡafletden
Gezüp seyr eyle dünyāyı devirem sırr-ı nā-dāna
6. Nice medḥ eylesün vaşf-ı bahārı **Kātibi** dilde
Vücūdı ḥastedir zaḥmı irişdi ḥadd-i pāyāna

* 59a

[‘Āşık ‘Ömer] ^{709*}*mefā ‘ilün mefā ‘ilün mefā ‘ilün mefā ‘ilün*

1

Efendim rûz u şeb âh u fezâlar hep seniñçündür

Derûnı her seher dilde şenâlar hep seniñçündür

‘Adâvetler ‘adûlar hâşıl itdüm ğâibâneñde

Raķīb-i nâ-sezâlarla nizâ‘lar hep seniñçündür

2

Ne deñlü olmasa çokdur güzelde mübtelâ hâķķı⁷¹⁰Sözümde hîç⁷¹¹ hılâfım yok efendim ol Hudâ hâķķı

Be-hâķķ-ı Kâ‘be-i zemzem Muḥammed Muştafa hâķķı

Benim bu çekdiğim cevr ü cefâlar hep seniñçündür

3

Ne sihr itdün baña⁷¹² bilmem düşürdün rāh-ı⁷¹³ sevdāya

Keremsiz başladıñ soñra bigim biñ dürlü evzāya

Selām-ı Hâķķ’ı virmege⁷¹⁴ [i]rtikāb itmezken⁷¹⁵ a‘dāya ?

Tevāzu‘lar temennâlar recâlar hep seniñçündür

⁷⁰⁹ Nüşhada başlığı Gevherî yazan bu murabba örneği Aşık Ömer divanında bulunmaktadır (Karasoy ve Yavuz, 2015: 280)

* 59b

⁷¹⁰ Divanda 2. ve 3. bend takdim tehirlidir.

⁷¹¹ sözümde hiç: bu sözlerde, D.

⁷¹² baña: beni, D.

⁷¹³ rāh: çāh, D.

⁷¹⁴ virmege: vermek, D.

⁷¹⁵ itmezken: etmezdin, D.

4

Göñül virmeğlige dilberlere hem bende cür'et yok
Göñüldendir şikāyetler begim sende şikāyet yok
Nedendir 'Ömer bilmem saña ğamdan selāmet yok
Kend[ü]yü 'aşkla türk-i şalālar hep seniñçündür

145

[Usūlī]^{716*}

mefā 'lün mefā 'lün mefā 'lün mefā 'lün

1

Saňa⁷¹⁷ hicrān belāsı hep bu çarḥ-ı bī-vefānuñdur
Şefā'at merḥamet şefkat Resūl-i kibriyānuñdur
'Aṭā virür [lüṭuf]^D baḥş⁷¹⁸ Ḥālīk-ı kevn ü mekānuñdur
Dilā bī-hüde şanma kim bu söz bir nüktedānuñdur
Erenlerden ümīdüñ kesme himmet evliyānuñdur
Tevekkül kıl vişāl-i yārı da virmek Ḥudānuñdur⁷¹⁹

2⁷²⁰

Firākuñdan şafā kesb eyle yārüñ olma bīgāne
Derūnuñ tağını⁷²¹ cānuñda şakla açma nā-dāne

⁷¹⁶ Nüşhada Ḥākī olarak kayıtlı olan bu şiir Usūlī divanında yer almaktadır. Ancak mürettip 5. benddeki 1. mısradaki “ḥāk-i rāhında” ki “ḥāk” kelimesini mahlas zannetmiş olmalıdır.

* 59b-60a

⁷¹⁷ saña: bana, D.

⁷¹⁸ 'aṭā virür [lüṭuf] baḥş: 'aṭā vü luṭf u baḥş, D.

⁷¹⁹ vişāl-i yārı da: vişāl-i yār için, D.

⁷²⁰ Divanda 3. benddir.

⁷²¹ tağını: sırrını, D.

Çerāğ-ı sīneñi⁷²² yandur getür şevk ile meydāne
Göñül rāh-ı maḥabbetde eger düşdüñse hicrāne
Erenlerden ümīdūñ kesme himmet evliyānuñdur
Tevekkül kıl vişāl-i yārı da virmek Hudānuñdur

3⁷²³

Belā vādīsīnūñ Mecnūn[1] olma bī⁷²⁴ ser ü bī-pā
Recāyı kaṭ‘ idüp hicrāndan itme kimseye şekvā
Olursañ cānla ṭalīb seni maḥrūmı ide ḥāşā
Eger başuñda ‘aḳluñ⁷²⁵ var ise ey ‘āşık-ı şeydā
Erenlerden ümīdūñ kesme himmet evliyānuñdur
Tevekkül kıl vişāl-i yārı da virmek Hudānuñdur

4

Ġam u hicrān beni öldürdi gördüm ġayri yok tedbīr
Varup ağlayup itdüm bir ‘azīze ḥālūmi takrīr
Fırāk eyyāmınuñ hep ser-güzeştün söyledüm⁷²⁶ bir bir
Bu derde çāre olur mı⁷²⁷ didüm didi baña ol pīr
Erenlerden ümīdūñ kesme himmet evliyānuñdur
Tevekkül kıl vişāl-i yārı da virmek Hudānuñdur

⁷²² çerāğ-ı sīneñi: çerāğ-ı ‘ışkını, D.

⁷²³ Divanda 2. benddir.

⁷²⁴ olma bī: olmadı, D.

⁷²⁵ başuñda ‘aḳluñ: ‘aḳluñ başuñda, D.

⁷²⁶ söyledüm: söylerüm, D.

⁷²⁷ olur mı: olmaz mı, D.

Yüri ālūde-dāmān ol maḥabbet ḥāk-i rāhında
 Bekā yokdur bilürseñ⁷²⁸ ‘ākıbet devlet külāhında
 (...) ⁷²⁹aldanup ⁷³⁰ḳalma cihānuñ ‘izz ü cāhında
 Murāda irmek isterseñ⁷³¹ bu ‘ālem tekye-gāhında
 Erenlerden ümīdūñ kesme himmet evliyānuñdur
 Tevekkül ḳıl vişāl-i yāri da virmek Ḥudānuñdur

146

‘Ulvi*

fā ‘ilātün fā ‘ilātün fā ‘ilātün fā ‘ilün

1

Ḳanı ol demler benümle ittiḥād itdüklerüñ
 Muttaşıl günden güne luṭfuñ⁷³² ziyād itdüklerüñ
 Rām olup benim⁷³³ sözime inḳiyād itdüklerüñ
 İltifāt idüp baña ‘arz u dād itdüklerüñ
 Sen unutduñsa beni luṭfuñla yād itdüklerüñ
 Ben unutmam bu dil-i nā-şād[1] şād itdüklerüñ

⁷²⁸ bekā yokdur bilürseñ: bilürsin çün vefā yok, D.

⁷²⁹ حنوة

⁷³⁰ (...) aldanup: Uşūlī elde tut, D.

⁷³¹ İsterseñ: dilerseñ, D.

* 60b-61a

⁷³² luṭfuñ: mihrüñ, D.

⁷³³ benim: ya‘nī, D.

2

Bir iki gün çekmek ile derd-i hicrānuñ senüñ
Unudur mı bu gönül⁷³⁴ luṭf-ı firāvānuñ senüñ
Yād olunmaz mı⁷³⁵ sanursın da'im iẖsānuñ senüñ
Hīç çıkar mı ẖatırım̱dan ahd [ü] peymānuñ senüñ
Sen unutduñsa beni luṭfuñla yād itdüklerüñ
Ben unutmam bu dil-i nā-şād[1] şād itdüklerüñ

3

Luṭfuñı çok görmişem cānā 'adāvet id[eme]m
Koṟkuñdan ellere⁷³⁶ varup şikāyet idemem
'Aql [u] fikrüm sendedür gāyre muḥabbet id[eme]m
Sen ferāgat eyledüñse ben ferāgat idemem
Sen unutduñsa beni luṭfuñla yād itdüklerüñ
Ben unutmam bu dili nā-şād[1] şād itdüklerüñ

4

N'ola olsam ben saña cān ile dilden mübtelā
Dostumsun itdüklerüñ 'ālemde kim itdi baña
İltiyām idüp ezelden her dem iderdüñ recā
Bunca Hakk'ı sâbıkı hīç añmaduñ ey bī-vefā
Sen unutduñsa beni luṭfuñla yād itdüklerüñ
Ben unutmam bu dili nā-şād[1] şād itdüklerüñ

⁷³⁴ unudur mı bu gönül: unudur mıyam şehā, D.

⁷³⁵ olunmaz mı: olmaz mı, D.

⁷³⁶ koṟkuñdan ellere: fūrkatüñden illere, D.

Künc-i asretde nice bir ideyim⁷³⁷  h u fiġ n

 abra t akat  almadı oldum za' f [ ] n -t v n

' lv  ve  sendendir ayru d  m   em kim⁷³⁸ n geh n

 ayi' olup gitdi mi bu    n lı lar hem n

Sen unutdu sa beni lu fu la y d itd kler  

Ben unutmam bu dili n -  d[1]   d itd kler  

147

Nes m  K dd se Sirruh*

f   il t n f   il t n f   il t n f   il n

1. ( ) Y  y z m m hiyyetidir ' leme n r-ı nec t⁷³⁹

( ) L melif "l -raybe ill  vecheh "⁷⁴⁰ a n  nec t⁷⁴¹

2. ( ) H  hil l   "  be  avseyn"⁷⁴²  a lar   mi' r cdur

( ) V v vahdetd r y z   hem  a lar   "ve'l-m rsel t"⁷⁴³

⁷³⁷ ideyim: eyleyel m, D.

⁷³⁸ ' lv  ve  sendendir ayru d  m   em kim: ' lv  ve  senden n'ola ayrıldım ise, D.

* 61a-61b

⁷³⁹ n r-ı nec t: env r-ı z t, D.

⁷⁴⁰ "Onda hi    phe yoktur, Onun zatından ba ka (her  ey yok olacaktır)."

⁷⁴¹ nec t: cih t, D.

⁷⁴² "  be kavseyni ev edn ": "Onunla arasındaki mesafe, iki yay arası kadar, yahut daha az kaldı." (Necm, 53/9).

⁷⁴³ V v vahdetdir y z   hem  a lar   "ve'l-m rsel t": V v-ı vahdet n r  y z n  a lar   "ve'n-n zi' t", D.

3. (ن) Nūn ne mu‘cizdür kıyāmet kāmētünden keşf olu[r]
 (م) Mīm muvaḥḥidler didiler alnına⁷⁴⁴ “ve’n-nāzi‘āt”⁷⁴⁵
4. (ل) Lam la‘lūñ cūr‘asından ‘ālemi mest eyledi
 (ك) Kāf gör Hıẓr u Mesīḥānuñ içen bulur⁷⁴⁶ ḥayāt
5. (ق) Kāf Qur‘ān’dur cemālūñ bu kelāmı Hāḫ didi⁷⁴⁷
 (ف) Fī felek devrinde buldım⁷⁴⁸ Ka‘be’nüñ içinde Lāt
6. (غ) Ğayn-ı ğayr-ı “semme vechullāhi”⁷⁴⁹ yok ey müdde‘ī⁷⁵⁰
 (ع) ‘Ayn ‘ilm ü Fazl-ı Hāḫdur ḥall ider her müşkilāt
7. (ظ) Zī zuhūr itdi⁷⁵¹ çü İṣā mehdi-yi⁷⁵² şāhib-zamān
 (ط) Tī tanıkdur nuṭḫ-ı Hātem ḫandasın⁷⁵³ gitdi memāt
8. (ض) Żād dalālet mülkiñi nūr ile ma‘mūr eyleyen⁷⁵⁴
 (ص) Şād şafā kesb itdi andan ehl-i Hāḫ buldı necāt

⁷⁴⁴ didiler alnına “ve’n-nāzi‘āt”: didiler yüzüne “ve’l-mürselāt”, D.

⁷⁴⁵ “ve’n-nāzi‘ātı garkan ve’n-nāşitātı neştān”: “Andolsun söküp çıkaranlara, yavaşça çekenlere.”(Nāzi‘āt, 79/1-5).

⁷⁴⁶ Kāf gör Hıẓr u Mesīḥānuñ içen bulur: Kāfi gördüm Hıẓr-ı ‘İsādan içen buldı, D.

⁷⁴⁷ cemālūñ bu kelāmı Hāḫ didi: cemālūñ kim bu söze Hāḫ dimez, D.

⁷⁴⁸ buldım: buldı, D.

⁷⁴⁹ “(Nereye dönerseniz) Allah’ın yüzü (zatı) oradadır.” (Bakara,2/115).

⁷⁵⁰ yok ey müdde‘ī: durur iy müttekī, D.

⁷⁵¹ itdi: oldı, D.

⁷⁵² mehdi-yi: mazḥar-ı, D.

⁷⁵³ ḫandasın: ḥandasan, D.

⁷⁵⁴ eyleyen: eyledi, D.

9. (ش) Şīn şemsüm āfītābem cāvidānum⁷⁵⁵ lem-yezel
(س) Sīn sa‘ādet vācib oldı nuṭk-ı Hāḳdan mūmkināt
10. (ز) Zī zülālūñ şerḥ idelden ‘āleme şīrīn lebūñ
(ر) Rī revān oldı bu nuṭḳuñ⁷⁵⁶ ma‘nisi hem çün Fırāt
11. (ذ) Zāl zikrūñdür⁷⁵⁷ cemālūñ āyeti her şubḥ u şām
(د) Dāl da‘vīsi yalancı mūdde‘īnūñ⁷⁵⁸ oldı māt
12. (خ) Hī ḥayālūñ düşeliden zūlfūñ sevdāsına⁷⁵⁹
(ح) Hī ḥayātum kapdı şevḳuñ leşker[i] “ve’l-ā‘diyāt”
13. (ج) Cīm cemāliyle celālūñ ma‘nisi pūr nūrdı⁷⁶⁰
(ث) Sī Şüreyyā vū semāda⁷⁶¹ gösterür envār-ı zāt
14. (ت) Tī te‘ālallāh ki mişlūñ görmemişdür nūh felek⁷⁶²
(ب) Bī beḳā mülki senūñdür ey Nesīmī şeş cihāt
15. (ل) Elif Allāh’dur ki olmaz nuṭḳı zātından cūd[ā]
Uş kitāb-ı vahy-i muṭlaḳ ūş Mesīhi mu‘cizāt

⁷⁵⁵ cāvidānum: cāvidānī, D.

⁷⁵⁶ nuṭḳuñ: luṭfuñ, D.

⁷⁵⁷ zikrūñdür: zikrūmdür, D.

⁷⁵⁸ mūdde‘īnūñ: şūfīlerūñ, D.

⁷⁵⁹ sevdāsına: sevdāları, D.

⁷⁶⁰ cemāliyle celālūñ ma‘nisi pūr nūrdı: celālīyle cemālūñ ma‘nisi bir nurdur, D.

⁷⁶¹ semāda: semādan, D.

⁷⁶² görmemişdür nūh felek: görmedi devr-i felek, D.

fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

1. Rāziyem derdine yārūñ ben⁷⁶⁴ şikāyet itmezem
Kendi hālüm söylerem ğayrı hikāyet itmezem
2. Derd [ü] miḥnet yoldāşumdur bu yola 'azm ideli
Dost belāsından başum bir dem selāmet itmezem
3. Her ne kim Dost'dan gelür şābir ü şākir tırmuşam
'Āşıkam derdi⁷⁶⁵ yeter özge ferāset itmezem
4. Niçeler yārūñ vişāline irişmegiver
Çün irādet Dost elinde ben 'acālet itmezem
5. 'İşkla bilişeli 'aql ile itmedüm⁷⁶⁶ 'amel
Cennet [ü] hūr [u] kuşūr içün 'ibādet itmezem
6. Korku kaygu 'ār [u] nāmūs olmaya 'āşıklara⁷⁶⁷
Dost içün cān⁷⁶⁸ oynaram vehm [ü] hayālet itmezem

⁷⁶³ Divanda bu gazel 13 beyittir (Çelebi, 2020: 184).

* 61b-62a

⁷⁶⁴ ben: men, D.

⁷⁶⁵ derdi: derdüm, D.

⁷⁶⁶ 'aql ile itmedüm: 'illetle kılmadum, D.

⁷⁶⁷ Divanda 11. beyit.

⁷⁶⁸ cān: bāş, D.

7. Söyle **Eşrefoğlu Rūmī** derdini ‘āşıklara⁷⁶⁹

Dime kim ben gizlerem ‘ışkı melāmet itmezem

149

Eşrefzāde^{770*}

fā ‘ilātün fā ‘ilātün fā ‘ilātün fā ‘ilün

1. “Cānumı ‘üryān idüp şaldum bu ‘ışk deryāsına

Nāgehān ‘ışkuñ şataşdum dürr-i bī-hemtāsına

2. Cān u bāş u dīn ü dünyā virdüm aldum derd-i yār

Merhem ol derd oldu ancak yüregüm yarāsına

3. ‘Aql u ‘ilm ü⁷⁷¹ zühd ü taqvā içün hicāb oldu baña

Küllü sevdādan geçüp düşdüm anuñ sevdāsına

4. ‘Ākil ister cennet ü hūr -ı kuşūr ğılmān ola⁷⁷²

‘Āşıkuñ hīç meylî yokdur cennetüñ⁷⁷³ nu ‘māsına

5. ‘Āşık ol kim bunda iken göresin Dostuñ yüzün⁷⁷⁴

Ğurre⁷⁷⁵ olma zāhidüñ ol va ‘de-i ferdasına”

⁷⁶⁹ Divanda 13. beyit.

⁷⁷⁰ Divanda bu gazel 12 beyittir (Çelebi, 2020:72).

* 62a

⁷⁷¹ ‘aql u ‘ilm ü: ‘ilm ü ‘aql u, D.

⁷⁷² Divanda 8. beyittir.

⁷⁷³ cennetin: cennet ü, D.

⁷⁷⁴ bunda iken göresin Dostuñ yüzün: göresin Dost yüzini bunda bugün, D.

⁷⁷⁵ ğurre: mağrur, D.

6. Va‘de-i ferdāya göymez ‘āşık-ı şūrīdeler

Göz kararur düşer anuñ⁷⁷⁶ zülfünüñ hevāsına⁷⁷⁷

7. Eşrefoğlu Rūmī ‘ışkıdan hoş haber virdi yine

Müdde‘inüñ hīç kulağ dutmaz⁷⁷⁸ kırı da‘vāsına⁷⁷⁹

150

Hācı Bayrām-ı Velī*

mefā ‘ilün mefā ‘ilün mefā ‘ilün mefā ‘ilün

1. “Çalabım bir şār yaratmış iki cihān ārasında

Bakıcağ dīdā[r] görünür ol şār kenāresinde

2. Nāgehān bir şehre vardım o şehri yapılır gördüm

Ben dahı bile yapıldım t̄aş u toprak ārasında

3. Şehirden oklar atılır gelüp minare batılır

‘Ārifler sözi şatılır o şehrüñ bāzāresinde

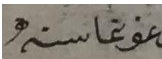
4. Şākirdleri t̄aş yonarlar yonup üstāda şunarlar

Allahuñ ismin añarlar ol t̄aşuñ her paresinde”

⁷⁷⁶ anuñ: irer, D.

⁷⁷⁷ hevāsına: karasına, D.

⁷⁷⁸ dutmaz: urmaz, D.

⁷⁷⁹

* 62b

5. “Bu sözüm ‘ārifler añlar bilmeyen cahiller tañlar
Hacı Bayrām kendi bañlar ol şehrūñ mināresinde”

151

Na‘t-ı Şerīf Seyyīd Hamdi*

mefā ‘ilūn mefā ‘ilūn mefā ‘ilūn mefā ‘ilūn

1. Yüzūñ nūr-ı cenāb-ı kibriyādur yā Resūl’allah
Cemālūñ Pertev-i zāt-ı Hudadır yā Resūl’allah
2. Dehānuñ kenz-i hikmetdir ‘izār[ın] “şemme vech’ullah”⁷⁸⁰
Şaçuñ “ve’l-leyl”⁷⁸¹ cebīnin “ve’ḍ-ḍuhadır”⁷⁸² yā Resūl’allah
3. Didi “levlāk”⁷⁸³ mevlā midḥat-ı zāt-ı şerīfūñde
Vücuduñ bā’iş-i arz [u] semādır yā Resūl’allah
4. Zuhūruñdan vücūda geldi bir bir cümle-i eşyā
Zuhūruñ cümleye çün mübtedādır yā Resūl’allah
5. Meh-i evc-i nübüvvet şāh-ı evreng-i risāletsin
Şeh-i şāhān kapuñda bir gedādır yā Resūl’allah

* 62b

⁷⁸⁰ “(Nereye dönerseniz) Allah’ın yüzü (zatı) oradadır.” (Bakara, 2/115).

⁷⁸¹ “Geceye andolsun” (Leyl, 92/1).

⁷⁸² “Kuşluk vaktine andolsun” (Duhā, 93/1).

⁷⁸³ “Levlāke levlāke le-mā halaktü’l-eḫlāke”: “Sen olmasaydın, sen olmasaydın (ey Muhammed), felekleri yaratmazdım.” (Aclunī, Keşfü’l-hafā, 2/164).

6. Bî-ḥamdi'llah müyesser oldu gördüm ravza-i pākūñ
Baña ḥāḳ-i derīñ dar'üş şafādır yā Resūl'allah
7. 'İnāyet kı l bu **Seyyid Ḥamdi-i** maḥzūn-ı mesrūr⁷⁸⁴ it
(...) ⁷⁸⁵ zirā bir aybım bi-riyādır yā Resūl'allah

152

Ḥacı Bayrā[m] Sulṭān*

müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün

1. Ol sākīden içdim şarāp ḡāyet yüce meyhānesi
Ol sākīden içenlerüñ cān virmedir şükrānesi
2. Ol meclisüñ sarḥoşları İbrāhim Edhem gibidir
Her köşeler ṭolu durur Behlūl gibi dīvānesi
3. 'Aşḳ īline varanlaruñ küllī vücūdı nūr olur
Bu yolda cān virenlerüñ gerçekleriñ ferzānesi
4. Ol demde sürilür ervāḥ biñ bir melek müştākıdır
Ol şem' kim dā'im yanar şems [ü] kamer pervānesi
5. Ol sākīnüñ peymānesi biñ [bir] melek pervānesi
'Āşıklı[ḡ]uñ beyānesi Ḥāḳ yolunuñ merdānesi

784

785

* 63a

3

Sālik-i rāh-ı ḥaḳīḳat olanuñ yoldāşıyuz
‘Ārifüz ‘āriflerüñ yoldaşıyuz ḳardāşıyuz
Lā’ubālī rind [ü]⁷⁹⁰ ‘ayyāruz cihān ḳallāşıyuz
Şanma ‘ārif kim ma‘ārif bezmi içre nāşıyüz
Ma‘rifet cāmın içüp mestāne gelmişlerdenüz

4

Ḥubb-ı dünyādan geḳüp faḳr ile ḳılduḳ ihtiyār
Mülk-i “faḥrī” şāhıyuz ya‘nī esīr-i ‘aşḳ-ı yār
Olmuşuz merd-i ḳalender ḳılmışuz terk-i diyār
Baḥr-ı dilde gevher-i maḳşūdı ḳılduḳ der-kenār
Gitdi fūrḳat vuşlat-ı cānāna gelmişlerdenüz

5

Vaḥdetī rüz-ı ezelde ‘aşḳ olupdur pīrimüz
Ol sebebdan tekye-i faḳr u fenādur yi[ri]müz⁷⁹¹
‘Add olur nev‘-ī beşerde gerḳi kim taşvīrimüz
Āb [u] gilden şanm[a] ey zāhid sen bizüm taḥmīrimüz
Nūr-ı Ḥaḳdan şūret-i insāna gelmişlerdenüz

790

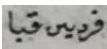
791

Hüdāyī Rahimehu**fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün*

1. Ey dirîğa çarḥ elinden gözlerim kıan aḡladı
Dār-ı dünyāya gelenler zār [u] giryān aḡladı
2. Çünkü İskender-i Zülkarneyn-i (...) ⁷⁹²
Hüküm idüp Kaf'dan Kaf'a şah Süleymān aḡladı
3. On sekiz biñ 'ālemün faḥrı Muḥammed Muştafa
O daḡı bulmadı bu derde dermān aḡladı
4. “Küllü nefsin zāīkatü'l mevt” ⁷⁹³ didi ol gül'izār
Çün bu ayet nāzil oldu cümle insān aḡladı
5. “Küllü şey'in ḥālikün lā ḡāyb illā vechehu” ⁷⁹⁴
İşidüp cümle melā'ike zār [u] giryān aḡladı
6. Ey **Hüdāyi** rāh-ı Hakkı isteyenler buldılar
Nefsi ḡaddāra uyanlar ebedī kıan aḡladı ⁷⁹⁵

* 63b-64a

⁷⁹²

⁷⁹³ “Her can ölümü tadacaktır.” (Āl-i İmrān, 3/185).

⁷⁹⁴ “Onun yüzü (zatından) başka her şey yok olacaktır.” (Kasas, 28/88).

⁷⁹⁵ Bu mısranın vezni kusurludur.

Şükri Efendi**

fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

1. Dāne dāne dīdemizden hey meded kan tamladı
Barek'allah dilberānuñ hüsüne ān tamladı
2. Şi'r-i şā'ir fışk-ı fücür şanma ey zāhid meni
Kālbimüñ bütḥānesine nūr-ı imān tamladı
3. Niçe bir biçāreler 'aşk āteşine yan[dı]lar
Cām-ı cem nūş eyleyüp hem bādesinden tamladı⁷⁹⁶
4. Ağzın açdıkca şadef taḥşıl olur dürdāneler
Şanki ḥikmetden aña bir āb-ı nīsān tamladı
5. Gönlümüz cūşa gelüben cümle şahrā-yı gezer
Hiç aña mesken olunmaz 'arş-ı a'lāyı gezer
6. Emr-i rabbāni olursa cümle dünyāyı gezer
Ḥazret-i Ḥızruñ femine āb-ı ḥayvān tamladı
7. Bunca diller cezb olunsun çün cevābımdan benim
Çok durur dünyāda ma'mūr çün murādımdan benim

** 64a

796 قاتر

8. **Şükrîyem** kim zâhir oldı ter cemâlümnden benim

Şanki rûy-ı âsumândan ebr-i bârân tamladı

156

Şükrî Efendi*

mefâ 'ilün mefâ 'ilün mefâ 'ilün mefâ 'ilün

1. Kef-i mu'ciz-i esraruñ yed-i Mûsâyı depretmez

Sözün ihyâyı mevtâda leb-i İsâyı depretmez

2. Hekim-i bâğ-ı kudretten yetişmiş bir şecersin kim

Nihâlûñ me'vâyı hikmet virir Tübâyı depretmez

3. Şu deñlü kuvvet tığın vişâlûñ “kâbe kavseyndir”⁷⁹⁷

Eger itse nişânı kurb-ı “ev ednâyı” depretmez

4. Haç-ı reyhân u levh-i maḥfûzı mecâmi'dür⁷⁹⁸

Saçuñ sırr-ı Hudâdır kim şeb-i İsrâyı depretmez

5. Dutupdur yâ Resûlallâh şefâ'at dâmenüñ **Şükrî**

Ki oldur 'izz-i pâ-yı dâmeni deryâyı depretmez⁷⁹⁹

* 64b

⁷⁹⁷ “Kâbe kavseyni ev ednâ”: “Onunla arasındaki mesafe, iki yay arası kadar, yahut daha az kaldı.” (Necm, 53/9).

⁷⁹⁸ Mısranın vezni kusurludur.

⁷⁹⁹ Mısranın vezni kusurludur.

Şükrî Efendi*

mefâ 'ilün mefâ 'ilün mefâ 'ilün mefâ 'ilün

1. Özüñ her dertlere maḥzı devādur yā Resūla'llah
Sözüñ emrāzlara 'ayn-ı şifādur yā Resūla'llah
2. Sen ol sultān-ı 'ālî baḥt-ı sertāc-ı risāletsin
Eşigüñde nice şehirler gedādur yā Resūla'llah
3. Kemāl-i mu'cizātuñ bî-şümārdan cümleden pīrī
Bu Qur'an-ı Kerīm mu'ciz nümādur yā Resūla'llah
4. Seni nāsūtiyān [u] lāhūtiyānuñ medḥi kâbil mi
Senüñ vaşşāf [u] meddāḥuñ Hudādur yā Resūla'llah
5. Senüñ vaşfuñda kāmiller kadem⁸⁰⁰ rencide kılmışlar
“Ev ednā”⁸⁰¹ nuñ murād ancak recādur yā Resūla'llah
6. Bu deñlü yoluña ḥarcı kelāmı zerre mi diñle
Bi küllî var ile cānum fedādur yā Resūla'llah

* 64b

⁸⁰⁰ kadem: kalem, N.

⁸⁰¹ “Onunla arasındaki mesafe, iki yay arası kadar, yahut daha az kaldı.” (Necm, 53/9).

7. Men ol şahsum Hudādan ğayrıya yok ilticām ammā
Velikin bir dahı muṭlak sañadur yā Resūla'llah

8. Diyār-ı 'izzete şāyeste kıl yār behçet içre
Bu **Şükri** bendeñi şimdi cüdādur yā Resūla'llah

158

[Nazm]^{802*}

fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

1. Ol resül-ı müctebā vü “raḥmeten li'l- ālemīn”⁸⁰³
Bende medfūndur dīv eflāk faḥr eyler zemīn

2. Qabrini idüp ziyāret didi Cibrīl-i emīn
Hinde cennāt-ı 'aden (...) ⁸⁰⁴ ḥālidīn

159

Kıt'a*

[Vankulı Mehmed Efendi]

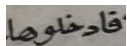
fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

1. Budur 'āyīn-i 'Arab bir qavmūñ ölse seyyīdi
Az olur kim qabri üzre bende āzād olmaya

⁸⁰² “Nazm” olan bu nazım şeklinin başlığı nüshada “kıt'a” olarak gösterilmiştir.

* 65a

⁸⁰³ “(Seni ancak) âlemlere rahmet olarak (gönderdik).” (Enbiyâ, 21/107).

⁸⁰⁴

* 65a

2. Sen ki Fahr'ül mürselîn ü Seyyidü'l kevneysin

Hāşe lillah kabriñe yüz süren azād olmaya

160

Ġazel-i Bedrī Der Medḥ-i Bekdāṣī*

fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

1

Fakr-ı hālde abdāl[1] ābād kılan Bekdaṣī'dir

Hırka-pūş olmuş velīkin kām alan Bekdaṣī'dir

Ziynet-i dünyāyı terk itmiş abā-pūş gördigün

Nār-ı aşku'llāhla dā'im yanan Bekdaṣī'dir

2

Ger ḥarābatı görseler yüzine dirler delī

Hıç dimezler şāhibi var Hacı Bekdāṣ-ı Velī

Mazḥar-ı cūd-ı ḥaḳīḳat andadur sırr-ı 'Alī

Bāṭın-ı Leylā için Mecnūn olan Bekdaṣī'dir

3

Şakınup ta'n itme cānā dervīşe eyle ḥazer

Ḳalbinün çār kūşesinde sırr-ı feyzu'llāh gezer

Sırr-ı esrārdan ḥaberi var mıdır dirseñ eger

Sırr-ı sırr eyler o sırrı şaklayan Bekdaṣī'dir

* 65a-65b

Nuṭḡ-ı pīrdır eyne‘am gūş eyle cānā sen de bil

Ṭaş atan bizdendir ammā atdıran bizden degil

Zem ider ‘ālem seni ey **Bedriyā** olma melīl

Sen bilürsün baḡr-ı ‘ummāna ṭalan Bekdaşī’dır

161

Virān ‘Abdal Der İmām-ı Düvāzdeh*

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

1. Ṭālibā gel zāt-ı pāk-i Muşṭafā’dan bī‘at it
Āb u ḡāk ol bād u āteş-i Murtażā’dan bī‘at it
2. Şeş cihāna bir naẓar it gör ne şüret bağlamış
Ḥüsn içinde Şāh Ḥasan Ḥulḡu’r-Rızā’dan bī‘at it
3. “Fakr[u] faḡr”⁸⁰⁵ ol kıl teberrā (...) ⁸⁰⁶ evlāda sen
Geç ḡavāricden Ḥüseyn-i Kerbelādan bī‘at it
4. Şayḡal it mir’āt-ı kalbüñ pāsını ey merd-i ḡāş
Şıdḡ ile iḡlāsla Zeyne’l-abādan bī‘at it

* 65b

⁸⁰⁵“el- Fakru faḡrī ve biḡi eftahiru” : “Yoksulluk övüncümdür, ben onunla övünürüm.” (Aclunī, Keşfü’l-hafā, 2/87).

⁸⁰⁶

5. Zerre zerre cismüñi ger hāk-i yeksān itseler
Bākır [u] Ca‘fer imām-ı reh-nümādan bī‘at it
6. Mülk ü māl u cāh u manşıb ‘ākıbet kılmaz karar
Mūsī-yī Kāzım ‘Alī Mūsā Rızādan bī‘at it
7. Gel haķıķat diler iseñ dü serādan kes ümīd
Şah Taķī vü yā-Naķī Tūsī Rızādan bī‘at it
8. ‘Ārifseñ be hey ‘āşık ‘Askerī’ye ‘asker ol
Sür yüzüñ himmet okuyan ehl-i <ehl> dü‘ādan bī‘at it
9. Dime kim zāhir degildür itmedi dāhı zuhūr
Aç gözüñ gör Mehdi-i şāhib-livādan bī‘at it
10. Ey **Vīrānī** zümre-i āl-i ‘abā pür nūrdur
Şun elin tut dāmenin şāh evliyādan bī‘at it

162

Rūhi İmām Düvazdeh*

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

1

Sākīyā mey sun bize bārī Hudānuñ ‘aşķına
Sürelüm zevķi Muḥammed Muştafānuñ ‘aşķına
İdelüm ‘işret ‘Aliyyü’l- Murtażā’nuñ ‘aşķına

* 66a-66b

Nüş idelüm Şāh Ḥasan ḥulḳ-ı Rızānuñ ‘aşḳına

Cüş idelüm Şāh Ḥüseyn ah kim Kerbelānuñ ‘aşḳına

2

Çün cihānda her zaman bir ‘āşıḳuñ devrānıdur

Rehberimün ḥāliyā iki cihānuñ cānıdur

Pīrümüz sulṭānumuz luṭf u ‘ināyet kānıdur

Bāde-i cām-ı muḥabbet mü’minüñ imānıdur

Sākīyā doldur ‘Alī Zeyne’l-‘Abānuñ ‘aşḳına

3

Çünkü bulduñ aşlümüzü evvel biziz āḥir biziz

İbtidā biz intihā biz bāṭın u zāḥir biziz

Her neye baḳsaḳ cemāl-i Ḥazrete nāzır biziz

Bir ḳadeḥ şun sākīyā zerrīn ile Bāḳır biziz

Şāh Muḥammed Bāḳır-ı kim ol vefānuñ ‘aşḳına

4

Ol bizüz kim varlığımızla ṭolu Kevn [ü] mekān

Gāhi zāḥir oluruz geh iderüz sırr-ı nihān

Vaşlımuz arzu iderler cümle zerrāt-ı cihān

Bāde-i gülgün-ı ṭoldur sākīyā şun tāze cān

Şāh Ca‘fer ma‘den-i şıdḳ u şafānuñ ‘aşḳına

5

Nüh felek çār-ı ‘anāşırdur bizim huddāmımız
Cem‘imüzdür cem‘imüz her gün bizim bayrāmımız
Cümle eşyā yād iderler gice gündüz nāmımız
Sākīyā şun içelüm tā şubḥ olunca şānımız
Şāh İmām Mūsī-i Kāzım Pīr ‘Aṭānuñ ‘aşkına

6

Maḥrem-i esrār-ı ḥaḳīḳat bizdedür sırr-ı ḳadīm
Maẓhar-ı zāt-ı şifātuz baḥr-ı ‘ummān-ı ‘aẓīm
“Künt ü kenzün”⁸⁰⁷ begiyüz biz sırr-ı Kur‘ān-ı Kerīm
Pādişāh dü cihān olur bize olan nedīm
Şah imām ‘Alī Mūsī Rızānuñ ‘aşkına

7

Şāh-ı dīdār-ı yāruz emr u emān bizdedür
Baḥr-ı ‘ummānuz ḳamu dürr ile mercān bizdedür
Çeşme-i ḥayvān bizüz her derde dermān bizdedür
Bir ḳadeḥ şun saḳiyā şimdi dermān bizdedür
Şah imām müttakī şemsü’ d duḥānuñ ‘aşkına

8

Ehl-i imān bizdedür biz mü’minün imānıyuz
Münkirün inkārıyuz hem kāfirün tufānıyuz

⁸⁰⁷ “Küntü kenzen mahfiyyen fe-ahbebtü en u‘refe fe-halektü’ l-halka li u‘refe (li-ya‘rifünī)”: “Ben gizli bir hazine idim, bilinmeyi diledim, bunun için (beni bilmeleri için) yaratıkları yarattım.”

Cümle cismüñ cānıyuz hem cānlaruñ cānānıyuz

Bir adeh un saıyā bu dem zaman sultānıyuz

Şāh imām ‘Ali Naı bedrū’ d dūcānuñ ‘aına

163

Müseddes Meylī Efendi^{808*}

fā ‘ilātün fā ‘ilātün fā ‘ilātün fā ‘ilün

1⁸⁰⁹

“Halk-ı ‘ālem düşmen olup zemm iderse dem-be-dem

Boynına alur benüm cürmüm ider lu [u] kerem

Medh iderse kendisinüñ eylügidir lā-cerem

Ey’ disünler kem disünler çekmezem a ‘ā elem

Dost medhinden ne aı zemm-i düşmenden ne am

Fāriğ [u] āzādeyem birdir yanumda medh ü zem”

2⁸¹⁰

Ta’ n idüp sañada⁸¹¹ dil uzatsa ger⁸¹² her bir-zebān

Dāniş u ‘irfānuña noşān irişmez bī-gümān

aş atar mı meyvesiz ağaca⁸¹³ hı halk-ı cihān

Söyleyenler söylesün sen ‘ālemüñde ol hemān

⁸⁰⁸ Divanda bu müseddes 6 benddir.

* 67a-67b

⁸⁰⁹ Divanda bu bendden sonra bir bend daha vardır.

⁸¹⁰ Divanda 3. benddir.

⁸¹¹ sañada: saña, D.

⁸¹² ger: eger, D.

⁸¹³ ağaca: ecāra, D.

Medh-i dostdan⁸¹⁴ ne aşş1 zemm-i düşmenden ne ğam

Fāriĝ [u] āzādeyem birdir yanumda medh ü zem

3⁸¹⁵

Her boyı serve kul olmakdan ferāĝat eyledüm

Kendime āzādelik semtini ‘ādet eyledüm

Baňa dirseñ ‘ālemün zevķini kät kät eyledüm

El çeküp halk-ı cihānda⁸¹⁶ şimdi ‘uzlet eyledüm

Medh-i dostdan ne aşş1 zemm-i düşmenden ne ğam

Fāriĝ [u] āzādeyem birdir yanımda medh ü zem

4

Fa’ide ne dostlar dā’im seni medh⁸¹⁷ itseler

Zemm-i düşmenden baňa billāh gelmez hīç zarar⁸¹⁸

Hāşılı her güft [u] gūdan kalbe irişmez keder⁸¹⁹

Bir kulaĝumdan girer ol bir kulaĝumdan çıkar

Medh-i dostdan ne aşş1 zemm-i düşmenden ne ğam

Fāriĝ [u] āzādeyem birdir yanımda medh ü zem

⁸¹⁴ medh-i dostdan: düst medhinden, D.

⁸¹⁵ Divanda 5. benddir.

⁸¹⁶ cihānda: cihāndan, D.

⁸¹⁷ seni medh: beni vaşf, D.

⁸¹⁸ zemm-i düşmenden baňa billāh gelmez hīç zarar: medh-i düşmenden baňa vallāhī hīç yokdur zarar, D.

⁸¹⁹ keder: eser, D.

5⁸²⁰

Meyliyā eyü dimişler benim için⁸²¹ hāş u ‘ām
Hasb-i hāli her kimün⁸²² ma‘lumıdır beyne’l enām
Halka dünyā-yı deniden ötürü kılmam⁸²³ iltiyām
Haḳ te‘ālā ḥazretinden ğayrıya⁸²⁴ yokdur ricām
Medḥ-i dostdan ne aşşı zemm-i düşmenden ne ğam
Fāriğ [u] āzādeyem birdir yanımda medḥ ü zem

Temmet.

164

Ḥamāmnāme-i Yümnī Çelebi*

fā ‘ilātün fā ‘ilātün fā ‘ilātün fā ‘ilün

1

Şubḥ irince taşra çıkdı ḥānesinden bir perī
‘Azm-i ḥammām eyledi gördüm şabādır rehberi
Gördi nātırlar hırām idüp gelür bir müşterī
Karşuladı hoş āmed ile hemān-dem her biri
Kalkdı ta‘zīm eyleyüp ḥammāmcı gösterdi yeri

⁸²⁰ Divanda 6. benddir.

⁸²¹ eyü dimişler benim için: eyü dimiş yā kem benümçün, D.

⁸²² her kimiñ: herkesün, D.

⁸²³ dünyā-yı deniden ötürü kılmam: dünyā-yı deni ecliçün itmem, D.

⁸²⁴ ğayrıya: ğayrıdan, D.

* 67b-68a

2

Şadra hālī üstine çıkdı hemān şāh güzīn
Nazla çözdı kemerbend-i miyānın nāzenin
Eyledi çāk-ı giribānuñ çekdi çāker āstīn
Cāme-kānı kıldı rüşen ref` idüp pīr ahenin
Kaldı bi cāme gören hayretde ol simīn-beri

3

Fu`teye şardı vücūd-ı sīmini çekdi niķāb
Ebre girdi bir nezāket gösterüp ol āfītāb
Pāy ile etdi müşerref na`lini feth oldı bāb
Merhaba itdi kemerler çıkdı istikbāle āb
Halvet içre hizmetinde oldı dellāk kemterī

4

Dāne dānedür `araķ olunca çeşm-i dilrübā
Kīse emr itdi şabun özeleyüp virdi behā
Dökdi ābı taş-ı zerrīn bedene virdi cilā
Pāk olup sīmteni hāmmāmı kıldı pūr ziyā
El urup şāne perişāne hemān giysuları

5

Hüsnine virdi cilā hiç kalmadı cisminde pās
Çıkmağa iķdām idüp giydi hāmmāmī libās
Şu döküp pāyine biñ şevķla mesrūr oldı taş

Gördi cāme gitdigin feryād idüp hep tutdı yās
‘İzzet ile çıkdı ol meh sildi mihr-i peykeri

6

Cāmesin giydi hemān-dem kıldı māh-ı seḥāb
Şerbeti nūş itdi vech-i pākine sürdi gülāb
Kıldı şarf-ı sīm u zer mir’ata dökdi bī-ḥisāb
Ehl-i ḥammām didiler ancaḳ olur ‘ālī-cenāb
Halk-ı ‘ālem **Yümniyā** medḥ eyledi ol dilberi

165

[Nazm]^{825*}

mefā ‘ilün mefā ‘ilün mefā ‘ilün mefā ‘ilün

1. “Olur gül gül kaçan şeftālular ‘izārından
Bu bāḡuñ meyvesi evvel irişmişdir bahārından
2. Şehā ber-dāḡ-ı sīnem tāze tāze zaḥm-ı tūrūñle
Baña yegdir cihānuñ gülşeninden lālezārından”

⁸²⁵ “Nazm” olan bu nazım şeklinin başlığı nüshada “kıt’a” olarak gösterilmiştir. Bu şiir 71a da mükerreren yazılmıştır. Tekrar yazılmamıştır.

* 68b

Güfte-i Dil Suzi der Hakkı 'Ali Paşa*

[Cünūdī]

fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

1

Ey vezīr-i zālīm (...) ⁸²⁶ la'īn-i pūr ḥased
 Eyledüñ ebvāb-ı 'adli bunca demdür çünki sed
 Ğayret-i Hakk 'ākıbet urdı saña bir dest-i dil
 Hamzevīler erlerinden bulmadüñ ašlā meded
 Hāy kāfir hāy dinsiz hāy mel'ün-ı ebed
 La'net-i Hakk ber revān it (...) ⁸²⁷ ebed

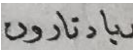
2

Malıñı nāre idüp teslīm naqd-i cānuñı
 Zūlm idüp bunca 'ibādet eyledüñ nār pīrīñı
 Bunca mazlumuñ nice boynuña alduñ ḳanını
 Dirler maḥşerde hep cümle tutup dāmānıñı
 Hāy kāfir hāy dinsiz hāy mel'ün-ı ebed
 La'net-i Hakk ber revān it (...) ebed

3

Eyledi hem-rāh La'lizāde ile Rāşidi
 Siḥr ile manşūr olmaḳ idi zu'm-ı fāsidi

* 68b-69a

826 827

Şüphe yokdur Һamzeviler oldu şeytān ‘ābidi

Kim dimişdi birisi göçdi bu dehrüñ vāhidi

Hāy kāfir hāy dinsiz hāy mel‘ūn-ı ebed

La‘net-i Hāḡ ber revān it (...) ebed

4

Eylemek halka nice zulm-ı sitemkārı idi

Hāḡ te‘ālā ḡahr idüp yoğ eyledi ol müfsidi

Dīnī yok imānı yok bir Һamzevī idi gidi

Gūş idince merkebī bir münkesir böyle didi

Hāy kāfir hāy dinsiz hāy mel‘ūn-ı ebed

La‘net-i Hāḡ ber revān it (...) ebed

5

Çok şükür kim itmedi ḡaḡ ‘aşruñı daḡı medīd

Āz müddet içre itdūñ çok müselmānı şehīd

Nice lāyıḡdır saña ismi ‘Ali bilmem pelīd

Saṅā çesbāndur yezīd ismi yezīd pīş-i yezīd

Hāy kāfir hāy dinsiz hāy mel‘ūn-ı ebed

La‘net-i Hāḡ ber revān it (...) ebed

6

Naḡs-ı zātuñdan **Cünūdī** Müslimīne irdi ḡam

Neyleyüm tā ḡaşre dek çıḡmaz göñüllerden elem

Eyledüñ i'zâz ile dünyâda ser tâ ser (...) ⁸²⁸

Derdiñi teskîn ider bu beytle ancak kalem

Hây kâfir hây dinsiz hây mel'ûn-ı ebed

La'net-i Hâk ber revân it (...) ebed

Temmet.

167

[Nazm] ^{829*}

mef'ûlû fâ 'ilâtü mefâ 'ilü fâ 'ilün

1. Dil görmese yüziñi hayâlûñle eglenür
Hicrân-ı şebde fikr-i cemâlûñle eglenür
2. Mihr ile mäh-ı (...) ⁸³⁰ olan mübtelâ-yı aşk
Bağduğca saña hüsn-i cemâlûñle eglenür

168

[Nazm] ^{831*}

[Kabûlî]

mefâ 'ilün mefâ 'ilün mefâ 'ilün mefâ 'ilün

1. “Dil olsa gördüğün demde dilārā da kemāl olsa
Murāduñ añlasa ‘ālemde dildār ehl-i hāl olsa”

828

829 “Nazm” olan bu nazım şeklinin başlığı nüshada “rubā‘iyyāt” olarak gösterilmiştir.

* 69b

830

831 Mecmuadaki şekliyle “rubā‘ī” başlığı verilen bu şiir Kabûlî’nin gazelinin ilk iki beyitidir. Mecmuadaki şekliyle “nazm” görüldüğü için “nazm” olarak aldık.

* 69b

2. “‘Adū kām almasa rām olmasa ‘ālemde her güle
Aña sevmek sevilme mā-ḥaşal emr-i muḥāl olsa”

169

[Nazm]^{832*}

fā ‘ilātün fā ‘ilātün fā ‘ilātün fā ‘ilün

1. Şevk ile germ olmadur cām-ı muşaffādan ğaraż
Māhītāb-ı āfītāb-ı ‘ālem-ārādan ğaraż
2. Kışsa-i⁸³³ dehri ferāmuş itmedür ancaḳ murād
Yoḥsa şād olmaḳ diğildür cām [u] şahbādan ğaraż

170

[Nazm]^{834*}

fā ‘ilātün fā ‘ilātün fā ‘ilātün fā ‘ilün

1. “Naḳd-i hūş-ı sāḳi-yi zībāya virdim şimdi ben
Hep Cem’üñ gencīnesin şahbāya virdim şimdi ben
2. Bir gönül ḳalmışdı esbāb-ı ta‘allukdan hemīn
Ānı da bir dilber-i ra‘nāya virdim şimdi ben”

⁸³² “Nazm” olan bu nazım şeklinin başlığı nüshada “rubā‘iyyāt” olarak gösterilmiştir.

* 69b

⁸³³ Metinde “kışsa” yazmakla beraber anlama göre kelimenin “ğuşsa” olması gerekir.

⁸³⁴ “Nazm” olan bu nazım şeklinin başlığı nüshada “rubā‘iyyāt” olarak gösterilmiştir.

* 69b

1. “Uçurdum murğ-ı cānı āşiyān-ı ‘ālem-i tenden
Halās oldum ğam-ı aġyār ile ğavġā-yı düşmeden

2. Uyurken öpmek olurdı seni ey ğonca fem ammā
Elim varmaz benim bir gül kıpırmaġa bu ğülşendeñ”

Bilindi büseye yok yārūñ izni ğülmemeden
Ġaraž ne ‘āşıkā cevır itmeden öpülmemeden

1. Al cāmeden aḡşam beli cānāna açılmış
Şubḡ olmuş açılmış şafaķ ammā ne açılmış

⁸³⁵ Mecmuadaki şekliyle “rubā‘ī” başlığı verilen bu şiir Şeyhülislam Yahyā’nın gazelinin 1. ve 3. beyitleridir. Mecmuadaki şekliyle “nazm” görüldüğü için “nazm” olarak aldık.

* 70a

⁸³⁶ Bu “matla’” ve aşağıdaki “nazm” nüshada “rubā‘ī” başlığı altında tek bir şiir olarak gösterilmiştir.

* 70a

* 70a

2. Düzd-i nigeḥi ḥaṇṇer ile belde gezerken

Ehl-i dil-i ‘uṣṣāka çok ḥāne açılmış

174

[Müfred]^{837*}

mefā ‘ilün fe ‘ilātün mefā ‘ilün fe ‘ilün

Bu Ṭāḥir añā giriftar iken ne bağlanduñ

Terreddüd eyleme ey düğme sen çözülmemeden

175

[Nazm] *

mef‘ülü mefā ‘ilü mefā ‘ilü fe ‘ülün

1. Dillerde meyüñ zevkı Cem’ün cāmına maḥṣūṣ

Gördüm ki o āḥ la ‘l-i lebüñ gülfāmına maḥṣūṣ

2. Koynında ādın sīne ḳomuṣ ṣāf-ı mücellā

Var gümiṣ āyinesi endāmına maḥṣūṣ

⁸³⁷ Bu “müfred” örneği ve aşağıdaki “nazm” nüshada “miyān” başlığı altında tek bir şiir olarak gösterilmiştir.

* 70a

* 70a

176

[Matla']^{838*}

fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

Geldi o büt zülfini dökmüş ruḥ-ı ḥamrāsına

Ḳaplamış semmürünü gülgün sāk ḥārāsına

177

[Nazm]^{839*}

mef'ülü mefā 'ilü mefā 'ilü fe 'ülün

1. Ey dilber-i mümtāz senüñ zülfüne bendim

Baḳdıḳca o āyīne-i ruḥsāre beğendim

2. Ben mest-i mey-i la'ile çok ḥāl görindi

Ol vechle hīç devşiremem 'aşḳla kendim

178

[Müfred]^{840*}

fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

Ehl-i sevdā dā'im⁸⁴¹ eyler eftīmün-ile devā

Baḳ o şūḥuñ perçemiyle zülf-i müşğ āsāsına

⁸³⁸ Nüshada “rubā'ī” başlığı altında verilen bu beyit “matla” örneğidir.

* 70a

⁸³⁹ Nüshada “rubā'ī” başlığı altında verilen bu beyitler “nazm” örneğidir.

* 70a-70b

⁸⁴⁰ Nüshada “miyān” başlığı altında verilen bu beyit “müfred” örneğidir.

* 70b

⁸⁴¹ Nüshada; “ehl-i sevdā eyler efitimunla dā'im deva” şeklindedir. Vezin gereği düzeltme yapılmıştır.

mef'ülü mefā 'ilü mefā 'ilü fe 'ülün

1. Sākī hele mümtāz gerek bezm-i şafāda

Elmāsi kadehle şuna tavşān xanı bāde

2. Naql eyleye rindāna gehi buse-i la'lüñ

Zāhirde ola va'd-i vişālini recāda

mefā 'ilün mefā 'ilün fe 'ülün

1. Felek evvel şunar sükker dehāna

İçer zehrini ahir kāna kāna <ölür>

2. Merhem-i cerāhāt-ı sināna⁸⁴⁴

'İlāc olmaz velī zaḥm-ı lisāna

⁸⁴² “Nazm” olan bu nazım şeklinin başlığı nüshada “miyān” olarak gösterilmiştir.

* 70b

⁸⁴³ “Nazm” olan bu nazım şeklinin başlığı nüshada “rubā'ī” olarak gösterilmiştir.

* 70b

⁸⁴⁴ Bu dizenin vezni kusurludur.

fā ‘ilātün fā ‘ilātün fā ‘ilātün fā ‘ilün

1. Māha noḳsān irdi ḥüsnüñ şu ‘le-tābuñdan senüñ
‘Āfitāb aḥṣāma cān atdı hicābuñdan senüñ
2. Revnaḳ-ı bezm-i raḳīb olmaḳ mı yoḥsa niyyetüñ
Ey cefa-cūy şöyle fehm itdim⁸⁴⁶ şitābuñdan senüñ

fā ‘ilātün fā ‘ilātün fā ‘ilātün fā ‘ilün

1. İtme ‘arz-ı ihtiyācuñ[ı] şaḳın her nā-kese⁸⁴⁸
Padişāhuñ var iken rızḳın virici herkese
2. Raḥmeti deryāsına nisbet [bu] ‘ālem ḳatredir
Hāşe lillāh yüziñe ‘aybuñ ura rızḳuñ kese

⁸⁴⁵ “Nazm” olan bu nazım şeklinin başlığı nüshada “rubā‘ī” olarak gösterilmiştir.

* 70b

⁸⁴⁶ ettim: eyledim, N.

⁸⁴⁷ “Nazm” olan bu nazım şeklinin başlığı nüshada “rubā‘ī” olarak gösterilmiştir.

* 70b-71a

⁸⁴⁸ Bu mısranın vezni kusurludur.

[Nazm]⁸⁴⁹

[Nābī]*

mef‘ūlü fā ‘ilātü mefā ‘ilü fā ‘ilün

1. ‘Älem esîr-i dest-i meşîyyet degil midir
Ädem zebûn-ı pençe-i kudret degil midir

2. Bu perdenüñ verāsı baķ olma mużtarib
Her miḥnetüñ encāmı meserret degil midir

Kıt‘a^{850*}*fā ‘ilātün fā ‘ilātün fā ‘ilātün fā ‘ilün*

1. Ne ķadar şarb ise a‘dā-yı la‘īnün siperi
Anı şemşir-i ḥulūşum keser inşā‘allah

2. Hıķbir ‘uķde mi var ki açılmaz ey dil
Var iken elde niyāz-ı seḥer inşā‘allah

3. Tîr-i āhum gideli ḥayli zamāndır yāre
Vaķtidür ḥayır ḥaberler gelür inşā‘allah

⁸⁴⁹ Mecmuadaki şekliyle rubā‘î başlığı verilen bu şiir Nābî’nin gazelinin ilk iki beyitidir. Mecmuadaki şekliyle “nazm” görüldüğü için “nazm” olarak aldık.

* 71a

⁸⁵⁰ Bu şiirin ilk 2 mısrası 72b de mükerreren yazılmıştır. Tekrar yazılmamıştır.

* 71a

185

[Kıt'a]^{851*}

fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

1. Ğam-ı aşkında nigāruñ o kadar çekdi elem

Qalmadı görmedigim guşsa-endühla ğam

2. Qana ğark olsa gözīm yaşı aceb mi her dem

Baňa her demde gelür dürlü belā miñnet ü ğam

186

[Matla']^{852*}

fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

Ne bilsün nāyuñ şadāsın degme molla neydüğün

Anı Mevlānaya fehm itdürdi Mevlā neydüğün

187

[Nazm]^{853*}

fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilün

1. Yine halk itdi dime ħazret-i Mevlānāyı

Anı il sālīk olubdur göre Mevlānāyı

⁸⁵¹ “Kıt'a” olan bu nazım şeklinin başlığı nüshada “rubā'ī” olarak gösterilmiştir.

* 71a

⁸⁵² Nüshada “Südāsi Der- Ĥaqq-ı Ney” başlığı verilen bu mısra “matla'” örneğidir.

* 71b

⁸⁵³ “Nazm” olan bu nazım şeklinin başlığı nüshada “Südāsi Der-Ĥaqq-ı Ney” olarak verilmiştir.

* 71b

2. Bilmedi kimse gül-āb ile yā zemzem ile meydür

Neyle yakdılar hazret-i Mevlānāy⁸⁵⁴

188

[Nazm]^{855*}

1. Gelmedi gitdi sīneye dilber-i gül ‘izārımız

Bir gül-i ter biter dildeki hār-zārımız

2. Kālb-i hāzīn sīnemiz sanki şikeste kār-ı resm

Nāleden oldı āşikāra dildeki inkisarımız

189

[Nazm]^{856*}

fā ‘ilātün fā ‘ilātün fā ‘ilātün fā ‘ilün

1. “İrdi elem hergiz yāriñ ruḥ-ı zībāsına

Degmedük dehrüñ hemān bir gül-i ra ‘nāsına

2. Hālimi ‘arz eylemek olurdu ammā neyleyim

Ol şeh-i hüsnüñ kımazlar kimseler tenhasına”

⁸⁵⁴ Mısranın vezni kusurludur.

⁸⁵⁵ “Nazm” olan bu nazım şeklinin başlığı nüshada “rubā‘ī” olarak gösterilmiştir.

* 71b

⁸⁵⁶ “Nazm” olan bu nazım şeklinin başlığı nüshada “rubā‘ī” olarak gösterilmiştir.

* 71b

mef'ülü mefā'ülü mefā'ülü fe'ülün

1. Felek āsūde midir meger⁸⁵⁸ kendi kederden

Devrān aña da mihrini [pür]^D nīşter eyler

2. Gün başına bir hil'at-ı zībā⁸⁵⁹ verir ammā

Dāmānını ālūde-i hūn-ı ciger eyler

mef'ülü mefā'ülü mefā'ülü fe'ülün

1. Def' itmek-ile tīr-i elem gerdiş-i dehri

'Ālemde taḥammül gibi hergiz siper olmaz

2. Her ḥâlde ḥamül olmada yāḳūt-şifât ol

Ger āba vü ger āteşe düşse zarar olmaz

⁸⁵⁷ Mecmuadaki şekliyle "kıt'a" olarak görünen bu şiir; Nef'i'nin kasidesinden 2 beyit olarak alınmıştır. Mecmuadaki şekliyle "kıt'a" görüldüğü için "kıt'a" olarak aldık.

* 71b

⁸⁵⁸ Felek āsūde midir meger: Gerdūn meger āsūde midir, D.

⁸⁵⁹ zībā: dībā, D.

* 72a

fā ‘ilātün fā ‘ilātün fā ‘ilātün fā ‘ilün

1. Gūşe-i vahdet idi kabrũñ ‘azābı olmasa
Hoş temāşā-gāh idi maḥşer ḥesābı olmasa
2. Dār-ı dünya hoştur ammā ‘ākıbet mevt olmasa
Zevk-i cennet hoşdur ammā şiddet-i nār olmasa

mef‘ülü mefā ‘ilün mef‘ülü mefā ‘ilün

1. Olmaz dil [ü] dilberden taḫşīr-i muḥabbetde
Elbette muḥarrerdir te’şir-i muḥabbetde
2. Günden güne artarsa mihrim n’ola ol māha
Germiyyete bā’ışdir tevķīr-i muḥabbetde

⁸⁶⁰ “Nazm” olan bu nazım şeklinin başlığı nüshada “rubā’ī” olarak gösterilmiştir.

* 72a

⁸⁶¹ “Nazm” olan bu nazım şeklinin başlığı nüshada “rubā’ī” olarak gösterilmiştir.

* 72a

mef'ülü fā 'ilātü mefā 'lū fā 'ilün

1. Çeşmüñ sihr ile baña yüz dürlü nāz ider
Bir nighle dilde aña biñ dürlü nāz ider
2. Şevk-i lebünle hālîmi arz itsem n'ola
Mest oldu gonca 'āşık olan keşf-i rāz ider

fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilün

1. İşte göz açıcı geldi belde-i Ma'nīsaya
Didi kim dīde güşāyam yine lāzım bilmek
2. Dirilüp tenine eyledi birbirine nā-bīnālar
Şehre göz açıcı gelmiş hele iftāh 'aynek

⁸⁶² “Nazm” olan bu nazım şeklinin başlığı nüshada “rubā'ī” olarak gösterilmiştir.

⁸⁶³ “Kıṭ'a” olan bu nazım şeklinin başlığı nüshada “rubā'ī” olarak gösterilmiştir.

* 72b

Güfte-i Hâfız**mef'ülü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ülün*

1. Ol rind-i cihân âfet-i devrân olacaqdır
 'Älemde inkâr rāhına biñ kan olacaqdır
2. Gitdikçe şāhuñ şīb zenāhdān Latīfī
 Emrāz-ı dīl 'āşīka dermān olacaqdır
3. Girān-ı ecel itmez ise kāmētini ham
 Bir nakd-i dīl bend perişān olacaqdır

[Nazm]^{864*}*mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün*

1. Dil-i āzādemo ben bir şeh-i şeydāya kapdırdım
 Hay(ı)flar pençe-i murğ-ı dil-i şayyāda kaptırdım
2. Telef itdim kamu varım bu hırmen-gāh-ı 'ālemde
 Şavurup hāşıl-ı 'ömri [dīrī]ğa⁸⁶⁵ bāda kapdırdım

* 72b

⁸⁶⁴ “Nazm” olan bu nazım şeklinin başlığı nüshada “kıt'a” olarak gösterilmiştir.

* 72b

⁸⁶⁵

[Matla ']^{866*}

[Nev 'i]

müfte 'ilün mefā 'ilün müfte 'ilün mefā 'ilün

‘Aşkımı yazmak istesem noktası bir kitāb olur

Şevkımı söylesem saña zerresi āfītāb olur

Dervīş Yūnus**müstef 'ilün müstef 'ilün müstef 'ilün müstef 'ilün*

1. “Ben dost ile dost olmuşam kimseler dost olmaz baña

Münkirler bakup gülüşür selām dahı virmez bana

2. Ben dost ile dost olayım cānumı fedā kılayım

Ölmezden evvel öleyim dünyā bākī kalmaz baña

3. Şanurlar beni delüyem dost bağçesinüñ güliyam

Mevlā’nuñ ednā kıluyam kimse behā şaymanuz baña

4. Dervīş Yūnus bir nice dem fānī cihānı terk idem

Yāna yāna Hakkā gidem perde hicāb olmaz baña”

⁸⁶⁶ Nüshada “kıt ‘a” başlığı adı altında verilen bu mısra Nev ‘i’ye ait gazelin ilk mısrasıdır. Mecmuadaki şekliyle “maṭla’” görüldüğü için maṭla’ olarak aldık.

* 72b

* 73a

Tahmis-i Nā 'tī Raḥmetullah^{867*}*mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün***1**

Göñül eğlencesi bir dil-nüvāz-ı nāzenīnim var
 Peri-peyker melek-sīmā kamer-rū meh-cebīnim var
 Gümüşdeñ dala beñzer bir nihāli yasemīnim var
 Faḫaṭ 'ālemde ḫublar pādīṣāhı bir emīnim var
 Ne mümkün ğayre ḫul olmakda billāh yemīnim var

2

Zuhūr itdi yine bir dilberi ra 'nā perī peyker
 Dolaşdı başıma sevdā-yı zülfi kāküli ecder
 Göñüller alıcı çeşmi āḫıllar tārūmār eyler
 Faḫaṭ 'ālemde ḫublar pādīṣāhı bir emīnim var
 Ne mümkün ğayre ḫul olmakda billāh yemīnim var

3

Güzeller gülsitānında benim tāze nihālüm yok
 Göñülde ḫadd [ü] mihr-yārdan ğayrı ḫayālüm yok
 Şu fānī ālem içre zerrece mālīm menālim yok
 Faḫaṭ 'ālemde ḫublar pādīṣāhı bir emīnim var
 Ne mümkün ğayre ḫul olmakda billāh yemīnim var

⁸⁶⁷ Nüshada başlık bu şekilde verilse de muhammes örneğidir.

* 73a-73b

4

Ne deñlü ‘āşıkāna pür cefā olsa güzel hānım
Taḥammül eyleyüb cevri-i cefā-yı yāra sultānım
Baña qābil mi vaz gelmek bedenden çıkmadan cānım
Faḫaṭ ‘ālemde ḫublar pādīşāhı bir emīnim var
Ne mümkün ğayre ḫul olmaḫda billāh yemīnim var

5

Biḫamdillāh ki Na‘tī mā’ıl oldı bir sitemkāre
Baña cevri cefāsı var vefālar eyler ağyāre
Yüzün oğşar göñül ol serv-i nāz yār olur yāre
Faḫaṭ ‘ālemde ḫublar pādīşāhı bir emīnim var
Ne mümkün ğayre ḫul olmaḫda billāh yemīnim var

201

Enīsī*

14’lü hece ölçüsü

1. Mest-i mey-i ‘işıyānam yā Ḥazret-i Mevlāna
Bir vālih ü ḫayrānām yā Ḥazret-i Mevlāna
2. Ḥaram ile ḫāta bende luṭf ile ‘atā sende
İtme beni şermende yā Ḥazret-i Mevlāna
3. Nār itdi yerim hicrān oldı eagerim büryān
Ey dertlilere dermān yā Ḥazret-i Mevlāna

* 73b

4. Bu **Enīsī** şeydā-yı ‘aşķuñla kıl rüsvāyı
Kānde bulam Arabı yā Hāzret-i Mevlāna

202

Dervīş Yūnus*

11’li hece ölçüsü

1

Ėafletin Hāķķ’ı gördüm diyenler
Er yarın Hāķķ dīvānında bell’olur
Āhret selāķını buldum diyenler
Er yārın Hāķķ dīvānında bell’olur

2

Kiminūñ adı şofı kiminūñ dervīş
Dervīş iseñ ķardaş taķvāya ķalış
Gizlüce yollardan Mevlā’ya eriş
Er yārın Hāķķ dīvānında bell’olur

3

Devletlüyem deyü faķire gülme
Yere ‘ālem diyü cāhile gülme
Gülüp gülüp ķardāş kem nażar ķılma
Bunda ölüm vardır gel ġāfil tırma
Er yārın Hāķķ dīvānında bell’olur

* 74a

‘Āşık Yūnus dir ki Qālū Belā'dan
 Mu‘cizāt Nebī'den Kerem ‘Ali'den
 Biz de böyle gördük gerçek veliden
 Er yārın Hakk dīvānında bell’olur

Eşrefoğlu*

müstef‘ilün müstef‘ilün

Ben dost hevāsın[a] düşdüm
 Özge hevā neme gerek
 Başımda dost sevdası var
 Özge sevdā neme gerek

Ey zāhid-i dünyā-perest
 Var zühdüñü ‘arz eyleme
 Ben ‘āşık-ı şūrīdeyem
 Zerķ [ü] riyyā neme gerek

Ben Dost yolunda naqdimi
 Oynayuben⁸⁶⁸ ütdürmüşem
 Çün gitdi külli varlığım
 Havf [u] recā neme gerek

* 74a

⁸⁶⁸ oynayuben: hep oynayub, D.

“Ben ezelden mest⁸⁶⁹ gelmişem

Ben tā ebed mest gidem

Hîç ayılmaz esrûklüğüm

Zühd [ü] takvā neme gerek”

Gerçi şüretde insānum

Ben sulṭān-ı⁸⁷⁰ ins ü cānum

Ben fāriğ-i dü cihānum

İşbu gāvḡā neme gerek

Ben Eşrefoğlu Rūmī’yem

Hem bākīyem kādīm⁸⁷¹

Ben ol mūrḡ-ı lāhūtīyem

Arz [u] semā neme gerek

204

Tāceddinoğlu^{872*}

mefā ‘lūn mefā ‘lūn mefā ‘lūn mefā ‘lūn

1. “Açıldı vaḥdetdāruñ anı şanma⁸⁷³ nihān oldu

Ḥicābı ref’ olup yārūñ bugün vechi ‘ayān oldu”

⁸⁶⁹ ben ezelden mest: ben mest-i ezel, D.

⁸⁷⁰ sulṭān-ı: suret-i, D.

⁸⁷¹ hem bākīyem kādīm: ben kādīm ben bākīyem, D.

⁸⁷² Divanda bu gazel 6 beyittir (Öztürk, 2021).

* 74b

⁸⁷³ vaḥdetdāruñ anı şanma: vaḥdetūñ razı anı şanmañ, D.

2. “Ha[k]ikat bahri cūş idüp⁸⁷⁴ vücūdum ƙal‘asın yıktı
Harāba viridi ma‘mūrunı⁸⁷⁵ nişānum bī-nişān oldu
3. Ezel şemsi⁸⁷⁶ benüm zāhid nihānumdan ƙulū‘ itdi⁸⁷⁷
Şanur zāhid bizi şānına⁸⁷⁸ bī -şān cümle şān oldu
4. “Ene’l-Ḥaḫḫ” sırrı keşf olup bilindi “men ‘aref⁸⁷⁹ sırrı
Bir olup şūret ü sīret bu cisim⁸⁸⁰ dahı cān [oldu]
5. Yanup derd ile mahv olsa⁸⁸¹ ‘aceb mi **Tāce’ ddīnoğlu**
Okuyup noḫṭadan bir ḫarf her a‘zāsı lisān oldu”

205

İlahi-i Ḥaḫḫī Raḫmetu’İlah*

fā ‘ilātün fā ‘ilātün fā ‘ilün

1. Düşdi cāna ‘āḫıbet sevdā-yı ‘aşḫ
Eyledi şeydā beni leylā-yı ‘aşḫ

⁸⁷⁴ cūş idüb: bahri cūşı, D.

⁸⁷⁵ ma‘mūrunı: ma‘mūrum, D.

⁸⁷⁶ ezel şemsi: ezel-i Şems, D.

⁸⁷⁷ Divanda 3. ve 4. beyit taktim tehirlidir.

⁸⁷⁸ şānına: bī-şān ne, D.

⁸⁷⁹ “Men arafe nefsehū fe-kad arafe rabbehū”: “Kendini bilen kuşkusuz Rabbini de bilir.” (Aclunī, Keşfü’l-hafā, 2/262).

⁸⁸⁰ cisim: cismüm, D.

⁸⁸¹ derd ile mahv olsa: mahv olsa derd-ile, D.

* 74b

2. Mest olup ayılmaya tām haşre dek
Yār elinden nūş iden şahbā-yı ‘aşk
3. Fūrķātüñ yolunda şabrum qalmadı
Öldürür āhir beni ğavġa-yı ‘aşk
4. Gül yañagın şoldurur ‘āşıklaruñ
Şūreti tebdīl ider ma‘nā-yı ‘aşk
5. Gözlerim yaşı qo aqsın **Ħaqqıyā**
Böyle olur lü'lü-i la'lā-yı ‘aşk

206

Derviş Yūnus*

müstef‘ilün müstef‘ilün müstef‘ilün müstef‘ilün

1. Zāhid bize ta‘n eyleme Ħaqq ismin okur dilimiz
Şaqqın efsāne söyleme hażrete gider yolımız
2. Erenlerüñ çoqdur yolu cümlesine diriz belī
Kimi uşlu kimi deli uşludan yegdir delimüz
3. Erenler yolın güderiz çekilüb çıqa giderüz
Ġarā-yı ekber ideriz imām ‘Alī’ dir pīrīmüz

* 75a

4. Dervîş olan delü olmaz Allah diyen mahrûm kalmaz
Her seher açılır şolmaz her dem bahardır gülümüz
5. **Yunus** saña olan himmet 'âşıkunca minnet
Elif Allah mim Muḥammed kisvemizdedir elimiz
6. Sayılmayız barmağla dükenmeyiz kırmağla
Taşramızdan şormağla kimseler bilmez ḥalimiz

207

Güfte-i Aḥmed*

mef'ûlû mefâ'îlû mefâ'îlû fe'ûlûn

1. Cehd eyle bugün kesb idegör 'aşk-ı ḥakîkî
Kalmaya saña keşf ola 'âlemde daḳîkî
2. La'îlîn lebüñle şevk(iy)le dîde-î ḥûnbâr
Şan mülk-i Yemendür ki döker Rûm'a 'aḳîkî
3. Deryâ-yı vücûduñda bulup dürr-i yetîmî
'Ummân-ı ḥaḳîkatde nedür zevrağa kıyıkı
4. Ger saña naşîb oldu ise bâde-i hîzmet
Ur seng-i melâmet uşada cām-ı Cem'iki

* 75a-75b

5. Tesbîhîni gûş eyle vuḥûş ile tıyuruñ
Caḳḳan caḳaḳā caḳḳa ḩaḳā ḩaḳḳ[a] caḳîḳî

6. Gel ‘ārif iseñ dinle nedir bāng-i ḩurūsı
Ḳuḳrî ḩuḳaḳā ḩuḳr[a] ḩuḳā ḩuḳra ḩuḳîḳî

7. Fehm kebûter didügin baḳḳa baḳîḳî
Ḳu kū baḳaḳā baḳḳa baḳā baḳḳa baḳîḳî

8. Ey şūfi-i sālūs işidüp pendimi gûş it
Yoldan ḩıḩarur seni şaḩın şeyḩ-i Şaḳîḳî

9. Gel ḩışşasını diñle kim İbrāhîm Edhem
İşitdi vü didi iveyin aña faḳîḳî

10. Sen meclis-i ‘irfān ḩadeḩin nûş ide gör kim
Raḩḩan raḩaḳā raḩraḩaḩan rāḩ-ı raḩîḳî

11. Taḩtından inüp girdi ‘abā mülkine gel gör
Yektā oluban ḩalmadı ‘ālemde refîḳî

12. Yellî yeleli yelli yelā lā tenedür tā
Tennî tenedür ne didi gör ‘ilm-i musîḳî

13. ‘Aşḩ ehli olan āteşini def‘ idebilmez
Bir kezden eger nûş ide biñ baḩr-i ‘amîḳî

14. Kuş dilini bilmege Süleymān gerek **Aḥmed**

Laḳḳān laḳakā laḳ laḳakā laḳḳ (a) laḳṭkī

Temmet.

208

Şeyh[ī] Raḥmetullah*

mefā 'lūn mefā 'lūn mefā 'lūn mefā 'lūn

1

Revādur ḡulgule şalsa cihāna nāle-i āhum

Ser ā ser 'ālemi (...) ⁸⁸² ider zār-ı seḥergāhum

Ḳatı düşdüm yüzüm üzre yitirdüm 'izzet ü cā[hu]m

Ḥaṭā baḥrinde ḥayfā düşdi girdāba benüm rāhum

Ḥaṭalar eyledüm ammā ki 'afv it ey yüzi māhum

N'ola bir sürçen atıñ başına urmazlar ey şāhum

2

Ḥudā ḥaḳḳı şehā bu sözde şun 'um yok benim aşlā

'Adū-yı bed-liḳānuñ iftirāsıdur baña maḥzā

Ġıyabuñda ne ḥaddüm söyleyem bu sözleri ḥāşā

Eger bilmezlik itdümse recālar eylerem şāhā

Ḥaṭalar eyledüm ammā ki 'afv it ey yüzi māhum

N'ola bir sürçen atıñ başın[a] urmazlar ey şāhum

* 76a

3

Eger dil-süz-ı ‘aşkıım aşıkār itdüklerim dirseñ
Nihān olur mu ‘aşk-ı dilde başıñā gelse görseñ
Gerekmez gülmese rüyuñ ki dünyā-yı baña virseñ
Cefā cānuma kār itdi rāzıyam ursañ öldürseñ
Haṭalar eyledüm ammā ki ‘afv it ey yüzi māhum
N’ola bir sürçen atıñ başın[a] urmazlar ey şāhum

4

Eger afvuñla sīnem zaḥmına urmaz iseñ merhem
Ölürem eylesün eyvāh kamu ‘ālem baña mātem
Ḥacāletle baña derdüm yeterken ey şāh-ı ‘ālem
Keremler eyle arturma ğamum üzre daḥı bir ğam
Haṭalar eyledüm ammā ki ‘afv it ey yüzi māhum
N’ola bir sürçen atıñ başın[a] urmazlar ey şāhum

5

Haḳīkat böyledir ‘aşk’ a düşende ihtiyār olmaz
Ki kendi ihtiyād ile kişi cāna kıyar olmaz
Anuñçün her ne ider ise kişi cāna kıyar olmaz
Bu **Şeyhī** gibi ‘āşık dāḥı ‘ālemde var olmaz
Haṭalar eyledüm ammā ki ‘afv it ey yüzi māhum
N’ola bir sürçen atıñ başın[a] urmazlar ey şāhum

Güfte-i Feryādī*

fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilün

1

Bize bahşā-yı Hudā oldu yine derd ile ğam
 Sübhā-i zıkr Hudā'dan eyledi dūr elem
 Görinür dūzaḥ-ı hicrānuña baña bağ-ı İrem
 Oldı bünyād-ı Kilisā yıkılub Beyt-i Harem
 Xanı inşāf [u] mürüvvet xanı birt lütf [u] kerem
 Ne xara gün bu ki yā Rab ne belā şimdi bu dem

2

Ebsem ol bağlanup ey dil sen o ḥükm ü ezele
 Zen-i dehrüñ daḥı meyli xamu hep mübtezele
 Şimdi raġbet kime xaldı zengin ilen güzele
 İremez oldu 'ağıllar ḥikmet-i lem yezele
 Xanı inşāf [u] mürüvvet xanı birt lütf [u] kerem
 Ne xara gün bu ki yā Rab ne belā şimdi bu dem

3

Cilve gır ol başılub gūşe-i vahdetde hemān
 Yokdurur zerre leṭāfet yārin ülfetde hemān
 Haş u 'āmiñ cümlesi derd-i meşekḫatde hemān
 Xalmadı bahş-i ināyet der-i devletde hemān

* 76b-77a

Ḳanı inşāf [u] mürüvvet ḳanı birt lütf [u] kerem
Ne ḳara gün bu ki yā Rab ne belā şimdi bu dem

4

Yıķulup zūlmle dünyā daķı hep saēla sol
Oldular bir nefse ḳavi hem bir alāy ḳavm-ı cuhūl
Çıķdı efrenc 283era başımıza şimdi ‘udūl
Gel hūrūc it ḳanda 283era-yı mehdi-yi āl-i resūl
Ḳanı inşāf-ı mürüvvet ḳanı birt lütf [u] kerem
Ne ḳara gün bu ki yā Rab ne bela şimdi bu dem

5

Ḳodı ol Ḳāhirenüñ ḳahri meşakķetde bizi
Ḳodı nuşretde ‘adū-yı bī dīnī fūrķatde bizi
Ḳodı ‘işyān daķı **Feryādi** bu hāletde bizi
Yakmaya ḥazret-i Ḥaķ rüz-ı kıyāmetde bizi
Ḳanı inşāf-ı mürüvvet ḳanı birt lütf [u] kerem
Ne ḳara gün bu ki yā Rab ne bela şimdi bu dem

Güfte-i Zātī*

mef'ülü fā 'ilātü mefā 'ilü fā 'ilün

1

Muṭrıb kemānçe-i getür⁸⁸³ el ur kemāneye

Tır-i murād irişmedi çün kim nişāneye

Güş uralum şafā-y-ıla çeng ü çegāneye

Uydur şadā-yı sâzı bu şüret-i⁸⁸⁴ terāneye

Gördüñ zamāne uymadı uy sen zamāneye

2

Ceng eyleme sitāreñ-ile ammā⁸⁸⁵ oğın atup

'Arz-ı melāl itme kemān kaşlaruñ çatup

Şükr eyle hālūñe gicegi gündüze katup

Gir Hâk rızāsına dilüñüñ hānesin şatup⁸⁸⁶

Gördüñ zamāne uymadı sen uy zamāneye

3

Hâk'ıñ rızāsı rāhına gitmekde çâpük ol

Al şat meta '-ı pendü<ñi> ger olursa yük yük ol

Nāzükler arasında bir a'lā teberrük ol

* 77a-77b

⁸⁸³ getür: keje, D.⁸⁸⁴ bu şüret-i: bir şavt u, D.⁸⁸⁵ ammā: āh, D.⁸⁸⁶ şatup: yıķup, D.

Müşkil olan işi kûçege giderem⁸⁸⁷ nâzûk ol

Gördün zamâne uymadı sen uy zamâneye

4

Gördüm düşümde bir gice⁸⁸⁸ bir levh-i bî-bedel

Yazmış hezâr pendî aña Kâtib-i ezel

Anuñ kâmusı vird-i zebân olmağla maḥal⁸⁸⁹

Pîrî bu mışrâ‘î oḡu anı güzel güzel⁸⁹⁰

Gördün zamâne uymadı sen uy zamâneye

5

Dârü’ş-şifâ-yı çarḥda iderdi pür-sürüş

İster misin ki ḥaste dilün ḥâlî ola hoş

Zâtî şarâb-ı pendümi cân ile eyle nûş

Ur gül gibi bu mışrâ-ı rengîne yûri gûş

Gördün zamâne uymadı sen uy zamâneye

⁸⁸⁷ kûçege giderem: küçük görme, D.

⁸⁸⁸ bir gice: dün gice, D.

⁸⁸⁹ vird-i zebân olmağla maḥal: verd-i lisan olmağa ḥamel, D.

⁸⁹⁰ Pîrî bu mışrâ‘î oḡu anı güzel güzel: Biri bu mışra‘ u ḳadem anı gören güzel, D.

Nazire-i Naşûhî **mef‘ûlû fâ ‘ilâtü mefâ ‘ilü fâ ‘ilün***1**

“Düşme dilâ ger âdem iseñ hırş-ı dāneye
 Tuñılma dām-ı miñnete uyma fesāneye
 Çünkü gider şol ucı gelenler bu hāneye
 Teslīm eyle her ne kazā gelse lāneye
 Gördüñ zamāne uymadı uy sen zamāneye”

2

“Dehrüñ bu zīb ü zīnetine kılma i‘timād
 Bu pīre-zenden erlük idüp isteme murād
 Vañdet gerekse kimse ile itme ittiñād
 Çünkü gerek kazāya rızā pes nedür ‘inād
 Gördüñ zamāne uymadı uy sen zamaneye”

3

“Her ne muñadder oldıyısa kişiyē ezel
 Kalmaz ‘ademde irişür irince tā ezel
 Gör nice hoş dimiş bunu üstād-ı bī-bedel
 Çarñ-ı sitīze-kār ile lāzım degül cedel
 Gördüñ zamāne uymadı uy sen zamāneye”

* 78a

4

“Yūsuf gibi cihānda Züleyhādan it girīz
Mısr-ı vücūdda ister [i]señ olasın ‘azīz
Derk it bu fānī ‘ālemi ger var ise temīz
Bu çarḥ-ı ceng-cūy ile gel eyleme sitīz
Gördüñ zamāne uymadı uy sen zamāneye”

5

“Ḥalk-ı cihān ger eyleseler ‘unf ile ḥıṭāb
Keser mülāyemet aña luṭf ile vir cevāb
Her nesneye muḳayyed olup çekmegil ‘azāb
Pendüm ḳabūl eyle **Naṣūḥī** budur şavāb
Gördüñ zamāne uymadı uy sen zamaneye”

212

Nazire-i Ḳadrī*

mef‘ūlü fā ‘ilātü mefā ‘ilü fā ‘ilün

1

“Dehr-i denī ki beñzerdi bir kārḥāneye
Ne bendeye ḳalır bu ne şāh-ı bigāneye
Aldanma tıfl-ı zīrek ol ey dil fesāneye
Devrān ne sāz ṭıtsa sen uy evvel terāneye
Gördüñ zamāne uymadı sen uy zamāneye”

* 78b

2

“Deryā-yı fikre düşme gönül bir kenāra gel
Çün başa her ne yazsa gelür kâtib-i ezel
Çarḥ-ı sitemkār ile lāzım degül cedel
Kesmedügüñ eli öpegör kim budur meşel
Gördüñ zamāne uymadı sen uy zamaneye”

3

“Derd ü belā zebānumı lāl eylemek neden
Ben mūr-ı pāyimāl-i melāl eylemek neden
Pendüm budur ki fikr-i muḥāl eylemek neden
Nādānlar ile ceng ü cidāl eylemek neden
Gördüñ zamāne uymadı sen uy zamāneye”

BÖLÜM 3:

**PROF. DR. MEHMET FATİH KÖKSAL ŞAHSİ KÜTÜPHANESİ MEC.139/1
NUMARADA KAYITLI ŞİİR MECMUASININ MESTAP TABLOSU**

3.1. MESTAP TABLOSU

Yer Nu: Prof. Dr. Mehmet Fatih Köksal Şahsi Kütüphanesi Mec.139/1 Numarada Kayıtlı Şiir Mecmuasının Transkripsiyonlu Metni ve MESTAP'a Göre Tasnifi							
Say-fa Nu.	Mahl as	Matla	Makta	Nazım şekli/ birimi	Nazım türü	Vezin	Açıklamalar
1b	Kānī	Ġubārı ravzanuñ kuhl-ı cilādur yā Resūla'llah Gözümde ħāk-i kūyuñ tūtiyādur yā Resūla'llah	Şefā'āt şuçluya derler meşeldür söylenir dā'im Kuluñ Kānī de bir mücrim-gedādır yā Resūla'llah	Kaside 13 beyit	Na't	.---/ .---/ .---/ .---	
2a	Kānī	Ruĥuñdur şāhid-i esrāra peyker yā Resūla'llah Lebūñdür şüretā olmak muşavver yā Resūla'llah	Bu Kānī bendeñe yok tesliyet şeytān rahmānı Anı ümmīd-i feyz-i lūtfuñ eġler yā Resūla'llah	Kaside 16 beyit	Na't	.---/ .---/ .---/ .---	Bu kaside Kānī divanında 12 beyittir. (Yazar, 2010: 284).
2b	Kānī	Bir dilbere dolaş ki ħācib [ü] derbānı olmaya Bir derde düş ki ħācet [ü] dermānı olmaya	İnkār ider mi küfr-sivā oldığın kemāl Kānī meger ki münkirūñ imānı olmaya	Gazel 5 beyit		--./-./-./-.-	
3a	Kānī	Nigāh-ı hayra tab'ān ol[amaz] pertev gedā-yı 'ışk Anuñçün rūşenā-yı çeşm olmak ister āşinā-yı 'ışk	Yüzüñ tut kıblegāh-ı "şemme vechu'llāha" ey Kānī Menār-ı ħān-kāh-ı dilde okındı şalā-yı 'ışk	Gazel 5 beyit		.---/ .---/ .---/ .---	
3a	Kānī	Dāğ dāğ sīne tūtdı merhem-i vaşluñla bāġ Ġam degül şimden girü cānā baña tāġ üsti bāġ	Bir şolaġ maĥbūbı sevdim Kānīyā sağdur dime 'Āķıbet öldüm dirildüm eyledüm işimi sağ	Gazel 5 beyit		-.--/ -.--/ -.--/ -.--	Son iki beyit divanda takdim-tehirlidir.
3b	Kānī	Olurdi ħātırā-i vuşlatuñ dile reh yāb Geç[ey]di dūzaĥa Firdevs çeşmesinden āb	Gürīz fā'ide virmez każādan ey Kānī Çeker mesāfe-i dūr u dirāzdan girdāb	Gazel 7 beyit		.-- / ..--/ .-- / ..--	

3b	Kānī	Tefāhur itmege lāyık nijādımız yokdur İzāfet-i sūhane i 'tibārımız yokdur	Berī o rütbeyüz esbābdan [ki] ey Kānī Tevekkül ile daḥı ittiḥādımız yokdur	Gazel 6 beyit		.-.- / ...- / .-.- / ...-	Kānī divanında bu gazel 7 beyittir (Yazar, 2010:517).
4a	Kānī	Lebi gülnār o pütün ḡabḡabı sīb-i terdür Sīne vü nāfesi ayvā diyecek yerlerdür	Sözünü eyleme āvīze-i ḡuş-ı nādān Kānīyā kān-ı me 'ānīde suḡen gevherdür	Gazel 9 beyit		...- / ...- / ...- / ...-	
4b	Kānī	Lenger-zen-i sevāḡil-i ümmīd olur muyuz Āsūde-i menāzil-i ümmīd olur muyuz	Kānī eṡer mī ṡurṡa-ı tevḡīk-i kirdikār Lenger-zen-i sevāḡil-i ümmīd olur muyuz	Gazel 5 beyit		--.- / .-.- / .-.- / .-.-	
4b	Kānī	Gözüm nezzāre-i ruḡsāre-i cānāna ḡasretdür Ḳula istimā'-ı muḡabbet-i yārāna ḡasretdür	Dilüm endīṡe-i vaṡl-ı leb dil-dārdan maḡrūm Ḥāyalüm Kānīyā fikr-i sūrūr-ı cāna ḡasretdür	Gazel 5 beyit		...- / ...- / ...- / ...-	Kānī divanında bu gazel 9 beyittir (Yazar, 2010: 515).
5a	Kānī	Ey benüm ṡemme-i būy-ı gül-i bāḡ-ı emelüm Reng-i gül-ḡonca-i ümmīd-i dil-i pūr-veḡalüm Ey benüm ḡüsn-i cihān-süz ile ḡarb-ı meṡelüm 'Ömrümün vārı gözüm nūrı efendüm güzeliüm Maḡzar-ı reng-i tecellīkede-i lem-yezeliüm Gerdiṡ-i ḡeṡm-i iṡāretger-i rüz-ı ezelüm Ayaḡuñ tozına yüz sürmege irmezse elüm Hecr ile olmadur ancaḡ saña yarar 'amelüm ṡimdi āteṡkede-i hecrde ey bī-bedeliüm Reh-i serd oldı bu dem ṡubḡ [u] meṡā mā- ḡaṡalum	Teṡne-leb-i mūr[d] e-i 'iṡretkede-i ḡayret olan Beste-leb mā'ide-i nānı ile ḡasret olan Ḥırmen-i derd [ü] elem encümen-i fırḡat olan Maḡrem-i bezm-i cefā ḡille-keṡ-i ḡurbet olan Ḥāne ber-düş u ferāmüşger ile vuṡlat olan Her güzel aña cefā eylemesi 'ādet olan Ey benüm ṡivekārüm ḡoṡ terennüm bī- miṡlüm İṡte Kānī -i cefā-keṡdür efendüm güzeliüm	Terkīb-i Bend 3 bend		...- / ...- / ...- / ...-	Bu Terkīb-i Bend'in ilk bendi dışındaki 2. ve 3 bendi muhtemelen eksik olmalı. Tahminen bu şiiri Terkīb-i Bend olarak adlandırdık.
5b	Kānī	Nüş-ı meyi gül-ḡünü<le> leb-i cāma ṡuyurma Būs-ı leb-i yār it fem-i gül-fāma ṡuyurma	Kānī meye sen tevbelişin ṡāhidüz ammā Zinhār anı sen ṡāhid-i ibrāma ṡuyurma	Gazel 5 beyit		--.- / ...- / .-.- / .-.-	
5b	Kānī	Rüyına ḡaṡṡı gelüp rüzımızı tār itdi Der-i ḡülṡenkede-i vuṡlatı dīvār itdi	Kānīyā zinnet için muṡḡaf-ı ḡüsn-i yāra Ḳıl ḡalemlle yed-i ḡudret aña bir kār itdi	Gazel 7 beyit		...- / ...- / ...- / ...-	Kānī divanında bu gazel 5 beyittir (Yazar, 2010: 672).

6a	Kānī	İş uşūlin buldı hīç edvāra hācet qālmadı Devr-i ebvāb itmege eṭvāra hācet qālmadı	Kāniyā yazar dost ma‘nādudur şimden geru Hud‘a-i şūretger-i bāzāra hācet qālmadı	Gazel 7 beyit		---/ ---/ ---/ --	
6a	Kānī	Teninde merdūm-i ten-perverūn naqş-ı haşır olmaz Sūtūr-ı meşķ hīç āzāde-i tār-ı harīr olmaz	Şeref bahtı haķīkatce izāfet ister ey Kānī Giyenler ‘āriyet bir sebz-i destārī emīr olmaz	Gazel 5 beyit		---/ ---/ ---/ ---	
6b	Kānī	Semt-i derīçe bend-i nigāra varır mıyuz Bir gün olur mı dergeh-i yāra varır mıyuz	Oldı ayak bağı bize haylūlet-i şitā Bilmem o semte Kānī bahāra varır mıyuz	Gazel 6 beyit		--/ --/ --/ --	Kānī divanında bu gazel 5 beyittir (Yazar, 2010: 551).
6b - 7a	Kānī	Girye-i mestāne keyf-i sāgar-ı şahbā virür Gāh olur kim kıatreler keyfiyyet-i deryā virür	Sen hemān dest-i niyāzı bārgāh-ı Haķķa aç Kāniyā her ne dilerseñ Hażret-i Mevlā virür	Gazel 5 beyit		---/ ---/ ---/ --	
7a	Kānī	Her zamān sāgar-ı bezm-i meyi dilber mi sürer Yoksa bu bezm-i şafāyı yine sāgar mı sürer	Zāhidi telḥ-dimāg eyledi şī‘r[ūn] Kānī Bilmezem ḥāmesine fūlfül-i aḥmer mi sürer	Gazel 5 beyit		---/ ---/ ---/ --	
7a- 7b	Kānī	Zāhirā tāze seven er oğlu erdür Zen perestāne tefevvuķları bālā terdür	Kāniyā nev‘-i beşer cümle ināş olsa daḥı Çalgazanlık yine zen sevmeden a‘lā terdür	Gazel 7 beyit		---/ ---/ ---/ --	Bu şiir, şairin yayımlanan divanında bulunmamaktadır (Yazar, 2010).
7b	Kānī	Eşķūm o şūḥı görse yolunda sebīl olur Hūrşīd önünde necm-i Şüreyyā sefīl olur	Kānī girīre-gīr ‘adālet-i cihānda Aķrānına teraccūh ider bī-‘adīl olur	Gazel 5 beyit		--/ --/ --/ --	
7b	Kānī	Haṭ āver olmuş eyyām-ı bahār-ı ḥüsn ü ān geçmiş Bilür ol şūḥ [görse] ‘āşıkın ammā zamān geçmiş	Bu günlerde ḥazer it geçme Kānī semt-i dil- berden Seni ğamz eylemiş aġyār o bī-raḥme yamān geçmiş	Gazel 5 beyit		---/ ---/ ---/ ---	

8a	Kānī	Şikārgāh-ı emel dūr pāy-ı kudret leng Seg-i mu'allim-i nefis-i hārīş süst-āheng	Bediheten kim iderse bu şi'rimi tanzīr Sezā taķılsa ser pākine zerine çeleng	Gazel 7 beyit		.-./.../-./.-	
8a - 8b	Kānī	Felek hemān beni mi bulduñ imtiḥān idecek Ġarīk-i lücce-i endūh-ı bī-kerān idecek	Laṭīfedür saña maķşūd ğam yeme ey ğam Yine ķarīḥa-i Kānīdür āşiyān idecek	Gazel 7 beyit		.-./.../-./.-	
8b	Kānī	Acımam 'ışk-ı ile zār [u] nizār oldığuma Yār eger hīç ķulāk tutmasa zār oldığuma	Kāniyā lübb-i me'ānī beni cānlandırdı Tevbe sevdā-zede-i naķş-ı nigār oldığuma	Gazel 7 beyit		..-./.../-.-/-	
9a	Kānī	Tururken 'aks-i rüy-ı yār mir'āt-ı derūnumda Açılmaz mı gül-i ümmīd dāĝ-ı lāle ğūnumda	Degül Mecnūna teşbīh eylemek Kānī şāyeste Hezārān Kays ḥayrān ḥālet-i ḥayret- füzūnumda	Gazel 8 beyit		.---/ .---/ .---/ .---	
9a - 9b	Kānī	'Aceb bir zişt-şüret kimsedir ğül-i yābānı Ṭabī'at şāḥibi rū'yāda görmek istemez anı	Ḥased bir rütbe tutmuşdur cihānı Kāniyā şimdi Ki çok görmekde ḥalk Eyyüb-ı ensāriye ķurbānı	Gazel 5 beyit		.---/ .---/ .---/ .---	Bu şiir, şairin yayımlanan divanında bulunmamaktadır (Yazar, 2010).
9b	Kānī	Bahār açdı cihāt-ı sitt-i şad-dāmen çiçek geldi Çiçeklü altı yaprāk bir eteklikli köçek geldi	Ķabül eyle bu dest-āvīzimi luṭf eyle sultānum Şükūfezār-ı bağ-ı ğaybdan bu şimdicek geldi	Gazel 5 beyit		.---/ .---/ .---/ .---	
9b - 10a	Hayrī	Ey sūz-ı 'ışk bir yanār āteş misin nesin Reng-i ğaddār-ı şūh-ı perīveş misin nesin Ey sīne ğamzeye terkeş misin nesin Ey çeşm-i yār fitne vü şūreş misin nesin Ṭākat-ĝüdāz-ı cān belākeş misin nesin	Dāmen gibi varur şokılursın miyānına Ṭaķıl çü tıĝ-ı tiz o mehpāre yanına Ḥayrī şarıl kemer gibi kadd-i çemānına Hem-rev olup bu bağda serv [ü] revānına Kānī o şūh-ı tünd-reve pīş misin nesin	Taştir 5 bend		--./-./.-./.-	Nüşhada Ve lehu başlığı verilen bu şiir Hayrī'nin Kānī'nin gazeline taştiridir.
10b	Kānī	Ecel beşir-i dem-i şubḡāh-ı vuşlatdur Vefāt-ı merdüm-i bī-dārā ḥāb-ı rāḥatdur	Hemīşe āyine der-bā'ış-i tekeşşür-i zāt O dem ki āyine ref' ola cümle vaḥdetdür	Nazm 2 beyit		.-./.../-./.-	Nüşhada Güfte-i Ferd Kānī başlığı verilmiştir.

10b	Kānī	Ben mürīd-i pīr-i 'ıṣṣām 'aḳla itmēm inḳıyād Sāḥa-i mey-ḥāne meydān-ı irādetdür baṇā	Ber-ḳader cūṣıṣ fezā-yı mevce-i baḥr-ı seḥāb Kāniyā āh eyledükce girye 'ādetdür baṇā	Ḳıṭ'a 2 beyit		-.--/ .--/ .--/ .-	
10b	Kānī	Ḥalvet-i ehl-i maḥabbet perd[e]vü çār istemez Ravza-i cennet der [ü] dīvar-ı deyyār istemez	Zer zīverdir ṣīve-i dād u sitād-ı sevḳ [ıṣḳ] Tācirān-ı kāle-i mihr ü vefā kār istemez	Nazm 2 beyit		-.--/ .--/ .--/ .-	Nüshada ferd başlığı verilmiştir.
10b	Kānī	Çünkü bir bāğçedür bu mecmū'am Nükte[ler] meyve saturlar aḡṣān	Maḳsim-i hāme-i feyz-āverden Bir ḳalem şu idelüm bizde revān	Ḳıṭ'a 2 beyit		-.--/..--/--	Nüshada ferd başlığı verilmiştir.
10b	Kānī	Mazhar-ı ḥatt-ı ḥatā olmaḳdan Ola yā Rabb bu mecmū'a emīn	Nāfe-i micmere-i müṣḡinden Eyle her ṣafḥasını ḥıṭṭa-i çin	Ḳıṭ'a 2 beyit		-.--/..--/--	Nüshada ferd başlığı verilmiştir.
11a	Kānī	Yā Rabb eṣer-i ṭab'umı maṭbū' eyle Erbāb-ı derün 'inde mesmū' eyle	Mecmū'-ı cevāmi'ul-kelīm ki söylemiş Ser-cümle bu mecmū'ada mecmū' eyle	Nazm 2 beyit		--./--./--./--	Nüshada ferd başlığı verilmiştir.
11b	Kānī	'Alem ḳaldırsa bir yerde ḳaçan sultān-ı bi'smillah Olur lāḥūtiyān ārāyiṣ-i dīvān-ı bi'smillah	Degüld[ür] münḳatī' ümmīdimiz Allahdan ey Kānī Olaldan "kenz-i lā-yefnā-i" raḥmetkān-ı bi'smillah	Kaside 12 beyit		.---/ .---/ .---/ .---	
12a	Kānī	Bir mehūn bendesiyem sāye daḥı olmaz eṣi Nūrınun zerresi olmaz bu cihānün güneṣi Ḳapladı pertev-i envār-ı ruḥun çār u ṣeṣi Çün doğup ṭutdı cihān yüzini ḥüsnün güneṣi Kim ola sevmeye bu vech-ile sen māḥveṣi	Bülbül oldu ḳalem-i Kānī-i bī-dīl gülüne Şemme-i feyzünı baḡṣ eyle n'olur ol bülbülüne Yüz ḳaralığını baḡṣ it o siyeh fülfulüne "Ve'dduḥā" virdiñe "ve'lleyl" okudum sünbülüne Rüşenī virdi budur külli ḡadāt[in] ve 'aṣī	Tahmis 9 bend		.../.../.../...-	Kānī'nin Rüşenī'nin gazeline tahmisidir.
13a	Cāmī	(...)	(...)	Gazel 5 beyit		.../.../.../...-	Bu şiir Farsçadır.

13a - 13b	Cāmī	(...)	(...)	Gazel 5 beyit		-.---/ -.---/ -.---/ -.---	Bu şiir Farsçadır.
13b	Rüşdī	Eyā nūr-ı avālīm kişver-i hüsnüñ şehensāhı Eyā mürşīd-i āfākı melāhat mülkünüñ māhı	Şefā‘at kıl bu abd-i pür kuşūra rüz-ı ferdāda Degüldür bende-i şāyeste-i maqbül-ı dergāhı	Gazel 10 beyit		.---/ .---/ .---/ .---	
14a	Şīrī	Ey cemālūñ āfitāb-ı “rahmeten li’l- ālemīn” Pertev-i kandīl-i mihrābuñ “huden li’l müttekīn	Āline aşhābına Şīriyā virdim olsun leyl-ü nehār Rıdvānullāh-i te‘ālī [vü] aleyhim ecma‘īn	Gazel 6 beyit		-.---/ -.---/ -.---/ -.---	
14a	Nābī	Şakın terk-i edebden kūy-ı maḥbūb-ı Ḥudā’dur bu Naẓargāh-ı ilāhīdür maḥām-ı Muştafā’dur bu	Mürā‘āt-ı edeb şartıyle gir Nābī bu dergāha Metāf-ı kudsiyāndur busegāh-ı enbiyādur bu	Gazel 5 beyit		.---/ .---/ .---/ .---	
14b - 15a	Neş’et	Bezm-i Cāmīde mey-i ‘ışkuñ olup cür‘a-keşī Olmışam mest-i maḥabbet akıdup kanlı yaşı Ururam na’re-i mestāne hemān şubḥ u ‘aşı Li ḥabīb medeniyyūn ü ‘Arabiyyūn ü Kureşī Ki būd derd [ü]gameş māye-i sādveşi	Sālik-i şāh-reh-i ‘aşka budur tavr-pesend Olmaya cān u cihān kayd u ‘alāka-peyvend Neş’etā ehl-i maḥabbet ola[na] pes bu pend Cām[i] erbāb-ı vefā cüz reh-i ‘aşkeş ne-revend Ser mebāza ger ez-īn rāh ḳadem bāz-keşī	Tahmis 7 bend		-.---/ -.---/ -.---/ -.---	Hoca Neş’et’in Cāmī’nin Farsça gazeline tahmisidir

15a - 15b	‘Āşık ‘Ömer	Ĥabībā şevk-i pākūñla dü âlem nūr-ı azhādur Muḳavves ḳaşlaruñ ḥattı [rumuz] kenz-i eşyādur Dü zülf müşk-būyuñla dil ü cānlar muṭarrādur İzāruñ “alleme’l-esmā” lebūñ genc-i müsemṡādur Boyuñdur sidre vü ṭübā yüzūñ firdevs-i a’lādur Cemālūñ āfītābından cihān tāb-ı mücellādur	Senūñ medh-i cemalūñ ḳılmada ‘Āşık ‘Ömer būnyād Ḥayāt-ı cāvidān buldu şu kim buldu lebūñden dād Olup bend-i muḥabbetden ḡazāl-ı şevḳ [i]le şayyād Berāt itti alnında yazdı nükte-i nūn şād Boyuñdur sidre vü ṭübā yüzūñ firdevs-i a’lādur Cemālūñ āfītābundan cihān tāb-ı mücellādur	Müseddes-i Mütekerrir 5 bend		.../.../.../...	
16a - 16b - 17a - 17b	Şenā’ī	Āh kim derd-i derūnum yine buldı ḡararı Yine eflāki siyāh eyledi āhum şereri Levh-i dilde ḳomadı gerḳi ki<m> yaşum eşeri Āh derd-i şehir ile buldum kederi Yel gibi yeldūm aradum bulamadum bir eri Dedi ey bād-ı şabā şoluma aldum ḡaberi Ḥ<avv>āş u ‘ām şeyḫ dimişler bir alāy ḡayr u şeri Saña düldül diyü vallāhi şatar leng ḡarı Ne ḡaḳīḳat bilür ebter ne gök añlar ne yiri Bağlamaz terkīsine ḳāl [i]le ḡayrū’l-beşeri Kimi ‘Abbāsı delīl itdi kim İbn-i Ḥaceri Oḳudum ḳavl-i Ebūbekr ile İbni ‘Ömeri Her yaña ḡāh Sikender gibi ḳıldum seferi Geh Sülaymān gibi şaldum yedi iḳlīme ḳerī Aḳdı şeh-bāz-ı dilūm her yaña bāl ile peri Eyledūm seyr nice mu‘teberān-ı siyeri Görmedūm ḡülşen-i aḳvālda hīḳ bir şeceri Ki bite şāḡınuñ üstünde murādum semeri Yazmamış Ḳāḏı vü Keşşāf u Cerīr ü Ṭaberī Ḥaberūm yoḳ ḡüzelūm kimden alayum ḡaberi	Ḳanda bulsam anı kim yoḳda degil varda yoḳ ‘Āşık-ı zārda yoḳ dilber-i mekkārda yoḳ Nūh felek şest-ciḡet [ü] seb‘a-i seyyārda yoḳ Zāhir ü bātın u a‘yān‘da vü esrārda yoḳ Ḥāl ü müstaḳbel ü evzā‘ ile eṭvārda yoḳ Nīk ü bedde degil āsānla düşvārda yoḳ Ebr-i bārān-ı felek dide-i ezhārda yoḳ Ḡül ile ḡārda yoḳ bağla ḡülzārda yoḳ Mısr u Şām u Haleb ü Mekke vü esfārda yoḳ Yemen ü Hind ü Buḡārā ile Tātār‘da yoḳ Atlas u Kemḡā degül dirhem ü dīnārda yoḳ Kūnc-i dükkānda degül şehir ile bāzārda yoḳ Nice vaşf itsem anı kim der [ü] dīvārda yoḳ Ser-be-ser ḡayl-i cihān ḡünbed-i devvārda yoḳ Fıḳḡ [u] tefsīr ü eḡādīşle āşārda yoḳ Ḡüşe-i meykede de ḡāne-i ḡammārda yoḳ Daḡı ser-cümle muḡācirde vü enşārda yoḳ Ḳalb-i vīrān-ı Şenā’ī-i dil-efḡārda yoḳ Yazmamış Ḳāḏı vü Keşşāf u Cerīr-i Ṭaberī Ḥaberim yoḳ ḡüzelūm kimden alayım ḡaberi	Terci-i Bend 5 bend		.../.../.../...	Mu‘aşşer-i Şenā’ī manzumesi bir Terci-i Bend’dir.

18a - 18b	Sürürî	Şubḥ-dem nev-‘arūs-ı çarḥ oldı âşikâr Gün yüzünden turra-i şeb-rengi şaldı rûzigâr Devr-i ruḥsârında gördüm yazmış ol Perverdigâr Lâ fetâ illâ ‘Ali lâ seyfe illâ Zû‘l-fikâr	Ey Sürürî pâdişâh-ı lem yezeldür Murtażâ Âfitâb-ı maṭla‘-ı sırr-ı ezeldür Murtażâ Belki zâtu‘lâh disem hergiz maḥaldür Murtażâ Lâ fetâ illâ ‘Ali lâ seyfe illâ Zû‘l-fikâr	Murabba’-ı mütekerrir 7 bend	Zülfikâr nâme	---/ ---/ ---/ --	
18b	Zâkirî	Merḥametdür umdığım da‘im ilâhumdan benüm Merḥametdür umârımkim padişâhumdan benüm Mübeşşirler ile ḥaşr it bu ruḥum çıkmadan tenden Esirge kapuña geldüm didün Yârab ki ḡaffâram Senün kapuñ durur iken varuban kime yalvaram	Kuluñdur Zâkirî bu derd-mendi ‘âlim [ü] dânâ Senün tevḥidiñi eyler hevâ ile ider ammâ Ne var cürmini ‘afv itseñ saña şirk itmedi aşlâ Esirge kapuña geldim didün Yârab ki ḡaffâram Senün kapuñ durur iken varuban kime yalvaram	Muhammes -i mütekerrir 2 bend		---/ ---/ ---/ ---	İlk iki mısra farklı vezinedir. Mahlas olarak Zâkirî’nin adı geçmektedir. Gülcan Alıcı (2016). “Klasik Türk Şiiri Kaynaklarından Mecmua ve Sa’dedîn El Mar’aşî’nin Şiir Mecmuası”, makalesinde bu şiirin Zâkirî’ye ait olduğu belirtilmiştir. Bu makelede bu muhammes örneği 5 bendden oluşmaktadır. Nûshada 1. ve 5. bendi bulunup ilk bendin ilk 3 mısrası farklıdır.
19a - 19b	Mesîhî	İlahî ḥâlî itme dâ‘ima dilden şekûr ismin Gözümden dūr kılma pertev-i envâr-ı nûr ismin Enîs it dem-be-dem ḡalbime yârab şabûr ismin Bize ḡayret müyesser eyle kıl yardım ḡafûr ismin Ya maḥv it levḥ-i ‘işyândan bu ‘abdi pür-kuşûr ismin Yâḥûd esmâ’-i ḥüsnâdan çıkar yârab ḡafûr ismin	Du‘âmı müstecâb eyle Mesîhî ol Mûsâ ḥakkı Ḥabîbüñ Muştafâ için dahı ol müctebâ ḥakkı Tevakkûfsuz ḡabûl olan katında ol du‘â ḥakkı Refîḡuñ bize tevḥik it gürûh-ı evliyâ ḥakkı Ya maḥv it levḥ-i ‘işyândan bu ‘abdi pür-kuşûr ismin Yâḥûd esmâ’-i ḥüsnâdan çıkar yârab ḡafûr ismin	Müseddes-i Mütekerrir 4 bend		---/ ---/ ---/ ---	Bu şiir şairin yayımlanan divanında bulunmamaktadır (Mengi, 2020).

20a	Seyyîd Nizâmoğlu	Ben dertliyem derdim vardır yâ ben nice dönmeeyim İşim gücüm âh [u] zârdur yâ ben nice dönmeeyim	Seyyîd Nizâmoğlu tekdür sözümde hilâfum yokdur Evvel ahîr dönmek haqdır yâ ben nice dönmeeyim	Gazel 7 beyit		--/ --/ --/ --	Bu şiir şairin yayımlanan divanında bulunmamaktadır. (Atalay ve Yaman, 1976).
20a - 20b	Seyyîd Nizâmoğlu	Şem‘i rûyına cismimi pervâne düşürdüm Evrâk-ı dili âteş-i sūzâna düşürdüm Bir kaçre iken kendimi ‘ummâna düşürdüm Sema‘-ı şafâ cāna şafâ ruḥa gıdādur	‘Aşk-ile gelûn tâlib-i cüyende olalum Zevk [ī]le şafâlar sürelüm zinde olalum Ḥazret-i Mevlâna‘ya gelûn bende olalum Sema‘-ı şafâ cāna şafâ ruḥa gıdādur	Murabba‘ı mütekerrir 5 bend		--/ --/ --/ --	Bu şiir şairin yayımlanan divanında bulunmamaktadır (Atalay ve Yaman, 1976).
20b	Fehîm-i Kadîm	Bir ḥayât için kaẓâ bilmem ne nâz eyler baña Ben şehîd-i ğamzeyem ‘İsî niyâz eyler baña	Şâh-ı istignâ-sipâham ben Fehîmâ çarḥ-ı dūn Ḥavfla biñ dürlü vaẓ‘-ı dil-nüvâz eyler baña	Gazel 5 beyit		--/ --/ --/ --	
20b - 21a	Rûḥî	Şanma ey ḥâce kim senden zer ü sîm isterler “Yevme lâ-yenfa‘u” da ḳalb-i selîm isterler	Ezber it kıssa-i esrâr-ı dili ey Rûḥî Ḥâzır ol bezm-i îlâhîde nedîm isterler	Gazel 13 beyit		..--/ ..--/ ..--/ ..--	
21b	Fazlî	Vire mi derd-i şanem derdime dermân vire mi Vaḳtidür yüregimüñ dem-be-dem artar elemi	Fazlî sen mâhı severseñ yüzüñi dergeh[e] tut Ḥâşa maḥrûm ḳoya mı çokdur ilâhuñ keremi	Gazel 6 beyit		..--/ ..--/ ..--/ ..--	Nüşhada başlık olarak “İlâhi-yi Fazlî” yazsa da Gazel örneğidir.
21b - 22a	Ḥalîlî	Cemâlûñ vaşfını ey dilber-i cû (?) tende cân <ân> söyler Lebûñ esrârını âşḳuñ velîkin râyegân söyler Ki nuṭṭuñ emr-i Ḥaḳdur “men ‘âref-i” sırrın ‘ayân söyler Eyâ sen şanma kim senden bu güftâr-ı dehân söyler Veyâ terkîb olan ‘unşur yâḥûd laḥm-ı zebân söyler	Göñül gözini ğafletten açan ‘âşıkḳar ey Naḳşî Olardır Ḥaḳḳ‘ı bâtıldan seçen ‘âşıkḳar ey Naḳşî Ḥalîlî gibi vârandan geçen ‘âşıkḳar ey Naḳşî “Sekâhüm rabbühüm” câmin içen ‘âşıkḳar ey Naḳşî İrer ma‘şuḳuna anlar mekândan lâ-mekân söyler	Tahmis 7 bend		.---/ .---/ .---/ .---	Ḥalîlî’nin Naḳşî’nin gazeline tahmisidir.

22b	?	Beni ey h'ace şanma ehl-i dünyā ile kālüm var Ne hōd sīm ile zer cem' eylemekde iştigālüm var Cihānı bir pula almam ki andan intikālüm var Ġanidür 'aşk ile gōñlüm benim ferhunde kālüm var Değişmem atlas-ı çarha benüm bir köhne şālüm var	Ṭotalum kabza-i destüñde tutduñ cümle afākī Budur ahir senüñle itdigüñ 'ahd ile mīsākī Gōñül virüb fenā dünyānuñ olma çarh-ı (...) Cihān fanīdür ey Yahyā hüve'l hayyu hüve'l bākī Değişmem atlas-ı çarha benüm bir köhne şālüm var	Tahmis 5 bend		.---/ .---/ .---/ .---	Başlıkta Güfte-i Yahyā yazmasına rağmen bu şiir, Taşlıcalı Yahyā'nın bir gazeline ismi kayıtlı olmayan bir şairin tahmisidir.
23a	Şemsī	Şehā tevḥīdūñ esrārın diyen bilmez bilen dimez Ḥaḳīḳat sırr-ı güftārı diyen bilmez bilen dimez	Nedir ey Şemsī bu lezzet nedür bu serdeki vaḥdet Ne dimekdür Ḥaḳ'a vuşlat diyen bilmez bilen dimez	Gazel 6 beyit		.---/ .---/ .---/ .---	
23b - 24a	Seyyīd Nizāmoghlu	Kendüñ idrāk idegör nūr-ı muşaffāsın sen Mebde-i her dü cihān sırr-ı "ev ednāsın" sen Senüñ içün yer gök çarh-ı felek buldı vücūd Cümle bu defter-i divāndaḳı ma'nāsın sen Saña bildirdi Ḥudā evvel ü ahir 'ilmin Olma cāhil hāzer it 'ālim [ü] dānāsın sen Sensüñ ol āyet-i Ḳur'ānla tekrīm olunan Saña Ḥaḳ dimedi mi "alleme'l-esmāsın" sen Aç gözüñ pertev-i āyīne-yi Mevlāsın sen Maḫhar-ı zāt-ı Ḥudā cām-ı muşaffāsın sen	Ne 'acep gaflet-i dünyā ile sekrān olasın Bu fenā tekyesi esrārına ḫayrān olasın Bilmedüñ mi bu fena dār-ı karar olmadığın Bir iki gün bu fenā mülkine miḫmān olasın Zerresin şüret-i zāhirde velī anmalısın 'Ālem-i ma'nide hürşīd-i dıraḫşān olasın Gel Nizāmoghlu unut kendiñi idrāk eyle "Küntü keniz" 'āleminüñ güherine kān olasın Aç gözüñ pertev-i āyīne-yi Mevlāsın sen Maḫhar-ı zāt-ı Ḥudā cām-ı mücellāsın sen	Terci- i Bent 5 bend		...-/...-/...-/...-	
24b	Muşīb	Virür vaşla leṭāfet rüy-ı alı öykelendikçe Olur bu bende istişmam ile gül örselendikçe	Bu bağıñ şebneminden olmaduk ter- dāmen-i ümmīd Muşībā sāye-i naḫlī emelde gölgelendikçe	Gazel 5 beyit		.---/ .---/ .---/ .---	
24b - 25a	Nābī	Dökelüm biz gözimiz yaşını şebnemcesine Ḥandelerle ol āfet-i dil-i ḫurremcesine	Nābiyā ḫazret-i Ḥaḳ pādīşeh-i devrānuñ İde 'ömrini füzün 'İsī vü Meryemcesine	Gazel 5 beyit		...-/...-/...-/...-	

25a	Şemsî	Kaşları ser-nâme-i hüsnünde yârûn hal çeker Kıl kalemle aña kâküllerün cedvel çeker	Zerre deñlü Şemsîyâ hâtır perîşân olmasun Merd olan çekmez cihânûn guşşasın echel çeker	Gazel 5 beyit	---/ ---/ ---/ -.-	Bu şiir bazı farklılıklarla beraber Emrî divanında da yer almaktadır.
25a - 25b	Āgāh	Dilâ şimden girü dāmān-ı küh-ı ğam yatağundur Seni böyle perîşân iden âşüfte dimāğundur Saña kim didi meyden tevbe kıl kendi yasağundur Temāşâ-yı çemenden men' iden dīvār-ı bāğundur Göñül sūzān iden cism-i nizāruñ taze dāğundur Seni pervāne-i 'aşk eyleyen kendi çerāğundur	Ġaraž bir gün şikāyet-nâme-i 'aşk-ı mecāz itdi Yem-i fikre düşüp endîşe-i dūr [u] dirāz itdi Tefe'ül eyleyüp Dīvān-ı Vecdî'den niyāz itdi Açup bu maṭla'-ı rengini Āgāh imtiyāz itdi Göñül-sūzān iden cism-i nizāruñ taze dāğundur Seni pervāne-i 'aşk eyleyen kendi çerāğundur	Müsed des 5 bend	---/ ---/ ---/ ---	
26a - 26b	Yādigār	Fürkatüñle ey perî hālüm perîşân oldı gel Başıma teng oldı 'ālem-çāh zindān oldı gel Ĥānumānum sensiz ey meh beytū'l aḥzān oldı gel Pādişāhum mülket-i dil yandı vīrān oldı gel Seyl-i eşkümde çū çeşm[üm] 'ayn-ı tufān oldı gel Ĥūn-ı dil çıkdı gözümden eşküm al kan oldı gel 'Ālemi ġarḳ eyledi deryā-yı 'ummān oldı gel Ĥātırüm mahzūn-ı kārüm zār [u] efgān oldı gel Bu 'aşırda derd-i ḥasret rahme şāyān oldı gel Merḥametakārüm efendüm vaḳt-i iḥsān oldı gel	Mevsimi 'ıyş-u ṭarabdur irdi faşl-ı nevbahār Kıldı yārān-ı şafā gülgeşt-i 'azm-i nevbahār Gül-izārlar ile herkes 'andelīb-i kāmķār Men ġarīb avāre-dil sūz [u] derūnum merg-zār Derd u dağ-ı ḥasret ile şāhn-ı sīnem lālezār Oldı çeşmüm 'aynı-y-ıla iki ḥūni cūy-ı bār Ĥūn-ı dilde bir bir açılmış şükufe bī şümār Murğ-ı cān-ı şāh yaşıda bülbul [ū] şeydā vü zār Kendi bağundur temāşa eylegel ey Yādigār Şerḥa şerḥa tığ [i]le sīnem gülistān oldı gel	Mu'aş şer 4 bend	---/ ---/ ---/ -.-	Nüşhada Gazel-i Avāre-i Dil Sūzī başlığı verilen bu şiirin nazım şekli Mu'aşşer olarak düzeltilmiştir. Başlık olarak Gazel-i Avāre-i Dil Sūzī yazsada mahlastan yola çıkarak bu şiirin Yādigār adında bilinmeyen bir şaire ait olduğu düşünülmektedir.
27a	Ĥākī	Gözüm hiç gördiğün var mı be Ĥaḳḳ-ı "süre-i Ṭāha" Benüm yārim gibi fitne benüm göñlüm gibi şeydā	Sevelden Yūsuf ey Ĥākī melül oldı zebūn oldı Nice aşüfte vü bī-dil nice avār[e] (...)	Gazel 5 beyit	---/ ---/ ---/ ---	
27a	Kirāmī	Yārī bulsa bir göñül ağıyara minnet eylemez Gülşen-i 'ışka girenler ḥāra minnet eylemez	Ey Kirāmī vuşlat-ı cānān ile mesrūr olan Maḥv olur bir baḥre kim enhāra minnet eylemez	Gazel 4 beyit	---/ ---/ ---/ -.-	

27b - 28a	Rûh-i Bağdādî	Şanmañ bizi kim şîre-i engûr [i]le mestiz Biz ehl-i harâbatdanuz mest-i elestiz Ter-dâmen olanlar bizi âlûde şanur<lar> lîk Biz mâ'il-i bûs-ı leb-i cām u kef ü destiz Şadrın gözedüp neyleyelüm bezm-i cihānuñ Pây-ı hum-ı meydûr yerimüz bâde-i perestiz Biz 'âlem-i fanîde ne mir u ne gedâyız A'lâlara a'lâlanuruz pestle pestiz Mâ'il degülüz kimsenüñ âzârına ammâ Hâtır-şiken-i zâhid-i peymâne-şikestiz Erbâb-ı gârağ bizden ırâğ oldığı yegdûr Düşmez okumuz yire zîrâ şâhib-i şastuz Hem-kâse-i erbâb-ı diliz 'arbedemüz yok Meyhānedeyüz gerçi velî 'aşk [i]le mestüz Biz mest-i mey-i meygede-i 'âlem-i cānuz Ser-halka-i cem'iyet-i peymâne-keşānuz	Ey şâhib-i kudret kanı inşâf [u] mürüvvet Rindân-ı mey-âşâma niçün olmaya rağbet Kısmetleri dirseñ ezeli cevri cefâdur Cevri ola niçün zevk [u] şafâ olmaya kısmet Dirsen ki bugün eylemeyen yarın ider zevk Çok mı iki gün bendelerüñ eylese 'işret Hâcetlerimiz kâdir iken kılmağa hâşıl Şalmağ keremünden bizi ferdâya ne hâcet Nâçar geçer bu mihnetleri halk yohsa Âdem kara tağ olsa getüremez buña tākāt Hālûñ kime açsañ saña dir hikmeti vardur Öldürdi meni âh bilinmez mi bu hikmet Bihûde dön[üp] neyler ola başımız üzre Halkuñ<uñ> bu felek didigi dolab-ı meşakķāt Bihûde yeter döndi hemân terkini urisa Kim 'aksine devr eylemeden yegdi yıķılsa Ferdâ elemin çekme mey iç bak ruğ-ı hûba 'Aşıqlara ferdâda dağı va'd-i likâ var El virse şafâ fırsatı fevt eyleme bir dem Dünya aña degmez ki cefâsın çeke âdem	Terkib-i Bend 3 bend		--./--./--./--	Bu şiir Bağdatlı Rûhî divanındaki 17 bendlik Terkib-i Bendin bazı bendlerinden oluşmaktadır.
29b	Ferîdî	Dü-cihān fahrınıñ ihsânına kırbān olayım Tâ ki "levlāk" okunan şânına kırbān olayım Cebrâ'il itdügi cevlanına kırbān olayım Sırr-ı mi'râcla seyrânına kırbān olayım Ben anuñ mu'ciz-i edyânına kırbān olayım	Ey Ferîd oğlu kıoma bugünüñi yarına sen Yürî kırbān ola gör dostlarınıñ vārına sen Âline evlādına aşhābına enşārına sen Eyle cānuñı fedâ mu'ciz-i izhārına sen Ben anuñ cümlesinüñ şanuna kırbān olayım	Muhammes 5 bend		...--/...--/...--/...--	

30a - 30b	Hatayî	Lâyî iskât eyleyüp bir bilmeyen illâsını Bilmedi nefy ile işbâtuñ nedür ma'nâsını Vādî-i 'işyânda kaldı añmadı Mevlâsını Âb-ı tevhîd ile tâhir kılmadı a'zâsını İçmedi bezm-i elestüñ bâde-i hamrâsını Açmadı nûr-ı hidâyet çeşm-i nâ-bînâsını Görmedi gün tırrasından leyle-tül-esrâsını Bulmadı râh-ı yakînuñ menzil-i a'lâsını “Kâb[e] kavseyn'üñ” yanıldı [kurb-i] “ev ednâ'sını” [Silmedi âyine-i dilden gubâr u pasını] Müfti-i 'ışk böyle virmişdür anuñ fetvâsını Yâ çek el serden yahud çıñratma'aşkuñ tāsını	Perde-i pindârdan geç 'âlemüñ sultânı ol Her gedâya şefkat eyle cânı içre cânı ol Cevher-i aklı ma'âdinden çıkarıl kânı ol Kûy-ı 'ışkuñ sende yap yap başla bir 'üryânı ol Na're-i yâ hû ile doldur cihânı fânî ol Gâh mest ü gâh esrük bir mehûñ hayrânı ol 'Âşık dîvâneler ser halkâsınıñ hânı ol Baş açık ol padişahuñ bende-i fermânı ol Can virüb bu yolda şıdıkla kulu kurbânı ol Küllî ki meydânda tövb[e] it küyuñ gâltânı ol [Müfti-i 'ışk böyle virmişdür anuñ fetvâsını] Yâ çek el serden yahud çıñratma'aşkuñ tāsını	Tercî-i Bend 4 bend		-.--/ -.--/ -.--/ -.--	Nüşhada “Gazel-i Kânî” başlığı verilen bu “Terc-i Bend”, Sadeddin Nuzhet Ergun'un “Hatâyî” divanında bulunmaktadır. Divanda 8 benddir. Karşılaştırmalar bu divana göre yapılmıştır.
31a - 31b - 32a	Sürürî	Dilâ bu dehr-i fânînuñ nesine böyle hürremsin 'Aceb bilsem ne maşşûda irişdüñ böyle bî-ğamsın Zamânuñ hüsrevi olduñ tıtalum şâh-ı 'âlemsin Kamer tal'at melek haşlet yâ bir sultân-ı a'zamsın Ya Dahhâk [u] Feridün Behmen [u] Dârâ yahûd Cemsin Ya İskender ü yâ Fağfûr Hâkânî ya Rüstemsin Bilürsen “küllu şey'in hâlikün” emrine a'lemsin Ne assı âkıbet dest-i ecel irdükde ebsemsin Tekebbürlük Hudâya yaraşur sen nesl-i Âdemsin Vücuduñ aña ey gâfil ki bir kaatre menîdensin	Sürürî bir karar olmaz cihânda bir şâh-ı 'âlem Yüziñe gülse birkaç gün muqarrerdür soñunda ğam Geçenler bizden evvel mücib-i 'ibret degül mi hem Nazar kıl bunca şâhuñ gerdişine hâline her dem Yaturlar zîr-i hâk içre nice Dârâ nice Rüstem Huşûsâ terk-i taht [u] tâc iden o sultân hâzret-i Edhem Ecel meyânınıñ rahmine kimse urmadı merhem Koyalum bunca sultân [u] selâtin-i cihânı hem Tekebbürlük Hudâya yaraşur sen nesl-i Âdemsin Vücuduñ aña ey gâfil ki bir kaatre menîdensin	Mu'aşşer-i mütekerrir 5 bend		.---/ .---/ .---/ .---	
32a - 32b - 33a	Nâbî	Bu gülistânda benümçün ne gül ne şebnem var Bu çarşûde ne dâd [u] sited ne dirhem var Ne kudret-i ne taşarruf ne bîş ü ne kem var Ne kuvvet [ü] ne ta'ayyün ne zahm ü merhem var Bu kâr-hânede bilmem neyüm benüm nem var	'Âdemden itdi beni kudret[i] ber-âverde Ġidâmı eyledi âmâde rahm-ı mâderde Nevâl-i zâhirde vü bâtınla itdi perverde Benümle çekdi zühür-ı cemâline perde Bu kâr-hânede bilmem neyüm benüm nem var	Tahmis 7 bend		.---/ .---/ .---/ .---	Nüşhada “Zuhûrî” başlığı verilen bu şiir Nâbî'ye aittir. Bu tahmis divanda 13 benddir (Bilkan, 1997: 169). Şiirin mahlas bendi nüşhada gösterilmemiştir.

33a	Seyfu'llah	Bu 'aşk bir baħr-i 'ummāndır buña hadd [ü] kenār olmaz Delīlim sırr-ı Qur'ān'dur bunu bilende 'ār olmaz	Seyfullah sözinde mestdür şeyhinden aldığı destdür Dīvāne-rā qalem nīstdür ne söylerse qanār olmaz	Gazel 7 beyit		.---/ .---/ .---/ .---	
33b - 34a	Qanberī	Ey şeh-i mülk-i vilāyet ey Haq'ın kudret eli Āsitānuñ Ka'besine yüz sürüb didük belī Ravza mıdır işigün yā bağ-ı rıdvānuñ gülī Medhūñ okur cān [u] dilden her şehir cān būlbūlī Es-selām ey hādī-i rāh-ı Hudā nesl-i 'Alī Es-selām ey kutb-ı 'ālem Hacı Bekdāş-ı Velī	Şāh Takī vü bā-Nakī bedrū'dücānuñ haqqıçün Hasan el-'Askerī Mehdī zamanuñ haqqıçün Himmet eyle Qanberī 'ye hānedānuñ haqqıçün Sūre-yi Tāhā vü Yāsīn "Hel Etānuñ" haqqıçün Es-selām ey hādī-i rāh-ı Hudā nesl-i 'Alī Es-selām ey kutb-ı 'ālem Hacı Bekdāş-ı Velī	Müseddes-i mütekerrir 7 bend	Selam nāme	-.---/ -.---/ -.---/ -.---	
34b - 35a	Sürürī	Şaldı sevdālara ol zūlf-i sinemsā-yı meni Eyledi ğamzeleri 'āleme rüsvā-yı meni Seniñçün dillere düşdüm gör aħı hāy meni Seven ölsün mi begim hasret ile vāy meni	Ey Sürürī nazar itme yüregüm yārasına Od düşer hasretle vāh çekerüm bāresine Dost bıkmaz mı olur 'aşık biçāresine Seven ölsün mi begim hasret ile vāy meni	Murabba'ı mütekerrir 7 bend		..---/ ..---/ ..---/ ..---	
35a	Tal'at	Sākiyā bilmem el atmış ezelde cāma Cem Kim gelür nūş eyledükçe dīde-i bādāma dem	Bu zemīn tāze-yi Tal'at yine ehl-i sühan Tarḥ idince kāmēt engüşt eyler hāme ham	Gazel 6 beyit		-.---/ -.---/ -.---/ -.---	
35b	Fevzī	Esāfil cām iqbāllere merd kām-kār olmaz Ged u bālāda ölse tār yārdan pāyid[ār] olmaz	Hüner Fevzi ğazelde iftikārdur tavr-ı üstāda Edā-yı nā-becā şayeste-i bezm-i kibār olmaz	Gazel 5 beyit		-.---/ -.---/ -.---/ -.---	
35b	Muhibbī	Cāmi'i hüsn içre zūlf [ü] haṭṭ-ı cānānı öper Zāhid el üstüne almış şanki Qur'ānı öper	'İydi vaşlına Muhibbī irse yüzün ḥāk ider Bu ümid ile yürir kim ḥāk dāmānı öper	Gazel 4 beyit		-.---/ -.---/ -.---/ -.---	Bu şiir şairin yayımlanan divanında bulunmamaktadır (Yavuz, 2016).

36a - 36b	Yahyā Efendi	Gel ey dil cāy-ı rahat şanma bu dehr-i ğam ābādı Binā bünyādı urma bu fenā mülkünde şeddādı Ne keç-revdür nazar kıl esbāb-ı çerh bīdādı Ġıd[a] itmişdürür kendüm yirine Ādemi zādı Nice serverleriñ ancak ƙalubdur şimdi bir ādı Muħaƙƙaƙ añladuñsa seyyidü'l kevneyne ƙalmadı Saña bāƙī ƙalur şanma bu ƙarh-ı süst bünyādı (...)eyle kurmuşdur bināsın bunuñ üstādı	Olursañ derseñ devletle gel ser a ser 'āleme sultān Hülāşa niçeler şīr-i ecelden yoƙdurur de[r]mān Şular kim 'āleme olmuşlar idi şāh-ı 'alī-şān Yitürler cür'aveş hāk içre anlar zār [u] ser gerdān Bu miħnethānede 'ākil olan hiç ola mı şādān Niçün mā'il olur Yahyā cihāna bilmezem insān Nice şāh felek rif'at olubdur Hāk ile yeksān İrişdirse kişi Zātī yeridir göge feryādı	Müsemmen 5 bend		.---/ .---/ .---/ .---	
37a	Emīn	Maƙşūdını şarf eyle tarīķinde bulı<ın>nca Deryāya irür āb-ı revān (...)bulınca	Söz yoƙ sühān-ı Rāġīb Efendiye Eminā Ālemde kişi böyle ola şa'ir olunca	Gazel 5 beyit		--./--./--./--	
37a	Fehmī	Ey dil yine sen burc-ı gülyāra mı düşdün Dūdün felege ir[d]i bugün nāra mı düşdün	İftā-yı miyānında bu taksīme girince Fehmī gibi bir lebleri gülnāra mı düşdün	Gazel 7 beyit		--./--./--./--	
37b	Fehmī	Dilā ol şacı Leylāya olalıdan beri meftūn Ƙılındı meskenim şāhra denildi nāmıma Mecnūn	Şeb-i tarik-i fūrķātde ƙalursa ağlañ ey yārān Bu Fehmī çün 'alām-ı mülki (...) degil meznūn	Gazel 5 beyit		.---/ .---/ .---/ .---	
37b	Seyyīdī	Şehā bir şūh-ı ğaddara olalı bu göñül maƙrūn Dil-i Ferhādımı aldı o şīrīn lebleri gül-gün	Baña rām olması yāriñ olurdu Seyyīdī lakin Yanında olmasaydı ger raķīb ü zişt-rū mel'un	Gazel 5 beyit		.---/ .---/ .---/ .---	
38a	Aħmed	Ey uranlar kılıcımı ğayretle küffara Cān [u] dilden sizi ışımladım ol Settār'a	Aħmed[ā] ğayr du'ā eyle ğuzāta her dem Diler [i]señ ki mu'in ola Hūdā anlara	Gazel 5 beyit		..--/..--/..--/..-	

38a	Bahtī	Minnetullah ki irişdi beŝāret haberi Geldi cān kulağına yine meserret haberi	Cünd-i İslām'a du'ā itmededür çün Bahtī Ey ŝabā durma hemān anlara ilet haberi	Gazel 5 beyit		.../.../.../...-	
38a - 38b	Fethī	Ŗad riŝte-i çār-mīh ğāzab-ı yār tırankā (?) Sancađ-ı nūr-ı dīde-i tufān baba fanķā(?)	Fethī şu'arā bu ğazeli itmede tanzīr Nev kafiye-i tengde çeker cümlesi zonķa (?)	Gazel 7 beyit		--./--./--./--	
38b - 39a	Āgehī	Çekdirüb firķatañı bizden ırağ oldun sen Baħr-ı firķatde niçe furtunalar çekdüm ben	Kelimātüm dūr-i deryā-yı ĥaķiķat añlar Baħr-i ma'nāda ŝināverlik iden ehl-i sūhān	Kaside 20 beyit		.../.../.../...-	
39b	Seyyīdī	Gör ŝuret-i insanda olan ba'zı baķarlar Bir ni'metüñ ardınca hemān başa kaķarlar	Luťf eyle ilāhi bu kuluñ Seyyīdiye sen Ŗol dem ki anı bir tıracık yere dıķarlar	Gazel 5 beyit		--./--./--./--	
39b	Fehmī	Devrān-ı zamān böyle ki aķdıkça aķarlar Mecnün-veş ol ŝevķle Leylā'ya baķarlar	Kıl Fehmī -yi bīçārenüñ aħvālini aħsen Yārab kerem it cennet-i a'lāda maķarlar	Gazel 5 beyit		--./--./--./--	
40a	Fehmī	Elveda' ey ğonca-i ğülzār-ı ĥubān elvedā' Eyleyen ŝūrīdesin her demde nālān elvedā'	Rūz [u] ŝeb da'vāt-ı ĥayretüñde Fehmī kemterüñ Bi'sselāmet var ŝađ ol cāyuñda cānān elvedā'	Gazel 10 beyit		.../.../.../...-	
40b	'Ālī	Süzülsün çeŝm-i mestüñ devlet-i bī-dārı görsünler Bozulsun bend-i zülfüñ bendeler dīdār[1] görsünler Çözülsün düĝmeler mir'āt-ı pūr-envārı görsünler Çıķar pīr-āhenüñ tā ķudret-i Settārı görsünler Meded rūķ-ı muŝavver nic' olurmuş bārı görsünler	O meh-rū <yı> baht-ı ' Ālī gibi [ĝaddār] olmak istemiş Vefā semtinden el çekmiş sitemķār olmak istemiş Kırup 'aŝıķların cellād-ı ĥün-ĥār olmak istemiş Muĥaŝsal zulme meyl itmiş cefākār olmak istemiş Yitiŝsünler meded üftādeler ķurtarı görsünler	Muhammes 5 bend		.../.../.../...-	

41a	‘Alī	‘İnāyet bir kula yüz tutsa ‘iṣyānı hicāb olmaz Güneş toğdukdā zīrā perde-i zulmet hicāb olmaz	Ḥabībın sev dilerseñ mağfıret takrībın ey ‘ Ālī Raķīb olmağ gibi Mevlā’ya rengin intisāb olmaz	Gazel 5 beyit		.---/ .---/ .---/ .---	Divanda bu gazel 7 beyittir (Aksoyak, 2018: 768).
41a	Nābī	Laṭīf ile ḥāsed-i bed-ḥ’aha nedāmet gelmez Telḥ olan mīveye sūkkerle ḥalāvet gelmez	Ne kadar olsa da pā-māl-i zihām ey Nābī Eyleyen kūy-ı dil ārāda iḳāmet gelmez	Gazel 5 beyit		..--/..--/..--/..-	Divanda bu gazel 7 beyittir (Bilkan, 1997: 666).
41b	Nābī	Kālā-yı cihān germ-nigāh itmege degmez El irmedi çıka deyü āh itmege degmez	Nābī o perī itmeyicek nāmeñe rağbet Ruḥsāre-i evrākı siyāh itmege degmez	Gazel 4 beyit		--./--./--./--	Divanda bu gazel 6 beyittir (Bilkan, 1997:661).
41b	Bāhir	Bu gerdiş-i cihānı mevvārelerde bilmez Cū şiş-i nemmās (...) fevvārelerde bilmez	Diller ḥayāl[i] ḥüsnüñ fark eylemekde ‘āciz Bi ḥayl-i ümmid-i Bāhir gehvārelerde bilmez	Gazel 5 beyit		--./--./--./--	
42a	Fuzūlī	Muḥālif devr-dün gül-gün şarābım kana degşürdüm Sürūd[ın] çeng ü ‘ūdın nāle vü efğāna degşürdüm	Fuzūlī bende zevk-ı ‘āfiyet az iste kim çokdan Ben anı ārzū-yı ṭal‘at-i cānāna degşürdüm	Gazel 5 beyit		.---/ .---/ .---/ .---	Divanda bu gazel 7 beyittir (Kılınç, 2021: 565).
42a	Fuzūlī	Vaşluñ baña ḥayāt virür firkatüñ memāt “Sübḥāne ḥālīkıy ḥaleḳ-al-mevt-i ve’l ḥayāt”	Kılduñ edā-yı na’t Fuzūlī tamām kıl “Kellemtü bi’s-selām ve temme bi’s şalāvat”	Gazel 7 beyit		--./--./--./--	
42b	Lāmi’	İn gülşen-i menzili ez-ḥüsn-i maḳām Peyveste büved maḥall-i feyz-i Raḥmān	Lāmi’ ki zi- kil-k-i ḥāme tāre-baḥş goft Tekye şode ez-cenāb-ı Şeyḥ ābādān	Kıt’a 5 beyit		--./---/--./---	Farsça bu şiir kıt’a olmasına rağmen rubai veznindedir.

44a	Eşrefoğlu Rûmî	Ey ‘aceb bilsem nedir yâ Rab bu derdün çâresi Gün gün artar hiç oñulmaz yüregimün yâresi	Eşrefoğlu Rûmî bu derde giriftâr olalı Düşdi bir deryâya kim yokdur anuñ kenâresi	Gazel 6 beyit		-.--/ -.--/ -.--/ -.--	Divanda bu gazel 9 beyittir (Çelebi, 2020: 142).
44a	Eşrefoğlu Rûmî	Kim ki Dost yolunda terk-i cân ider Dost aña dîdârını ihsân ider	Eşrefoğlu Rûmî cân terk ideli Her nefes Dost iline cevân ider	Gazel 7 beyit		-.--/ -.--/ -.--	
44b	Eşrefoğlu Rûmî	Bu nice derddür ki düşdi cânâ dermân istemez Arturur günden güne derdini noķşân istemez	Derdün artsun ey Eşrefoğlu Rûmî ‘âr kı Derdle rûsvâ-yı olan ‘âlemde pinhân istemez	Gazel 7 beyit		-.--/ -.--/ -.--/ -.--	
44b	Eşrefoğlu Rûmî	Baħr-i ‘ummân kuşiyem yerim mekânım andadır Bunda adım süre geldüm o cihânım andadır	Bunda geldim Eşreofı Rûmî didiler baña Daħi bundan özge benüm âd u şanım andadır	Gazel 5 beyit		-.--/ -.--/ -.--/ -.--	
45a	Eşrefoğlu Rûmî	Benim işbu ğarîb hâlüm ‘aceb düşdi bu sevdâya Yolımı Dost’a iltmege tolaşdı iş bu şahrâya	<Vara> Eşrefoğlu Rûmî sen bu ‘aşkıdan hergiz ayrılma Bu ‘aşk cûşiyledür kıatre taşub vardığı deryâya	Gazel 5 beyit		.---/ .---/ .---/ .---	Divanda bu gazel 12 beyittir (Çelebi, 2020: 68).
45a	Eşrefoğlu Rûmî	Var gönül var kim bu dertten sen haberdâr olmaduñ Anuñ içündür bu yolda sen çekerdâr olmaduñ	Eşrefoğlu Rûmî ile yoldâş olaldan ey gönül Geçüben aşşı ziyândan Dosta gider olmaduñ	Gazel 7 beyit		-.--/ -.--/ -.--/ -.--	
45b	Eşrefoğlu Rûmî	Gel bu ‘ışkuñ şerbetinden bir kıadeħ nûş eylegil Gel bu ‘ışk ile başuñı tâ ebed hoş eylegil	Gel bu ‘ışk deryâsınuñ dirmek dilerseñ dürlerin Gel bu Eşrefoğlu Rûmî sözlerin ğüş eylegil	Gazel 7 beyit		-.--/ -.--/ -.--/ -.--	

46a	Eşrefoğlu Rūmī	Kāfirūn 'ışkıyla küfri 'ākıbet īmān olur Zāhidūn sa'yi kamu 'ışksuz hebā mensū[r] olur	Eşrefoğlu Rūmī gerçeksen eger 'āşık iseñ Saña ne qorhu ne ğam çün sevdüğün ğayyūrdur	Gazel 6 beyit	---/---/---/---	Divanda bu gazel 11 beyittir (Çelebi, 2020: 243).
46a	Eşrefoğlu Rūmī	Habır olmak dilerseñ bu haberden Ur 'ışk okun öte geçsün cigerden	Gel Eşrefoğlu Rūmī 'yle bile git Ki emīn olasın derd-i belādan	Gazel 8 beyit	---/---/---	Divanda bu gazel 10 beyittir (Çelebi, 2020: 198).
46b	Eşrefoğlu Rūmī	'Ārife şorgıl eğer [sen sorar] iseñ haberi Saña 'ā[ri] f virir ol senden içerü haberi	Seheri gözler iseñ Eşrefoğlu [i]le bile Ten ü cāndan geçübün Dost'a idesin seferi	Gazel 8 beyit	..-/..-/..-/..-	
47a	Mısrī	Zāt-ı Hākda mahrem-i irfān olan añlar bizi 'İlm-i sırda baħr-ı bī-pāyān olan añlar bizi	Halkı koyub lā-mekān ilinde menzil tūtalı Mısrīyā şol cānlara cānān olan añlar bizi	Gazel 6 beyit	---/---/---/---	Bu gazel divanda 9 beyittir (Tatçı, 2013:487).
47a	Mısrī	Ol menem ki vāqıf esrār-ı 'ilm-i Ādemem Kāşif-i genc-i hākıkat hem hayāt-ı 'ālemem	Ben o Mısrī 'yem vücūdum mısrınā şāh olmuşam Hādimem gerçi velī ma'nada sırr-ı aқdemem	Gazel 6 beyit	---/---/---/---	
47b	Mısrī	Her neye baksa gözün bil sırr-ı Sübhān andadır Her ne işitse kulağın mağz-ı Qur'an andadır	Görinen şanma bu Mısrī 'nün hemān sen mülkünü Gönlü bir virānedir kim genc-i pinhān andadır	Gazel 6 beyit	---/---/---/---	Bu gazel divanda 9 beyittir (Tatçı, 2013, 403).
47b - 48a	Mısrī	Zühdünü ko 'aşka düş ehl-i canān itsün seni Pīr-i 'aşka kulluk it kim cānā cān itsün seni	Gel bu Mısrī 'nün elinden bir qadeh nüş eyle kim Maħv idüb nām [u] nişānuñ bī-nişā[n] itsün seni	Gazel 6 beyit	---/---/---/---	

48a	Niyāzī	Zāhidā şū[r]et gözetme içeri gel cāna baķ Vechi üzre gör ne yazmış defter-i Raķmāna baķ	‘Ālem anuñ ĥüsnüñle şerĥinde olmuş bir kitāb Metīn isterseñ Niyāzī şüret-i insāna baķ	Gazel 7 beyit		-.--/ -.--/ -.--/ -.-	
48b	Nūrī	Ey gönül dillerde sen efsāne olduñ bilmedüñ Baş açık esrük ‘aceb dīvāne olduñ bilmedüñ	Nūriyā irmez iseñ yāriñ vişāli sırrına Ṭotalum ‘ilm ile sen bir dāne olduñ bilmedüñ	Gazel 5 beyit		-.--/ -.--/ -.--/ -.-	Nūshada Niyāzī başlığı verilmiştir.
48b	Niyāzī	Varlığıñ maĥv eyleyüb meydāna gel Lā vü illādan geķüb merdāne gel	Ey Niyāzī baş açık dīvānesin Niçe bir dīvānesin uşlāna gel	Gazel 6 beyit		-.--/ -.--/ -.-	Bu gazel divanda 7 beyittir (Tatcı, 2013: 468).
49a	Niyāzī	Rumūz-ı enbiyā-yı vāķıf-ı esrār olandan şor Ene’l-Ĥaķ sırrını cāndan geķüp ber-dār olandan şor	Anadan toĥma gözsüzler kemāhī görmez eşyāyı Niyāzī vech-i dildārı “ulū’l-ebşār” olandan şor	Gazel 6 beyit		..--/ ..--/ ..--/ ..--	Bu gazel divanda 5 beyittir (Tatcı, 2013: 427).
49a	Niyāzī	Dermān arardım derdime derdim baña dermān imiş Bürhān arardım aşlıma aşlım baña bürhān imiş	İşit Niyāzī ’nin sözün bir nesne örtmez Ĥaķ yüzün Ĥaķ’dan ‘ayān bir nesne yok gözsüzlere pinhān imiş	Gazel 8 beyit		--.-/ --.-/ --.-/ --.-	Bu gazel divanda 9 beyittir (Tatcı, 2013: 444)
49b	Hüdāyī	Gülistānda güli ĥandān iden Dost Aña bülbülleri nālān iden Dost Dilerse kaķreyi ‘ummān iden Dost Kimini kul kimin sultān iden Dost	Şunu kim ide Mevlā mażhar-ı zāt Hüdāyī bulsa tañ mı nice lezzāt Cemāline idüb insānı mir’āt Kemāl-i ĥüsnüni seyrān iden Dost	Murabba 5 bend		..--/ ..--/ ..--	
50a	Hüdāyī	Ĥaķķ’dan artuķ nesne yokdur ĥayrıdan ümmīd kes Aç gözüñ merdāne baķ “Allah bes bāķī heves”	Baĥr-ı irfānda deĥildir yedi deryā kaķrece Kaķanda kaldı ey Hüdāyī Nil ü Ceyĥūn u A[r]es	Gazel 5 beyit		-.--/ -.--/ -.--/ -.-	

50a	Hüdāyī	‘Arif ol āyīne-i insāna bak Anda nūr-i Ḥaẓret-i Raḥmāna bak	Geç Hüdāyī şüreti ma‘nāyı gör Ḳaṭre-i ḳo lücce-i ‘ummāna bak	Gazel 6 beyit		---/---/---	
50b - 51a	Hüdāyī	Seherde açılan güller nedendir Öten şūrīde bülbüller nedendir Benefşelerle sünbüller nedendir Ağızda söyleyen diller nedendir	Ḳamunuñ aşlı ḥod Ādem’le Ḥavvā Niçün nedir ba‘z[ı] a‘lā ba‘z[ı] ednā Hüdāyī ḳanden oldı bunca eşyā Bu ‘ālemlerle bu iller nedendir	Murabba 9 bend		---/---/---	
51a - 51b	Hüdāyī	Bizi varlık ḥicābından ḥalās it Meded ey pādīşehler pādīşāhı Kerem kıl bāde-nūş-ı bezm-i ḥās it Meded ey pādīşehler pādīşāhı	Hüdāyī yi iriştir feth-i bāba Varalum ḥaẓret ni‘mel meā‘ba Geçür zerrātı ırgür afitāba Meded ey pādīşehler pādīşāhı	Murabba 5 bend		---/---/---	
51b	İbrāhim	Sözüm ḥaḳdur Ḥudā ḥaḳkı ḳulaḳ tut tuy mu‘ammādan Başiretle nazar ḳılup sebak al şuhf-ı eşyādan	Eger nefsuñı fehm itdünse bulduñ Ḥaḳkı İbrāhim Eger fehm etmedünse çek elün bu şi‘ir ü inşādan	Gazel 6 beyit		---/---/---/---	
51b - 52a	İbrāhim	Muşhaf-ı ḥüsnüñdürür hīç şüp[he] yok “ümmü’l kitāb” Ḥamdu li‘llāh muşhaf-ı ḥüsnüñden oldı feth- i bāb	“Küntü kenzün” sırrını ma‘nada şordum ḥāl [i]le Didiler İbrāhim[e] ḳul ‘indehu “ümmü’l kitāb”	Gazel 7 beyit		---/---/---/---	
52a	Şeyhī	İy kemāl-i ḳudretün nefḥinde ‘ālem bir nefes V’iy celāl-i ‘izzetün baḥrinde dünyā keff ü ḥas	Şeş cihetden sen münezzehsin velī senden tolu ‘Arş u ferş ü fevḳ ü taḥt u şağ [u] şol u pīş ü pes	Kaside 7 beyit	Tevhid	---/---/---/---	Divanda bu tevhid 16 beyittir (Biltekin, 2018: 229.
52b	Sipāhī	İşbu bāzār-ı fenā bir sūdu yok sevdā [i]miş ‘Ārife genc “ḳanā‘atü kenzü lā-yefnā” imiş Gör nedir ol kim sözi bir gevher-i yektā [i]miş ‘Āşıḳuñ maḳşūdı ol maḥbūb-ı bī-hemtā [i]miş Himmeti ḡāyet bülend ü maṭlabı a‘lā imiş	‘Ālem-i vaḥdetde iken düşdün ey dil keşrete Cümle tebdil oldı ol zevḳ u şafālar miḥnete İrmek isterseñ Sipāhī menzil-i ḳurbiyyete “Ḳābe ḳavseyñi” geçüp iriş serāy-ı vaḥdete Ḳurb-ı “ev ednā” Hüdāyī cümleden a‘lā [i]miş	Tahmis 5 bend		---/---/---/---	Sipāhī’nin Hüdāyī’nin gazelini tahmisidir.

53a	Ḥayālī	Muṣaffā eyle dil levḥin bugün nūr-ı tecellādan Cemālin gösterir dilber bu mir'āt-ı mücellādan	Ḥayālī terk-i cān itgil bu esrārı nihān itgil Mekānuñ lā mekān itgil ḥaber budur müsem mādan	Gazel 6 beyit		.---/ .---/ .---/ .---	Bu şiir, şairin yayımlanan divanında bulunmamaktadır (Tarlan, 1945).
53b	Şıdkī	Cān terkini urmadın cānān ele girmez Zünnārın kırmadın imān el[in]e girmez	Sen kendüñi bilmeden erkān edeb almadañ Ey Şıdkī kul olmadañ sultān el[in]e girmez	Gazel 5 beyit		--./---/ --./---	Mecmua' da Sıdkī adına kaydedilen bu şiir, "Ziver Tezeren, Seyyid Azīz Mahmūd Hüdāyī Divānı 2, İstanbul;1985' de" dörtlükler halinde yer almaktadır. Karşılaştırmalar bu çalışmayla yapılmıştır.
53b	Fenāyī	Cān u dil şehrin ezelden eyledüñ yağmā-yı 'ışk Ol vecihden düşdi bu 'ālemlere gavgā-yı 'ışk	Çünkü mevcūd nuṭṭ-imiş 'ālemdə 'ışk kâ'im- maḥām Bize bildürdi Fenāyī rehber-i Mevlā-yı ışk	Gazel 4 beyit		-.--/ -.---/ -.---/ -.--	Divanda bu gazel 5 beyittir (Aydın, 2004: 196).
53b - 54a	Yazıcı zāde	Elā ey 'āşık-ı ḥazret ne kıla kıl nazar Allah Allah Başiret göziyle gözle çü vermişdir başar Allah	Gel urma yārene yāre Ḥabibullāhı gör yāre Nice müştāk idi yāre niçün anı sever Allah	Gazel 6 beyit		.---/ .---/ .---/ .---	
54a	Fuzūlī	Olupdur emr-i Ḥaḥḥ ile sirişte Anuñçün yārimə derler ferişte	Fuzūlī dilberi ḳocmaḥ dilerseñ Alup hemşiresin olgıl enişte	Gazel 4 beyit		.---/ .---/ .--	Fuzūlī mahlaslı başka bir şaire ait olan şiir nakıs gazeldir.
54a - 54b	Hācı Bektāş -ı Velī	Bizden isterseñ cevheri dürr ile deryā biziz Ḳāf u 'aşk üstünde pervāz eyleyen 'anḳā biziz	Hācı Bektāş-ı Velīnūñ <kendi> nuṭṭ-ı sırr-ı evliyā Ḳāşif ü sırr-ı şıfāta vār ile hemtā biziz	Gazel 8 beyit		-.--/ -.---/ -.---/ -.--	Nüşhada beyitlerde mısraların yeri farklıdır. Redif ve kafiye uyması için mısraların yeri değiştirilmiştir.
54b - 55a - 55b	Şirī	Cihān var olmadan ketm-i 'ademden Ḥaḥ ile birlikte yekdāş idüm ben Var itdüm bu mülke çünkü o demden Yazdım taşvīrini naḳḳāş idüm ben	Bi ḥamdillāh şimdi Şirī didiler Geldüm gitdüm zātum hiç bilmediler Kimse birimizi fehmediler Her gelen mahlūḳa ḳardaş idüm ben	Murab ba 16 bend		11'li hece ölçüsü	.

56a	Hayretî	Muhabbet mülkünün sultânıdır ‘ışk Mevedded ‘âleminün cāmıdır ‘ışk	Ne bilsün Hayretî ‘aşkı her âdem Hak’uñ bir lütfıdır ihsânıdır ‘aşk	Gazel 5 beyit		.---/.---/..--	
56a	Mezākî	Biz kim bir alāy rind-i tarab-hāne-i ‘ışkuz Çāk bezm-i elestden beri mestāne-i ‘ışkuz	Biz çekemezüz ašlā ğam-ı devrānı Mezākî Çāk bezm-i ezelden beri mestāne-i ‘ışkuz	Gazel 5 beyit		--./--./---./--	
56a - 56b	Devrānî	Sidre-kaddūñden nümüne kaşlarıñ ey āfitāb Çeşm [ü] ebrun ile zülfūñ remz ider “ümmü”l kitāb	Qalb-i insānuñ bu demde ‘arş-ı yezdān oldığı “Alleme”l esmā-yı” tefhīm iledir ey kām-yāb	Gazel 5 beyit		-.--/ -.--/ -.--/ -.--	
56b	Haşmet	Eylesem tāze nihālüm ile seyr-i çemeni Bile bağçe[ye] şalındırsam o serv-i bedeni	Naẓm olundu taleb-i yār ile Haşmet bu ğazel Ketm-i ‘aşk<ı> eyler iken şevkle söyletdi beni	Gazel 7 beyit		..--/..--/..--/..--	
57a	Hasbî	Lebūñ şevkiyle baĝrın yaqtı lāle Hasedden kana garq oldı piyāle	Hayāle düşmesün Hasbî’ye yer yok Dehānuñla bilūñden kıl u kāle	Gazel 7 beyit		.---/.---/..--	
57a	Fuzūlî	Vişālî yār kadrin hecr ile bīmār olandan şor Zülāl-i şevk ü zevķin teşne-yi dīdār olandan şor	Lebūñ sırrın gelüp güftāre benden özgedin şorma Fuzūlî nūkte-i bir vāķıf-ı esrār olandan şor	Gazel 4 beyit		.---/ .---/ .---/ .---	Divanda bu gazel 7 beyittir (Kılınç, 2021: 464).
57b	Yahyā	İtmesün seng-i havādiş cām-ı şahbā-yı şikest Yohsa eyler tır-i āhum çarķ-ı mīnā-yı şikest	Genc-i vaşl-ı dil-rübāya mümkün olurdu zafer Himmet-i merdān ideydi cünd-i a’ dāyı şikest	Gazel 4 beyit		-.--/ -.--/ -.--/ -.--	Divanda bu gazel 5 beyittir (Kavruk, 2001: 28).
57b	Esir	Tevāzu’ ehl-i irfāna şerefdır naķs-ı ār olmaz Tekebbür nev’i nā-dāna feẓā’ilde medār olmaz	Neden azurde-i alām-ı ğamsın Esirā bilmem Cihānda her gülūñ bir hārı var hem bī hezār olmaz	Gazel 5 beyit		.---/ .---/ .---/ .---	

57b - 58a	Bâkî	Ehl-i dil cānlara meyl it şeref [ü] 'izzet bul Nazaruñ kânlara kıl gevher-i zî-kıymet bul	Mey içüb mest-i müdām olsa 'aceb mi Bâkî Derd ü gamsız güzērān eyleye bir sâ'at bul	Gazel 7 beyit		..--/..--/..--/..--	
58a	Cevherî	Şadâkat eyleyen ok gibi eğlenmezse yanuñda Ne gizlersin o doğru sözleri şāhum gümānuñda	Semender gibi âteş-i âşiyānuñı senüñ bilsem Nedir ey Cevherî bu âteş-i suzān bu anuñda	Gazel 5 beyit		..---/..---/..---/..---	
58a - 58b	Şālih	'Āşık-ı pür ğam olan <a> fūrkat-i yārān ne belādır Çekilen şām [u] seher ah-ı firāvān ne belādır	Ola mı dehr içre devām-ı sürūr ey Şālih Bir nefes şöhet içün bir niçe nedāmet ne belādır	Gazel 6 beyit		..--/..--/..--/..--	
58b	Zekî	Eyledi gonca tebessüm hānde kıldı gül güle Ağlar iken hārdan gülşende bülbül bülbüle	Āsitān-ı asumān-ı mānendiñe irüp Zekî Eylesün ey afitābum seyr-i burc-ı sünbüle	Gazel 5 beyit		-.--/-.--/-.--/-.--	
58b - 59a	Nef'î	Bahār olsa yine seyr-i gülistān olduĝın görsem Güzel seyr eylemek 'uşşāka āsān olduĝın görsem	Muḥaşşal böyle bir gün görmeden ölürsem ey Nef'î Felek men ölmeden ḥāk ile yeksān olduĝın görsem	Gazel 7 beyit		..---/..---/..---/..---	
59a	Kātibî	Bi-ḥamdi'llāh irişdi dil yine nūrun sultāna Çemen baş kaldırub yerden du'ālar kıldı Sübhāna	Nice medḥ eylesün vaşf-ı bahārı Kātibî dilde Vücūdı ḥastedir zaḥmı irişdi ḥadd-i pāyāna	Gazel 6 beyit		..---/..---/..---/..---	
59b	'Āşık 'Ömer	Efendim rüz u şeb āh u fezālar hep seniñçündür Derūmı her seher dilde senālar hep seniñçündür 'Adāvetler 'adūlar ḥāşıl itdüm gāibāneñde Raḳīb-i nā-sezālarla nizā'lar hep seniñçündür	Göñül virmeğlige dilberlere hem bende cür'et yok Göñöldendir şikāyetler begim sende şikāyet yok Nedendir 'Ömer bilmem saña ğamdan selāmet yok Kend[ü]yü 'aşkla türk-i şālālar hep seniñçündür	Murabba 4 bend		..---/..---/..---/..---	

59b - 60a	Usulî	Saňa hicrân belâsı hep bu çarh-ı bî-vefânuñdur Şefâ‘at merhamet şefkat Resûl-i kibriyânuñdur ‘Atâ virür [lütuf] bahş Hâlık-ı kevn ü mekânüñdur Dilâ bî-hüde şanma kim bu söz bir nüktedânuñdur Erenlerden ümîdüñ kesme himmet evliyânuñdur Tevekkül kıl vişâl-i yârı da virmek Hudânuñdur	Yüri âlûde-dâmân ol maħabbet hâk-i rāhında Beķa yokdur bilürseñ ‘ākıbet devlet külāhında (...)aldanup ķalma cihānuñ ‘izz ü cāhında Murāda irmek isterseñ bu ‘ālem tekyc-gāhında Erenlerden ümîdüñ kesme himmet evliyânuñdur Tevekkül kıl vişâl-i yârı da virmek Hudânuñdur	Müseddes-i mütekerrir 5 bend		.---/ .---/ .---/ .---	
60b	‘Ulvî	Ķanı ol demler benümle ittiḥād itdüklerüñ Muttaşıl günden güne luṭfuñ ziyād itdüklerüñ Rām olub benim sözime inķiyād itdüklerüñ İltifāt idüb baňa ‘arz u dād itdüklerüñ Sen unutduñsa beni luṭfuñla yād itdüklerüñ Ben unutmam bu dil-i nā-şād[ı] şād itdüklerüñ	Künc-i ḥasretde nice bir ideyim āh u fiğān Şabra tākat ķalmadı oldum za‘ıf [ü] nā-tüvān ‘ Ulvî -veş sendendir ayru düşmüşem kim nāgehān Żayi‘ olub gitdi mi bu āşnālıklar hemān Sen unutduñsa beni luṭfuñla yād itdüklerüñ Ben unutmam bu dili nā-şād[ı] şād itdüklerüñ	Müseddes-i mütekerrir 5 bend		-.---/ -.---/ -.---/ -.--	
61a - 61b	Nesīmî	Yî yüzüm māhiyyetidür ‘āleme nūr-ı necāt Lāmelif “lā-raybe illā vechehū” aña necāt	Elif Allāh‘dur ki olmaz nuṭķı zātından cüd[ā] Uş kitāb-ı vahy-i muṭlaķ uş Mesīḥi mu‘cizāt	Gazel 15 beyit	Elif nāme	-.---/ -.---/ -.---/ -.--	
61b	Eşrefoğlu Rūmî	Rāziyem derdine yārūñ ben şikāyet itmezem Kendi ḥālüm söylem gayrı ḥikāyet itmezem	Söyle Eşrefoğlu Rūmî derdiñi ‘āşıklara Dime kim ben gizlerem ‘ışķı melāmet itmezem	Gazel 7 beyit		-.---/ -.---/ -.---/ -.--	Divanda bu gazel 13 beyittir (Çelebi, 2020: 184).
62a	Eşrefoğlu Rūmî	Cānumı ‘üryān idüb şaldum bu ‘ışķ deryāsına Nāgehān ‘ışķuñ şataşdum dürr-i bî-hemtāsına	Eşrefoğlu Rūmî ‘ışķdan ḥoş ḥaber virdi yine Müdde‘inüñ ḥiç ķulak dutmaz ķurı da‘vāsına	Gazel 7 beyit		-.---/ -.---/ -.---/ -.--	Divanda bu gazel 12 beyittir (Çelebi, 2020,72).
62b	Ķacı Bayrām-ı Velî	Çalabım bir şār yaratmış iki cihān ārasında Baķıcaķ dīdā[r] görinür ol şār kenāresinde	Bu sözüñ ‘ārifler añlar bilmeyen cahiller tañlar Ķacı Bayrām kendi bañlar ol şehrūñ mināresinde	Gazel 5 beyit		.---/ .---/ .---/ .---	
62b	Seyyīd Ķamdi	Yüzüñ nūr-ı cenāb-ı kibriyādur yā Resûl‘allah Cemālūñ Pertev-i zāt-ı Ķudādır yā Resûl‘allah	‘İnāyet ķıl bu Seyyid Ķamdi-i maḥzūn-ı mesrūr it (...)zirā bir aybım bi- riyādır yā Resûl‘allah	Gazel 7 beyit	Na‘t	.---/ .---/ .---/ .---	

63a	Hacı Bayrām	Ol sākiden içdim şarāb gāyet yüce meyḥānesi Ol sākiden içenlerüñ cān virmedir şükṛānesi	Ḥazreti himmeti yār oldı Hacı Bayrama İrdi işāret oldı çün bu gencinüñ virānesi	Gazel 6 beyit		---/--/--/--/--	
63a - 63b	Vaḥdetī	Biz şarāb-ı ‘aşk-ı ilen ḥākana gelmişlerdenüz Bāşı cānı terk idüb meydāna gelmişlerdenüz Āteş-i sūzān-ı ‘aşka yāna gelmişlerdenüz Secde-i ḥāk-i der-i cānāna gelmişlerdenüz Derd-mend-i ‘āşıkuz dermāna gelmişlerdenüz	Vaḥdetī rüz-ı ezelde ‘aşk olupdur pīrimüz Ol sebebdan tekye-i faqr u fenādur yi[ri]müz ‘Add olur nev‘-ī beşerde gerçi kim taşvīrimüz Āb [u] gilden şanm[a] ey zāhid bizüm taḥmīrimüz Nūr-ı Ḥaḫdan şūret-i insāna gelmişlerdenüz	Muham mes-i Müzdev ic 5 bend		---/ ---/ ---/ ---	Nüşada başlık olarak “Gazel-i Vaḥdetī Tahmis Nevī‘ Raḫmetu’llah” dese de Nevī‘ ye ait böyle bir tahmis bulunmamaktadır. Bu şiir Vaḥdetī’ye ait bir muhammes örneğidir.
63b - 64a	Hüdāyī	Ey dirīga çarḫ elinden gözlerim ḫan ağladı Dār-ı dünyāya gelenler zār [u] giryān ağladı	Ey Hüdāyī rāh-ı Ḥaḫkı isteyenler buldılar Nefsi ḡaddāra uyanlar ebedī ḫan ağladı	Gazel 6 beyit		---/ ---/ ---/ ---	
64a	Şükṛī	Dāne dāne dīdemizden hey meded ḫan tamladı Barek’allah dilberānuñ ḫüsnüne ān tamladı	Şükṛiyem kim zāhir oldı ter cemālūmdan benim Şanki rüy-ı āsumāndan ebr-i bārān tamladı	Gazel 8 beyit		---/ ---/ ---/ ---	
64b	Şükṛī	Kef-i mu‘ciz-i esraruñ yed-i Mūsāyı depretmez Sözün iḫyā-yı mevtāda leb-i ‘İsāyı depretmez	Dutupdur yā Resūlallāh şefā‘at dāmenüñ Şükṛī Ki oldur ‘izz-i pāy-ı dāmeni deryāyı depretmez	Gazel 5 beyit	Na‘t	---/ ---/ ---/ ---	
64b	Şükṛī	Özüñ her dertlere maḫzı devādur yā Resūla’llah Sözün emṛāzlara ‘ayn-ı şifādur yā Resūla’llah	Diyār-ı ‘izzete şāyeste kıl yār behçet içre Bu Şükṛī bendeñi şimdi cūdādur yā Resūla’llah	Gazel 8 beyit	Na‘t	---/ ---/ ---/ ---	

65a		Ol resül-ı müctebâ vü “rahmeten li’l-‘âlemîn” Bende medfûndur dîv eflâk fahr eyler zemîn	Ğabrini idüp ziyâret didi Cibrîl-i emîn Hinde cennât-ı ‘aden (...) ħâlidin	Nazm 2 beyit		-.---/ -.---/ -.---/ -.---	“Nazm” olan bu nazım şeklinin başlığı nüshada kıt‘a olarak gösterilmiştir.
65a	Vankulı Mehmed Efendi	Budur ‘âyîn-i ‘Arab bir ħavmûñ ölse seyyîdi Az olur kim ħabri üzre bende âzâd olmaya	Sen ki Faĥrû’l-mürselîn ü Seyyidü’l- kevineyn’sin Ĥâşe lillah ħabriñe yüz süren âzâd olmaya	Ğıtt’a 2 beyit		-.---/ -.---/ -.---/ -.---	
65a - 65b	Bedrî	Fakr-ı ħâlde abdâl[1] âbâd kılan Bekdâşî’dir Ĥırĥa-püş olmuş velîkin kâm alan Bekdâşî’dir Ziynet-i dünyâyı terk itmiş abâ-püş gördigüñ Nâr-ı aşķu’lîlhla dâ’im yanan Bekdâşî’dir	Nutĥ-ı pîrdir eyne’am ĝuş eyle cânâ sen de bil Taş atan bizdendir ammâ atdıran bizden degil Zemm ider ‘âlem seni ey Bedriyâ olma melîl Sen bilürsün baĥr-ı ‘ummâna ĥalan Bekdâşî’dir	Murabb a 4 bend		-.---/ -.---/ -.---/ -.---	
65b	Virânî	Ĥâlibâ gel zât-ı pāk-i Muştafâ’dan bî‘at it Âb u ĥâk ol bād u âteş-i Murtażâ’dan bî‘at it	Ey Virânî zümre-i âl-i ‘abâ pür nûrdur Şun elin tut dâmenin şâĥ evliyâdan bî‘at it	Gazel 10 beyit	Düvazdeh	-.---/ -.---/ -.---/ -.---	
66a - 66b	Rûĥî	Sâķiyâ mey sun bize bârî Ĥudânuñ ‘aşķına Sürelüm zevķi Muĥammed Muştafânuñ ‘aşķına İdelüm ‘işret ‘Aliyyü’l-Murtażâ’nuñ ‘aşķına Nüş idelüm Şâĥ Ĥasan ĥulĥ-ı Rızânuñ ‘aşķına Cüş idelüm Şâĥ Ĥüseyn âĥ kim Kerbelânuñ ‘aşķına	Ehl-i imân bizdedür biz mü’minüñ imâniyuz Münkirüñ inkâriyuz hem kâfirüñ tufâniyuz Cümle cismüñ cânıyuz hem cânlaruñ cânâniyuz Bir ĥadeĥ şun saķiyâ bu dem zaman sultânıyuz Şâĥ imâm ‘Ali Naĥt bedrû’d dücânüñ ‘aşķına	Muham mes 8 bend	Düvazdeh	-.---/ -.---/ -.---/ -.---	

67a - 67b	Meylî	Ḥalk-ı ‘âlem düşmen olup zemm iderse dem-be-dem Boynına alur benüm cürmüm ider lutf [u] kerem Medḥ iderse kendisinin eylügidir lâ-cerem Ey’ disünler kem disünler çekmezem kaç’â elem Dost medḥinden ne aşşı zemm-i düşmenden ne ğam Fâriğ [ü] âzâdeyem birdir yanumda medḥ ü zem	Meyliyâ eyü dimişler benim için ḥâş u ‘âm Ḥasb-i ḥâli her kimüñ ma‘lumıdır beyne’l-enām Ḥalka dünyâ-yı deniden ötürü kılmam iltiyām Ḥaḳ te‘âlâ ḥazretinden ğayrıya yokdur ricām Medḥ-i dostdan ne aşşı zemm-i düşmenden ne ğam Fâriğ [ü] âzâdeyem birdir yanımda medḥ ü zem	Müteker rir Müsedd es 5 bend		---/ ---/ ---/ ---	Divanda bu müseddes 6 benttir (Şenödeyici ve Akdağ, 2014).
67b - 68a	Yümnî	Şubḥ irince taşra çıkdı ḥānesinden bir perî ‘Azmi-ı ḥammām eyledi gördüm şabâdır rehberi Gördi nâtırlar ḥıram idüp gelür bir müşterî Karşuladı hoş âmed ile hemân-dem her biri Kalkdı ta‘zîm eyleyüp ḥammāmcı gösterdi yeri	Cāmesin giydi hemân-dem kıldı mâh-ı şehâb Şerbeti nüş etdi vech-i pâkine sürdi gülâb Kıldı şarf-ı sîm u zer mir’ata dökdi bî-ḥisâb Ehl-i ḥammām didiler ancak olur ‘âlî-cenâb Ḥalk-ı ‘âlem Yümniyâ medḥ eyledi ol dilberi	Muham mes 6 bend	Hamām nâme	---/ ---/ ---/ ---	
68b		Olur gül gül kaçan şeftâlular ‘izârından Bu bâğuñ meyvesi evvel irişmişdir bahârından	Şehâ ber-dâğ-ı sînem tâze tâze zaḥm-ı tîrûñle Baña yegdir cihānuñ gülşeninden lâlezârından	Nazm 2 beyit		---/ ---/ ---/ ---	“Nazm” olan bu nazım şeklinin başlığı nüshada kıt’a olarak gösterilmiştir.
68b - 69a	Cünūdî	Ey vezîr-i zâlim (...) la‘în-i pür-ḥased Eyledüñ ebvâb-i ‘adli bunca demdür çünki sed Ġayret-i Ḥaḳ ‘âkıbet urdı saña bir dest-i dil Ḥamzevîler erlerinden bulmadüñ aşlâ meded Hây kâfir hây dînsiz hây mel‘ün-ı ebed La‘net-i Ḥaḳ ber-revân (...) ebed	Naḥs-ı zâtuñdan Cünūdî Müslimîne irdi ğam Neyleyüm tâ ḥaşre dek çıkmaz gönüllerden elem Eyledüñ i‘zâz ile dünyâda ser ta ser (...) Derdiñi teskîn ider bu beytle ancak kalem Hây kâfir hay dînsiz hây mel‘ün-ı ebed La‘net-i Ḥaḳ ber-revân (...) ebed	Müsedd es 6 bend	Zemmiye	---/ ---/ ---/ ---	

69b		Dil görmese yüziñi hayālünle eglenür Hicrân-ı şebde fikr-i cemālünle eglenür	Mihr ile mäh-ı (...) olan mübtelâ-yı aşk Bağduğca saña hüsn-i cemālünle eglenür	Nazm 2 beyit		--./-./-./-./-.	“Nazm” olan bu nazım şeklinin başlığı nüshada “rubâ‘iyyât” olarak gösterilmiştir.
69b	Kabûlî	Dil olsa gördüğün demde dilârâ da kemâl olsa Murâduñ añlasa ‘âlemde dildâr ehl-i hâl olsa	‘Adü kām almasa rām olmasa ‘âlemde her güle Aña sevmek sevimek mâ-ğaşal emr-i muğâl olsa	Nazm 2 beyit		.---/ .---/ .---/ .---	Mecmuadaki şekliyle “rubâ‘î” başlığı verilen bu şiir Kabûlî’nin gazelinin ilk iki beyitidir. Mecmuadaki şekliyle “nazm” görüldüğü için nazm olarak aldık.
69b		Şevk [i]le germ olmadur cām-ı muşaffâdan ğarağ Māhītāb-ı āfītāb-ı ‘âlem-ārādan ğarağ	Kışsa-i dehri ferāmuş itmedür ancak murād Yoğsa şād olmağ değıldür cām [u] şahbādan ğarağ	Nazm 2 beyit		-.--/ -.--/ -.--/ -.--	“Nazm” olan bu nazım şeklinin başlığı nüshada “rubâ‘iyyât” olarak gösterilmiştir
69b		Nağd-i hūş-ı sâki-yi zībāya virdim şimdi ben Hep Cem’ün gencīnesin şahbāya virdim şimdi ben	Bir gönül kalmışdı esbāb-ı ta‘allukdan hemīn Anı da bir dilber-i ra‘nāya virdim şimdi ben	Nazm 2 beyit		-.--/ -.--/ -.--/ -.--	“Nazm” olan bu nazım şeklinin başlığı nüshada “rubâ‘iyyât” olarak gösterilmiştir.
69b - 70a	Şeyhül islam Yahyâ	Uçurdum murğ-ı cānı āşiyān-ı ‘âlem-i tenden Halâş oldum ğam-ı ağıyar ile ğavğā- yı düşmenden	Uyurken öpmek olurdu seni ey ğonca fem ammā Elim varmaz benim bir gül kıparmağa bu gülşendeñ	Nazm 2 beyit		.---/ .---/ .---/ .---	Mecmuadaki şekliyle “rubâ‘î” başlığı verilen bu şiir Şeyhülislam Yahyâ’nın gazelinin 1. ve 3. beyitleridir. Mecmuadaki şekliyle “nazm” görüldüğü için nazm olarak aldık.
70a		Bilindi büseye yok yāriñ izni gülmemeden Ğarağ ne ‘āşıkā cevri etmeden öpülmemeden		[Matla’]		.-./-./-./-./-.	Bu “matla’” ve aşağıdaki “nazm” nüshada “rubâ‘î” başlığı altında tek bir şiir olarak gösterilmiştir.

70a		Al cāmeden aḥṣam belī cānāna açılmış Şubḥ olmuş açılmış şafaḥ ammā ne açılmış	Düzd-i nigeḥi ḥaṇṇer ile belde gezerken Ehl-i dil-i ‘uṣṣāka çok ḥāne açılmış	Nazm 2 beyit		---./---./---./---	Nüshada “rubā’ī” başlığı altında verilen bu beyitler “nazm” örneğidir.
70a		Bu Ṭāḥir añā giriftar iken ne bağlandıñ Tereddüd eyleme ey düğme sen çözülmemedən		Müfred		.-./..-./.-./..--	Nüshada “miyān” başlığı altında verilen bu beyit “müfred” örneğidir
70a		Dillerde meyūñ zevkī Cem’ün cāmına maḥṣūṣ Gördüm ki o āḥ la ‘l-i lebūñ gül-fāmına maḥṣūṣ	Ḳoynında adın sīne ḳomuş şāf-ı mücellā Var gümüş āyinesi endāmına maḥṣūṣ	Nazm 2 beyit		---./---./---./---	Nüshada “miyān” başlığı altında verilen bu beyitler “nazm” örneğidir.
70a		Geldi o büt zülfini dökmüş ruḥ-ı ḥamrāsına Ḳaplamış semmūrını gül-gün sāḳ ḥārāsına		Matla‘		-.--/ -.--/ -.--/ -.--	Nüshada “rubā’ī” başlığı altında verilen bu beyit “matla” örneğidir.
70a - 70b		Ey dilber-i mümtāz senūñ zülfüne bendim Baḳdıḳca o āyīne-i ruḥsāre begendim	Ben mest-i mey-i la ‘lle çok ḥāl görindi Ol vechle ḥiç devşiremem ‘aşḳla kendim	Nazm 2 beyit		---./---./---./---	Nüshada “rubā’ī” başlığı altında verilen bu beyitler “nazm” örneğidir.
70b		Ehl-i sevdā dā’im eyler eftimūn-ile devā Baḳ o şūḥuñ perçemiyle zülf-i müşg āsāsına		Müfred		-.--/ -.--/ -.--/ -.--	Nüshada “miyān” başlığı altında verilen bu beyit “müfred” örneğidir.
70b		Sāḳī hele mümtāz gerek bezm-i şafāda Elmāsı ḳadehle şuna ṭavṣān ḳanı bāde	Naḳl eyleye rindāna gehi buse-i la ‘lūñ Zāḥirde ola va ‘d-i viṣālını recāda	Nazm		---./---./---./---	Nüshada “miyān” başlığı altında verilen bu beyitler “nazm” örneğidir.
70b		Felek evvel şunar sükker dehāna İçer zehrini āḥir ḳana ḳana <ölür>	Merhem-i cerāḥāt-ı sināna ‘İlāc olmaz velī zaḥm-ı lisāna	Nazm 2 beyit		---./---./---	“Nazm” olan bu nazım şeklinin başlığı nüshada “rubā’ī” olarak gösterilmiştir.

71b		Yine halk itdi dime hazret-i Mevlānāyı Anı il sālīk olubdur göre Mevlānāyı	Bilmedi kimse gül-āb ile yā zemzem ile meydir Ne ile yaqdılar hazret-i Mevlānāyı	Nazm 2 beyit		...-/ ...-/ ...-/ ...-	“Nazm” olan bu nazım şeklinin başlığı nüshada “Sūdāsi Der-Haqq-ı Ney” olarak verilmiştir.
71b		Gelmedi gitdi sīneye dilber-i gül’izārımız Bir gül-i ter biter dildeki hār-zārımız	Qalb-i hāzīn sīnemiz sanki şikeste kār-ı resm Nāleden oldı āşikāra dildeki inkisārımız	Nazm 2 beyit		Şiir herhangi bir vezne dâhil edilemedi.	“Nazm” olan bu nazım şeklinin başlığı nüshada “rubā’ī” olarak gösterilmiştir.
71b		İrdi elem hergiz yārīn ruh-ı zībāsına Degmedük dehrūn hemān bir gül-i ra’nāsına	Hālīmī ‘arz eylemek olurdı ammā neyleyim Ol şeh-i hüsnuñ qomazlar kimseler tenhāsına	Nazm 2 beyit		...-/ ...-/ ...-/ ...-	“Nazm” olan bu nazım şeklinin başlığı nüshada “rubā’ī” olarak gösterilmiştir
71b - 72a	Nef’i	Felek āsūde midir meger kendi kederden Devrān aña da mihrini nīşter eyler	Gün başına bir hil’at-ı zībā verir ammā Dāmānımı ālūde-i hūn-ı ciger eyler	Kıt’a 2 beyit		--./--./--./--	Mecmuadaki şekliyle “kıt’a” olarak görünen bu şiir; Nef’i’nin kasidesinden 2 beyit olarak alınmıştır. Mecmuadaki şekliyle kıt’a görüldüğü için kıt’a olarak aldık.
72a		Def’ itmek-ile tīr-i elem gerdiş-i dehri ‘Ālemde taḥammül gibi hergiz siper olmaz	Her hālde ḥamūl olmada yāqūt-şifāt ol Ger āba vü ger āteşe düşse zarar olmaz	Kıt’a 2 beyit		--./--./--./--	
72a		Gūşe-i vahdet idi qabrūn ‘azābı olmasa Hoş temāşā-gāh idi maḥşer ḥesābı olmasa	Dār-ı dünya hoştur ammā ‘ākıbet mevt olmasa Zevk-i cennet hoşdur ammā şiddet-i nār olmasa	Nazm 2 beyit		...-/ ...-/ ...-/ ...-	Nazım şeklinin başlığı nüshada “rubā’ī” olarak gösterilmiştir.
72a		Olmaz dil [ü] dilberden taqşīr-i muḥabbetde Elbette muḥarrerdır te’şīr-i muḥabbetde	Günden güne artarsa mihrim n’ola ol māha Germiyyete bā’iştir tevķīr-i muḥabbetde	Nazm 2 beyit		--./---/---./---	Nazım şeklinin başlığı nüshada “rubā’ī” olarak gösterilmiştir.

72a		Çeşmüñ sihr ile baña yüz dürlü nâz ider Bir nighle dilde aña biñ dürlü nâz ider	Şevk-i lebûñle hâlimi arz itsem n'ola Mest oldu gonca 'âşık olan keşf-i râz ider	Nazm 2 beyit		--./-./-./-./-.	“Nazm “olan bu nazım şeklinin başlığı nüshada “rubâ‘î” olarak gösterilmiştir
72b		İşte göz açıcı geldi belde-i Ma'nîsaya Didi kim dîde güşâyam yine lâzım bilmek	Dirilüb tenine eyledi birbirine nâ-bînâlar Şehre göz açıcı gelmiş hele iftâh 'aynek	Kıt'a 2 beyit		..-./-./-./-./-.	“Kıt'a” olan bu nazım şeklinin başlığı nüshada “rubâ‘î” olarak gösterilmiştir.
72b	Hâfız	Ol rind-i cihân âfet-i devrân olacaktı 'Âlemde inkâr rāhına biñ kan olacaktı	Girân-ı ecel itmez ise kâmetini ham Bir nakd-i dil bend perişân olacaktı	Kıt'a 3 beyit		--./-./-./-./-.	
72b		Dil-i âzâdemi ben bir şeh-i şeydâya kapdırdım Hay[ı]flar pençe-i murğ-ı dil-i şayyâda kapdırdım	Telef itdim kamu varım bu hürmen-gâh-ı 'âlemde Şavurup hâşıl-ı 'ömr-i [dîrî]ğa bâda kapdırdım	Nazm 2 beyit		.---/ .---/ .---/ .---	“Nazm” olan bu nazım şeklinin başlığı nüshada “kıt'a” olarak gösterilmiştir.
72b	Nev'î	'Aşkımı yazmak istesem noktası bir kitâb olur Şevkimi söylesem saña zerresi âfitâb olur		Matla'		--./-./-./-./-.	Nüshada “kıt'a” başlığı adı altında verilen bu mısra Nev'î'ye ait gazelin ilk mısrasıdır. Mecmuadaki şekliyle “matla'” görüldüğü için matla' olarak aldık.
73a	Yûnus	Ben dostıla dost olmuşam kimseler dost olmaz baña Münkirler bakup gülüşür selâm dahı virmez bana	Dervîş Yûnus bir nice dem fânî cihânı terk idem Yâna yâna Hakk'a gidem perde hicâb olmaz baña	Gazel 4 beyit		--./-./-./-./-.	

73a - 73b	Nā‘tī	Göñül eğlencesi bir dil-nüvâz-ı nâzenînim var Peri-peyker melek-sîmâ kamer-rû meh-cebînim var Gümüşdeñ dala beñzer bir nihâli yasemînim var Faķat ‘âlemde ħublar pâdişâhı bir emînim var Ne mümkün ğayre ķul olmakda billâh yemînim var	Biĥamdillah ki Na‘tī mâ‘il oldu bir sitemkâre Baña cevri cefâsı var vefâlar eyler ağyâre Yüzin oğsar göñül ol serv-i nâz yâr olur yâre Faķat ‘âlemde ħublar pâdişâhı bir emînim var Ne mümkün ğayre ķul olmakda billâh yemînim var	Muham mes 5 bend		.---/ .---/ .---/ .---	Nüşadaki başlık “Taĥmis-i Nā‘tī Raĥmetulla h”tır.
73b	Enîsî	Mest-i mey-i ‘işıyânam yâ Ĥazret-i Mevlâna Bir vâlih ü ĥayrânâm yâ Ĥazret-i Mevlâna	Bu Enîsî şeydâ-yı ‘aşķuñla kıl rûsvâyı Ĥande bulam Arabı yâ Ĥazret-i Mevlâna	Gazel 4 beyit		14’li hece ölçüsü	
74a	Yûnus	Ėafletin Ĥaķķ’ı gördüm diyenler Er yarın Ĥaķķ dîvânında bell’olur Âĥret selâcını buldum diyenler Er yarın Ĥaķķ dîvânında bell’olur	‘ Âşık Yûnus dir ki Ĥâlû Belâ’dan Mu‘cizât Nebî’dan Kerem ‘Alî’dan Biz de böyle gördük gerķek velîden Er yarın Ĥaķķ dîvânında bell’olur	4 bend		11’li hece ölçüsü	
74a	Eşrefoğlu Rûmî	Ben dost hevâsın[a] düşdüm Özge hevâ neme gerek Başımda dost sevdâsı var Özge sevdâ neme gerek	Ben EşrefoĖlu Rûmî’yem Hem bâķiyem ķadîmem Ben ol mûrg-ı lâĥutîyem Arż [u] semâ neme gerek	Gazel 6 beyit		---/---/-	
74b	Tâceddin oğlu	Aķıldı vaĥdetdâruñ anı şanma nihân oldu Ĥicâbı ref’olub yâriñ bugün vechi ‘ayân oldu	Yanub derd ile maĥvolso ‘aceb mi Tâce’ddinoğlu Okuyub nokţadan bir ĥarf her a‘zâsı lisân oldu	Gazel 5 beyit	İlahi	.---/ .---/ .---/ .---	
74b	Ĥaķķî	Düşdi câna ‘âķıbet sevdâ-yı ‘aşķ Eyledi şeydâ beni leylâ-yı ‘aşķ	Gözlerim yaşı ķo aķsın Ĥaķķıyâ Böyle olur lû’lû-i la’lâ-yı ‘aşķ	Gazel 5 beyit		-.---/-.---/-.-	

75a	Yūnus	Zāhid bize ta'n eyleme Hāk ismin okur dilimiz Şaķın efsāne söyleme hāzrete gider yolumuz	Şayılmayız barmağla dükenmeyiz kırmağla Taşramızdan şormağla kimseler bilmez hālımız	Gazel 6 beyit		---/--/--/--/--	
75a - 75b	Ahmed	Cehd eyle bugün kesb idegör 'aşk-ı hākikī Kalmaya saña keşf ola 'ālemde daķikī	Kuş dilini bilmege Süleymān gerek Ahmed Laķkan laķaķā laķ laķaķā laķķ (a) laķikī	Gazel 13 beyit		--/--/--/--/--	
76a - 76b	Şeyhī	Revādur gūlgule şalsa cihāna nāle-i āhum Ser ā ser 'ālemi (...) ider zār-ı sehergāhum Kātı düşdüm yüzüm üzre yitirdüm 'izzet ü cā[hu]m Haṭā baħrinde hayfā düşdi girdāba benüm rāhum Haṭalar eyledüm ammā ki 'afv it ey yüzi māhum Nola bir sürçen atın başına urmazlar ey şāhum	Hākikat böyledir 'aşk'a düşende ihtiyār olmaz Ki kendi ihtiyād ile kişi cāna kıyar olmaz Anıñçün her ne ider ise kişi cāna kıyar olmaz Bu Şeyhī gibi 'aşık dāhı 'ālemde var olmaz Haṭalar eyledüm ammā ki 'afv it ey yüzi māhum Nola bir sürçen atın başın[a] urmazlar ey şāhum	Müseddes-i mütekerrir 5 bend		.---/ .---/ .---/ .---	
76b - 77a	Feryādī	Bize baķşā-yı Hūdā oldı yine derd ile gam Sübha-i zıkr Hūdā'dan eyledi dūri elem Görinür düzaħ-ı hicrānuña baña bağ-ı İrem Oldı bünyād-ı Kilisā yıkılıb Beyt-i Harem Kanı inşāf [u] mürüvvet kanı birt lütf [u] kerem Ne kara gün bugün yā Rab ne belā şimdi bu dem	Kodı ol kāhirenüñ kahri meşakķetde bizi Kodı nuşretde 'adū-yı bī dīnī fūrkatde bizi Kodı 'işyān dāhı Feryādi bu hāletde bizi Yaķmaya hāzret-i Hāk rüz-ı kıyāmetde bizi Kanı inşāf-ı mürüvvet kanı birt lütf [u] kerem Ne kara gün bugün yā Rab ne bela şimdi bu dem	Müseddes-i mütekerrir 5 bend		..--/..--/..--/..--	

77a - 77b	Zātī	Mutrīb kemānçe-i getir el ur kemāneye Tır-i murād irişmedi çünkim nişāneye Güş uralum şafā ile çeng ü çegāneye Uydur şadā-yı sâzı bir şüret i terāneye Gördüñ zamāne uymadı uy sen zamāneye	Dārü’ş-şifā-yı çarhda iderdi pür-sürüş İster misin ki haste dilüñ hālī ola hoş Zātī şarāb-ı pendimi cāyınla eyle nüş Ur gül gibi bu mışrā-ı rengine yürü güş Gördün zamāne uymadı sen uy zamāneye	Muhammes-i mütekerrir 5 bend		--./-./--./-.-	
78a	Naşūhī	Düşme dilā ger ādem iseñ hırş-ı dāneye Tuılma dām-ı miñnete uyma fesāneye Çünkim gider şol ucı gelenler bu hāneye Teslīm eyle her ne kaçā gelse lāneye Gördüñ zamāne uymadı uy sen zamāneye	Halk-ı cihān ger eyleseler ‘unf ile hıtab Keser mülāyemet aña lutf ile vir cevāb Her nesneye muqayyed olup çekmegil ‘azāb Pendüm qabūl eyle Naşūhī budur şavāb Gördüñ zamāne uymadı uy sen zamāneye	Muhammes-i mütekerrir 5 bend		--./-./--./-.-	
78b	Qadrī	Dehr-i denī ki beñzerdi bir kārḥāneye Ne bendeye qalır bu ne şāh-ı bigāneye Aldanma tıfl-ı zīrek ol ey dil fesāneye Devrān ne sāz tıtsa sen uy evvel terāneye Gördüñ zamāne uymadı sen uy zamāneye	Derd ü belā zebānumı lāl eylemek neden Ben mūr-ı pāyimāl-i melāl eylemek neden Pendüm budur ki fikr-i muḥāl eylemek neden Nādānlar ile ceng ü cidāl eylemek neden Gördüñ zamāne uymadı sen uy zamāneye	Muhammes-i mütekerrir 3 bend		--./-./--./-.-	

SONUÇ

Tez çalışmamızın konusunu Prof. Dr. Mehmet Fatih Köksal şahsi Kütüphanesi Mec. 139/1 Numarada Kayıtlı Şiir Mecmuasının 1b-78b sayfalarının transkripsiyonlu metni ve MESTAP'a Göre Tasnifi oluşturmaktadır. Mürettibi ve tertip tarihi hakkında bilgi sahibi olmadığımız, içeriğinde bulundurduğu şairler itibariyle 19. yy.'da tamamlandığı düşünülen mecmuada toplam 91 şair bulunmaktadır. Mecmuada ağırlıklı olarak 16. ve 17. yüzyıllarda yaşamış şairlerin şiirlerinin bulunduğunu söyleyebiliriz.

Mecmuada 212 şiir bulunmaktadır. Bunlardan 183 adedinin şairi belli, 29'unun ise kime ait olduğu bilinmemektedir. Mecmuada en çok şiiri bulunan şair 35 şiirle Kānī, onu Eşrefoğlu Rûmî (13) ve Niyâzî Mısrî (8) takip eder.

Nüshadaki şiirlerin çoğunda başlık mevcuttur. Başlık olmayan şiirlerde ise şairin mahlası yer alır. Bazı şiirlerde ise muhammes, gazel, kaside, müsemmen gibi başlıklar şairleriyle birlikte verilmiştir. Mecmuadaki 212 şiirin 3'ü Farsça olup 208 şiir aruz ile 3 şiir hece ölçüsü ile (MESTAP tablosunda) yazılmıştır. 1 tane şiirin vezni tespit edilememiştir. Mecmuada en çok kullanılan aruz kalıbı (64) "Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün"dür.

Oldukça zengin olan bu mecmuada divanları yayımlanmış ve tanınan Eşrefoğlu Rûmî, Niyâzî Mısrî, Bâkî, Fuzûlî gibi şairlerin şiirlerine yer verilmesinin yanı sıra kaynaklarda adına rastlamadığımız Seyyid'îyyü'n-Nevşehrî, Cünûdî, Devrânî, Yadiğâr vb. gibi şairlerin şiirlerine de yer verilmiştir. Bununla beraber Kānî, Muhibbî, Seyyid Nizâmoğlu gibi şairlerin yayımlanmış divanlarında bulunmayan şiirler de yer almaktadır.

Mecmua nazım şekilleri açısından çeşitlilik göstermektedir. Mecmuada en çok kullanılan nazım şekli gazeldir (120). Bunun yanı sıra mecmuadaki sayıları çoktan aza doğru olacak şekilde; Nazm (25), Muhammes (10), Murabba (10), Kıt'a (10), Müseddes (9) şekilleri takip eder.

Mecmuanın önemli bir tertip özelliği olan başlıklar kırmızı mürekkeple nazım biçimleri, nazım türleri ve şairleri belirtmek için yazılmış ve çoğu şiirde kullanılmıştır. Kullanılmayanlarda ise mahlasın üzeri kırmızı mürekkeple çizilmiştir. Başlıklarda tekrarlanan bazı hatalarla beraber bazı şiirlerin şairleri konusunda tereddüt yaşadığı ayrıca derleyicinin bazı nazım şekillerini yanlış tespit ettiği görülmektedir.

Mürettip mecmuayı belirli bir düzene göre tertip etmeye çalışmış ama bunu tam olarak başaramamıştır. Çoğunlukta aynı şairlerin şiirlerini ve aynı vezindeki şiirleri art arda vermeye çalışmıştır.

Mecmuada mürettibin kendi şiiri olmaması sebebiyle şair olmadığı düşünülebilir. Ayrıca mecmuada mürettibin dikkatsiz ve özensizliğinden kaynaklı pek çok imlâ ve yazım hatası mevcuttur. Mecmuadaki imlâ hatalarının çokluğu ve nazım şekillerinin tespitindeki yanlışlıklara dayanarak mürettibin eğitiminin tam olmadığı düşünülmektedir.

Mürettibinin kendi zevkine göre düzenlediği mecmuada çoğunlukta tasavvufi şiirler bulunmasından yola çıkarak mürettibin tasavvufa meyilli bir kişi olduğunu söyleyebiliriz. Ayrıca mecmuada Zülfikârname, Selamnâme, Elifnâme, Düvazdeh, Hamamnâme gibi çeşitli şiir türlerine de yer verilmiştir.

Sonuç olarak bu mecmua zengin şair çerçevesiyle birlikte çeşitli nazım şekilleri ve türlerine yer vermesiyle beraber adı duyulmamış şairlere ve tanınmış şairlerin divanlarında bulunmayan şiirlere yer vermiştir. Bu durum itibarıyla bu mecmuanın edebiyat tarihi ve kaynakları açısından oldukça faydalı olduğunu düşünmekteyiz.

KAYNAKÇA

METİN NEŞRİNDE KULLANILAN DİVANLAR

‘Âlî: Aksoyak, İ. Hakkı (haz.) (2018). Gelibolulu Mustafa ‘Âlî Dîvânı. Kültür ve Turizm Bakanlığı e-Kitap: <https://ekitap.ktb.gov.tr/TR-208602/gelibolulu-mustafa-ali-divani.html> (E.T.: 2024, 28 Mayıs)

Āgāh: Akpınar, Şerife (haz.) (t.y.). Āgāh Dîvânı. Kültür ve Turizm Bakanlığı e-Kitap: <https://ekitap.ktb.gov.tr/TR-195642/agah-divani.html> (E.T.: 2024, 28 Mayıs)

Bahtî: Kayaalp, İsa (haz.) (2019). Bahtî Divânı (Sultan 1. Ahmed). Kültür ve Turizm Bakanlığı e-Kitap: <https://ekitap.ktb.gov.tr/TR-242306/bahtisultan-i-ahmed-divani.html> (E.T.: 2024, 29 Mayıs)

Bākî: Küçük, Sabahattin (haz.) (1994). Bākî Divanı. Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Dil Kurumu Yayınları: 601.

Eşrefoğlu Rûmî: Çelebi, Asaf Halet (2020). Eşrefoğlu Dîvânı, İstanbul: Kapı Yayınları.

Emrî: Yekta, Saraç (haz.) (t.y.). Emrî Divanı, Kültür ve Turizm Bakanlığı e-Kitap: <https://ekitap.ktb.gov.tr/TR-78368/emri-divani.html> (E.T.: 2024, 30 Mayıs)

Fehîm: Üzgör, Tahir (1991). Fehîm-i Kadîm Hayatı, Sanatı, Dîvânı ve Metnin Bugünkü Türkçesi, Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk Kültür Merkezi Yayını-Sayı:44.

Fenâiyî: Aydın, Abdullah (2004). Üsküdarlı Fenâiyî Cennet Mehmet Efendi ve Dîvânı, İstanbul: Kaknüs Yayınları.

Fevzî: Kaplan Yunus(haz.) (2008). Fevzî Dîvânı. Kültür ve Turizm Bakanlığı e-Kitap: <https://ekitap.ktb.gov.tr/TR-78371/fevzi-divani.html> (E.T.: 2024, 30 Mayıs)

Fuzûlî: Gölpınarlı, Abdülbâki (2005). Fuzûlî Dîvânı. İstanbul: İnkılâp Kitapevi.

Fuzûlî: Kılınç, Abdülhakim (haz.) (2021). Fuzûlî Dîvânı. İstanbul: Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı Yayınları:194.

Haşmet: Aksoyak İ.Hakkı- Mehmet Arslan (2018). Haşmet Dīvānı. Kültür ve Turizm Bakanlığı e-Kitap: <https://ekitap.ktb.gov.tr/TR-204116/hasmet-divani.html>(E.T.: 2024, 31Mayıs)

Hatāyī: Macit, Muhsin (haz.) (2017). Hatāyī Dīvānı. İstanbul: Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı Yayınları:89.

Hatāyī: Ergun, Sadeddin Nüzhet (t.y). Hatāyī Divanı- Şah İsmail Safevī Edebi Hayatı ve Nefesleri. İstanbul: İstanbul Maarif Kitaphanesi Yayınları.

Hayālī: Tarlan, Ali Nihat (1945). Hayālī Bey Dīvānı. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayınları Būrhaneddin Erenler Matbaası Yayınları.

Hayretī: Çavuşoğlu, Mehmed-M. Ali Tanyeri (haz.)(2023). Hayretī Dīvānı. Kültür ve Turizm Bakanlığı e-Kitap: <https://ekitap.ktb.gov.tr/TR-356054/hayreti-divani.html>(E.T.: 2024, 31 Mayıs)

Hüdāyī: Tezeren, Ziver (1985). Seyyid Azīz Mahmūd Hüdāyī Divānı 2. İstanbul: İ.Ü Fen Fakültesi Döner Sermaye İşletmesi Prof. Dr. Nāzım Terzioğlu Basım Atölyesi Yayınları.

Kabūlī: Erdoğan, Mustafa (2008). Kabūlī İbrahim Efendi, Hayatı, Edebi Kişiliği ve Divānı (İnceleme-Tenkitli Metin-Dizin). Doktora Tezi, Ankara: Gazi Üniversitesi.

Kānī: Yazar, Dr. İlyas (2010). Kānī Dīvānı Tenkitli Metin ve Tahlil. İstanbul: Libra Kitapçılık ve Yayıncılık.

Mesīhī: Mengi, Mine (haz.) (2014). Mesīhī Dīvānı. Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk Kültür Merkezi Yayını:436.

Meylī: Şenödeyici, Doç. Dr. Özer- Arş. Gör. Ahmet Akdağ (haz.) (2014). Ulu Çınarın Gölgesinde Bir Şair Meylī ve Şiirleri. Ankara: Gece Kitaplığı Yayınları.

Mezākī: Mermer, Yrd. Doç. Dr. Ahmet (1991). Mezākī Hayatı, Edebī Kişiliği ve Divanı'nın Tenkidli Metni. Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk Kültür Merkezi Yayınları.

Muhibbī: Yavuz, Prof. Dr. Kemal- Prof. Dr. Orhan Yavuz (haz.) (2016). Muhibbī Dīvānı (1-2). İstanbul: Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı Yayınları:69

Nâbî: Bilkan, Dr.Ali Fuat (1997). Nâbî Dîvânı (1-2). İstanbul: Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları.

Nef'î: Akkuş, Metin (haz.) (2018). Nefî Dîvânı. Kültür ve Turizm Bakanlığı e-Kitap: <https://ekitap.ktb.gov.tr/TR-206118/nefi-divani.html>(E.T.: 2024, 1 Haziran)

Nesîmî: Ayan, Prof. Dr. Hüseyin (2014). Nesîmî Hayatı, Edebî Kişiliği, Eserleri ve Türkçe Divanının Tenkitli Metni (1-2) Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.

Neş'et: Genç, Yard. Doç. Dr. İlhan (1996). Hoca Neş'et Hayatı, Edebi Kişiliği ve Dîvânı'nın Tenkidli Metni, İzmir.

Nev'î: Tulum, Dr. Mertol.- Tanyeri, M. Ali. (1977). Nev'î Divanı Tenkidli Basım. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları.

Nev'î: Sefercioğlu, Yrd. Doç. Dr. M. Nejat (1990). Nev'î Divânı'nın Tahlîli. Ankara: Gaye Matbaası Yayınları.

Niyâzî Mısrî: Özdamar, Mustafa (2000). Niyâzî Mısrî. İstanbul: Kırk Kandil Yayınları.

Niyâzî Mısrî: Tatcı, Mustafa (haz.) (2013). Niyâzî Mısrî Halvetî Dîvân-ı İlâhiyât- Seçmeler. Ankara: Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları.

Nuri: Oral, M. Zeki (der.) (1936). Tokat'lı Aşık Nuri. Ankara: Köyöğretmeni Basımevi Yayınları.

Rûhî: Ak, Prof. Dr. Coşkun (2001). Bağdatlı Rûhî Dîvânı Karşılaştırmalı Metin 1.-2. C. Bursa: Uludağ Üniversitesi Yayınları.

Senâ'î: Öte, Emine (2000). Senâ'î Divanı ve Tenkitli Metin. Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Seyyid Nizâmoğlu: Atalay, Ali Adil-Mehmet Yaman (1975). Seyyid Nizâmoğlu Hayatı-Eserleri-Divanı. İstanbul: Can Yayınları.

Seyyid Nizâmoğlu: Özdemir, Canan (1996). Seyyid Nizamoğlu Divanı. Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Şeyhî: Biltekin, Halit (haz.) (2018). Şeyhî Dîvânı. Kültür ve Turizm Bakanlığı e-Kitap: <https://ekitap.ktb.gov.tr/TR-215511/seyni-divani.html>(E.T.: 2024, 2 Haziran)

Şeyhülislâm Yahyâ: Kavruk, Hasan (2001). Şeyhülislâm Yahyâ Divânı. Ankara: M.E.B. Yayınları.

Tâceddîn Velî Divanı: Demirel, Ömer Faruk (2019). Ankaralı Şeyh Tâceddîn-i Velî Dîvânı. Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Hacı Bayram Veli Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü.

Tâceddîn Velî Divanı: Öztürk, Nazif (2021). Tâceddîn-i Velî Divanı. Ankara: Hece Yayınları.

Taşlıcalı Yahyâ: Çavuşoğlu, Mehmed (2023). Yahyâ Bey (Taşlıcalı) Dîvan. Kültür ve Turizm Bakanlığı e-Kitap: <https://ekitap.ktb.gov.tr/TR-356059/taslicali-yahya-bey-divani.html>(E.T.: 2024, 2 Haziran)

Ulvî: Çelik, Büşra-Muzaffer Kılıç (haz.) (2018). Derzî-zâde 'Ulvî-Dîvân. İstanbul: Dün Bugün Yarın Yayınları.

Usûlî: İsen, Mustafa (haz.) (2020). Usûlî Dîvânı. İstanbul: Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı Yayınları:171.

Vahdetî: Öztürk, Yılmaz (2006). 17. Yüzyıl Şairlerinden Dimetokalı Vahdetî'nin Divan'ının Tenkitli Metni. Yüksek Lisan Tezi, İstanbul: Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü.

Yûnus Emre: Tatcı, Mustafa. (2008). Âşık Yûnus (4). İstanbul: H Yayınları.

Yûnus Emre: Tatcı, Mustafa. (2021). Yûnus Emre Dîvânı. İstanbul: H Yayınları.

Zâtî: Tarlan, Ali Nihad (1967). Zâtî Divanı. C. I. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi.

Zâtî: Kurtoglu, Orhan (haz.) (2017). Zâtî Dîvânî (Gazeller Dışındaki Şiirler). Kültür ve Turizm Bakanlığı e-Kitap: <https://ekitap.ktb.gov.tr/TR-195592/zati-divani.html>(E.T.: 2024, 3 Haziran)

DİĞER KAYNAKLAR

Ağarı, Şerife (2018). “Tasavvûfî Metinleri İhtiva Eden Bir Mecmua Üzerine.” Hikmet-Akademik Edebiyat Dergisi. s.594-613.

Alıcı, Gülcan (2016). “Klasik Türk Şiiri Kaynaklarından Mecmua ve Sa‘deddîn El Mar‘aşî’nin Şiir Mecmuası.” KSÜ Sosyal Bilimler Dergisi C. 13, S.2, s.371-418.

Atak, Fatih (2019). Mecmu‘atü’l- Eş‘âr Süleymaniye Kütüphanesi Galata Mevlevîhânesi Koleksiyonu 170 Numaralı Mecmua (72-142) İnceleme-

Karşılaştırmalı Metin. Yüksek Lisans Tezi. Sakarya: Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Ateş, Erdoğan (2015). “Güfte- Beste Açısından Niyaz Âyini (ilâhisi).” EÜ Devlet Türk Müsikisi Konservatuvarı Dergisi. S.7, s.35-41.

Ayangil, Handan (2011). 17. Yüzyıl Türk Edebiyatında Gazel. Yüksek Lisans Tezi. Malatya: İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Aydemir, Yaşar (2007). “Metin Neşrinde Mecmuaların Rolü ve Karşılaşılan Problemler”. Turkish Studies, S. 2/3, s. 122-137.

Aydın, Dilara (2022). “Klasik Türk Şiirinde Duvâz-dehler.” Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Velî Araştırma Dergisi.” S.103, s. 261-281).

Canım, Rıdvan (1995). Edirne Şairleri, Ankara: Akçağ Yayınları.

Çetiner, Bedrettin (1998-1999). “Atpazarî Osman Fazlı ve el lâihâtül-berkıyyât adlı Tasavvufî Tefsir Risalesi.” M.Ü İlahiyat Fakültesi Dergisi. S.16-17, s.8-54.

Demir, Süleyman (2016). Ali Rıza ÖGE’nin Bektaşî Şiirleri Üzerinde Bir İnceleme ve Metin Aktarımı (701-926). Yüksek Lisans Tezi. Sivas: Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Deniz, Sebahat (2023). “Lisansüstü Eğitimde Verilen ‘Şiir Mecmuaları’ Dersinin MESTAP Projesine Katkıları ve Bazı Öneriler.” KÜLTÜRK Türk Dili ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi. S.8, s.29-45.

Devellioğlu, Ferit (2008). Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lügat. Ankara: Aydın Kitabevi Yayınları.

Dilçin, Cem (2018). Yeni Tarama Sözlüğü. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.

Döğmeci, Ersen (2019). Millî Kütüphane Cönklerindeki Nûrî Mahlaslı Şiirler Üzerine Bir İnceleme. Yüksek Lisans Tezi. Kastamonu: Kastamonu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Erdoğan, Mustafa (2000). “Zamâne Şiirleri yahut Nazire Muhammesler.” Türk Kültürü Dergisi. S.448, s.479-497.

Erdoğan, Mustafa (2008). Kabûlî İbrahim Efendi, Hayatı, Edebî Kişiliği ve Divânı. Doktora Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Eroğlu, Süleyman (2014). “Mutasavvıf Bestekâr Bir Şair: Zâkirî Hasan Efendi ve Yayınlanmamış Şiirleri.” Turkish Studies, S. 9/12, s.235-254.

Güneş, Deva (2011). Misâlî Dîvânı. Yüksek Lisans Tezi. Kütahya: Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

GÜZEL, Abdurrahman (2006). Dinî-Tasavvufî Türk Edebiyatı, Akçağ Yayınları.

İnciroğlu, Yunus (2018). XIX. Yüzyıl’a Ait Bir Şiir Mecmuası. XIX. Yüzyıl’a Ait Bir Şiir Mecmuası. Yüksek Lisans Tezi. Kahramanmaraş: Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

İpekten, Haluk (2021). Eski Türk Edebiyatı Nazım Şekilleri ve Aruz. Ankara: Dergâh Yayınları.

İsen, Mustafa (1999). Latîfî Tezkiresi. Ankara: Akçağ Yayınları.

Kantık, Hafize (2019). Taksim Atatürk Kitaplığı K.700 Numaradaki Şiir Mecmû’ası. Yüksek Lisans Tezi. Sivas: Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Kara, Ahmet (2019). Dînî-Tasavvûfî Şiirler Mecmuası İBB Kütüphanesi Atatürk Kitaplığı No: K.0003311 İnceleme- Metin-Dizin. Doktora Tezi. Diyarbakır: Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Karakuş, Yasemin (2014). Seyyid Nizamoğlu Mersiyelerini İçeren Bir Şiir Mecmuası: Mecmû’a-i Kasâid. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Köksal, M. Fatih (2005). “Eski Şiirimizin Kuş Dili Şairleri.” Türk Edebiyatı Dergisi. S.375, s.45-48.

Köksal, M. Fatih (2017). Eski Türk Edebiyatında Tenkit ve Teori. Ankara: Kesit Yayınları.

Kurnaz, Cemal, Halil Çeltik (2009). “Muaşşerden Uzun Musammatlar ve Bilinmeyen Nazım Şekillerinden Yirmilik”. Turkish Studies, S. 4/2, s. 832-865.

Küçükılıç, Ayşegül (2016). Ali Rıza Öge'nin Bektaşî Şairleri Antolojisini Tetkik (381–540. Sayfalar) - İnceleme ve Metin. Yüksek Lisans Tezi. Sivas: Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Mesci, Uğur (2010). Ziya Bey Kütüphanesindeki 6706 No'lu Cönk Üzerine İnceleme. Yüksek Lisans Tezi. Sivas: Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Özcan, Hüseyin (2015). “Hataî'nin Elifnâme Şeklinde Yazdığı Düvazdeh” Türk Kültürü Hacı Bektaş Velî Araştırma Dergisi. S.76, s. 191-204.

Öztürk, Yılmaz (2006). 17. Yüzyıl Dimetokalı Vahdetî'nin Divan'ının Tenkitli Metni. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü.

Parlatır, İsmail (2008). Osmanlı Türkçesi Sözlüğü. Ankara: Yargı Yayınevi.

Pala, İskender (1999). Ansiklopedik Divan Şiiri Sözlüğü. Ankara: Akçağ Yayınları.

Sami, Şemseddin (2013). Kâmus-ı Türkî. İstanbul: Kapı Yayınları.

Şahintürk, Mert Hasan (2021). İstanbul Büyükşehir Belediyesi Atatürk Kitaplığı OE-YZ-0909-01-10 Numaralı Şiir Mecmuasının Çeviri Yazılı Metni, İncelenmesi ve MESTAP'A Göre Tasnifi. Yüksek Lisans Tezi. Zonguldak: Bülent Ecevit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Şekerci, Yasemin (2022). Ankara Millî Kütüphane 06 MİL YZ A 3070 Numaralı İlahi Mecmuası. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü.

Şener, Şeyma Sena (2021). İBB Atatürk Kitaplığı Bel-Yz. K.04434 Numaralı Şiir Mecmuası. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Taş, Mehtap (2018). Güzellik Unsurlarıyla Divan Şiirinde Sevgili. İstanbul: Kitabevi Yayınları.

Tietze, Andreas (2010). “XVI. Asır Türk Şiirinde Gemici Dili (Âgehi Kasidesi ve Tahmisleri).” Türkiyat Mecmuası, Cilt 9. s.113-138.

Uçar, Abdullah (2022). “Bir Şiir Mecmuasında Tespit Edilen Yayımlanmamış Şiirler.” Iğdır Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi. S.30, s.25-40

Uzun, Elif (2021). Millî Kütüphane 06 MİL YZ A3692 Numaralı Mecmū‘a-i Eş‘ār. Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Uzun, Mustafa İsmet (1991). Mecmua, TDV İslam Ansiklopedisi. İstanbul: T.D.V. Yayınları. 28. C., 265-268.

Yalçın, Erdal (2017). XIX. Yüzyıl’a Ait Bir Şiir Mecmuası. Yüksek Lisans Tezi. Kahramanmaraş: Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Yazar, Sadık (2013). XVI. Yüzyılda Derlenmiş Bir Musammat Mecmuası.” Turkish Studies, S. 8/1, s.601-650.

Yıldız, Alim- Yusuf Yıldırım (2019). Nesîmî Kitabı. Sivas: Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Rektörlük Matbaası.

Yılmaz, Mehmet (2013). Kültürümüzde Ayet ve Hadisler (Ansiklopedik Sözlük). İstanbul: Kesit Yayınları.

ELEKTRONİK KAYNAKLAR

<https://ekitap.ktb.gov.tr/TR-195642/agah-divani.html> (E.T.: 2024, 3 Haziran)

<https://ekitap.ktb.gov.tr/TR-242306/bahtisultan-i-ahmed-divani.html> (E.T.: 2024, 3 Haziran)

<https://ekitap.ktb.gov.tr/TR-78368/emri-divani.html> (E.T.: 2024, 3 Haziran)

<https://ekitap.ktb.gov.tr/TR-78371/fevzi-divani.html> (E.T.: 2024, 3 Haziran)

<https://ekitap.ktb.gov.tr/TR-208602/gelibolulu-mustafa-ali-divani.html> (E.T.: 2024, 3 Haziran)

<https://ekitap.ktb.gov.tr/TR-271852/gelibolulu-sururi-divani.html> (E.T.: 2024, 3 Haziran)

<https://ekitap.ktb.gov.tr/TR-356054/hayreti-divani.html> (E.T.: 2024, 3 Haziran)

<https://ekitap.ktb.gov.tr/TR-204116/hasmet-divani.html> (E.T.: 2024, 3 Haziran)

<https://ekitap.ktb.gov.tr/TR-272452/mesihi-divani.html> (E.T.: 2024, 3 Haziran)

<https://ekitap.ktb.gov.tr/TR-206118/nefi-divani.html> (E.T.: 2024, 3 Haziran)

<https://ekitap.ktb.gov.tr/TR-215511/sevhi-divani.html> (E.T.: 2024, 3 Haziran)

<https://ekitap.ktb.gov.tr/TR-356059/taslicali-yahya-bey-divani.html> (E.T.: 2024, 3 Haziran)

<https://ekitap.ktb.gov.tr/TR-195592/zati-divani.html> (E.T.: 2024, 3 Haziran)

<https://www.muzaferozak.com/PDF/Kitaplar/EsrefogluDivani.pdf> (E.T.: 2024, 3 Haziran)

<https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/688892> (E.T.: 2024, 3 Haziran)

<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/agah-haci-hafiz-mehmed-bulak> (E.T.: 2024, 3 Haziran)

<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/agehi-mansur> (E.T.: 2024, 3 Haziran)

<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/ahmedi-kaygusuz-sarban-ahmed> (E.T.: 2024, 3 Haziran)

<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/ali-cesmi-gelibolulu-mustafa> (E.T.: 2024, 3 Haziran)

<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/asik-omer> (E.T.: 2024, 3 Haziran)

<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/bahti-sultan-ahmed> (E.T.: 2024, 3 Haziran)

<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/baki> (E.T.: 2024, 3 Haziran)

<https://islamansiklopedisi.org.tr/esrefoglu-rumi> (E.T.: 2024, 3 Haziran)

<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/fadli-atpazarli> (E.T.: 2024, 3 Haziran)

<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/fehimi-kadim> (E.T.: 2024, 3 Haziran)

<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/fenayi-cennet-mehmed-efendi> (E.T.: 2024, 3 Haziran)

<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/fuzuli-mdbir> (E.T.: 2024, 3 Haziran)

<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/haci-bayrami-veli> (E.T.: 2024, 3 Haziran)

<https://islamansiklopedisi.org.tr/haci-bektas-i-veli> (E.T.: 2024, 3 Haziran)

<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/sah-ismail-hatayi> (E.T.: 2024, 3 Haziran)

<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/hayreti> (E.T.: 2024, 3 Haziran)

<httpLKS://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/hudayi-aziz-mahmud> (E.T.: 2024, 3 Haziran)

<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/kabuli-gedizli> (E.T.: 2024, 3 Haziran)

<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/kanberi> (E.T.: 2024, 3 Haziran)

<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/kanii> (E.T.: 2024, 3 Haziran)

<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/mezaki-suleyman> (E.T.: 2024, 3 Haziran)

<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/muhibbi> (E.T.: 2024, 3 Haziran)

<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/nabi-yusuf-nabi-efendi> (E.T.: 2024, 3 Haziran)

<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/nefi-omer-efendi> (E.T.: 2024, 3 Haziran)

<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/nesimi-seyh-imaduddin-seyyid-nesimi> (E.T.: 2024, 3 Haziran)

<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/neset-hoca-suleyman-neset-efendi> (E.T.: 2024, 3 Haziran)

<https://islamansiklopedisi.org.tr/nevi--divan-sairi> (E.T.: 2024, 3 Haziran)

<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/niyazii-misri> (E.T.: 2024, 3 Haziran)

<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/nuri-tokatli> (E.T.: 2024, 3 Haziran)

<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/ruhi-bagdatli> (E.T.: 2024, 3 Haziran)

<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/seyyid-seyfi-seyyid-nizamoglu-seyh> (E.T.: 2024, 3 Haziran)

<https://islamansiklopedisi.org.tr/seyhi> (E.T.: 2024, 3 Haziran)

<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/seyhulislam-yahya> (E.T.: 2024, 3 Haziran)

<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/ulvi-terzizade-mehmed-ulvi-celebi> (E.T.: 2024, 3 Haziran)

<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/usuli> (E.T.: 2024, 3 Haziran)

<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/vahdeti> (E.T.: 2024, 3 Haziran)

<https://islamansiklopedisi.org.tr/vankulu> (E.T.: 2024, 3 Haziran)

<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/yunus-emre-yunus-kul-yunus-asik> (E.T.: 2024, 3 Haziran)

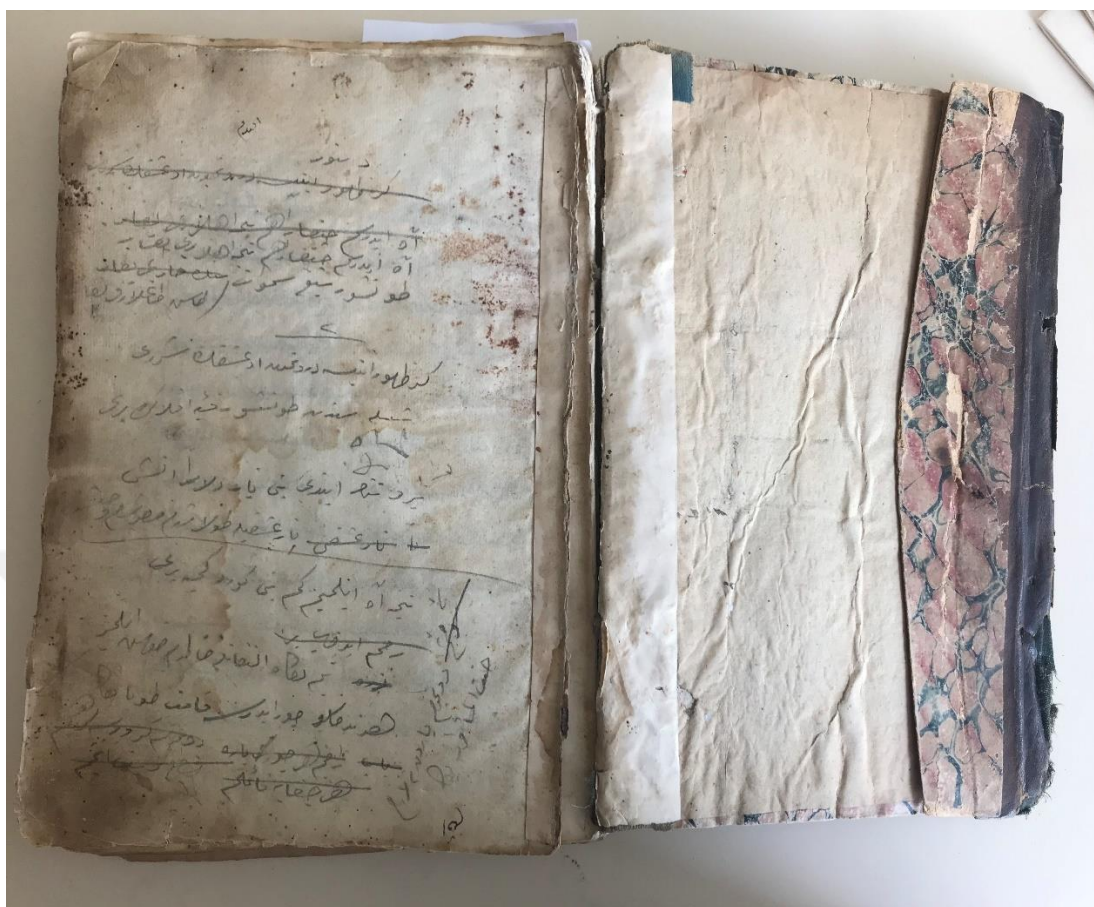
<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/zati-suleyman-efendi> (E.T.: 2024, 3 Haziran)

TIPKIBASIM

یکی بختی که در صورت معصای فیض اولش
 اولاده نماند و بر دست رحمت و لطف چنان
 سوزان حشر او بیا میفتد هولناک
 که عود که غیر سنک یا نقره کرد
 کجیه اید یا سپان و در کجیه نقره
 بویا که بیک بوق تسلیم شیطان رحمت
 ای امید فیض الطیف اکبر یا رسول الله
 بر دره و دلش که حاجب دربان اولیه
 بر عده بولک که قطره فیض کمال اولیه
 بر جامی نوش خلی که می بخوار اولیه
 بر دره فیض که در دلتکه دل بولسون مجال
 انکار اید و کذب و اولدین کمال
 کانی مکر که منکر ایمانی اولیه

بیکه شمع طبعان اوله و کدی عشق
 اوله و دی پت برست و آه کان رفته صورت
 بقاسندن فحاشی یک فحاشی بقاسن یک
 ایسوا شاهد وحدت ساری عالمه لدر
 بوز که طوط فیه که می بخوار
 منار شاهانه دلره او قودنی صناد عشق
 دانه و انسیه طوقدی مهر و صفا بایغ
 جسته و لطفیک تا بیکه دن ابله که دك
 ای صبا تلخ شوق ایل طوقده زلفه
 کبره دن صفه انفری دیدن کویا نموز
 وحدتک فهم ایلدن کزیدن اولیز و قیاب
 آهست دردی بکاهی سوزیکه بعد و طوط
 انتخاب ایچون قوتلش نقطه در لوح و له
 انکون روشنای چشم و لطف سوزان
 اگر کشف اولسه ایدی صورت شتر غای عشق
 نه ممکنه نمیز و عوای الا و لای عشق
 عجیب بیت مهور محبت اولسه جانی عشق

برضولاق محبوی سودیم کاخا صاعده دیت

عاقبت اولدم دیرلدم ایلم ایشتی صلیح

وله

اولوردی خاطر و صلیح دله دهباب

کیدی و ونجه فردوس چشمت سندن آلب

دلگه اولیق دیده و وشتنا اولم

خدای خانم محتاجد کشایش باب

بوکجه قیل حاجا خلق اولور محراب

کروه اعظم ایله دورا بدر کجه مهتاب

سحر غالب اولور دیرلر اکثر ناخواب

دم وصال دم وایستم توامدر

حارل زاده شکست ایندیکین درینلر

خارجی نکند و سی دفع ایدرمی ناب

کریم فائده و برزخضادان ای کافی

وله

تفاخر ایتمک لایق نراده یوز یوقدر

أضافت سخته اعتبار یوز یوقدر

ازاده همه برشا شدق ازاده محو اولد

مراد یوز دبیجک بر مرادیمون یوقدر

نیکام نظر وارنه بکده بدنا مسر

تخلص بلیه چک رتبه ایدر یوقدر

معادضیان صورله اولندی صلیح اید

بزم معرکه برجهاد یوز یوقدر

ره وقاده ایددکر و فکر یوز سن سین

خراب دله بزم غیری نراده یوز یوقدر

برای ورتیه یوز اسپادان ای کافی

نوکلی ایله دشمنان یوز یوقدر

وله

ای کلنار اویتک غیبی سنجیب نرادر

سینه فطه سی یوادیسک برلورد

دهنیه سخته کولیه شکر و کولیا

لبلی بادف نردن دشمنی تا زکورد

صفی بجهر پاکیزه سی نفس برعین

عکس زکاتم و تفسیره عجب مسطر

سبب دلشاهی خط سبک کار کرد

بوخسه خالک کولیک بوجاهه دکر عتبر

خالی یوین ایسه برعینه رود الوده

سبدک ساخته کولیا ذوق مجرور

عالم الفیه تخلص اید شو رسک شایان

دلر واقف سر دهن دلبر در

اوستنده و شمع وارمی مکر امکافی

خی آغشته خون ایلیان اولمغرور

بوسه لعلی بنت العنیک بی تکلیف

مغیبه الدیغی واقع ایسار اوغلی اور

سوز کی ایله ویزه کوش نادان

کامیابان معانیده سخن کوهر در

وله

لنگر زن سواحل هند امینا و لورمیون
کشتی آمد رسیده وقت حصار او بود
قالو رمیوز بوزاویه هیرانده اید
ایغری بی زور کار خال کوی یار
باد هولید نال امینا و لورمیون
سای از شعله توفیق کرد کار

لنگر زن سواحل امینا و لورمیون

وله

کونین نظاره رخساره جانان حسرت
قول استماع صحبت یاران حسرت
ایام جنبش مشتانه زندان حسرت
ایام چاشنی لذت احسان حسرت
دماغم اغشای بوی امینا و لندن خالک
دایم حسن بقیر مرهم ایدان عاجز
کلام امتزاج حرفه اسحقسان حسرت

دلن آشفته وصل لب دلداردن محروم

خیال که کانی فکر سرور جان حسرت

وله

ای نیم شمه بوی کلباغ اسلم
ای نیم حسن جهان سوزایله ضریتم
منظهر رنگ تجلی کده لهر بزم
ایاغک نوزینه یوز سوز صکه یوز سیه
شیدی انشک که هجره ای بی بدله
دوسر اولدی بوز صبح مسلمان

وله

بر زمان غامشیه بروش در دولت اید
باعت کرمی خالق تکیه الفت اید
شویه کارانله هم نشسته کفایت اید
لشقه لبره عشق تکیه خبرت اولان
خرین دروالم ایمن فرقت اولن
خانبردوش و فراموش کرایله وصل اولن
باجای حرم دانه دولت اید
کوزی هولرایله همدم اینست اید
یانه کلز ایدی نیم یوزینه خبرت اید
بسته لب مانده نالی ایله حشر اولن
محرم بزم جفا جله کش غربت اولن
هر کوزل اکاجفا ایلمسی عادت اولان

ایم منبویه کارم خوش تر تم ببندد

اشته کانی جفاکش در اندام کوزه لهر

وله

نوش می کوکون ایله بهجامه طیورمه

نوباره خور یوسه لعل ایله دار اول

عنجر حمر کعبه جان ای تی بوش قو

داخل زده دست قلم ایله رازش

کالی میه سن قوبه لی سن شاه دارغا

وله

روینه خطی کوب روزی ناریت

برکوز نجه دارایدی غشاه

یوزینه اوردی قالی اندکی استغالی

هفته باشنده اید و جلی خط مشکین

ساره وولغه این اوتمه لعل اکبر خوش

کانیا خط کلجک ایماشی بیزا ایتدی

کوزجیک کانی یوز جور ویا ولساعت

کانیا زینت ایچون مصحف حسن یاره

وله

ایشا صولون بولدی شیخ اوواره حاجت قالد

دلخینیه نه باهم نه شمع قالدی هم

بوغ و وادی لفق و جلدله بولدی کوکل

کوهسار عالم تکیده فام المشین

دامن دارو فایه بر اصدق تا ازل

نوک غمک چوردی شمشیرین بتون حل ایلت

کانیا یازار دوست معناده در شمع کرو

وله

تندمه مردم تن بر ورلد نقش حصار اولن

الحی اهلندن اکرم تا اول خاصیتی ظاهر

سطلور مشوق هیچ ازاده تاجر بر اولن

وزارت مبری دست زده کرکلی وزیر اولن

زمانه اعتبارات جهانده مدخلی جوقد
سجده دینیکریتله اولون داننده پیرا اولن
عاده مایع حاکمیت قیود سولی مبه
اسیچو برونگ عاشق دینا لاسیر اولن
شرفی حقیقت افاضت سغری کانی

وله

سمت درجه بند کاهه وار میوز
برکون اولور می درک یاره وار میوز
لشینه یوز لالی وصاله یاق یاق
برکومقام بوس کناره وار میوز
بشالشب دیدیکلری شوریدی کوروب
هسب کاهه دفع خواره وار میوز
جائی مان طوقه مد در کین زاهده
بهیم جت مرد جناره وار میوز
اکار غیوب کیدرم قضا یای وصال یار
اول کیکنه ضمیر سکاره وار میوز
اولدی ایاغی نه حیالوت سشتا
ایمرا و سمنه کانی یاره وار میوز

وله

کوبه مستاد کین ساغر صیبا و برد
سکاه اوور کم قطع کیکفیت دریا و برد
اشتا لی قیل قال محبت وحدت اولکم
معنی بیگانه هر بری برمعنا و برد

اهل دوت وعده انجاز له درستی
شیخارده شمدی درویشام هیا تا و برد
بارکاه غریبون اومه حصول مطلبی
ادمه هنر و پر سره شاه استغنا و برد
سن همان دست نیازی بارکاه خفاج
کانیا هنر و پر سره حضرت مولای و برد

وله

هر زمان ساغر بزمی می زلری سورور
یوخته بو بزم صفای نه ساغر و برد
سوزن بوشه دیدیلر دختر روز لالریکه
بره بوس و حیه لی بوشه قیصر لی سورور
اوسمه ات سور زاولدی بوسپا هی زاده
شهلوندم بونی قاع صفت شش می سورور
وصنی خنکلی یاز خامه مشکین جامه
یوخته قران بار لجنش لری بر می سورور
زاهدی تلخ و ماغ ایلدی شعر کانی
بلرم خامه سته قلقل اخر می سورور

وله

ظاهر تازه سون ارا و غلی اردر
زک برستانه نفق قاری بالا ترور
بن دلیل استنرم دعوی عشق لیده
جوکها الجنس الحانس میل از برد
واعظ کرمی عشقم سورم محبوب
زخمیل الیسیم نام شریفم خرد

سوم ای که الم طوقه یوق سر دشته
کوریم ای که کرام اولدیغی مستفسرد
نم ویش کینه فرموش اولسان
نچیدن بوتل ایل کجا غایت شرور
هله بن ندیم ایسه سومه منسول
نفر قاطعه دجالک شرفی اظهار در
کجایان اوع بشجه اندک اولسه دخی
جالغرانق یه زن سودن اعلا زور

وله

امکم اول شوخی کورسه یولده سیر اولور
خوشیا وکنده نیم زنا سفیل اولور
بیایه شیخ ساککه اولدجه رهنا
حاجی دخی فقره یان دلیل اولور
دعوی دین وصل ووعالی بلین
دیه کفینا ودعوی غیره وکیل اولور
دام برادرینه جگر حسن واند
بنیاهنیکه والده سندک جمیل اولور
کاتی کریمه کبر عدالت جیها نده
اقرانه ترجیح ایدر بی عدیل اولور

وله

خطا اولوشلایم بهار حسن وان کیشور
بلو یولل شوخ عاشقین انا زمان کیشور
اولوب پامال خیریت کندون کیشور اول شیدل
سند زاده تمش قورقاریم اولوب امان کیشور

صد دحالی د عشق اقدن کج کج مجلسه
کجا اوده محبت کج مشرا تا پاک تان کیشور
کچکن سیم تنده و یاز ایلش اغیار
بورعرب بشلریم ایسا ورمش کج کیشور
یولونده هنر ایت کیم کانی سمیت دلبرون
سفر غنر ایلش اغیار اولوب دجه ایمان کیشور

وله

شکار کجه امل وور یای قدرت لنک
ساکه معلم نفس حریص مستها تنک
کین دله رصیدین وقت فرصت در
امین صندایغیر صاند رسنک فرقت
حصول کام معاشقین هوای اسید
درونی بر طریقتش او شیدا اولنک
اوشوخ خاطر املان وفتیبا ایدر زار
شکار خواها کج عیب مایع اولونک
یوتنک قافیه لرله دهانی وصفندره
نذر سخنده بو عیوض قوتور تنک
شوبدرنک سیه پیلر ایتدی بزی یه نله
کر نلک دیره اولان ایلد ایتا ورمش
بدیه که کورید رسد بو شعر تنی شظیر
سرا طاقا قلسه سر کایه د زین جلنک

وله

فلک نمی بولدک همان امتحان اید جاک
غریب لجه اندوه بیکران اید جاک

خدایه شویوه قوس قدر بومتلک
 ویردی رسوبله جائی سکعشق
 عشقپانه تخت درون درون
 فیضای فلکده کوکلن قالدی همان
 مسافرانته دروغه کافیه کافی
 لطیفه دروسا مقصودم تنه ای غم
 بوی لشتانی نوزد دیشی لشتان ایدیه چک
 نواراوغزه خوزیراده قان ایدیه چک
 درون سینه سچاک می بولد که کان ایدیه چک
 متاع محنت فقر غمی نهان ایدیه چک
 بهم دروغی بولدی غم مکان ایدیه چک
 نیه قریحه کافی دراستبان ایدیه چک

وله

یارا که هیچ قولی طومنه زار اولدیغیه
 هیچ جنون دکلم دنیا ده وار اولدیغیه
 باغده باقر ایدیم شکر هزار اولدیغیه
 لیک مجبور اولورم کدو به بار اولدیغیه
 بک کدو ندی کولکله منسه سوز اولدیغیه
 باقمه صورتمه بنم اهرامار اولدیغیه

کاشا کلب معانی نیمه جان اولور دوی

وله

طور دکن عکس دیوی یارمق دروغه
 دروغه جنون اولرتبه تاثیر ایستد که
 مؤید در کمال کشف عشق فصل یما فی
 بقدر کن ایدن کافور کوزنه حیران بسجده
 کبریک کشته صحرای بی پایان عشقم کده
 بر اول چایک سوار عیبه آلم کدو م
 نهی مغرم خاد طون ظن ایدر امانی هر کول
 دکو مجنون لشتبیه ایطک کافی سنا سینه

وله

عجب ارزشت صورت کسه دیغولی سیان
 خادوقی رکاب اتم یارون هیچ سولیم امنا
 قیوم سودا زده نقش و نگار اولدیغیه
 نمايان ناله زنجیر هر صوی بیرونده
 بود صبر الحیقین مشهوره طوفانده
 ندر اوج شریف دوی ای قصه ایخونده
 نیندن صور زاده امید کده لغو نمده
 کد بال و پر اولور پید ننا سحر و نمده
 امید لشتنه ایدر نوز جام سر کونده
 هزاران قیس جبران حالت خیر نقره غده

سپهر گرش بر عکس سیلابی بختی
درواوردی بزم بکرده هریب سفق و
انانی جهان طوئی حیل و غلبه راج که
حسد بر تبه طوئند در جهان کایا شده
کچوک کویمده خلق اینیا بفساری و

وله

به اراجدی همتا سته صدر امیر چل کلری
چکلواتی بر این بر اکلاکی کوج کلری
نور و بی بر خادما ستر و ای معالی الوسی
اسامیسی قلند دوکی کون و جلی کوی کلند
ینه طوئند بر این چوقی پاره ایدر غمدید لعل
قیودره غم قزوئی نام بوج کلری
او تو را کی جوقی فرعه و عمل اید و قلیس
بابیولی احمد صکی رجور بوج کلری
قیول اید بود ست او بریم لطف اید سلطانم
سکوی زوایان غبیدن بو غمدید کلری

وله

ای سوزی عشق بر نیار اشقین نشین
دک غدار عشق پریش و شمعین نشین
ای سینه غم زده ترک نشین نشین
ای چشم بارشته و شور نشین نشین

طاف کز ارجان با کوش نشین نشین

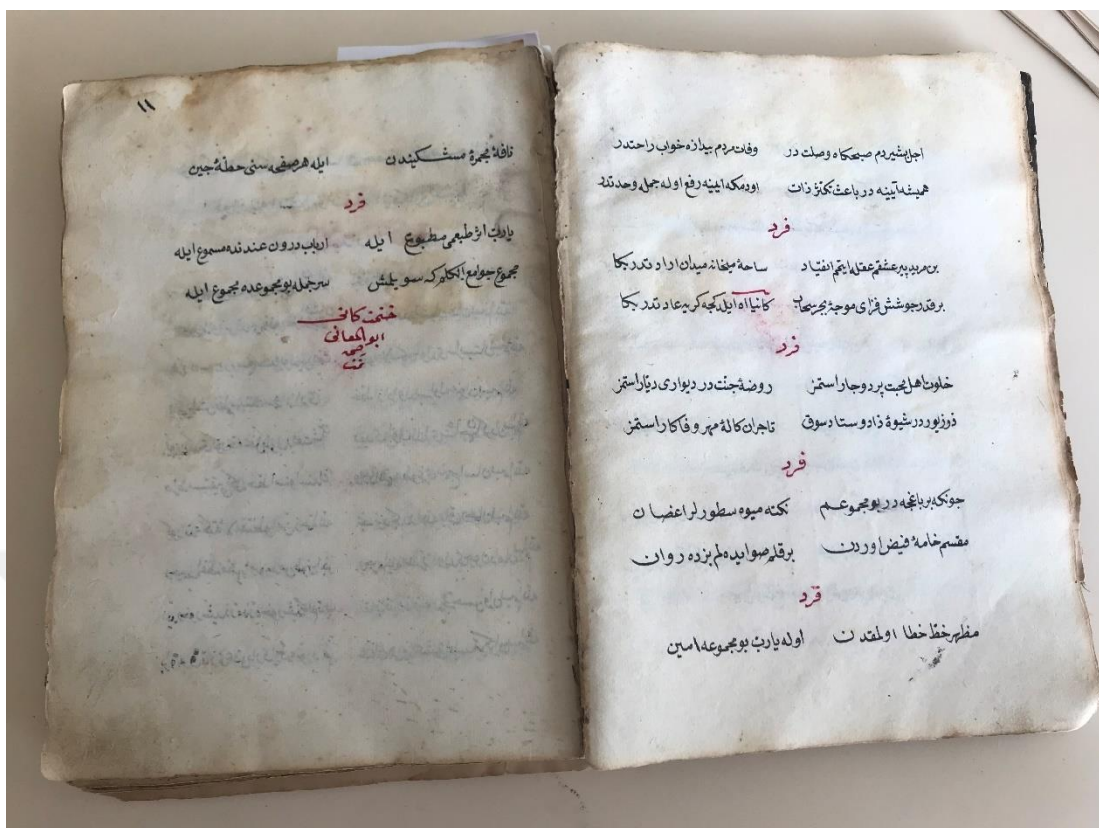
وای غم که پله ندر بو تن نیست
ای جسم زار اصلی بوباد تاؤ نک
خیزد یکن جیها نده لباس کولک
ای مکانی سنبه می کج خیز نک
ای غم سنده مار نقش نشین نشین

باشک صالوب کی ویردک دم نیاز
عصافه خشم ایدله خوجی غم بند نیوان
قوج باشک بیرون ایدله ترغند کیم دار
تیز و زدن عرض وقت ترخان
قیابلله اولدیغم پراخفت نشین نشین

قور و بود در خوشی خند بزی بیش
مره جاد ایدلم یاره کوستریش
ککد ایدر قلوبرا عیاره بدمش
صفوت نقوش ای دل غشاقه عشق
صهای صافی بیفتش نشین نشین

داسر کی واد بر صوقلور سن میا تنه
طاف بو تیغ تیزا و میناره دانه
خیری صبار کمر کی قد چاشنه
هر و اولوب با عده سرو و اننه
کافی اوستوخ تند و به بیش میسن نشین

کشفه فر کاف

نوقدی الامیر کان ابوالمعانی حضرت نریک بسم الله شریف
اوزرینه انشا وانشاد ایتد کلری مقصیده
حمیده لریدر

علی قالدوسه بر روی سلطانیت
اولور لاهوتیان ارایش دیوان بسم الله
اولور طراوس قدسی اولین منزله مال
نریته رفقه قدسیان شان بسم الله
هران سده زیر ساه بولور رفعت
اکچون لامکان اولدی سربستان بسم الله
دکلی کلشن نظم مینک سوازی
خط از اولدیر بولور عنوان بسم الله
بویزادی کورنجه نخل طوی رفعت شاد
دیدی طوی لک ای شاهی کورن بسم الله
عاطر مستقی کل خط استواندک
ولاد الهیه طوغری منج اسان بسم الله
کوردنه ککته لا قنطوا من رحمة الله
نجه نزد یکدا الله باقی رحمان بسم الله
رحیم بله مطر اولدی چون دامن بسم الله
ایدر خورشید دزد و خورشید علم تاب
نقار انداز تاز اولدی حسن و ان بسم الله
براق برق تازی عقل یاری بولور نور انم
عنان همت عشق ایلر یکران بسم الله

۱۴
شیاء شمع وحدت مشعل نور هدایتد
سایه در دایره بخشان بسم الله
دکله شمع امیر بزم الهدای کاتی
اولدک کنز لایقاه رحمت کان بسم الله
نوروشنی تمجید کان ابوالمعانی

بر مکتب سیم سایه رشی اولر اشی
نورینک نزه سلی اولر بوسه کوشنی
قیدری برنور اوز رخ جاو و شستی
چون دغوب طوغری بیجا یوز لختنک
کیم اوله سوسیه بو وجهله سن ماهوشی
اوله قد بولور کویون صوفی خیریهان
اول قدر عطا ایتدی جیها جریان
هب حیاتدن این بوسه کن لشکر کای
بر معنندن ایتدی و برون بخت و ر
نجه یوز سیک کشیدن دفع ایدیه سیر عظمی
طولی اوازده انجا کبل خرچ کهن
بلدیلر شاکلی صیاب تجار اویمین
دکلم و صفتک ایدن ملک فساد برین
ترک و کره و عجم و هند ی بولور بولکین
هاشمین عربین مدنی سین قرشی
نقد رعای و عجم نقد نقد رفقه لریدر
نقد فاسق و فاجر نقد مسک زانیه

نقد معرفت خطی سکاویه سن امیر قول اولن هر نقد مدتی میسه

بده معین اولور مثل بادلجی

اولر ما که حرم خفته اندک سفتی ایدک و جولا حفریت حقه کداری
ویدی هرزه اوده مدد سکاویون خیره سنن اولیست و پناه مالک استن ویری
ایشانک کوزلی سولکسی خوبا و شی

کوهری ز خفادن اکام بهره دکه ایشید و بپوشیری خا شدرای سینه دکه
کوهی قاری ای جو که هان ادا که برده کی دعوت قوت اوله دیگه دکه

بلنه یقندی اولور دلا سا پیشی

انف عشق طبع اولدی وجود مطلق سفا قریلمی اولنجیه صلیق
واری شمشیر کوزلش سکا کوزلش دیک حکمته لیتر دی جوسنک سکا کوز
جبرئیل اولسه نوله مطیعینک همه کشی

بمانقا از معجزه جبرئیل اولور گشتی کیران هوا سا که خیمه همسر اولور
کوه دعوتی ایدر عاقبتی بدتر اولور او زیلور عرقی ابو جبرئیل ایترا اولور

سن ابوالقاسم علیه السلام هر کیم ایدر سه کوزی

بلبل اولدی قلم کانی بیدل کولکه شفته فیضی کیشیل ایدر نا اولور اول بلبلکه
ووز قرائتی کیشیل ایت اوسیه شلنا که واضعی و بر دیکه وایق ایتور سبک که
روشنی ویدی بودر کت خدات و غنی

جای قدس سره العزیز

ای رسول قشیری و شمسوار مدق بلبل و مکه و بطی و سبیل و عینی
انکه دریاغ رسالت جوقه سر و غنست سرباغ و مالکوت و کل هر جینی
پرده دایره و خاص و جبریل امین کتیرین بنده درگاه تو ویرل لطف
در حرم حرم کعبه و صلش نرسی دست درو اسن اولاد علی قاری
دور داند ز و منه کئی خاک در شرف و جوی روز شب چند گفتار نی جیسری

جای قدس سره العزیز

کی بود یادت رو د زین ببطی کتم که بکه منزل و کرد در مدینه جاکتم
در کفار زخم از دل بر کتم یک زمزمه و زد و چشم خون نشانی از دمه دادر کتم

ارزوی جنته لداوی برون کرده زدل
جنتم این لیسکه بر خنک دوت ماوی کنم
بلا سول الله بسوی خوب مار هتای
تاز فرف سرقدم سارتم زودیده پاکتم
در خرم حضرت اروی بی حلام جراست
جایی با شوق ازاد بکاوانشفا کنم

رشدی کو تیا لیه وی

ایانور عالم لستور حسنک نم نشانی
ایام بشیدا ذی مارت ملکک ماهی
او قور بوجا که چون و انضی خطا یافتی
خیالی زلفکیل و در دایوب و لیل هر کاه
قاسم خلیا بدوب دل بیلدی سرقاب و سنی
جملک مشعل نور خدا و رهتارا هی
سیه مملکد رنقطه نون لافتم اکشت
کاهکد رجانه بحیثه شفق لشتا کاهی
دهانک چشمه عین الشفا لام عسله
زبانک سوره کو تیا اولوب دکریم سحر کاهی
وجودک باعث ایجاد اولیدر صد هر عالم
سکانت سعادت قور دحق اولو لکیز کاهی
خطاب رحمة للعالمین هر حال زانکدر
صدا ایلر قواشیا که وار در جمل افرو
سنت قدر سعادت شاکه الیا لایه وین
متاعی فضل رحمانی لیا من لبع الهمی
نجه و صفایسون رشدی که بحر معرفت
اولدربای رمزی سوره اسرار لقا کاهی

شعاعت قیل بو عبدی بر قصور و روزنامه
دکارتیه غایت مقبول در کاهی

حاجی کیداش قدس تر

ای جمال افتاب رحمة للعالمین
بر قوی قند بلهرابک هدی لالتقین
یادری منشور رسالت جود قضا کاهی
جکدی طغایرینه امضای ختم المیلدین
دفتر عصیان سراسر دشمنی بخیر کشته
با کنا هر و سیاه با شفع المذنبین
حضرت صدیق اکبر یاد غدا مصطفی
اولدی اقدار عمر لدین احمد اشکار
حضرت عثمان ذی النورین تحقیق یادک
لافتا الا علی لاسیفا لادوا لفقار
النه اصحابه شیر دایو بر در او کولیل
رضوان الله تعالی علیهم اجمعین

نصف رسول حضرت نابی

صقیر بزرگ ابدک کوی محبوب خدا در بو
نظراکاه المیدر مقام مصطفی در بو
حبیب کبریا نیک خاک کاهی و رفصیت ک
لقوق کوه عرش جناب کبریا در بو
بو خاک کبریا نون اولدی دیخور عدم
عمان اجدی موجودات و وحیتم قریا در بو
فکلی و ماه نو یابا لستاد مک سینیه چاکید
انک قد بلدر حوری مطلق نور ضیاد در بو

مناجات ادب شریفه کبریا یی بود رکاهه

نعت حضرت جلالی محمد بن شمس الدین

بزم جامیده می عشقک اولوی برعه کنی اولشمت محبت ایزدوب قالی یاشی
اوردم بغر مستانه هاله صبح وعشی لی حبیب مدنی وعربی و فریشتی
کی بود در دغش مایه سادوشی

وحی الزام خدادد سخن محبتی اولیان مظهر الطاف کمال کرمی
مظهر سزاحادینه شریفی اوله می فهم رازش حکم او عزیزی من عجبی
لا فیه بر شمع زخم او فریشتی من عجبی

تا ازک بزم است نوری کن فخرجهان شمع دیدارنه سوزان ابدی پروانه جان
یا نه رقی یا فله رقی عالم کلام سوزان دژه وارم بهوادار او رقص کنان
تا شدن شهر فراقی حضور شنیدوشی

بوقدیک اعدا ندع عشق اشد اولیم اوله لرو ولیدیدار له خوش دلخیزم
صور فراقی معنیده وصاله هر دم کعبه صدمه جله دوست زین نظریم

وجه فی نظای کل عداة وشی

خوش یاران وفاداره نشان است ساعزینت عیش اوله حاشا که شکست
نشنه مندا وایز اوکر اولیه بیانه بدست صفت داده عشقش تو میرساند نیست
دوق این می نشناسی پیدا نایشتی

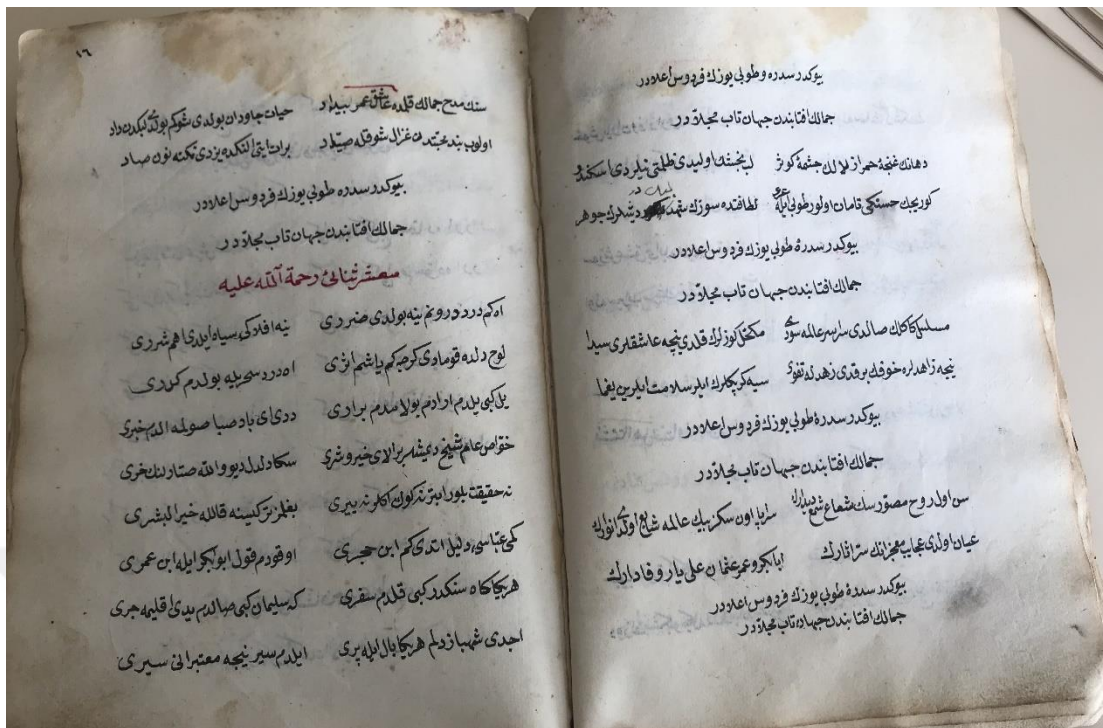
سوزش عشق خایله علیه المصاوة شویله دل نشنه کیدم محضه بولمده
اوله سیرلب سرشک خشک یلان عیشت مصلحت نیست مایه رازین بی حیات
صانع الله به کل زشای عطشی

سالك شاه هر عشق بود در طول بسند اولیه جان و جهان قید و عاقبه پیوند
نشسته اهل محبت اوله بین پیوند جامه ادب و فاجزده عشقش بزوند

سرمیا زاکرا زین راه قد یادگشتی

عاشق عمر رحمة الله علیه

حبیب عاشق باهکله دعالم نوراضحادر مقوس قاشد لخط ز نور کنز اشیا در
دوزخ مستحبو بکله دل و جان و طرادر عذاره علم الاسما لیک کنج سعادار

کوه مدی کلشن اقلاده هیچ برنجی
 که به شاخه او سستده مرده متری
 یازمش قاضی و کشف جبری طبری
 خبرم یوق کوزم کدن الایم خبری
 سنی علم صفا عیش معاده اور
 کی ساد کی کج مستاده اور
 کی اعرفه کی جنت ماواده اور
 کی حوراده کی ادم حواد اور
 کی کوکبه کی بره کی سحراده اور
 کی خورشید جبهات تاب جبهه واور
 کی بیت مقدسه کی کعبه علیاده اور
 کسی بیره کیدرات ایل غزاده اور
 کی یقین صفت روی مصفا واور
 کسی یوسف اولور زلف زلیخاده اور
 کی بخون اولون صورت لیاده اور
 کی وامق کی رخساره عیداده اور
 کسی باغ کبر و بره مستفاده اور
 کل سنده کی بلبل و سنده اور
 کی لجه یازین لفظل معناه اور
 کی خمیسله اشعار معناه اور
 یازمش قاضی و کشف جبری طبری
 خبرم یوق کوزم کدن الایم خبری

سولای ماه رخ اول قبه حضرت مسیح
 کسری لاج قلم سدره طو واور مسیح
 یوحنا شول منبر و مسجد قلک اراده مسیح
 یوحنا نوار خدایم نزارده مسیح
 باعث خلقت اولن کوه یکا واور مسیح
 باری مصنوعک اولن جملة اشیا واور مسیح
 سایه ذاتک اولن واور داراده مسیح
 ذاتک شاه اولن شاه در عتاده مسیح
 عکس رخسارک اولن روی مصفا واور مسیح
 جسم جانی ک اولن ترک شهاد واور مسیح
 عجب نهار کی نوچه صحر واور مسیح
 که اسفله کرمله کی اعد واور مسیح
 که عیسا و که می هاجر سار واور مسیح
 که موسی و که اولید عیضا واور مسیح
 مسجد مدده سده کج مصلا واور مسیح
 زاهدک هود یون ایتدی غوغا واور مسیح
 عجب الیس و می لاده الای واور مسیح
 قاف عتاده مسیح لیس طه واور مسیح
 یازمش قاضی و کشف جبری طبری
 خبرم یوق کوزم کدن الایم خبری
 نجه دهم نفس تاله و فریاد اولدم
 اهل تحت سلیمان کی بر باد اولدم
 که دوشوب بنده کی مطلق از اولدم
 تحت غزیه که کی کبر له شهر اولدم

که می خورد و چون وصله آباد اولدم
 بقلوب که غم هیزانده ناستاد اولدم
 که می خورم اولوب اقطابله اوتاد اولدم
 حضیله همدم طوب قابل ارشاد اولدم
 جان دلدن که دیر لایسه مقاد اولدم
 شرف زهدله که اشرف عباد اولدم
 شده نفسله که ایز شاد اولدم
 نفس بدخواهی اولد و سکه جاده اولدم
 جگر زخمه سلطان کی قصدا اولدم
 که می سازه لایله زمره اشهاد اولدم
 نیمدم کشف کرامت معناد اولدم
 که می و باقی قمار باز ایله نژاد اولدم
 که می ستاده بق اقدم که می صیاد اولدم
 باز ممشن قاضی و کشف جبری طبری
 خیم یوق کوزلم کندن الایم خبری

قنده بولسم اینک یوقه دکل وارده یوق
 عاشق زارده یوق دلبر سکارده یوق
 نه خان شتجهت سبعة سیارده یوق
 طاهر طایف واعیانده واسراره یوق
 حال مستقبل اوضاع ایله الطورده یوق
 نیک و بدده دکل اسانله دشواره یوق
 ابر و باران فیک دیخه انهارده یوق
 کل ایله خارده یوق باغله کلزارده یوق

مصروف شام و حلب و مکه و اسقارده یوق
 بین و هند و بخارا ایله تاتارده یوق
 اطلس و کجاکل درهم و دینارده یوق
 سیخ و کاند و کل شهر ایله بازنده یوق
 نیجه و صفایتم لکم درد یارده یوق
 سربسرخیل جهان کسند و ارده یوق
 فتنه نصیر و لحد ییله اتارده یوق
 کوشه میکرده ده خاشخارده یوق
 دخی سجده مهاجرده و انصارده یوق
 قلب ویران ثنائی دل افکارده یوق
 یاز ممشن قاضی و کشف جبری طبری
 خیم یوق کوزلم کندن الایم خبری

سرفرازنی رحمه

صبح ده نوع و سحر اولدی اشکار
 کون یوزند و طرفه شکر کی صالدر کار
 دور رخسارده کورده یازمش و لور کار
 لافتا الاعلی لاسیف لاد و الفقار
 شاهبازی لامکان عرشه یوز ایلدر
 صورتا معینیک نجاسینه اغاز ایلدر
 قلعه قاف قدمدن جفتی اواز ایلدر
 لافتا الاعلی لاسیف لاد و الفقار
 کنج طه نیک طلسم سترق از اوزره در
 عالم الفینیک صفای زکی انشا اوزره در

عالم او در بوسه نذر بیاور کن و زود
 لا فتا الا على الاسيف الا ذوالفقار
 تا که زود بیاوردی بیاورده خانه
 او سحر بیک عالمه قائم مقام او که امام
 ادمک و جنده ظاهر قدری فضل لایم
 لا فتا الا على الاسيف الا ذوالفقار
 لایله آله جوده جو که شمسور انبیا
 سایه سده نکه بولدی مقام شنبها
 سوبدی کاربان مرقدان کبریا
 لا فتا الا على الاسيف الا ذوالفقار
 کو علیک مظهری و لیسه ذلی و البشر
 کسه و برندی کار و لایله مظهر
 سر ترانیا او قور و قده کم تلظم
 لا فتا الا على الاسيف الا ذوالفقار
 ای سرودی باد شاه یزد و در مرقدنا
 افتاب طلوع سزالد و مرقدنا
 بلکه ذلک الله و سمی که مرقد مرقدنا
 لا فتا الا على الاسيف الا ذوالفقار

نتیجات علوی

مرقد را و مدینه دایم الحمد لله بنم
 مرقد را و مدینه دایم الحمد لله بنم
 سحر قاجکه کلیم دیدک یار که غفارم
 سنک قاپک دورا کن و درین کیمه یلوارم

قو که زود آوری بود و مندی عالم دانا
 سنک تو حیدی کایله و بیاورده
 نه و ابرجری غفوانتک سکا شکر آید
 اسکر قاجکه کلیم دیدک یار که غفارم
 سنک قاپک دورا کن و درین کیمه یلوارم

مسیحی

الهی خالی غمه داغ دلدن شکور اسمین
 کونمزدن دور و دله بر تو یانور اسمین
 ایسرایت و مبدیم قلمه یار بهر صورت اسمین
 بزه عزت میسر ایلله قیلام غفور اسمین
 یا بحوایت لوح عصیانک بو عبدی بر قصور اسمین
 یا خود اسماء حسنا دن جعفر یار غفور اسمین
 اوله حاشاک و احدا بنک حقه انکارم
 حبیبک مصطفی بر و در و صدقه قرارم
 مطابقه قوشع شریف طور اطوارم
 رو امی روز محشر و جهنم اوله دارم
 یا بحوایت لوح عصیانک بو عبدی بر قصور اسمین
 یا خود اسماء حسنا دن جعفر یار غفور اسمین

قواعدهای رباعی جریغی غفلت و در کار
 عفو کرد ز نوبت هلیته معین اسم غفلت
 رجس جریغی غفلت و در کار
 عیون ستراید رجوع قولی که اسم غفلت
 یا عیون لایح عصبانیت بود عید و قصور اسمین
 یا عیون اسماء حسنا و در جفر یارب غفور اسمین
 دعای مستجاب الهی اسمی اول و سیم
 حبیب مصلفا ایچون دخی اول و سیم
 توفیق قبول اول و سیم
 رفیق بیزه توفیق است کرم اول و سیم
 یا عیون لایح عصبانیت بود عید و قصور اسمین
 یا عیون اسماء حسنا و در جفر یارب غفور اسمین

سیف نظام

بن و دینم و دینم و دینم و دینم
 ایتم کونم و دینم و دینم و دینم
 مولی قیام الیاس و دینم و دینم
 دکر و دینم و دینم و دینم
 یوزده و دینم و دینم و دینم
 مطلق و دینم و دینم و دینم
 مکر و دینم و دینم و دینم
 عشق و دینم و دینم و دینم
 سید نظام و دینم و دینم و دینم
 اول و دینم و دینم و دینم

کف سیف نظام ابوخلود و وصف مولانا

شمع روینیه جسمی بر و اندر و شمع
 اوراق دلش سوزانده و شمع
 بر قطره اکین کنش و شمع
 ای صوفی بزم صحبت و شمع
 بر بحر عمیق نقوش ایده کورده و دود
 سماع صفات و شمع

دکله سوزی سکا دریم اورکا داد در
درویش ولنه لایق اولن عشق خدا در
عاشق نه سخی و راسه معشوقه قند در
سماح صفا چانه صفا و وحده خدا در
عشق کلاک ایلیدلم ذوق صفا یی
ذوق صفا سورهم هویرله های
سماح صفا چانه صفا و وحده خدا در
جادم قند و سلمه دهره دلم دقله نالی
ذوق صفا سورهم زنده اولالم
عشق کلاک طایب جوینده اوله لم
سماح صفا چانه صفا و وحده خدا در
حضرت مولانا یه کلاک بنده اولالم

کفته نریم یار کارجی ده

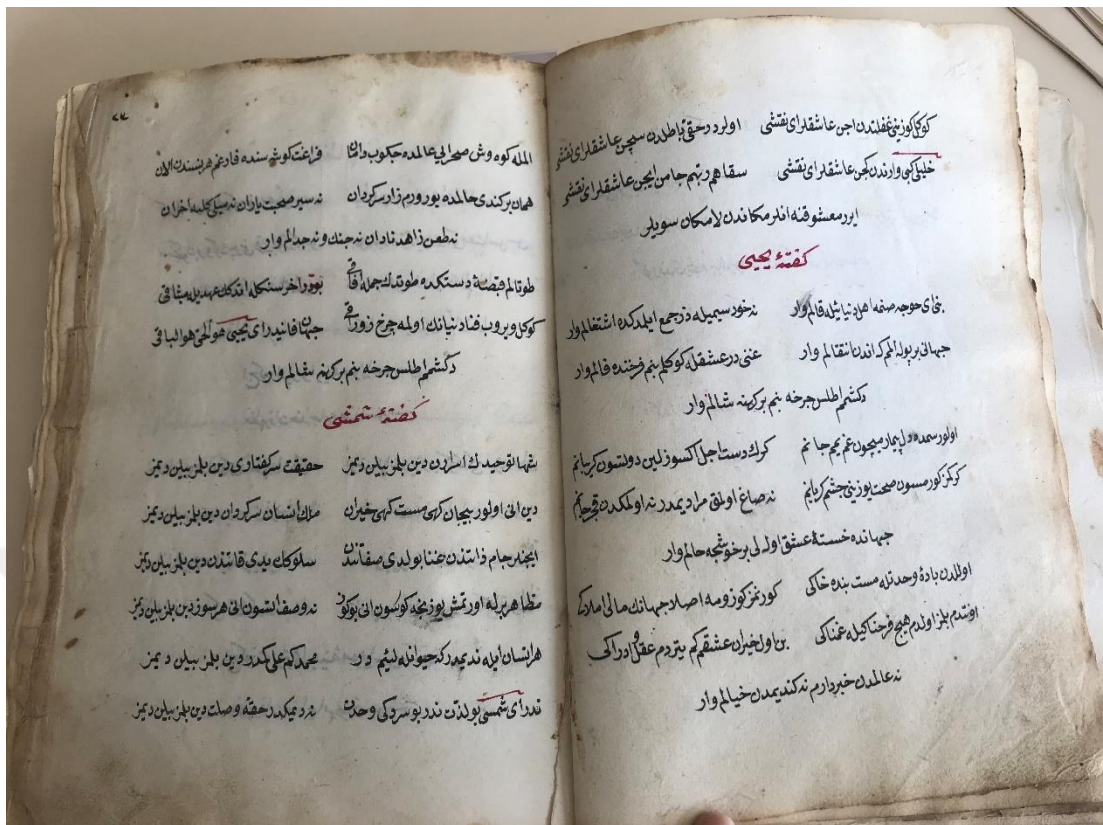
بر حیات ایچون قضا ایلم نمانا ایلرکا
بن شهید غمزه غم عیسی ناز ایلرکا
بی تکلف نهر حلو نشای غمزه غم
جشم شمع دلبران افشای راز ایلرکا
استراکالای حسنی اوله تاراج و کاه
پرده زلف کلاک کچون نیم نیاز ایلرکا
سنگه معیار جنونم نیکه صرافه
فقر قییمیله عرض امتیاز ایلرکا
شاه استغنا سپاهم بن نیم حاج و دو
خوفله بیک در لو وضع دنواز ایلرکا

کفته روحی

صفا ایچوجیه که سندنک دروسیم استرل
یوز لایق ده قلب سلیم استرل
برنج خوف زجا دن که کور ناکام اول
دم اخرویه نمانید نیم استرل
او نودوب بیک عارف ایلرکا نال اول
بزر و حد نده نعلم نیم استرل
علم بی سه خورشید فلک کوه هر کس
نمهندس نیم غم نیم حکیم استرل
مجلس کشف معانی جو فی کادرا جاوور
واده مرفوع غصوبیا نده حلیم استرل
حرم معنی بیک نیه یولی ویرمز لر
اششای زلی یار قدیم استرل
ساکن طو رک تسلیم رضا اول دایم
بر مراد انکه خدمتده معقیم استرل
دو کحقه واروب دکلکی عرضا غم
انده هرگز نه سپاهی نیم غم استرل
جریحه معرق اول طاعنه مغرور اوله
که شفا خان حکمتده معقیم استرل
عاشق اول شربت وصل استرل کلاک
جاده ستر و درایوب دنج الیم استرل
نعت ظاهر دل بسته اولان کرسنه لر
مزدان یار بیجانات نغم استرل
فتله معنی غم ایله میان کچور لر
سهموله سید واد وید جرعتیم استرل
از برای قصه اسرار دلی روحی
حاجتر اول بزم الهیده ندیم استرل

و برده می در صم در دیمه در زمان و برده می
 و شنید در دوره یکم در صم در زمان و برده می
 یازده می در صم در دیمه در زمان و برده می
 خلی و مدبرین آن که روزی یک خسته می
 کوره می کول یوزکی مدبرین در صفا
 یوزکی می کول طوب کج یازده می
 فضلی می ماهی یوزکی یوزکی در کور
توضیحی گفته نشستی از رحمة الله علیه
 جمالک و صفی ای در جوته جانان
 که نطق از جود من عین عین است
 و یا زکیا و بن عمر داخود می زبان سوبلر
 یوزدن استوارترین کورنای قدبالا
 نه بلسون درس حسرت کن سنک قاضی
 عناصر در کیوب پرو و یوزدن زخم سوبلر

عناصر در کیوب پرو و یوزدن زخم سوبلر
 کمال حسنی زین ایدوب جوته شده
 کمال قدرت بدو رسا چون صورت شده
 کورندی بجه بیک یوزدن وی کند می نهان سوبلر
 بیک جام سقا هم در کارمک صورت کور
 ککدر یازدن در ککدر زانوان دتر
 و ککدر نطق ایدوب صورت در و سوبلر
 ظهور اندی قواشیا خطا کاف یوزدن
 برادش نه کم وادسه حق وادی کابان
 او زدن اولیان عارفی کسندن او ز ککان سوبلر
 حقیقت علمه در کتاب اولدک ایسه اوسر
 اگر بشود چنان ارا او لور سک داخی بیان سین
 و ککدر حقه عاقلان و زین بلز یازدن سوبلر

سید نظام او غلور حبه

کند که ادراک ابرو نور مصطفی سن
مبداه و جهان سیر اودان سن سن
سنگین برو کول چینی فک بود و جو
جمله بود فتور دیوانه کی معناس سن
سکا بد زنی خدا اول و آخر هلم
اوله جاهل خدایت عالم داناس سن
سن سوا آیت قرآنله تکویم اولنان
سکا حق دیمدی علم الاساس سن
اج کوزک برنوی اینده مولاس سن
مظہر ذات خدا جام مصفا سن

نروداد بوفنا مکنه مغرور اولق
بوخیالانه و پروب کوکلی سرور اولق
بوعنا صر سکا ایددی فرموش اصلک
الذوب غلقت دنیا یله لی نور اولق
سن از قریب وصاله قریب ایدک اذک
سکا لایق در اصلک و نودوب دور اولق
اول و آخر ابد ملکی مکانکدی سنک
بک ایدوب اول وطن اصلکی مغرور اولق
اج کوزک برنوی اینده مولاس سن
مظہر ذات خدا جام مجاز سن سن

کند وین ککه بیور بیکه اوله الهی بیور
عالم لده اولان حقه کیدن داهی بیور
غیر دین ککه ایدر عالم قاین صافی
جمله حکم مطلق اولان اول شاه بیور
یوعله وارغی وادی یله وارلقه بولور
کند وین کورمین اول حضرت الهی بیور
کوزا سیمه اوینده زار و هم سرگردان
کندی کوکند که اول حضرت درگاه بیور
اج کوزک برنوی اینده مولاس سن
مظہر ذات خدا جام مصفا سن سن

سنده در کج کوهر خانه سنک مفتاحی
سنده در شمس شرف برج سعادت ماهی
سنک در کعبه زمزمه صفا کی مرده
غفلتی قوت نظر آیت کند وکی کاهی کاهی
سنده در جنت طوبا و ملک محور و قصور
سنده در بار کحضرت حق در کاهی
سنده در اسیر وکی خلوت جبهانک جمله
سنکیمون جکلور عشق الهی اهی
اج کوزک برنوی اینده مولاس سن
مظہر ذات خدا جام مجاز سن سن
نہج غفلت دنیا یله سکران اوله سن
بوفنا تکیه سی اسرار زرخیران اوله سن
بلد کی بوفنا دار قرار اوله یغین
برایکی کون بوفنا مکنه مہمان اوله سن

دژس صورت ظاهره و فی اکملین عالم معنیه خورشید درخشان اولسن
 کما نظام او علو اکوان کنده کنی درک ایله کنت کنز عالمک کوه پرکان اولسن
 اچ کوزله بر نوی ایینه سولاسن سن
 نظم رزن خدا جامی ای سن

غزله مصیب

و بر و صله لطافت روی لی او کونلنجه اولور بونده استقامت ایله کی اوره اندک
 جگر تیغ فشان فتنه کردست کاه کج رو فسون فتنه لرله جستم نازی سوره اندک
 اجلسر اولور در طفلن کاه جستم عشاق دم وصلت قاطع شو فدازه بلند کجه
 کربانک اولور دست ستمه زاید استیلا امان اول مرطی حاره کوسک دگر لندک
 بوباغک ستمدن اولدق توه امن امید مصیبا سایه نخل امل کولک لندک

نایافته

دولتم کوزیمز داشتی شبنم حبه سنه خنده لرلم اولد افتی دل خرجه سنه
 کیرم باغ وصاله اوسر نازک معن فردوس ایدم مسکنی اوجیه سنه

نیم هر آن جوق چکدک او شکر باری صاده لم سینه شمد کوه مرجه سنه
 عزیز کعبه بر در دولت شاه شاه شمدیدن نوشا یه لم صولری زمیجه سنه
 نایا حضرت حق پادشاه دودانک ایده عمر بنی فزون عیسی و مزجه سنه

غزله شمشیر

قاشدری سزنامه ستمه یارک حاکم قیل قیلرله اکاکا کاکرک جیدول جگر
 طوطی زارنه دقیق ایلمه دوسته شاه بر جوق باشود داغریله شایه لیکر
 کنج حسنک بوکدای اولسه سلطان نصیب باشه ایله دولتی دنیا غمزدک لیکر
 مهر خاورالینکنده او شیمک دریا بندر انک اوکنجه قریر قیلدر مشعل جگر
 ذره دکاوشمسیا خاطر بریشان اولسون مرد اولن جگر چه بانک عهده سین تیکر

کفیه کاکاهی

دلایتم کوه و ادا مان کوهی غم یار عتکدر سنی بویله بریشان ایدن اشفته دما عتکدر
 سکاکم هیدی محی دن توبه قیل کنی بیبا عتکدر تماشای چمندک منع ایدن دیور باغکدر
 کوهل سوزان ایدن جشم نزارک تازه و عتکدر

سنى پروانه عشق ايلين كندى جراتكدر

وجودك انتنى غم ياقنده ايجت چايانه

حديث الهولدر عارف ايسك آتمة دايان

كوكل سوزان ايدن جشم نزارك تازه داتكدر

سنى پروانه عشق ايلين كندى جراتكدر

بوديكلندى صدى تيشه دن فريزانا شؤ

بويت دلكتا بسته قوعشاق اوشاره

كوكل سوزان ايدن جشم نزارك تازه داتكدر

سنى پروانه عشق ايلين كندى جراتكدر

خياردى چرخى سفله اول سرور ائمن

اولي پروا خدر قلع عجب سوزها غن

كوكل سوزان ايدن جشم نزارك تازه داتكدر

سنى پروانه عشق ايلين كندى جراتكدر

غرض بركون شكافنامه عشق مجاز ائنه

تقأا ايلوب ديوان وجديدك نياز ائنه

كوكل سوزان ايدن جشم نزارك تازه داتكدر

سنى پروانه عشق ايلين كندى جراتكدر

غله اواره دل سوزك

وقتكله اى پرى حالم بریشان اولدكل

خاغانم سنسن اى مه بيتا احزان اولدكل

سيلي اشكده چو چشم عيني طوفان اولدكل

عالمى غرق ايلدي درياى عثمان اولدكل

بو عصرده درد حسرت رحمة شايان اولدكل

مرحمت كارم انصدم وقت احسان اولدكل

اى مه نامر رايانم خيل مدت كلكله

كلمه ايله ايلدك نوطح عشرت كلكله

ايلدك بيكانه لر كرم الفت كلكله

وعدہ انجاء الیوب لفظ مروت کلمہ
 های ظالم بیک کرہ دعوت کلمہ
 بر قول کی الیوب هیچ دم شفقت نکند
 ایاز پیمان شکست یوفی فوت کلمہ
 ممکن اکن شوقی شادی ایله صحبت کلمہ
 شمردی حوالم افندم بک بدیشان اولد کلم

اولز ماکم شمع برم حضرت یاران ایدک
 رشک برمه بقرار بو مجلسه سرخان ایدک
 کلستان عشق و شوقه بلبل خوشان ایدک
 دولت احبابا بجزله علامه سلطان ایدک
 جلیه فرمان بر و صاحب دیوان ایدک
 بیستوی عارفان سر منتهی رندان ایدک
 جسم احباب جیانی جاودان جان ایدک
 ساقی صہبا شوق حضرت رندان ایدک
 شاعر دنیا بلور بر شهره دوران ایدک
 بر صور یوق شمردی حاتم بشقه دوران ایدک

موسمی عیش و طرب داری فصل نوهار
 قدی باران صفا کاکشت غم نوهار
 کلزار لایله هر کس عندلیب کاکمار
 مرغیبا واره دل سوز درونم مرغزار
 در دودانی حسرتیه صحن سیم لاله زار
 اولک چشم غنیمه ایکی خونم جو سبار

خون دلک بر بر ابلش شکوفه فی شمار
 مرغ جاشاخ یاصد بلبل شیدا و زار
 کندی باغ کند عاشا ایله کلای بارکار
 شجره شجره نیغده سیم کلستان اولد کل

غزل خرامی

کوزم هیچ کوردیکن وارمی بختی توره طه
 نیم یارم کیم فتنه نیم کوکیم کیم شیدا
 نه دیر سنکه عالمده سکا هیشاقی اولشد
 نذاهد قالدی نه عابد نه مؤمن قالدیمنه
 کور یورکل نیاغده شعاعی نور اولشد
 اوققور زلف صاحبند که سیمنا المذی
 یکا قاورنده یاز لشکر هذجت لکاو
 دود اقادرنده یاز لشکر امنا و صدقنا
 سولدن یوسفای خاکی ملول اولد زبون
 نیجه انقشده و سید نیجه وار نیها

کرامی

یاری بولسه بر کوکل اغیاره متنا یلر
 کلشنی عشقه کر نلر خاره متنا یلر
 دما واران سرخانا الحقدن بکون مشهور
 کند و بی بردار ایدر اول واره متنا یلر
 جنتی عرفاند داخل اولسه عشاق بر کوکل
 وعد اولن شول جنتی کلزاره متنا یلر

ای کرامی و صلت جانانه سرور اولی محو اولور بر جیه کم انهاره منت ایلر

روح بنده دی

صفیک بزی کم شیوه انکور له مستیز بر اهل خرابانده نرست المستیز
و داس اولنر بزی الوده صانور اولیک بر مائل بوس لیبام کف دستیز
صدور کوره دوی نیلیم بزم جماله پای خم سیدر یریز باده برستیز
بر عالم فانی نه میرو نکلا دیز اعلایه اعلای نور زبستله برستیز
ماثل و کلور کسینک ازارینه اما خاطر نکئی زاهدیمانه شکستیز
اویاغریض بزدن ایراغ اولد یغی بکد دوشمن او قوس مزیره ز بر صاحب شصتیز
هم کاسه از باب دلیر عید مزبوق میخانه ده یوز کرچه ولی عشق ستر
برست می میکه عالم جانور سر خلقه جمعیت بجان کشف انور

فر

ساقی نکوز اول باده کم دافع غمدر صقیل و بره مانه که بر تنک المدر
دل بسته لر ز بزدن ایراغ المده برم اول باده کم دلی دیغ جمدر

ای صوبه فنا اهلند ز نهار دل اوز غمده دویش بومکک شعی بی حیل و شمشیر
خاله اولکه خدام یکی ایلیه عالی تاجی بر عالمدر اولکم خالک قیدمدر
کل و غزله لم سیکده به رخنده نک کم باری زیادن قودی بر کشته خمد
ویسون بیزه ساقی بزه اول قومکه دیر زندان صوحی زده بزم قدمدر
بونظم بیا ممدک ایشت حاله سنه کم زیدت یاران سخندان عمدمدر

وله

ای صاحب قدرت قنی انصاف مروت زندان می شامه نیچون ولیه رفعت
قیمت لری ز بوسک ازلی جور جفا در جور اوله نیچون ذوق صفا اوله قیمت
دیر سنکه بولکون ایلین یازن ایدر دوق جوقی بکی کون بنده لریک نلیست غمدر
حاجت لریموز قادر اکیمن قلفه حاصل صالحی کومندک بزی فواید حاجت
ناجا و کجریو مختلری خلق یوخسه ادم فره طاغ اولسه کوره مزبور طاغ
حالک که اجسک سکا در حکمتی واردر اولد روی منیاه بلنری بو حکمت
یهوده دون شیر اوله باشموز اوزره خلقک بوفک دیکری دویار مشقت

چو ده یزد وندی همان ترکی اورسه کم عکسته دورا بدن یکدی قیلسه

فرز الم جگه می ایچ بری رخ خو به عاشق فراده دخی رعدلقاوار

الورسه صفا فرضی فوت ایلد بزم دنیا اگر دگر که جفا سین جگه ادم

نصف غریبه قریب دارد

دو بیتا قریب که احسانه قریان اولیم تا که لولاک افشان شاننه قریان اولیم

جبر ایلا ندکی جولانه قریان اولیم سیریلده سیرینه قریان اولیم

بن آنک معجزا دوانته قریان اولیم

دعوت حق کیدیکجه اولمطان کرم وحید کدی قدیم یکه یوز سروریم

بدی ادا کر بصوبه عرش عظیم اوزره یوزینه شمس ضحیر لفته وایق قسم

تم خاندردی حق شاننه قریان اولیم

شهر صدق احمدله احباب دکل صدیق کرم جشمه رحمتا بیون اب دکل صدیق کرم

هرم هم محراب دکل صدیق کرم افضل واکرام احباب دکل صدیق کرم

بن آنک صدق وایمانته قریان اولیم

بن آنک فور رخشاننه قریان اولیم

هره مانکه کوش سینه سینه اولن تیغ ضحاک ککازه تنکاره اولان

شجره شجره یولنه یمش ایچی یاز اولن هم احد غرسنه یاز وفادار اولان

بن آنک هرزه وعباسنه قریان اولیم

ای فریدی اوغلو قومه بوکونکی یازیم یوزی قریان اوله کورد وستر تیک ویزیم

آله اولاد نه اصحابنه انصافه سن ایلده جانکی قلم معجزا یازیم

بن آنک جمله سنک شاننه قریان اولیم

غزل کافی

لای سقا طریب یوب بریلین الاسنی بلدی فنیله انبیاک ندر معاسنی

وادی عصیانده قلدی کدی دولا سنی اب تو حیدر لاله طاهر قلدی اعضا سنی

ایچمدی بزم الستک باره حمراسنی ایچمدی نورهدایت جشم نابینا سنی

کورمدی کون طره سندن لیلله لالاسنی بولدی راه یقینک منکر اعواسنی

قاب قوسین نک یاکلدی اوادی سنی مفتی عشق بولده ویرمشدر آنک قواسنی

یا حک ال سرن یا خود جگر تمه عشقک طاسنی

یوغین کون مکان ساحل واغ و قرا
چو شمع کلدی شوقدن محبت ابتدا
طاشه جالیدی شیشه سن اندی تیغ
سیریل شایلی سرن اندی بیجون جبرا
عشق منهورق کوردی اول راه آشنا
اول فنا ایدلی کلدی یاغنه ددی بکا
وارفت کوشه سین ایدین مقام دکتا
کر اولدر دوا لشفاء دره مندان یار
عالم بحر یخده در کز کن بی نوا
کوشمه ایردی سروش عیندن آشوبندا

یا حک ال سرن یا خود جگر تمه عشقک طاسنی

شول زمانکم بطن آرمده نطفه مدفونند
امرباری ایله انده برده مدفونند
قطره ناهیر ایدک معینه بشمش خونند
اورنکی فرق اتمیوب د مہستہ و خونند
سریر ایدک اگرچه طالب بیخونند
کاسه سین کسایش لیلای سی بر بخونند
کوه کندن صکره فهاد ایله هم هامونند
سعی ایله دریا یه ارمش بر در مکنون ایدک
علاج و اج و ذلیل و مغلس و مدیونند
دستگیر اولسه بر کان کرم مغبونند
یا حک ال سرن یا خود جگر تمه عشقک طاسنی

برده پنداردن کج عالمک سلطان اول
هر کدایه شفقت ایله جانی ایچر جانی اول
جوهری عقلی معادنک جعفر کانی اول
کوی عشقک سندن یا آتیشله بر عریانی اول
نقوشه یا هوایله دولدر جبهانی قانی اول
کاه مست و کاه اسک بر مہک خیرله اول
عاشق دیوانه لبر جلفه سینک خانی اول
باش اچق اول باد شاهک بند فرما اول
جان و یروب بویولده صدق قولی قریب اول
کله کی میدانک طویا ییکونیک غلطی اول
یا حک ال سرن یا خود جگر تمه عشقک طاسنی

معش سوری

ولا بودم غافلک نه سینه بویله خرمسیر
عجب لبسم نه مقصوده ایشدک بویله غمیر
زملک خسرو کاولدک طوقالم شاه عالم
ختر طلعت ملک خصصت لبر سلطه اعظم
یہ ضحاک فریدون بهمن دارا یخود جم سین
یا اسکندر و یا قفقوز خاقانی بهر ستمین
باور سن کل شی ها لک امریه اعلم سین
نراضو عاقبت دست اجل ایزد کله با ستم
تکبر لک خدایه یار سنور سن لشل او سمن
وجودک اکلہ اغنی فلک بر قطره سنید نسیم

کجه قالدی مؤید ماکانه ملک دنیا
یتورخاکله کجشا اولوبدایو قاید
نظاریه مایه ماضیک احواله جان
کسی فوشرو اندر کیمی دطغرولکی دارا
نیجه دعوی سیک لایله دیدر حیف
ندر یورکی کونک محجون بوهر غوغا
سنک اولمشو قوالم سرشردنیا و فک
تکبرک خدیو یاره شورسن نسل اوسن
وجودک اکله ای غافل کبر فطره منیدنسن

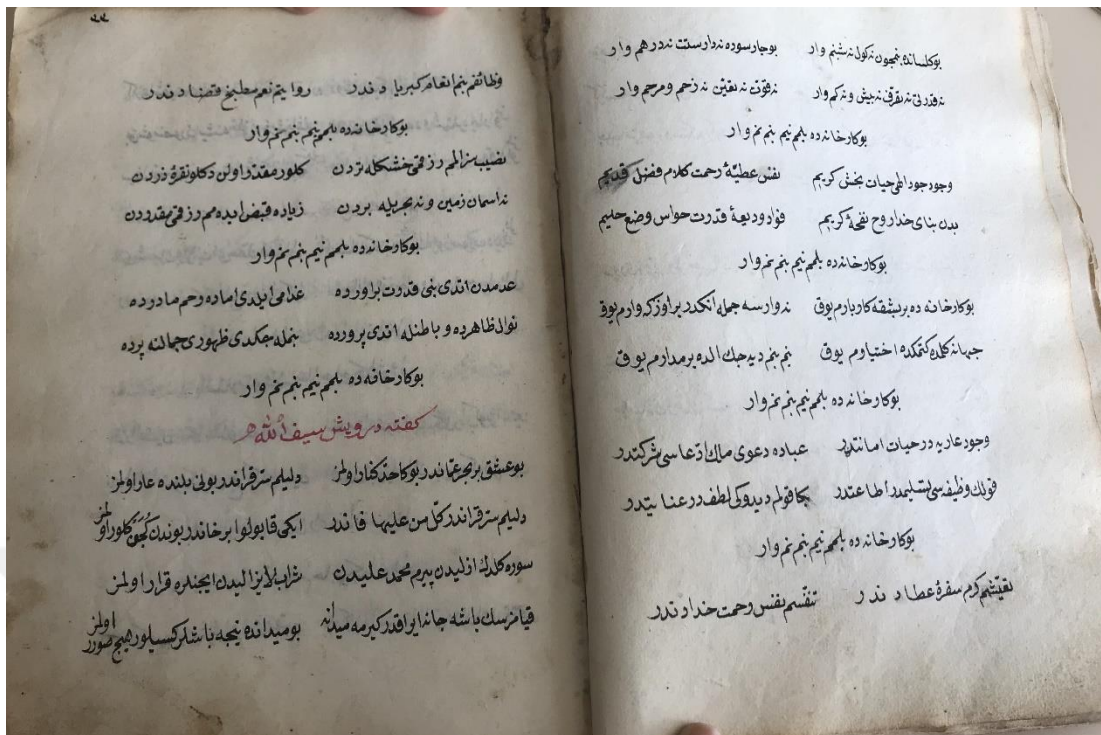
کوزی غافی نام ازمان لیدویر حواله دوق
بقاسی یون بلورسن دهر و نیک آخری قانی
نیجه سام زیمانک بوزلادی ارکان
وحوشی هر وحتم ایستک اولوب سکندر قانی
سارملکت دینلک اولدک طوقلم خلایق
اجل اوردکده ادره هیچ برینک سکادرمان
کبد قلبکدن اخلایق اولدک برنج غوغا
تیکرک خدیو یاره شورسن نسل اوسن
وجودک اکله ای غافل کبر فطره منیدنسن
نینه عکسین دوری زمانک ای دل ناله
دکدر برقراریم بلورسن کوشی دوران

افصو کبرجی عزیزک کجه هارن
اکوبک یا شنه سک اخر فتنه کلیمه بران
کوکسه وسطا لیس اول کسجه خضر انشا
جهنم مالک اولسک نیجه دایر اولین سلطان
اجدها من صوز دستک برکون ساقی دوران
الذکر دوزکاری فتنک آهله واقفان
تکبرک خدیو یاره شورسن نسل اوسن
وجودک اکله ای غافل کبر فطره منیدنسن

سروری برقرار اولن جبهه فدر برشه علم
یوزینه کولسه برنج کون مقر در مسکنم
کجندریندن اول موجب برت ده کلی هم
نظرق برنجه شاهک کوشیده جانده هر دم
یتور بر رخاک ایچو نیجه دارا نیجه رستم
حضورها ترک خند تاج لایک اولسطا ج خدیم
اجل میا نیک رخیمه کسه اوردی مرهم
قویالم بونجه سلطان سادین جبهه با هم

تکبرک خدیو یاره شورسن نسل اوسن
وجودک اکله ای غافل کبر فطره منیدنسن
تکبرک خدیو یاره شورسن نسل اوسن
وجودک اکله ای غافل کبر فطره منیدنسن

غزل ظهوری و حمد الله علیه

اگر عاشق سبک یاره صقین الدنعه اغیاره دوش را بهیم کی ناره بکاشند و یارا اولز
بن شو منصور لایسته خلق او نشینا نشه انا لطفان قریشینه دوشه هره یارا اولز
سیفا الله سوزنده مستدر شیندن لایسته دیوانه واقلم نیستدر نه سولیه قارا اولز

سلسله نامه قنبر ی رحمت الله

ای شه ملک ولایت ای حق قدره ای استانک لعبه سینه یوز مسورب و بدله
روضه مید را سکل پایاغ وضونک کوو مدحک و قورجان و لدن هر هم جان بلی

الستادم ای هادی راه خدا نسلی علی

الستادم ای قطب عالم حاجی بکدش ولی

اقتداستین سکا عالمه رهبر استین خدمت استون ایشیکد ره کوو استین

یک طواف استون بیکه حج اکبر استین همتل بحرینه طالمسین در کوهر استین

الستادم ای هادی راه خدا نسلی علی

الستادم ای قطب عالم حاجی بکدش ولی

پایه غلبیکه بالای عرش اولدی مقن امریکله اسب قازان روان اولدی محمد

نطقک ایله جون شتاده میوه بیزی شجر تابع حکمکه اولدی جمله عالم سرش

الستادم ای هادی راه خدا نسلی علی

الستادم ای قطب عالم حاجی بکدش ولی

نور حقد و طلقا ایا واجد دلک سنک اول سبیدن راه حقد و انما ارشادک

اون سکوبیک عالمک کداییدی یارک سنک برنگ کلدی خدایان وادی و بادک سنک

الستادم ای هادی راه خدا نسلی علی

الستادم ای قطب عالم حاجی بکدش ولی

استان غرنگده اولیادر معکف انک نطق در رفو ابوسنک شق

فوجکاسن ولایت یاجیز هم تاجک لاف همتکله دینه کلدی نیجه جنب مختلف

الستادم ای هادی راه خدا نسلی علی

الستادم ای قطب عالم حاجی بکدش ولی

مصطفی انک رسین هم نشامزان اوغلون هم حسن ایله حسین بنوزان اوغلون

باقر و جعفر حقیق خاص سلطان اوغلون حضرت کاظم دخی شاه مرسان اوغلون

السلامی هادی راه خدا نسلی علی

السلامی قطب عالم حاجی کدش ولی

شاه قتی و بانیند الدجانی که حق چون حسن المکریم که زاهدان که حق چون

هتایله قنبر خاندان که حق چون سوره و پس هل فی نک حق چون

السلامی هادی راه خدا نسلی علی

السلامی قطب عالم حاجی کدش ولی

سورهای قدس سره

طالادی سوداوار زلف ستمسای منی ایله نغمه ای علیه رسوی منی

سنگین زلف در شدم کورنی های منی سوره اولسونی که حسرتیله وای منی

ای نوزد کلیمی سبیل لیل غنچه دهن قامتی نری کوزی کرکس خسار منی

سنی بودیم ایون تورتوسن باکس که بری رولره شاه ایلتش الله سنی

تاکه مو حسرتله کوزی کوزم زماه سنی سون اولسونی که حسرتیله وای منی

سومش جان کولدن سنی والله سنی سون اولسونی که حسرتیله وای منی

بلزوم

طالع غنچه لولیک نیجه سی ال ایله دیر کجفا بله افق قدی دال ایله دیر

یغیلوبه مدعیلر اوسته قال ایله دیر سون اولسونی که حسرتیله وای منی

اجیلوب باد هوا دن سر زلفک شکنی قارماز ایدی وراقی سنک سختی

نیجه بنیان ایدم اخر سورمه بنده سنی سون اولسونی که حسرتیله وای منی

استانندن ایراغ اوله لی بو جهان صفا بی در دیله هادک ایدی هجر ای صفا

بکاین اطمینم بکادرمان صفا سون اولسونی که حسرتیله وای منی

ای سروری نظراته یورکم یارو سینه اود ووش حسرتیله واد حکم بار سینه

دوست یقین یار اولور عاشق بیچاره سینه سون اولسونی که حسرتیله وای منی

غزل طلعت

ساقیا بلیم ال افش زلفه جامه جم کم کور نوش ایله کج دیده بار صده دم

برک سبز ایچو یاقور بر غنچه نردو همان اولدی رونق له اورتبه خط غنچه ای دم

اه کم شورو ووز کار د اولدی ای دل نصیب بوی زلف یار دن عشاقه درد اشامه شیم

دردیم شیر اید روم سن شنه خوبانه کر اولسه خونا به اشکله هر دم نامه نم

بنگاه لطیفه شایسته کورسید نه هل چکر ایدم ست اندون کلنه بیفامه عشم
بوریه تان وصلمت ینده اهل بنین طرح ایدمجه قامت انکت ایلر خامشم

غزل هوزی

اسافل جامه اقباله رو کامکار اوشر کدو بالاده اولسه نادر ادرن باید اولشر
بایل سرست عشق اولدجه دوش یوقی یاله بوزمکر ندم یغورنه افکار خمار اولشر
مشاقن نعره ترا بیدر اباد دلفروزت عفتن بوباز رهز در بوند کالار خمار اولشر
دلحساده پند جرد دلفروز تا نیر زمین شوره سعی بیتله سینه وار اولشر
هز نوز غزلنک افکاره دلفروزت ادا ای نایمجا شایسته زمر کبار اولشر

غزل سلطان خان سلیمان زمان

جامع حسن ابحره الف خط جانان اویر زاهد الاوسته المشر صمک قانی اویر
جانی تسلیم المسون بر بوسه ملو استین جان ویر بر پروانه چون شمع شبت اف اویر
قانتی بایندن قی طوغر لسه تیری سیمیه سینه طوغر کج بر غممه کی قانی اویر
عیدی وصلیه مجبی بر سه بوز خالایده بوسیدایه بود دلفرو خالایه دامانی اویر

غزل

غزل نایق مشق مجبی شنده

کلای و لجامی دلحتضه بیدر غم آبادی بناییدای و صیه بوختا ملکنه شندی
نه کج فز زلف قیل سبایمچ بیدای غدا تشکر کندم برینه آدمی ناری
نچمه سرور لیک بنیق فالویر رشیدی آردی محقق اکلر کس پیدا گوینیه قللا ایدم

سکاباقی فالویر صیه بویچ سست بنیادی
فلسفکایله فوز مشدر سانس بوکدا استادی
مجادل و لاریت قلبکی کدر سایل وجودش قالی و بیکل بویت عشق یاز ایدله
انکدن کلیدیکه خیره سولیت بر اثر ایدله قناعت کجمنه کج عالمدر کد ایدله
بولوبیت یاز هر جسم غیر تله نظر ایدله دمامد قالی باشور و لایره دن آهمن ایدله

ایچک طاش و طشک کج دخی و لسه صه ایدله
اجل و بر لر برانش وار ایدر سیک بولایدی
اسکندر و ثار کز غرقده تاج و دولت اسیریک بولکون بیدانه رسم کوی فرست نهر ایدر سیک
رها و خیر و مار سیک اولیاد و همت اسیریک رسولیله خدادن و جمیله شفق تاسیریک

اگر نیاده عزت اخیره رفعت استرک
 ای که عالمه مقصود بر امر وصلت استرک
 بود نیازی ندهد راحته رعت استرک
 چنان ملکند شام پیشین بر عدله داف
 بود هر چه اگر لیسون در سیک مشکلا کحل
 و از ویر کمال بر شد باغینیه و شویلا لال
 دوا دهم کز دقت نشویر بدیدر کد ل
 شما یاده غفلت مانع استون مختل
 بودیم دگر مکرر سکا دی دجله د افضل
 سوزم طون عاک نیک و بد ندن کز لغت کل
 اگر یار و رفیقان بر خا و لو بچر سکا آف
 اولوسکا ای عالم غنیک بر رفقا آف
 اولوسکا در سکا در لیکل بر سکا سلطه
 خلاصه نجه لشر اچلدن یوقد برده ان
 شوکر عالمه اولمشایدی شتالی شان
 یو در جرمه و شکار اچیر اندر زار سر کردان
 بو محنت خانه ده عاقل اولن هیچ و دیوانه
 نبون مانل اولور ییچیم هانر بلن مرانسان
 نجه شاه فلک رفعت اولیده چاکله یکسان
 ابر بندر کشتی دانی بریدر کوه فریادی

کشفه اصیغه افندی

مقصود یکی حرفایله مارشد بلنجه
 دریا یار یکب روان کت بو لنجه
 و قنیه اولور ضالمه واصل شری آه
 طویز و جمع زحمتی آدم و رو لنجه
 ارباب کمال کبری ویرانه غمدر
 خال اوزره و شریقه و شریقه و نجه
 ابتلا سده کور دایه الورده د لاف
 لا بد بولور سب مستغفله و نجه
 سوز بوق سخن راغب افندیه امینا
 علمه کشتی بویه اوله شاعر اولنجه

غزل قصه عاکفی

ای دلبرنه سحر کل یار می دوشد
 دودله فلک بر می بود کون تاری دوشد
 دل ویر و مکنه بیگانه لیلای زمانه
 بجنوبه کوه و در شیبان کاه می دوشد
 نالان ایدره رک نجه کولکد بر می یا قدش
 بلبل کوی رخصتی جوق خان می دوشد
 نابخسته لریلیو باحوالکی اعلافت
 منصور کوی نولدی سکا اده می دوشد
 راه او زده طوبوب سر و خرابای کورنجه
 طویلی کوی برین سخن اشتهار می دوشد
 یار دانه عشرت کز و بدق غم ایلله
 صوفی کوی و در بله اذکار می دوشد

افتابانند بوقسمه کربخیه فمهی کوی لیلدی کلناره دوشدک

غزل فمهی علائی

دلای اولیجی لیلای اولایند بوقسمه قلند کسکیم صخره تندی فمهی علائی
بغایت نایوان اولدی وجودم نایوانی زبانه آه و آه اوزره دروغ عشقه شخو
مزین حاسه له کون بکون دوقدر ریزه رقیب بد لغاتک خاطرین دائم ایلد کسکیم
ترحم بلوب کز کجاست فمهی علائی کجاست لغات کجاست کجاست کجاست
تاریک فرقه قلوبه فمهی علائی بوقسمه کسکیم ملک سیف دوزخ کسکیم

نظریه سید

نهارش فمهی علائی اولای بوقسمه کسکیم دلخراجه ایلدی و شیر بر لیلدی کلکون
دا لوبه سسینی قریب جفا سیکه کاز بو میانم دالوش بوقسمه کسکیم و فمهی علائی
غریب نیم غم اولدم دلای ابر کسکیم و چشم افکند صریدن بری بجمون بوقسمه کسکیم
لی لعلکرم صبا به کزدم هله ما دهانی ابرم دندانی کسکیم لعلکرم لعلکرم
بکلام اولسی بارک اولورده سید کسکیم بانده اولسی کسکیم کسکیم دوشدک

سلطان احمد خان

ای او نذر قلعه فمهی علائی کسکیم جان دلان ندری صبر لیلدی اولستان
ایلدیم سینه دعا ایله سلام ارسال سز سلا متعه اوکده دوشمن اولدیجاده
جسکی کوفت نام خدای قویمکز هیچ الیه عوف خدی دیلدیوب یا لوریکورده فمهی علائی
حضرت صفدن او ما کز فمهی علائی و بره هجمله حصاری کلون یا لوریکورده
احمد خیر دعا ایله غمزه هر دم دیبر سست کرمین اولورده فمهی علائی

نظریه یحیی

صنت الله کرم ایریشدن بشارت فمهی علائی جان قولا فمهی علائی
مال و در قلعه ایکی قلعه بر قش کسکیم ایردی عیش بیک مقایله غنیمت فمهی علائی
منهزم اولد بقیه او ما کز فمهی علائی شاه قریش هفتک فمهی علائی
را قضا قومی دلفی ایل قاهره کسکیم کز قالم ایم انیده مصیبت فمهی علائی
جسده اسلامه دعا اعدا بوقسمه کسکیم ای صبا درم همان انام ایل فمهی علائی

غزل فمهی علائی

اگر اولد که محبت دیکر نه ملاح
 بوسیدم شوق کر که خرم غم در دهن
 عشق در پیاسته صالک کس کوکل
 بولیم ز سن بوقیلر ده دلاس مسکن
 خوبلر قورسنه چو بیک کنا اولزاسه
 اولمدا نلردن لایم بر ایکی کون قن
 ای کوکل نجه یانور سین بولیمان ندر
 همتک لنگر ز آل موسیدم راج بک
 قورسان اول حاصل دینا دن اولد
 بوخیر سن طله ده طوره دلایسین
 همتک کوکلک اددن صبا یورم ز بهار
 کنتی صبر کیمیا قله کیند اولمقد
 اکه مرغیل یوزی بوغیسه یل بکدن
 هلم عاشق اولمک بادی بر لیت
 فلزم عشقه سفایکم عزرا ایل
 دور کاربله یوزی تننه قور ایسین
 اورسم ورسک جقه ورسین بوجم بیک
 نجه قولنک کتر قاره یه بولکتن
 اتمک استریمک کرباغ چنانده ما نجه
 عمل زهد قومائیه سنی وافر بولکن
 اولمادین لنگر کمر فناءیه خنده
 یوبه آیتله جاده غایب سنی قولن
 ای دینغا زری غافل دینو ایدی هوا
 کدی جاندی دمودا و سننک یانور
 یا الهی زری کر ببلادن قورتار
 بزه یول ویر وانه لم برا ایمان کیم

صد رشته جارمیغ غصه یار ترنقه
 سناغ نور دین طوفان بابا فنقه
 جکده چون سنته فرقه درسم
 ویا سکه وصلته بر میل نه فنقه
 بیروده ایست جیرو دهم خن اسا
 نقاره زن مرغ او درنقله و فنقه
 اعدا دلنی انمون اردمجه اطاله
 بی علت اولان ادمه لازمی شرفه
 کوی قیمنی بتمش ایسه ده باز دی غم
 ترغنه ضربدار ایسه سکستی طنقه
 بو شوق بجه نک بویکا اوب صق بوز ایت
 حمله دنیوب بکا دیدی بو غمده مونسقه
 فنی شعر بو مرف اتمک تنظیر
 نو قافیه تنکه جکر جمله سی طنقه

قصیده اکبری

جکد یروب فرقه کی زدن ایرغ وکدن
 بحر فتنه نجه قودته (جکدم بنا
 سر بفرسا بویقارده کوکل شهرن
 دل و جان ملکین بغا ایدی بی سنی سن
 سیر ایدن بون کی در یاده ایرغ وکدن
 قدره اوغر ز سنی بر کنه قدر غاده کورن
 دوز کار کس مخالف با تومنه وکدن
 باشکدی کله ی قرنی بیز باشکدن
 بحر عشقه دوشی اولدی مخالف جنبیر
 قودقم اولد که کلمه بر بلای یا بر افرا

اولسم در باغی و مزارت و فرزند دگر
ساعتی و دیگر کما کمری صبرین قتلست
کلیتم در دربی حقیقت اکثر
بحر معناده شنا و لکایدن اهل سخن

غزل شیک الوشیری

کو و صورت انسانه لای بعضی بفر
برینفک اردنجه همان باشه ففر
اولسک دخی سن سسکند و کجکم
یا جوج زمانه سنی الیته یقسل
غایبده آبی جنطل و شاوله اتر
یکد ملنلو دما و له اویم کی صیقر
چک چودنی یارک ایر کور و صله و
خارنه تحمل ایدوب اول کولی قو قار
لطفا بده اری یوقلک سیکه سن
شولدمکله ای علی حق بر د قزل

غزل قری علائی

دوران زمان بویله که قدقه اولو
مجنون و شاول شوقله لیلایه یقر
بیا که اول عالمه سلطان قلینش
بکونی کونش آتسه لرا ورن یقر
لیبر لب اولوب کانیاز بده بران
افاده به لطف ایلسمه احلایه چقر
اوله ذات شریفک سر نه ایلده دنا
ایزدانکله اسنه و پر نیه سفور

فیل

قبل فرم می بجا و نک احوالی احسن
باب کرم بیت جنت عملا ده مقرر

غزل قری علائی

الوان ای غنچه کلزار خوبا ط الوان
ایلمین شودید سید حرم مدینه نال الوان
اسب نازکله وجوده لیلایه هال
نالوشن بوسینه کوز کوزا و لای الوان
وادی بی بیکله و اله قوی لای نازیک
اشکی و چشم و لوبدرم چق بجا الوان
دمبدم قلدی بی سوزان نارسه تک
اندک بر کن بی وصله کلخشدان الوان
تشنه لب دخت سب بوسینه لطفک
جنا و ای آب و صکلا بده احسن الوان

الوان ای صحبتی دلره دست الوان
ناز و استغفا سی بوسه لره جولان الوان
عقلی نالنج ایدوب یقده کولکله
سینی عریان ایدن جسته کله نال الوان
آه کور کنی وصلیکه اهری کور مدک
ایته مارد کنده بودرس در و الوان
حسرت کلکله شکده بدم دنا استقروان
المان یقده وجودم زخم کران الوان
دور شب دعوت خبریکه فرم کنی کترک
بالستانت وارضای اولجا بکده جان الوان

خمس علی هند

سوزسون چشم سکه ولت بداد
 بوزسون بند زلف کینه لرد بد کور
 چون لونه و کور زان بر زور کور سونل
 چرخ بر لاهندک تا قدرت سست کور سونل
 مدد روح مصور نیجه اولور عشق یادی کور سونل
 بیکدر بوسه ملق مرد جا بولق قدر
 میا کند قوچق کج نهان بولق قدر وادد
 صیقل قوچق جیجا وادد بولق قدر وادد
 وصالک جان ملق دیکان بولق قدر وادد
 نیر بر هستایت بشد اول تادی کور سونل
 قدیا لکی کور ستر که قیامت نشانی سن
 سر باد هر قور بر نا ایلین کج نهان سیر سن
 نه ماهیت سن ایلا اندر هر بر نا سیر سن
 کونک مری طوغش فتنه آخر ماه سیر سن
 منیر قور سونل غریب سار مکاری کور سونل
 مکر بر کاسه بر مشکورد و عریجی نهانی
 و با خود بر ملامت شاهنک ملوغ بریشانی
 قوباندر با شنه با خود همای تخت سلطانی
 ایشاغز کوریتیا چای با شندن ای روح روانی
 عرفی نیک جفا اول کالی بر تار کور سونل

او

او هر روزی تخت عالی کجی اولق اسدش
 وفاسمندی الکسرت کجی اولق اسدش
 قیرو عیاشقلیرین جان و خون خوی اولق
 آبروش
 تحصیل کجی میل ایشاغز کجی اولق اسدش
 بشتونلر مدد افتاده لر عورتادی کور سونل

غزل علی هند

عنايت بر قول یوزملوت عیباتی مجاز اوز
 کونش طوغش فتنه نیر لرد و طلیت مجاز اوز
 چکندر محنت میزان خوفیر عقلی افند
 کمال هلند کسکله بولسه اول حسد اوز
 بکون خاب کون غفلت اولدیر وادد عجز
 بنه دیکار کجی جان چو آب اولمیز
 دجا باز و سنه چکاشک چکندر مجاز اوز
 قیرو دفتی عیالی مجاز اوز کجی اولمیز
 جیبیرن سوه بر سکه مغفرت تقریر علی
 رقیبا ولق کجی مولدیر دیکیرن ایشاغز اوز

غزل نابی

لطیف فیله حاسد بدخواه ندامت کلز
 تلخ اولان صیور سکرله حلاوت کلز
 او صراوتله اوسمیر بدی کور کجه
 خاطر بوس کجی نایل قناعت کلز
 یقینور زلزله غافلده دن قهر وصال
 چار اساس از زره با طرسه مناش کلز

شهرین عالم در مبداء اسلام
جامع کهنه بی وقعه جماعت کلین
نقد و تسبیح پاهال خاموشی
ایلیر کوی دلازده اقامت کلین

غزل نابی

کالای جهان کرم نگاه آنکه دکن
البر صفت عبقار یوا آنکه دکن
یاباده کلغام اول شمع خوش اندام
ادم دخی که کناه آنکه دکن
معصوم یکم انجام جهان عزیز
تضییع هوسکاردی جاء آنکه دکن
نالجا ویرجی بیکر نام که رغبت
خساره اوراقی سیاه آنکه دکن

غزل باهی

بوکرش جهان می تواند لوده بلین
جوشش غاسلین فواره لوده بلین
یوقه بر قران خاطر اسوده دل بهمانه
ثابت نه فلک سبک لوده بلین
مکری فسون حسنه کینه بدیه بادی
دری نگاه چشمه متغیر لوده بلین
شویله تغافلانه نوش فی البراونکم
خیزند ندر آبار حسان لوده بلین
دیلر خیال احسنه فرق الیکر عایز
خیال امید باکره بوار لوده بلین

قصه

قصه

مخالف دورد و کاکون شری قان دکن
سرو صند و عودین نادر افغان دکن
دخی ذوق وصال و بارشوق استکین
کبرین دولت وصال محنت و حشر دکن
بنی معد و طوت ای باغیا کلر اسرین
کم بر کلر اسیر و کلبه انزله دکن
کول ویرن مرقه فقره ترله اعتبارین
بجای آنکه که اخر کفر عیال دکن
قصه بده دوق عافیت راسته کم وفاد
بنی آردی ملکت عیال دکن

قصه افند

وصلک بجایات ویر فرقتک محات
سبحان خالق خلق الموت و الحیوة
همرا آنکه تحمل آید و وصلکی بولود
طلو فی یمن یساعده الصبر و الشبات
مهرکده افشانه مقاصد سیله سخی
ماشاء من اراده العوز و النجات
دو کش رضا طبعه باران شوقی
من انزل المیاه و احیا به النبات
حق افزین شده سبب ایدی وجودی
اوجیت باله و طهور طهر المکونات
ایزد سر بر حسنه سخی فدی پادشه
اعلی کما ذاکه فی احسن الصفات

قد اراده داشت و ضوئ قاهر قل کلمه بالسلام و تمه بالصلوات

من کلام لامع

این کلمه هزار و پنجاه و یک مرتبه
از مقتضیات عالم کون و فساد
نامطلوب شیخ علی اقبال بلند
بادب تو ز غم و دلش افروزی
لاصع که ذکر خامه تان بخش گفت
تکیده شده از جناب شیخ اکا دات

اشرف اوغلو

ای عجب بستم ندرت را برب بود در دله چاره
کون کیم کار سینه حج طیب قنر علاح
چاره می بچان کده سینه بود در دله همان
بهر طاشی کوئی باشی کوی دلد دلد
هر کیم کمر بود لادن وار سوله اولیاشی کل
اشرف اوغلو و روحی بود در ده کفزار اولی

اشرف اوغلو

مکه دوست بولند تر از جهان ایدر
کم بوقانی بنای ترک ایللسه
دوست ایچو نه فکله کرد بر ورمیه
دوست اندازد حامه عشقی توشر ایدر
دوست اکا دیلانی احسان ایدر
دوست ایدملکی سلطان ایدر
دوست سکر اوچماغنی لوزان ایدر
دوست ستم عشوقی تنه بنهان ایدر
اولا نالقی دارنی سیران ایدر

جان و زلفی آنها دیدار آید
صبر و یاری از هر بجان آید
هر نفس دوست آینه جولان آید

اشرف و غلواری

بویخه در منبر که دوشه و طاهر است
ادتر کوکون کون در دینی نقشا است
عاشقه در دین که بسمر که کز و جهان
بلبله مقصود کول ریغ و بیستار است
نیلسون تنسول سرب پادشاهی است
موردی فکر نظر بنات و ضنون است
فتی جانده کم اندک شوقی و دی با نهمه
معنه جانفراول بجان که جبانان است
فتی باشد کم اندک سولای قدی و قون
زانی اول فریاده کتون شکسته است
شول کوکون عشق و بیدار و اوله
قالدی غنشی غلبله کب جولد است
در دله ارسون ای **اشرف و غلواری** عاده و دره رسول اوله نماله پنجا ما است

اشرف و غلی

مهر خندان قوشیم بریم مکانی انده در
بونده اویم سوور کله و جهاتم انده در
موج او و بول غنچه طشیر بوقی بی
درب بهمانیم معدن و کانم انده در

یاغی و آلاش بیغی با لایا که بزم رب
تاه و تخت مال و ملک ما نام انده در
بوند و دله غنچه و دلم بند و سگ
بلبله زاری قاوریم کلسنا غم انده در
بوند کلام **اشرف و غلی** و غلی و کج بدلیکا
دایمی بوندن او کج بزم آدو صانده

اشرف و غلی

بزم اشیر و غریب عالمی و غنچه و غلی
بویخی و دست بلیکا کله و لاسک است
مکروب و غنچه و غلی از لده و کله
بینه اول دوست و ایرما کون ایدند
بوسودا بر عجب سودا کف و دی با شیره غنچه
نجه کجای و غنچه و سودا ویر غنچه
اگر در سکر کجاشیم و غنچه و لده
بودر و غنچه و غنچه و غنچه و غنچه
وارا **اشرف و غلی** و غلی و غنچه و غنچه
بوعشق و غنچه و غنچه و غنچه و غنچه

اشرف و غلی

وار کله و وار کله و غنچه و غنچه
انچه و غنچه و غنچه و غنچه و غنچه
ای کله و وار کله و غنچه و غنچه
بوقی و غنچه و غنچه و غنچه و غنچه
هر کج و غنچه و غنچه و غنچه و غنچه
من بملایا و غنچه و غنچه و غنچه و غنچه

بن دهر دم دوست زلفی بر خیم کند
سن بریشاللق ایدویلا اول و ایدویلا اول

بنک اولیالکمال شمع پروانه
وارکول وارکم دوشوب اول شمع پروانه

بیس سنک هم کوکل وارسون کاسر کل
جو کاسر عشق زهری بخل دادار اول

اشرف اوغلی رومیه یولوش اولدی کل
کچون اصری زباندن دوش کیده راول

اشرف اوغلی

کل بو عشق شک شوشندن رفیع من نه کل
کل بو عشق با شوکی نایر عشق کل

کل بو عشق ایلندن طولو چانه کل
کل بو چلسه کلون سن جان سحر کل

کل بو عشق اوکلنه به صال ناموس کل
کل بو زهد عشقه دکن عشق کل

کل بو عشق بان دینه کیو بو عشق کل
کل بو کل هوسدن کل کل کل کل

کل کلک ماسوادی بو زهریوم کل
کل بو کل جان کل کل کل کل کل

کل بو عشق کل بو کل کل کل کل کل
کل بو کل کل کل کل کل کل کل

کل بو عشق کل بو کل کل کل کل کل
کل بو کل کل کل کل کل کل کل

کل بو عشق کل بو کل کل کل کل کل
کل بو کل کل کل کل کل کل کل

اشرف

اشرف اوغلی

کل کل عشق کل کل عافیت ایمان اولر
زاهدت سحر عشق کل کل کل کل

عشق کل کل کل کل کل کل کل کل
اول کل کل کل کل کل کل کل کل

عشق کل کل کل کل کل کل کل کل
عشق کل کل کل کل کل کل کل کل

کل کل عشق کل کل کل کل کل کل
باقی دودن کل کل کل کل کل کل

عقل کل کل کل کل کل کل کل کل
عشق کل کل کل کل کل کل کل کل

اشرف اوغلی کل کل کل کل کل کل
سکات کل کل کل کل کل کل کل

اشرف اوغلی

جنس اولق دلر سک بو حیر دت
اور عشق کل کل کل کل کل کل کل

جد قاین کوکل کل کل کل کل کل کل
افت کل کل کل کل کل کل کل کل

یوز کل کل کل کل کل کل کل کل
اکل کل کل کل کل کل کل کل

اورت کل کل کل کل کل کل کل کل
کل کل کل کل کل کل کل کل

شکر یک دیر رسک طوطی اولغلد **ک** قخانک مضبیبی بوق شکر دوت
ایمن اکاناید رنکر بو عنقی **ک** فلی حالیدر یودر سدر دوت
نواول منکر اکاند دوسوت **ک** اندکلی قایتد رچر دوت
ک انشرف اوغلور و سبله بیکیت **ک** امین اول سبله در دبلادت

اشرف اوغل

عارف صورغل اکرادیسک خبری **ک** سکا عاق ویرا اول سندر اهری
خبری استر سیکم ویرا ناله سور **ک** مته ظاهر اولوب کله یلور اشری
اشری جان کولله ایریشوب ایلاشت **ک** اول اشرین بنور علاج منصور یوی
سریله غیب ایتک بوبول بعضه کدافی **ک** مرغ دوحلد و کیم پورتد بنیچد اکر
برک عقلی لیل عروج ایدوب ایریشمش **ک** اندکلی مته دویمزن مکنه بیشری
بیشری صغیت بوق عشق او دینه دق **ک** کرو کندو کوز و کله یوز کله قل نظری
نظر کالوالی اولوب نظر لک اول سکا **ک** کون در اولدی کوز کدالماشام سمری

۳۶

بیری کوز لول سیک **اشرف اوغل** **بیل** **ن** و جانندن کچین دوشنه ایرج سیم

مصری

ذات حقه صحر عرفان اولوب اکلری **ک** علم سر و صحری یو پلایا اولوب اکلری
بوفنا کلزار تبه طالبا و ستر کلن **ک** وجه باقی حسته خبر دان اولوب اکلری
زاهد آتقی کز کس اکلر سوسنری **ک** برعه صافی ایچوب سستان اولوب اکلری
بر نشول ابد الیز اقدی اکلر نیک شلار **ک** وار اکلدن صوب عربان اولوب اکلری
دنباه عقیبا یی تعمین الملک دیکچن **ک** هر طرف اکل فیض ویران اولوب اکلری
ساقی قویوب لاسکا ایلند منزل طوبی **ک** مصر **ک** اشلول جانلر جانان اولوب اکلری

مصری

اول منم که واقف اسرار علم آدسم **ک** کل شفا کین حقیقت هم حیات عالم
بنده محفی اولدی غیب الغیبک اسرار **ک** هین **ک** بند در سیری امانت آل کندی میهم

بن حال حق جمله شید ظاهر کورم
بوسه بابیه انجمن بقدر حق کرم
جمله موجوداتی و بر زمین و جو و لوت
دات سما و صفاتی بهر حال یکدم
برده کورده هرت کم و در غلوه و پستی
اشکان و نهانی بر طلسم اعظم
بن و مصری هم وجود هم ^{اولین} شدم خادم کرم و معتدک ستر افرم

مصری

هرینه بیه کور کابل بر ستم اندر
هرت اشسته قولت کرم و قوت اندر
هرشده مخلوق کور به بیه و علق
حق کوریل بولک بی شک نور و دار اندر
کشتی موانع بقدر جمله بر دیار
هره موی کم اور ستم و علق
عبرت از شش جمدن کورین ^{کوتاه} شیده
سویل بر اول سولیت اول کوریتا
هرت کم اعلا و وسط بلک کوریتا
کورین صفا ابو مصری ^{کوتاه} هفتس مکانی
کوریتا پرویرانه در کم کوریتا اندر

مصری افندی

زود

دهد یکی قوشقه و دوشده اهل جهان شوم
هری عشفه قولت ایت کیمیتا انشوم
بر زینا بلبل کی افغاند اعدا کرم
شوقد بر قیل هر یو کم کیمیتا انشوم
عار ناموسی برق شهره لبتا ستم
کی ملامت خرقه سیم کیم اوریتا انشوم
ویرت راحت نفسکم دایم غزل کیمیتا
کیمیتا در افق اولوب دارا امان استون ستم
بودی کیم برکی اقبال شنده قوشم
حق تعالی باشلور و امان استون ستم
کا بومصری کاشنده بر حق نور ایلکم
مخلوب وید و نادر شاکد فی شاستون ستم

مصری افندی

زاهد صوت کور و تم بخری کل جانیق
و حیرتی و زن کورنه با شتر و دوزخ و حمانیق
معین حسنه و یا شتر قل هو الله انی
کل اینا غز سک کورا و قی مکتبه غزافانیق
چشمنی کور ستر کجه عاشق کجایان اولور
لبیر بر آجوقی جانیق غزافانیق
الفتک هر ستمند بغلو یک بخون وار
حطیک لیلند کور بوزیکم تابانه بوق
انتر رخسار و یله یا شتر قراش جهر ستمی
حرف لباسند معر نقطه غزافانیق
هبلان زود قوشقه بومر هاند شمشیر
توسنک پادشاه اولور سلطانیق

علامت کس که زنده باشد و کتاب منبر است که نیازی صحت آنست

نیازی

ای کول دلدور من افشار اولد بیلدک باش اچق اسرله عجب دیونه اولد بیلدک
لکدره بره الست کیمدی بیانی اشناق ایک بیکر اولد بیلدک
دیکم غفلت ایلد فسد کسکی عاصی قیلر قول کن موله ایلر خصما اولد بیلدک
ماسا صونلری بریلو نیچکما شک عین بیت الله ایکن بخانه اولد بیلدک
نور یایر مزایک باره وصال سترینه طوتم علم ایدرس بر دانه اولد بیلدک

نیازی

وارلغا کچولوب بیدنه کل لا اولادن کچوب مردانه کل
کل حقیقت علی سنده اوق برقه برص مکتبی عرفانه کل
شیخ باشنه تاج ایدوب اسکندر کل کچ او تودختی دلم شاهانه کل
خلعت و روضه ایل کوه حقار آب حیواندن اچوب حقانه کل
کت کنتره سترنی بولور ایه صقله سترنی دیم هر نازانه کل

ای

۴۹
ای نیازی باش اچق دروانه سین نیجه بیدونه سن اوسدنه کل

نیازی

دعوی انیشایی لافغا اسرلا اولد بیلدک انا اچق سیرقا جانلر کچوب بار اولد بیلدک
یور و لاهلر چیریدر غلا یوق اهلر صومر انجان جیرانه ایدوب بار اولد بیلدک
کری قی کوی لطفک کانه بیکر استر سک فشانر قشاده یوق و لوب و لاله اولد بیلدک
مصادق اولق استر سک صافی ستره اول دل دعوی ستره قی طراب بار اولد بیلدک
دلاوق منطقی الطیر و فصاحت اهلر صومر یوق اچق یاعشار و یا خود مبار اولد بیلدک
انا دین طغنه کونسنر کما کما کویز انیشایی نیازی و صید لدرای اولد بیلدک

نیازی

درمان آدوم در دیمه در دیمه کما کما کما
صانع صولم کوز لایم دوست و دهر کوز کوز
او یلم صنود دهر دیم او غریب بر بنیز کیم
صومر صلاقی ایلد منیم بر زاهد ایشک
برهان ایدوم صولم کما کما کما
بن طشعره آدوم و لایم کما کما
بشور کوز باشنه فی بیکر کما کما
انشاق کما کما کما کما

مرشد کز کدر طبع هر چه سکه حق بقین
 مرشدی اولیا ندر که مرشدی شقیق ایش
 هر مرشد دل و ربه کم بود که چه او را بد
 مرشد را کامل او کند بخوازی آسان ایش
 اکا همای سوز در ریوشن کز دند زدد
 ساد قوی یوزد را فی کور کز خیر ایش
 ایشت نای **نیک** سوز کز بلینه او روض
 حقت اختیار نشد یوق کوز ستر نه پنه

هدای

ایش
 گناه ع کز خزان ایداد دوست ه اکا بلبلای نالان ایداد دوست
 دایر سطر و یون ایداد دوست ه کمی قول کیمین سلطان ایداد دوست
 بفرسک علی و کز اسلوب ه کمی طالب ایداد کیمین مطلوب
 کمی اخلاقی مانند معقوب ه کیمینوسف کفنه ایداد دوست
 طلسم اول و نهی ادمه صورت فوت کش اندر اسرار حقیقت
 مفیدم کوندر عشق و محبت تمیزی جهان احسن ایداد دوست
 جیبیه امر کز حصن اولیایه خلیل کلشن اولدی کلشن تار
 منعیقک ایسک در جنبه بخار نواز ایداد در همان ایداد دوست

سوز

شوق کم ایداد مولی مظهر واد
هدای یونس طکر نیچید لالت
 بحالیت ایداد اسنانی مرآت
 کالی حسنی سیران ایداد دوست

هدای

حقت ادیق بشته یوقد غریب
 ایداد کز لمر دان یوق الله دین باقی
 مایه عمر و یزاد ناب و یزک هر رفته
 مطلب اعلامی یوق قصد ایداد نفس
 فتنه عقلی قاصر کفنه هوقول دوست
 هیچ عنقاوی شکار ایداد اولدی یکس
 ای هوای نقشه طالب غفلت اهل دیند طوط الن بر کاملا یوق دین سکه
 بحر فانه دکلد بیدر در باقر ایداد

هدای

عارق اول **بخت** انسانه یوق
 ایداد نور حضرت رحمانه **بق**
 قوی ابات اهل کد ویران لغت
 اندر مورد کتر یو با یانه **بق**
 صورتند آدمی خلق المین
 شبه و مغنی اولیایه سلطانه **بق**
 شمشیر جهرت فی حرمت با تان یوق
 شمه و چه اللهی فهم اندکسه کر

وختا اهلته به قرار نظر
آج کوزله واصل اولن یاران یق
کچ **هنگامه** صورت معنائی کور
قطره قیحه سمان یق

هنگامه
سوره آجلان لرند در
اوین شوریده بیللرند در
بغضه لول سنبلازند در
اغزده سوبلیان دالرنند در
بقدر قدرن پروردگار
کور لر صنع حق آشکار
نظر غیرتله قل نوح بهار
افن صور اسن بللرند در
صفای فتن بولدر قلب اش
غاری فتن بولدر باغ و ستن
کستاند یمن کولرند در
فاموسی قاندر مطلق اشیدر
بوسری کلله عارف کشیدر
تندر کوز کور قیلق اشیدر
بور یاق طوتان اللردن در
تندر داندن دار عقیبا
تندر دیت و بحر کوه صحرا
تندر دیت و بحر کوه صحرا
بوای لولله بوللرند در
لج

کول اولش وصال حقه لایق
کیمند دیکه قلبی اویاتوق
کولنور یحال حقه عاشق
بهرای هوی بو عاقل ایزند
کیمی عشقه نالان اولور
کیمی کولکی خندان اولور
کول بند کیمی سلطنت اولور
بوسلطان بوقولرند در
قوار وایع الست بر سینه یق
خطاب حق جهل همه اشدر
به پنجون هر یکر بول کنت
غدار بر در یوق بولرند در
قوتل اصل خود آدمه حق
پنجوندر بعضی اعلام بعضی دنا
هنگامه قوتن اولدی بو خدایا
بوعلملر لول بوللرند در
بزی وارلق محابندن خالص ایت
مددای پادشاهلر پادشاهی
کوم کمال باده نوش نیم خالص ایت
مددای پادشاهلر پادشاهی
طریقت بقنه سنده نفسی قال ایت
بقوال انجیده قوم اهل عال ایت
اسرکه لایق یزیم وصال ایت
مددای پادشاهلر پادشاهی
کچور عاشق کرم صیت و صدادن
جلدا اولسون بکلی ماسودت

حیات این سون که نوری بقادت
مدای باد شهر یاد شا هی
منزل بسون بنو شریعت
صراط مستقیم اولسون طریقت
اما ط بسون نوری حقیقت
مدای باد شاه یاد شا هی
دهدانی باد شهر فتح باب به
چون زانی این کو افتاب به
مدای باد شهر یاد شا هی

شیخ ابراهیم

سوزم حقد رحله حق فلاح طوی
طوت
معا صیر تا بظرف لبو سوال صحف اشیا
بواسطه صیر حقد ربو تکمیل استیلا
شانی
کتاب سراسانی بنو کلام بو معنات
تجلی ابدی اسماء طاهره و شکر بو اشیا
قوانشیا اسماء صیر و روی سعاد
شوق و قنای بیخ و دوست محلا اولدلو
خوش ماسو لطف دن اینه عمل احوال دن
مرتبط ابدی و مده سواد لک
خدا که فضل اولرس نه حاصل زهد تقوای دن
اگر کسی هم بگویم که کافیه شوق و اشیا دن
اگر کسی هم بگویم که کافیه شوق و اشیا دن

شیخ ابراهیم

مصحف

مصحف حسن کدر شیخ بر وفق کتاب
حمده و مصحف حسن کدر اولدو فتح باب
سردن لادن بر نغایر شد کو شریعت
جان تقصیر ایندو طویله و حسن باب
عالمی لاهوت و قوت الیه روح منشی
روحی کو درم حقیقت نوری و شیخ
عالمی ناسوت دعوت الیه لاهوت دن
چون نزل انکه اولدی خط استیلا
من عرف ستری ندر هم من لایعافی
کشف اولوب کلام صلا درج اشیا
علمی قدر صدق کو کلام تعلیم لایک
معرفت انبار ددر نظم انچه بیخ
کنت کنت ستری معناه صور هم حاله
دید بر ابراهیم فلانده اسم الکتاب

شیخ

ای کمالی قدر نیک نختدن عالم نفس
وی جلالی عزت دن میر ندر دنیا کشف
سطوت کتک بیلنه بیکر بکسلما موچه
نعمت و کج خواننه طاهره و سیر سید و کس
کبریا کاکار دانندن خبر و بر عزت قوای
ایرین اندن طاقو لاغنه مکرر تاجیر
طاعت کوهن استقنا کاه یاد هوا
جنت فردوس و مدار کلام بر تراته
کریم ستریک کرم دکلدر هیچ دل
فصل سید رفیع شک کرم و رفیع هیچ کس

کسه **شیخ** خوف اید و اول عزت مند با کام و دلور سقطه سی یوزیکم **مکرم**
شمن بهر دهن سن منزق سن ولی سندر ^{ملک} عرش و فرش و فوق و تحت و صاع صول

قطب عالم حضرت محمود افندی کو نیدر غیر بقدر انما قصد سرای پاك ایدر

صدقی

جان ترکی او مداد جانان آله کبر من
زنا دگر قبر صا در ایام آله کبر من
ای لای و بیجی نامزد آهن دو کجوری من
اولاده اسیری در دیوان آله کبر من
صوکی اوزغ من بر نرود سوختن من
طاشغور و کمن سن نهاد آله کبر من
ناز اولودا شیشو یک جوقه رختی مجوبیک
صبر بولمطلوبیک آسان آله کبر من
سن کندوکی بیلد کاکار اربالمارک
ای صدق قول اولاد کسلطان آله کبر من

فنا

جانی را شپهر ازلدن ایلدیمجا عشق
اولوهه هک دوشدی بو عالمده غم عشق
دره دوشنده ریلن لاهلره کمالی
کوزنجی قالدیر بخت آید لیلای عشق
کلکستان سیرن ایلده چوققدی ای هزار
بختی قدس سرچ این بولسین ما و عشق
چونکه موجود نطق نیش عالمده عشق قائم
بزه بلد دی فنا فی رهبری مولای عشق

نجمه لماهی زاد رحم

ای عاشق حضرت ذبیله قانظر الله الله
بصیرت کوز بلم کوز لجه و رنده بر بصل الله

کوزلک

کوزلکه ورمی قان قنی بچون دکیسین قاف
نیچون ورمیس جان نیچون دکیسین الله
بکولدی ایلدکله عجب و این اولد ادرکشت
میلک کوزلاری یا شنده اقبوب در لیس اولد
نیده رسوایغ کازار نیچون ایدر یائی کازاری
بقالوده بقالوجاله ایدوب در تاسی الله
چو یوقه بر یوقه ملکک بقاسویر بقاسته
قناد اولد فنا اولغول و لاسرچ ایل الله
اوستلده عالمی صبی مجباب اولد کسرا صلی
در بقا قنی دوست و صبی یار بر صبر الله
کل اوصه یار کیم یاره حبیب لای کوریا
نجه مشتاق ایدیم یار بچون اخی سوز الله

فضولی

اولودن امرحقا یله سرشته
انچون یاریمه در لر فرشته
کید کوز بولده دلدا بولشدم
دیم بر نوسه و بر یار لاشته
دیم و لبر نزه احسانک اولسون
دیدن حساسی بلزک وراشته
فضولی د لیری قوجمق و یلرسک
آلوب همشیره سن اولغل لاشته

غزل

بزدن امشاک کجوه صحرای دوزیم داربا بزمین
قافو عشق اوستونده باروز لیلیا سقا بزمین

غور و بد را چیلان تن کلاهی موسی بزیست
 بزدا ان سار که روزی داده میبختی
 قیصلب کم کاف خا و سرتی لایب بزیست
 خاف کل حکم قزما بزدا و قیصلب کم
 سور عاها و یس علیا آسمان بزیست
 هر که کور که بزنا که عین و هم مظهری
 ظاهر و باطن در بنایا هم بزیست
 انو لعی پادشاهی ملک و اشیا بزیست
 منطوق طریقی سلیمان که خاتم بزیست
 بیست و مورید قدس کعبه علیا بزیست
 سجد قبلاده اگر که کلمه ابلیس کی
 کاشف ستر صفای و لایله همتا بزیست
 ای سول علیا آسمانیه مقیم اولی
 حاجی یکناش و لیک که کنز و طری سرتی و لایله
 لوم و انوار و خیر و خیر
چهارم و اولدنه کنی آمدنه حق ابریک که کاشف هم
 و اراد هم بوم و ملک چون که او مدد یا زدم تصفی بزیست
 انام و ن بر لیا سیر و روم ناز بادی و خا که ن کو و ندم
 غیر شریف و لایله و نیا سیر کلام اده میله بیل بر پاش بدم
 اده ملک و لیدنه و نیا و لوب کلام و نیه بیل و لوب و طوفان ایرد

مردمان

بنه و ان بوم و ملک ابریک و لایله و نیا و لوب کلام و نیه بیل و لوب و طوفان ایرد
 اسلام و لوب و نیا و لایله و نیا و لوب کلام و نیه بیل و لوب و طوفان ایرد
 ابریک و لایله و نیا و لوب کلام و نیه بیل و لوب و طوفان ایرد
چهارم و اولدنه کنی آمدنه حق ابریک که کاشف هم
 و اراد هم بوم و ملک چون که او مدد یا زدم تصفی بزیست
 انام و ن بر لیا سیر و روم ناز بادی و خا که ن کو و ندم
 غیر شریف و لایله و نیا سیر کلام اده میله بیل بر پاش بدم
 اده ملک و لیدنه و نیا و لوب کلام و نیه بیل و لوب و طوفان ایرد

بود و نیاید بنده جوید کلامم گفتیم و مغفورا و لغو باغدم اوت الوب بتم
 اودوم و بنیای بنی را بنیشتا داند خوره سنده کلامم بکدام شیم بر
 دگر نیاید بنی بنیاید بیدر فای صاید بیدر
 داور کلامم چون بنیچه دوشد بلامری بلمان چوقی داشیم بر
 مبارک صای موسی بر وادیم دومی و دیسرا و لو بمر بجه ابروم
 جمله اولیای بر دعبار و لوم موچیزی کوی حقا شیم بر
 صولی برادران احمدی مختار دهمی و صد و ده ابردی و دلفی قار
 ابر شیم بر هاند اودوم با دینان قول لیکو دانسته سر داشیم بر
 تنگوار ایدم بر کنزی کتم معجزات کور مدد ایمانه کلام
 شایع ملایم دوله بدم دولیقار بقلنم طغنا شیم بر
 کاهی نی کاهی وکی کور و ندیم کاهی اوصی کاهی دنی کور و ندیم
 کاهی احمد کاهی علی کور و ندیم کلام از ستم قلعه شیم بر
 محمد احمدی شیم و بد بلامه کتم دایم بی بلامه
 بکس بود مری فای مختار کلامم محلو فقه و اشرا ایدیم بر
 کلام بر مری فهم ایدیم بر کلامم محلو فقه و اشرا ایدیم بر

محبت ملکنا و سلطانید عشق مودت عالمنا جانید عشق
 کوی اولدیم بولور عمر سنا قاشاقیل جانانید عشق
 بولایم دیل سنا ای طالع الحق حقیقت کوهنیکه نید عشق
 جهان عشق ایله بولشد عمارت حقیقت بختیکه ویرانید عشق
 نه بلسون صیرفی عشقی مرآه م حقا برطفید احسانید عشق
 بنیکم بر لای دنده طریشانه عشقن چاق بر علی السدر بری ستانید عشقن
 هیچ لایق نشووه صهبایه نزل برست خرابی بیانه عشقن
 برده بولور کوه نایات محبت بر خازن کنجینه ویرانه عشقن
 اول عارض رخشانله سن شمع حسن بر بودل سوزانله پروانه عشقن
 بنچکیزنا صلاغم دورانی مذاقی چاق بر فراز دلان بری ستانید عشقن
 دورانی

سدره فیکر دو نوبه قشنگ لاله ای آفتاب
چشم برو کجای زلف و مژدیه زلف نگار
خصلت لعل باغ و افق خلعت باغ کلاه
قلعه قریه تلخ محفوظ اودن باغش با بابل
عالم غنیمت نهاد ن سرفراز ایاد ب
دژ لعل کلاه ها کجای و غنای باغ مشرب
استولی قانق کجای که مرطی مستقیم
تشنه لعل و غنچه کجای که زلف با بابل
قلب اسنانک بود و عرشه زلف و لاله ای
علم آسایای تقیه بکده مرز کجای حیان

حشمت

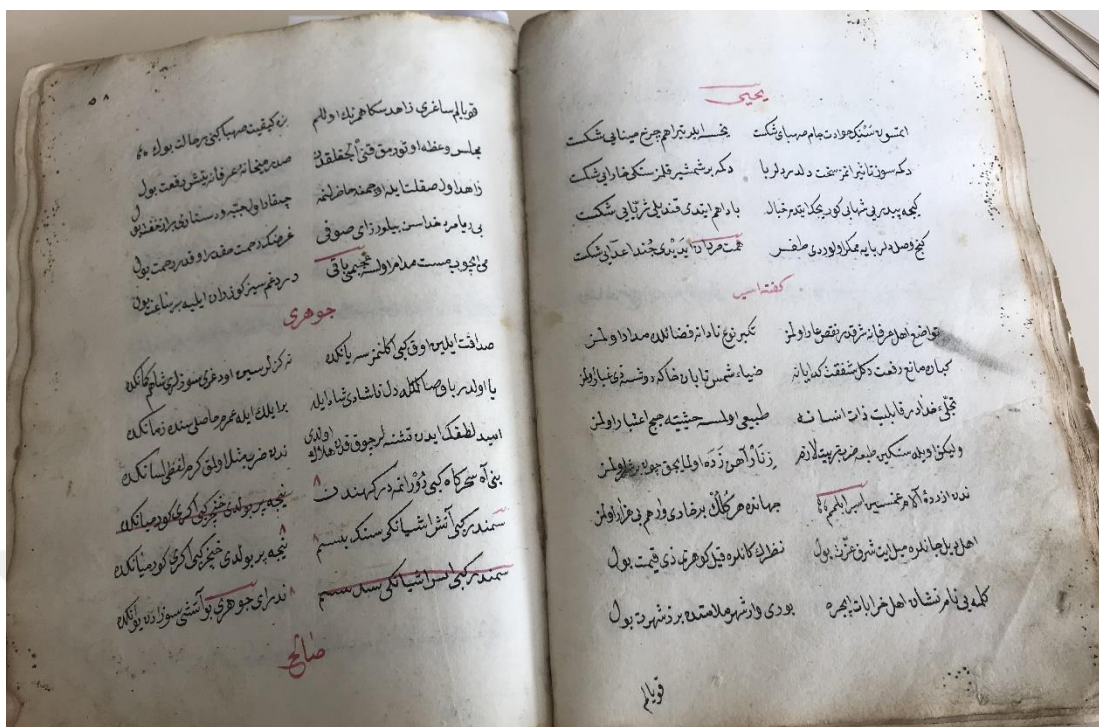
ایسم نافع تمام ایله سیری چمنی
 شوق و دوا رسد کارش برافتنی
 دوس چیز اولد و هر کنگنه صاف کده
 ساغر لعل درخ در مرون سودا
 دنا و دوی و شرعی یا بخره صفت
 نه جیستی سوسر سدای فایده بودم
 نظم اولد و طلب بار ایله خشم بر خزل
 بیلده یا غصه اندر سم و سوسر و نیک
 بر نوی شعله خویش و در بر خشی
 فیزا در کل او و زخمه جسم منی
 اکله خالی صید و لخته بندگی
 او بالور و طوبوق ایله عشق معنی
 فنام بو طراوت ایله بله بین سخیه
 کم عشق ابرار کی شوقه سوزنی بنی

محبوبی

ليك شوعله عزيز بند لا له
 بيا له پوسه الله ليك ت
 نواله اوله اول ومانه فيغو
 هلاله وندی جسمه شيرك
 وصاله خرج ابرو دم فغاجي
 نهاله قامته تشبيه اينار
 خياله وشمس سبح يروق

~~بنیاد~~

وصلى باوقدا بر حمله جیما دادند
کوزل یاشین بر حالدنم بلنوزد
غالدنم شمعک یانه صبادر صولوم
بلنک سیر بر کلو یفتان بند اولوم
صودم
زلال شوق و ذوق تشنه اولاند
کوکا سیرن شیب تاسیر اولاند
بولول شبران ووشمار اولاند
نصول
چولاق قطعه بوقاسر اولاند
صود

عاشق برغم ولایت فرقی باران نه بلاد و
چکان شام سحره فراوان نه بلاد و
جوج یک صریحه تحمل مشکلی و لور
جسمه فرقی تشییح کر نه بلاد و
دیدم که هر چه مرا غلظت یک چشم غنای
شده رخ دلداد بو حسرت نه بلاد و
برایکی کون فلک کن و خصمی وار علی ایتم
شده رخ کینه چرخ اوله محراب نه بلاد و
آدم نفس و صلت ایچون اوله صلا
بر نفس حبسته ایچون برنج نه زبلا و
اوله ی و حلیه و دوام سر و دی صلا

نصی

ایلدن غنچه بستم خنده قلای کون کولم
اغلا یکن خادد نه کلشنه بلبل بلبل
بوی زلف مشکاک البتجک باد صبا
باغده مدحوش و لوب یصد نه سبتل
مادر لای و باها طایح حسنی بنور
کردننه صنگر شو شندی کاکل کاکل
نقبای قلای کومر مد صنگر مدام
نوعه آهده ایردی سما نه غل غل
استان اسمان سانه بکه ایروپ دکی
ایلسو پای افتایم سر برج سبتل

نقی

بها داولسه نیر سیر کشتا اولدنی کورم
کوزل سیر نیکه غنچه کشتا اولدنی کورم
لغا خندا کورنسر اسکان عکسی هر مرد
چمنه شفقعا لایه نایا اولدنی کورم
نیم رزده حترم پیدای و یون کشتا اولدنی کورم
نیکه خطره ناپیدای و یون کشتا اولدنی کورم
باقوب کاه سینه جانا ز کام جالمی تا به
ولی دیو نه تر قیصر سلطان اولدنی کورم
صفاد نه بر بر نیک سینه سیر جال استر لبر
کوزل و سنا و یون کشتا اولدنی کورم
قیرن سر کولکلی تا داولسه میر نه خوی بانی
ریخ جانا تا حکم کشتا اولدنی کورم
غصیل بویلر کون کورم لای و لور سیر نقی
خلک بر اولدنه خاکیل کشتا اولدنی کورم

کاتجی

بجدا لمر ارشنگ دلینه نور و ز سلطان
چمنه با غرقا لای و یون کشتا اولدنی کورم
دوانا اندیش یون کشتا اولدنی کورم
صور چوش لای و یون کشتا اولدنی کورم
اهلسه غنچه و سنا اجلسه با ده صربا
نصیح کایم لای و یون کشتا اولدنی کورم
صرغیلر ایدر شغل ایدر کول دنی سبتل
اوراندی بقودن بلبل نیر با سبتل کشتا اولدنی کورم
اورا کل سبتل کشتا اولدنی کورم
کروپ سیر لای و یون کشتا اولدنی کورم

خبرم بلسون و صفی باوی کا بی دلا وجود کسند در نمی برن کجای دایم

افندم روز شنباهو فر ارجب سنگی در و فی هر مرد لدا شنا ارجب سنگی بود
عدا و تلعد و لرحاصل اندر نه امانکده دقیب نامنرا از ارجب سنگی بود
نیکو اولسب جو قدر کوز لاه مبتلا حق سوزند هیچ خلاقم یوق افندم اولسب حق
حق کعبه دفرم محمد مصطفی حق بنم بوچکدکم جو دی جلال ارجب سنگی بود
نم سوزند که با کلام و شرک داه سوزیم کرم سزیشلر که صکره یکم بیکر در لوزیم
سلاو حق ویرمکه دکا باغز کن اعدایم تواضع در قنار جلال ارجب سنگی بود
کوکله ویرمکه لکه دایر لوم هم بنوم جلال ارجب سنگی بود
نم سوزند که با کلام و شرک داه سوزیم کرم سزیشلر که صکره یکم بیکر در لوزیم

خاک

سکاچران بالاسی جو بر نمی بوفانکده شفاعت مرمت شفقت رسول کبریا کده
عطا و رزق بخش خانی کون و مکانکده دلایم هوده صمنه کم بو سوز بر نکتم دانکده

اندلورن

اندلورن اندلورن کشته جنت اولیا کده

توکل قبل وصاله با ویده ویرمکه کده

فرانکده نصف کاسیلرله یا بر اولیا کده در و کلا طانی جانکده صفایه امانکده
چراغی سینه کی یا ندو کتوشو قله سیدلر کوکلر لاه محبتده کرد و شد کسم هجرانه
اندلورن لیدلر کسمه جنت اولیا کده

توکل قبل وصاله با ویده ویرمکه کده

بلا ورسنگه جنت اولیا و فی سرفی با رجا قطع ایدوب جلال دده ایزیکه شکوا
اولو و سکره جنت اولیا و فی سرفی با رجا قطع ایدوب جلال دده ایزیکه شکوا

ایضا

غنی جلال دده اولو ددی کور و مرغی بوفندیز وادوب غلیو داندیم بر شریح خانی تقریر
فراقی یا صکره جبر کد شمس سوزنده بر بود رده چار او و رقی بد مدینه کلا اولیا

ایضا

بودی آوده داما اول محبت خال داندیم جفا یوقد ریاور سکاچریت دولت کلا هندان

حنوہ الدانوب قلمہ بایک تر جہا ہندہ مرادہ ابرمکاستر سک بومال کیکیا ہندہ

ایضاً

علوی

فتی اولد مریبلہ اتحاد اید کلرک متصل کونلر کوز لطفک ز یاد اید کلرک
دام اولوب ہم سوز عید نقاد اید کلرک الحنا ایدوب بکاعض و د اید کلرک
سواند کسب لطفک یاد اید کلرک
بہ اونیم بودلی ناشاد شاد اید کلرک

برایک کون چم کلرک ددہ چم کلرک اوغور می یوکل لطف فراوانک سستک
یار اولنیز می مانور میں دایم احسانک هیچ چیز می خاطر عیدہ عہد بیتانک سستک

ایضاً

لطفکی جوق کوروشیم جان اعداؤن ایدوم قرقنکده الیر واروب نیکیات ایدہ صبر
عقل فکرم سنہا در پیتر محبت ایدم سن فرشتہ ایلر کسہ بہ فراغت ایدہ صبر

ایضاً

نوم

نولہ اولسم بر سکا جانبلہ د لدرہ مبتلا دوسم سن انکلرک عالمہ کیم ندی بکا
النسام ایدوب یاد لدرہ جرم ایدوب کجا بونجہ ختی بلایک هیچ کد لای بیوفا

ایضاً

کچ حسرتہ خندہ بر ایدہ ہم آغی فغان صبرہ طاقت قالدی اولدہ صغیرہ نا توان
علویا قش سنند ندرہ برود و کشیم کیم ضایع اولوب کندی یوشت افکار ہما

ایضاً

نسیمی قدس سترہ

ی یوزم ماہرین عالمہ نور بخت لایم الفار بیا لا وجہ کاک بخت
ہ ہلاک قاب قوسیرہ قشکر کہ صبر ہد واو وعدتہ یوزک صابر لایم کلرک
ن نہ سحر در قیامت قائم بند کشف اولو م موحد در بدیلر اللہ و التازعات
ل لعلک جرم سنہا عالمی ست ایلدی کافی کور حیر و سبحانک ایچی یو و جیات
ق قراندہ مالک بولکای حق دیدی فقلکدورنہ بولدر کعبہ کد بچہ لایم
غ غریبیم وجہ اللہ یوقای مدغم ع علم و فضل حق در آیدہ بر مشکلات

ظاهر و آینه جو عیسی مرد صاحب زمانه
 طاعت خود رنطق غایت خنده سر کنده
 خضرات ملکن نور ایل معوی را بدین
 صفت کسب بدخانه اهل حق بولد
 ششم افتابم جاوید اسم لم یزل
 سعادت و اقبال اولی نطق حق را بک
 ز لا اله الا الله عالم شریک
 سر روان اولدی بونطق معنی چمن آت
 ذکر کن بر صفا الدنیا هر چه و شاهر
 لا عویشی الا بنی مدینه که اولدی همان
 خ خیال که ولاشادان زلف کسودا
 حیاتم قادی شو که لشکر و انقباط
 جمالی که معنی هر نو دی
 ثربا و ساد کوستره انوار ذات
 ت تالی الله که مشک کومنه و رفک
 ب بقا ملک سنک درای نشی نشی
 الفقه در کمال نطق زنده جد
 اوثر که با و می مطلقا دین صبیح
 اشرف ذام

راضیم در بهینه بار دین شکایت اقریر
 کندی عالم سویرم غیری حکایت اقریر
 در محبت بودا شد بر بوی دوزم در
 دوست بالاسند باقم بر دو سلام اقریر
 هر یک دوستی که صابر و شاکر بودیم
 عاشقم دردی بر او که فرست اقریر

بنحو

نیچر لیا وک وصالیه شکم ابرو
 چون ادرت دوست اندر نهجالت اقریر
 عشق دل بلیش لعل لاله ایتا در عمل
 جنت حور و صوفی چون نهجالت اقریر
 قوروق قیغور عارفان اولی عاشق این
 دوست ایچون چان او تیار ورم نهجالت اقریر
 سوله اشرفا و ملور ورم بریک عالم فانی
 دیم که کز لر عشق ملامت اقریر
 اشرف ذام
 جانم عریا اید و صبا لعل و عشق
 ناکه عشق کصا تشنه در دیمت اقریر
 چان و یاش و دین و دنیا و برود اقریر
 مرهم اول در دین عشق بود کز اقریر
 عقل و علم و زهد و تقی ایچون عیار اولی کما
 کلی سواد دین کجور دنده اکر سواد سته
 عاقل سیرت و صوری قصود غما اول
 عاشق اولکم یونای کورس و کک یونای
 غرض اوله زاعلرا اول و صدف فرج اقریر
 وعدۀ فریاد کویع تناسق شورید لر
 کوز قرار در دوشرا کز لعل کده سته
 اشرفا و ملور در عشق لعل و عشق
 مدعی کز کز اولان دوتیز و دیغوش اقریر

حاجی میرزا ولی

جلال پریشان دباغش لکیم با از سنده
با حقیق دید کورینودا و شکار از سنده
ناگه بر شمر و داده و شری با بود کورده
در دخی بله با بلده طاش و طراش از سنده
شهر دره او قلایه کلون کجکون با نیلوت
عادق سوزی صالور او شهر با از سنده
شاکور دیشاش یونا درم بود و سنده
الکرکاسیرا کارزار و طاش کور با از سنده
بوسوز حادقل کایر بلیم جاهد ایلکر
حاجی میرزا ولی با کلا و شریک شاد

نوشته شریف سید محمدی

بوزد نوی چشام کیر یا در بار سول الله
جمال کبریا فی ذات خدا در بار سول الله
دهانک کتر مکشدر سزارغ و صفا الله
جمله و القبل جیبیک و الفی فی در بار سول الله
دری لولاد مولام صحت ذات شریف کده
وجود له با عناد ارض ساد در بار سول الله
ظهور کده وجود کله بر رصلا اشیا
ظهور کده وجود کله بر رصلا اشیا
صدا و صحت شاه او نکد سالت سیر
شده شاختا قیلک بر کد در بار سول الله
مختار کده و در کده در بار سول الله
مختار کده و در کده در بار سول الله

عنایت

عنایت قیل و سید محمدی شریک شاد

حاجی میرزا ولی

اول ساقیدن اچده شریک شاد
اول ساقیدن اچده شریک شاد
اول ساقیدن اچده شریک شاد
اول ساقیدن اچده شریک شاد
اول ساقیدن اچده شریک شاد
اول ساقیدن اچده شریک شاد
اول ساقیدن اچده شریک شاد
اول ساقیدن اچده شریک شاد
اول ساقیدن اچده شریک شاد
اول ساقیدن اچده شریک شاد

غزل و صدق محمدی فی رحمة الله

بر شرای عشق ایلر حاقان کیشلر د فون
باشی چرخ لک ایدوب میدار کیشلر د فون
اشقی سوزان عشقه با نر کیشلر د فون
سجده خانی در می جانان کیشلر د فون
در صندری عاشق در حاکم کیشلر د فون

محمدی بارکی صاحب اولیون با و امانه

کشت زعفران زلف باغی جانانه چون میسر لعل وصله او کل خندان
 بلبل کو باکی افزانه کشته شود نور
 سالک راه حقیقت او نکر بودا نشیور عارف عارف لایه لایه نشیور
 لا باالی مصیبتا میران فلا نشیور صتم عارف کم مادی بزواجی نشیور
 معرفت جامن اجود صنانه کشته شود نور
 حب دنیا دگر کج و فخر نه قدر قاضیاد ملک خدی شاهیند معنی امیر عشق یاد
 اولمشو نمره قلندر فخر نشو زلفه دیار محمد لاله کوهی مقصودی قلندر کزاد
 کند فرقت وصلی جانانه کشته شود نور
 و صدق دوزالده عشق او پیر برین اولسبیل نکه فقر فنا دریدیم نور
 علا و لور و نوحی سرده کرم که ظهور بریز آب کاسم ای زاهد سن بریز تهر بریز
 نور صفی صوفی انسانه کشته شود نور

مثنوی دهم

ای در بقایح الله که تو زلم قان افلاک دار دنیا به کلانوارا کربان افلاک

چونک

چونک اسکندر دزد و لاری و زور قبا حکم ابوب فقهه قضا شایسته افلاک
 او سکریه سالک فری محمد مصطفی اودی بولدی بود ده و مرمان افلاک
 کل نشو زلفه الموت ددی اول کلزار چو به بلیت نازل اولدی جلد افلاک
 کل شویا که لاغیبیا لا وجهه اشید و بی جمل صلا کل زان کربا افلاک
 ای صابری دلا حق استنار بولدیاره نفسی عثمان و ایام ابی قحان افلاک

مثنوی نهم

دانه دانه دیده مرده و حیدر قاضیاد بارک الله دلیم انک سسته آره صلیدی
 شورشاعر عشق قیود صتم ای زاهدی قلبه کتخا نه سینه نور ایمان صلیدی
 پنجه بر بچان لر عشق اشفته یا نلسر چا و جم نوشا بلیو صم باد سستار قایل
 انگریز نا جعفر صدق تحصیل اولوز بهلر حسکه حکمتن اکابرک نلسا طیلدی
 کوکوزم چوشه کلوزن بمل صوابی کز حج اکامسکن اولمز عرش صلاک کز
 امره تا قاف اولور سه صلا و نیای کز در حضرت جعفر کشته به حیوان صلاک
 بونجه دینار صندیا و لسن چو جویعدا چوقه بره نیاده و جوی مراد صمدان

شکرم که خداوندی رحمانم بهم

صنعت و حکمت آید از انان سلطان

شکری خندنی

کفی میر اسرار که بر می خیزد
سوز که امیدی موند از جیسا در بر خیزد
حلی باغ خرد که در پیشش بر خیزد
نهال که مایه وحکت و بر طوبائی در بر خیزد
شود که قوت طیف وصال که از تو بر خیزد
اگر آید نشان قرب او ادائی در بر خیزد
خط در میان لوح و صفحی که با معبد
ساجد که چندان در کم شمع سرائی در بر خیزد
دو قطره بر بار رسول الله شفاعت را کند
که اولاد بر پای دامن سرائی در بر خیزد

شکری خندنی

اول که هر در تلم محضی و ادب بار رسول الله
سوز که امر از عین شفا در بار رسول الله
سوی اول سلطان لایح سراج رسالت
اشک که چرخ شکر که در بار رسول الله
کمال میر انکس از در جلد در پی
یوسف که کبریم میخیزد در بار رسول الله
سفی ناسوتیان لاهوتیان که صفتی قایل
سنگ و سنگ که کاملانم در جلد قشلاک
اولاد که در ادب در بار رسول الله

تو را

بود که یو که در می خیزد
بکلی و اید جانم فدای رسول الله
من اول شخصم شهادت غیر بر یو خالقا
و کهن بر یو خالقا سکندر رسول الله
دبار خسته شایسته قیل یان بهت
بونسکری بندگی شهادت در بار رسول الله

قطعه

اول رسول جنتیا و رحمة للمسلمین
بنده مدفون در یو خالقا
قبیل اول و ب زبانت که بکلی
هنا که جنت عتق قاصد خالقا

قطعه

بود سزای من عرب رفیع که اولد سید
از اول و در کبریا و در بند از اولد
سنگ که فخر المسلمین و سید المومنین
حاشا الله قبریکه یوز سور از اولد

غزل بیکر دین بکدشته

فقر حاله ابدی با دقان بکدشته
خرفه بوثر اولمش و کفر کمال بکدشته
زینت دنیا و سیر که انشعاب تو کورد بکدشته
نار عشق الکریمه را بکدشته
کفر با بکدشته کورد بکدشته
هیچ دین را صافی و صافی بکدشته

فخر بود حقیقت آن در سر علی
 باطن ایلا بیخون مجنون اولون بکمال شایده
 صاف و بی طعن آنجا در در پیشگاه
 قلب که چار گوشه سینه شریفش الله عز
 ستر آمدن در خبری و امید در سر که
 ستر بلور و سر صقلین بکمال شایده
 نظیر پیرداری که کوش ایله جانان سیدیل
 طاش تا از بر زنده ایضا اندران برون و کل
 دم دیر عالم سنی بی بر یا اوله ملیل
 سن بلور سن بحر عانی طاش بکمال شایده
ویران صیلان د امام د وازده
 طالبا کائنات پاک مصطفی در بیست
 آب و خاک اول بار و انش و نفعی در بیست
 شجره بر نظر این کور و صورت بخت
 حسن ایچنده و شاه حسن خلق رضاداد
 فقر خا اول قیل بتر و زنی اولاده سن
 کج خلق و مدد حسین کر بلا در بیست
 صیقلایت مرآه قلبک بایستی مر و خاص
 صد قلعه اخلاص در ایله العباد بیست
 ذره ذره جسمی که فدا یکسان است
 باز صغیر امام در نهاد بیست
 ملکه و مال و جاه و منصب عاقبت فقر قرار
 موی کاکم علی موسی و رضا در بیست
 کل حقیقت دیر اسک و مراد را کس امید
 شاه فی و رافعی موسی نهاد بیست

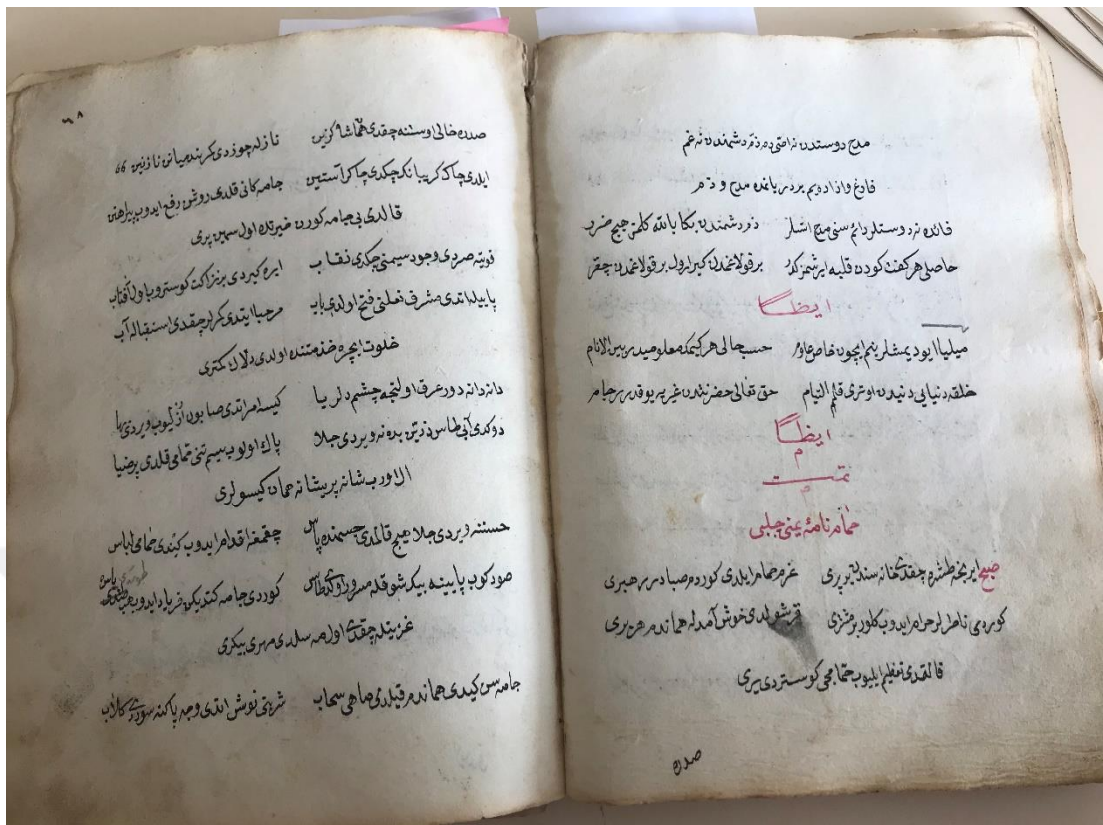
عاد

عاد فکده بر عاشق عسکر عسکر اول
 سوز و زل زلعت اوقیا اهل اهل اهل اهل
 دیم که ظاهر و کدر اقدی دخی ظهور
 ای ویرانی زمره العیال پر نور در
 صور ایرون طوق دامن شاه اولیا در بیست
روح امام د وازده
 سابقا میسور برع باری خدا که عشقته
 سوز لم ذوقی صطفی که عشقته
 ایدم لم عشق علی المصطفی که عشقته
 فوشن ایدم لم شاه حسن خلق و شاه عشقته
 جوشن ایدم لم شاه حسین اه کر بلا که عشقته
 چون چه راه نه هر زمان بر عاشق دور لید
 در هر خون حالیا ایچ برانکجا نید
 پیر معون سلطان طیف عنایت کایند
 باد جای حبت مومنکایا نید
 سابقا و زل زلعت علی زل العباد که عشقته
 چونکه بد که اصل اول بر زل زلعت
 ابتدا بر انزها بر باطن ظاهر منبر
 هرینه با فسق جمالی حضرت ناظر برین
 بر قیص صون سابقا زل زلعت باقر برین
 شاه صحر باقر کم اول و فاک که عشقته

اول بزم و در غزل طو لکون مکان
 کاخی ظاهر اولو که اید و ز شریهان
 وصله را در این بزم از حد زدن جهان
 باده کوکلی تواند سابقا صون آید جان
 شاه جعفر مدنی صدق و صفایک عشقنه
 ز فک جانی بنام در بزم خدا صحت
 جمع ز جمعه مزرع کون بر بزم ابراهیم
 جمله اشیا یاد اید که کونینا صحت
 سابقا صون ایچه لم ناصیج اولی شاعرین
 شاه اهام موی کالم بر عطا کع عشقنه
 محرم از حق حقیقت بزده در تری فیه
 مغرور از صفای بزم عمار غطیم
 کشتن کزله بکون بر شرف را کسیم
 پادشاه و جرمها اولو درین اولان ندیم
 شاه اهام علی موسی رضا کع عشقنه
 شاه ریدار از امان بزده در
 بحر از قیو و بله مر جاهد بزده در
 چشمه حیوان بزده در دره در تبارزه در
 برفق صون سابقا شنیدی در میان بزده در
 شاه اهام متقی نفس الصفا کع عشقنه
 اهل ایجا بزده در بزم و شکایا نوز
 منکره انکار بوزم کافیه طوقانیوز

مجموع

جمله جسمکایان بزم جانانه جانانیوز
 شاه اهام علی نقی بداند جانکع عشقنه
 مسدس میلی افندی
 خلق عالم دشمن اولو که در بزم دهم
 یونیه آلور بزم اید بر لطف کریم
 مدح اید سره کند سسکایلو کید لایم
 ایور سونلر کم دیو لکیز و قلعالم
 دوست مدحتن ز اشی و قور و شمشند نه غم
 قاضی آرد اید هم بر بر باند مدح و ذم
 طعن اید بر بر سکا ده دل اوزنه کر فواید
 دانش و عرفان که نقصا اید بر شریکان
 طائر از می میوه سزا غایت خلق و بر
 سولیلر سولیسون سز عالمکد اولها
 مدح دوستند نه اشی و قور و شمشند نه غم
 قاضی و از اید هم بر بر باند مدح و ذم
 هر یو بی سر و قول اولتد و فراغت ایلد
 کند یما اید که سستی عادت ایلد
 بکار بر سسک عالمکد زوقی قات ایلد
 آلچکولر سقای جهر باند شمشند عزت ایلد

قله فرسیدم و در مراد دگر بچشم
احلام برید بل این او و لایعیناب
خلق عالمی است ایله دی اولدی

قطعه

اولو کله کلین شقا اولدیم ناز
یو باغک میسون اول بر شمشیر به ناز
شما ابر دخی سینم ناز نازم بتر کاه
بیکه جها ناک کشنده لار ناز ناز

کنده دسوزی و حق علی باشا

ای روزی عالم بیدر لیم پر حسد
ایله ابو ابدل بوخنده ده دیو کسد
غیرت حق عاقبت اوردی سکار و ستود
حمزه و یلار کزیدن یولدا کز اصلا مدد
های کازهای دینترهای ملعون اید

لغت حق بود و اندیا د تارون اید

ماکی ناز اید و تسلیم نقد جاتکی
ظلم اید و بوجیه عباد ایلده ناز بیک
بوغم مظلوم کیم بنیو لدر کانتی
دبر و خشم هم بچلم خلوت داما نکی

ایضا

ایله دی

ایله همزه علی ناده ایله داشتی
شیر یوقه حمزه و یلار اولدی شیطانی
کم دیشدی برسی کوچه بودی و لایعیناب

ایضا

ایله خلعه نجه ظلم ستم کار دی دی
حق تعالی قوی دی و یو ایلده اولدی
دخی یوقا ایلی یوقا بر حمزه و یلای کز
کوئیله بر مکی بر سکار و ستود

ایضا

چوق شکر کز حق عصر کز دخی مدید
از مدت ایچر انداز چوق مسلط شید
نجه لایق سکار سخی علی یلم پلبید
سکار سبانه بر ناسخ بر یوشن ناز

ایضا

فخر فاندن جنودی مسلمینه ایدی شیم
نبیلم ناهشور دز چقر کوکلر دالیم
ایله اعزاز ایله د نیا ده سرتا سرت جیم
د مریخی تشکیم ایدر یوسله ایلی قلم

ایضا

قطعه

رباعیات

دل کو دوسہ یونہی مالکہ کنور ہرمان مشیدہ فکر و مالکہ کنور
مہربانہ ماہی پلڑاؤں مبتلاؤ عشق بعد فحہ سکا حسیں بمالکہ کنور

دباغی

دالسه کورد که د لاده کال له
دالسه کله د لاده کال له

دالسه کله د لاده کال له
دالسه کله د لاده کال له

رباعی
شوقه که کمر او لبد به جام مصفا به عرض
ماهی تاب آید با عالم آرد به عرض
قصه در هر فراوش آتمه در زنجی روا
بخش شاد اولی دگر به جام بهاد به عرض

نقد حوشی ساق و بز نایب و مردم شه‌زادی
بر کوکل قالمش در کجاسباده تعلقه باخیز
همکای کجینه سس صه‌سایر و بز و شه‌زادی
آئیده بر دلبر و غنایم و مردم شه‌زادی

ابو محمد

اوچو دردم مرغ جانی آشیای عالم نندند
خلایق و مردم غم غمنازی دید غمنازی و شادانی
ایم وارمن غم بر کوه قیوم مابو کشتند

بلندی یوسه بور باره اذی کومله
عزیز عاشقم بولده ایدر بولموت
الجامه دن اختصاره لی ناز آچاش
صبح اولش پلش شفق امانه آچاش
دزدکی شیر باره بله کردون ۶۶
اهل عشاق جوق خا نچه پلش

بوسه‌ها را که گرفتار یک زن باغ‌لند
دالره بیکه زو فی چمن جامه مخصوص
فوتنده آدر سینه قوش صاف محال
تره دایله اید و کورس جهوز لند
کوردی و اوله اید بک کفاسه خفوس
ول کوروش آینه سی انامه خفوس

رباعی
 کلدایا بیت زلفی و کسرخ حراسته
 فالیش سوزی ملک و صاف خاواسته
 ای که بهر ممتاز است که زلفه بندم
 با دقچه و آیینه زخا و بکندم

بر مستی ایام چو خار کورندی اولو چهل پنج دوشنم عشقه کند

میان

اهل سودا ایلر ایتونه دایم روا بق او شوکد بر چیلده زلفه شکسته
ساقی هله ممتاز کرک بر صفا ده الماسی قد حله صوفی قی باده
نقل ایلر نغانه کوی بوسه لک طاهره اولم وعدوصا لری جاده

رباعی

فلک اول صونا رسته کورخانه ایچره غنی خرقانه قانرا اولو
مرهم جراحات سنانه علاج اولن ولی زخمی لسانه

رباعی

ماهر قضا اوردی حسنک شعله تابنده افتخار ایشنا چان ایتی جانل سنک
دوغی برنی قیایلی بی بوخسه نیک ای جفاجوی شویله نهم ایلد مرشتا بکده

رباعی

ایچره غنی احتیاج که صغیر مرنا کسم پادشاهک لایکیز دزق و برنجی کسم

دعای

دعای و سر یاسنه نسبت عالم خرام دن حاشا الله یوزیکه بیک اوردن مرقه کده

رباعی

عالم سیر دست مشیت دکلید آرد زبون پنجه قدرت دکلید
بوچر و نکدر اسم بق اولم مصطوب هر محنتک انجای سیرت دکلید

سلاسی

نقد مرصع ایلر اعدای لعینک سپری ائی شمشیر صوم کر نشا اده
هیچ بر عقد می و اکر ایلر ای دل و قیدت ضرر ضرر کلور انشا الله
بیرا کیم کیده لی خیل زنا ندر یا ده و رایکین الله نیاز سحر انشا الله

رباعی

غم عشقنار نکارک او قدر چکدالم قالمی کومدیم غمته انده غم
قاز غرق اولسه کوزم باشی عجیبی هر بکا هر مد کلور درو بلا محنت و غم

رباعی

اولو دکل کل قش شغالور اسم نازند بو باغد میوه ی اولار شمشیر نازند

مهر پر و خنیم تان ناز و خم تیر کلاه بکای که به آنک کشند لاله دارند

سداسی در حق فی

نم بلسون نایک صد سیم دگر مندا نید و کین
فی مولانا یزیدم ددی مولانا نید و کین
نیم خلق آیتدی ویم حضرت مولانا فی
اقایله سالک اولو بکر و مولانا فی
بلدی کسم کلا بیلد یازمزم ابله میدر
نیلد با بقدر حضرت مولانا فی

رباعی

کلدی کندی سینیریه دیر کلوز اریز
برکل تربیزی دله کی خا زار عنز
قلبخیز سینه مرصانه شکسته کادرا
نالده اودی آشک کاه دلدی نکساریز

رباعی

ایردی الم هرگز یارلدنم زیبا سینه
دکده دهرلد همان برکل رعنا سینه
حالی مرصا بلکا اولور دی اتمان بیلیم
اول شه حسنه فیما ز کسمه زتنه سینه

قطعه

فلک کسوده میدر بیکر کین کدر دت
دودان اکاده مهنی نشتر ایلر

کوه

کوه با شنه برضعت زیبا ویراقا دامانی آلوده خون چکوا یلر

قطعه

دفع انقلک نیر الم کرش د هسری
عالمه تحمل کی هرگز سپر اولمز
هر حاله حمل اولد باقوت صفت اول
کرا به و کرا شنه و شنه مرزا اولمز

رباعی

کوشنه وحدت ایدی قیرله غفیه اولمز
موشه قاشاکاه ایدی ممشه اولمز
دارد تپا حوشد اما عاقبت موت اولمز
ذوق چنت حوشه ز قاشا قینا اولمز

رباعی

اولمز دل دلیردن تقصیر محبتده
البتد مفرقه درتا ثیر محبتده
کوننده کونه درتیه مهرم نوله اولما
کیمیتیه باعشره نوفر محبتده

رباعی

چشمک سحر یلم بکایوز دورلوز ایدر
برنگله دلره اکایک دورلوز ایدر
شوق لیسکله حالی عرض اشم نوله
مست اولد و غنچه عاشق اولد کشفه ایدر

ایشته کوزاچی کاره ایله معنیبار **دیکیم** دینه کشایم دینه لایم بیلک
دیلوب خنبیه ایل برینه نابینا ل **شهر** کوزاچی کش جلا فتح عینک

کفتی خافط

اول دنج ماناقت دوران اول جقد **عالمه** انکه داحنه بیکه فاول جقد
کنده شکسب زخندان لطیف **امراض** دلعاشقه درمان اول جقد
کریا دجل انزایسه فامتی خیم **برنقد** دل بند بریش اول جقد

قطعه

دل داده می برشوی شیدایه قیدرم **حیف** بچرخ دلی صیاده قیدرم
تلف اندم خوردم بوخر منکاه عالمه **صا** ورج حاصل عمر دل غاده قیدرم

قطعه

نقدیر صعبایسه اعدای نینک سیری **افش** مشیر خلوصم کسران شاد الله
هیج بر عهده می واکه اهلزای دل **وای** کمر الله نیان سحرانشاد الله
عشقمکی یازمق استم نقطه می برتاب اولور **شوقی** سولیکم کاذب می افتاب اولور

ملوس

درویش

یوش

بر دوستله دوست اولشم کسکه دوست **منکر** یقوب کوشور سلام دینی بریکا
بر دوستله دوست اولم جانی قدا قلیم **اول** زده اول و نیم باق قلی بریکا
صافور دینی دایم دوست بقی مستکولیم **مولانا** دانی قواویم کسکه با صابریکا
دویش یوش سرتیجه دوقانی برهانی **یاز** یاز حقه کیده ده حجاب اولوریکا

تختیس

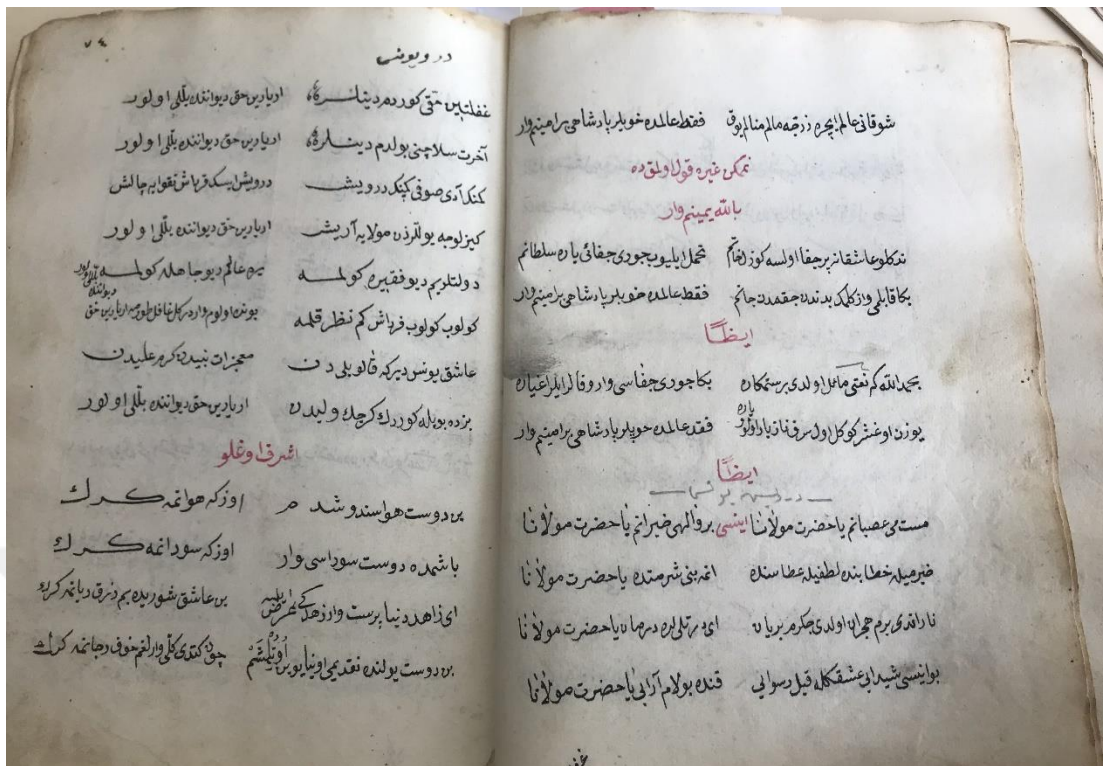
نعتی درجسته

کوکل کلچیه سی برده فوادی ناته نینم وار **پری** بیکر بلک سیمافرو و سیمین وار
کومشده داله بکرزنها یی یاسیریم **فقط** عالمه خوبیلر بادشاهی برتیم وار
نمکن غیری قول اولمده بالله بیمین وار

ظرو وایتدی بنه بر دلیری دینا بری بیکر **دولش** می باشمه سوادلی لئی کاکلی بیکر
کوکوللر آیم جشمی غافلر تارما واریسر **فقط** عالمه خوبیلر بادشاهی برتیم وار

ایضا

کوزلر کولستاندنیم تازهرالم یوق **کوکله** قری هر می یاردن غیر خیمالم یوق

بر اندر دست کیم به تا بدست کیم
هم ایله اسر کیم زهد تفوق
کر چه مودن اسم بر سلطان و نام
بر فاق و مود نام اشوغ و غایه کر کرد
بیا اسراف و غلو و مرم با یم قییم
بر اولوغ لاهوت و مرم سما کر کرد

تاج المیزه اوغلو

چهارم اولوب یارک بکون و مرم یار اولد
چهارم اولوب یارک بکون و مرم یار اولد
چهارم اولوب یارک بکون و مرم یار اولد
چهارم اولوب یارک بکون و مرم یار اولد
چهارم اولوب یارک بکون و مرم یار اولد
چهارم اولوب یارک بکون و مرم یار اولد
چهارم اولوب یارک بکون و مرم یار اولد
چهارم اولوب یارک بکون و مرم یار اولد

آدمی حقی صفا

دوشدری جازم عقیبه سودای عشق
ایلدی شیدای لیلای عشق
مست اولوب یار کیم نام حشر دلت
یار اندن نوشن یدر صهبای عشق
فرزند یولده مرم قالدی
اولدر آخن بی غوغای عشق

کود

کود یکان صولدهما شکر لاش
صودی شیدای لیلای عشق
کود لیم یا غنی فاضله حقیبا
بوید اولور اولور لای عشق

درهیش یونس

زاهد نزه طغی لیلای صفا یار اولد
از لک چوقدر یولجه سنه دیر زلی
از لک چوقدر یولجه سنه دیر زلی
از لک چوقدر یولجه سنه دیر زلی
از لک چوقدر یولجه سنه دیر زلی
از لک چوقدر یولجه سنه دیر زلی
از لک چوقدر یولجه سنه دیر زلی
از لک چوقدر یولجه سنه دیر زلی

کشته احمد

چهدایله بکون کسب یارک عشق
قلایه سکا کشف اولد عالم دقتی
لعل یلک شوق یلده دیک خونبار
صان ملک نمدر که دو کر و مرم عقیقی
در پای وجود که یولوب دیر بیتی
عان حقیقه ندر دوقه قیتی

کرساک نصیب اولدایسه باده چننت
 اوز نسک ملالت اوشد جام جمیق
 تیبی کوشایله وحشیله طبورک
 جفا جققا جققه جققا جققا جققا
 کلینا دایسک دکلنه برینا کفره
 قو قو قققا قققا قققا قققا
 خرم کوزد بده بقه بقه بقه
 قو قو قققا بقه بقه بقه بقه
 ای صوفه ساولی شوب بکچ شربت
 بولده چقار سنن صقین شیخ شقیق
 کل قصه سنن دکل کم ابراهیم ادم
 اشک و دبدع اوب کاک ققیق
 سن مجلس عرفان قرح نوشنیه کور
 رققا رققا رققا رققا رققا
 خنندن انوب کیرد عیام کل کور
 یکن اولور قلمدن عالمه رفیق
 بل بل بل بل بل بل بل بل
 تنی تنه دمنه در ی کور علم مشیق
 عشق اصل اولر اشنی وقع این بلن
 بو کزده اگر نوشن بده بیکن بحر جمیق
 قوش دینانی بلما کرسلیما کرکه احمد
 لقا لقا لقا لقا لقا لقا لقا لقا لقا

تمت

دوادر غلغله صالسه نه ناله آم
 سر عالمی ارا ایدر ای کیم
 ذنی دوشده بوزم اوزم بوزم
 خفا خفا خفا خفا خفا خفا
 خطا لرایدم اقا کیم غولایت ای بوزم
 اوله بر سوچر کک یا بشته اودن لرای شام
 خلاصی شها بوسوده صنم بوق بنم
 عدوی بدلقانک افر سیدر کیم
 غیا بیکه نه حتمه سو بولیم بوسون لری
 کدیلر لکانه سنه دسایلر بلر شها
 ایضا
 اکده لسه و عسقم اشکارا رت کله بر سر
 نه اولور و عشق دله با شیک کسله
 کین کولسه دویم کدو نیای بکار سر
 جفا جفا کدو نیای بکار سر
 ایضا
 اگر عفو له سنیم زخمه اودن سیکدم
 اولورم ایلسون ایواه قو عالم کاکام
 نجیای لکله بکا و دم بکرا ای شاعی عالم
 کولم ایلد آتور صغیم و زور دخی بن غم

